בעזרת השם יתברך

ספר
משניות
מסכת מנחות

עם פירוש הנשר הגדול רבינו עובדיה מברטנורא

והוספנו גם כן פירוש המשנה בלשון אשכנז עברי טייטש בשולי היריעה המפרש ומבאר כל דברי רבותינו ז״ל בעלי המשנה בקיצור נמרץ, עם פירוש הרע״ב, למען יבינו כל עם בני ישראל את התורה שבעל פה הנמסרה לנו על הר האלקים על ידי משה נביאו נאמן ביתו.

והתועלת הפירוש ועל מה ראינו על ככה לעשות את הפירוש הזה כבר מלתנו אמורה והודענו זאת בשבטי ישראל על ידי המודעה אשר הוספנו בלשון הקודש וגם על עברי טייטש, גם נדפסה הקדמה בהתחלת כרך א׳.

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק, שנת תשמ״ו לפ״ק

ב"ה

אין ליכט פון תורה

ספר

משניות

מסכת

מנחות

בלשון הקודש ואידיש

281

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשמ"ו לפ"ק

אע"פ שזר כשר להקריב בבמה אין טמא מקריב בבמה:

שוים זה בזה:

נשלמה מסכת זבחים

מסכת מנחות

כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשרות. אלא שלא עלו לבעלים משום חובה. חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן נתן בכלי

כל המנחות שנקמצו שלא לשמן. כגון שהתנדב מנחת מרחשת וקמצה הכהן לשם מחבת: כשרות. ומקטיר הקומץ ושירים נאכלים שקמיצת המנחה במקום שחיטת הקרבן עומדת. וכשם שכל הזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרים כדילפינן מקרא בריש מסכ' זבחים ה"נ כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשרות: אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה. הוה מצי למתני ולא עלו לבעלים לשם חובה והא דקתני אלא דמשמע דכל דינם כמנחות כשרות אלא דבר זה להשמיעך דאסור לשנויי

בה שינוי אחר שאם עבר וקמצה שלא לשמה. אסור לתת הקומץ בכלי שרת שלא לשמה. שלא עלו לבעלים לשם חובתו. ולא יצא ידי נדרו וצריך להביא מנחה אחרת לשם מרחשת: חוץ ממנחת חוטא. כגון מנחה הבאה על טומאת מקדש וקדשיו אם לא השיג ידו לשתי תורים: ומנחת קנאות. של סוטה שאם קמצו שלא לשמן כגון לשם נדבה או נתן בכלי שרת את הקומץ שלא לשמו או הלך או הקטיר שלא לשמו או חישב באחד מן העבודות הללו הרי עובד לשמן ושלא

וואשין דיא הענט מיט דיא פיס (אבל בזמן) אבער אז מען האט גיטראכט ווען מען האט גישאכטין דעם קרבן מען זאל אים עסין שפעטער וויא דיא צייט איז (והנותר) אונ דיא פלייש וואס בלייבט פון קרבן אויף נאך די צייט (והטמא) אונ א טמא (שוים זה בזה) זעגען גלייך ביי דעם מזבח אונ ביי א במה. אזוי ווי זמן אונ נותר אונ טמא איז אסור ביי דעם מזבח. אזוי איז אסור ביי א במה אויך:

פרק א א (כל המנחות שנקמצו שלא לשמן) אלע מנחות וואס מען האט גינומען פון זייא דעם קומץ דאס ביסול מעהל) ניט צוא זייער נאמען. אויב איינער האט אנגיזאגט ער זאל ברייננען מעהל אין דיא עזרה מען זאל מאכין פון איר א מנחה מרחשת אשיטערע מנחה מיט פיל אייל. אונ ער האט גיבראכט. אונ דער כהן האט גינומען פון די מנחה דעם קומץ דאס ביסול מעהל) אונ ער האט גימיינט אז דאס איז א מנחה מחבת איבאקטע מנחה) (כשרות) איז דיא מנחה כשר. דיא ביסול מעהל וואס דער כהן האט אראפ גינומען פון דיא מנחה ודאס הייסט קומץ) איז מען מקריב אויף דעם מזבח. אונ דיא איבעריגע מנחה עסן דיא כהנים (אלא שלא עלו לבעלים משום חובה) נאר דער בעל הבית איז ניט פטור פון זיין נדר. ער דארף ברייננען איין אנדער מנחת מרחשת (חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות) אויסער דיא מנחה וואס איינער האט גיבראכט ווייל ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש ווען ער איז גיוועזן טמא. אונ אויסער צמנחה פון א סוטה (מנחת חוטא ומנחת קנאות) דיא מנחה וואס איינער האט גיבראכט ווייל ער איז אריין גיגאנגען אין בית המקדש ווען ער איז גיוועזן טמא. אונ דיא מנחה פון א סוטה (שקמצן שלא לשמן) אויב דער כהן האט אראפ גינומען דעם קומץ פון דיא צוויא מנחות ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (נתן בכלי) אדער דער

הותרו הבמות. ומיהו אסור לבנות דכתיב (דברים כג) מולא שפתיך תשמור ועשית: במות צבור. גלגל ונוב וגבעון: סמיכה. דכתיב לפני ה' וסמך ואין סמיכה בבמה: שחיטת צפון דכתיב (ויקרא א) לפונה לפני ה' ואין לפון בבמה: ומתן סביב. ב' מתנות שהן ד' דכתיב בהו (שמות כט) את הדם על המזבח סביב ולא בבמה: תנופה. דכתיב תנופה לפני ה' ואין תנופה בבמה: והגשה. דכתיב (ויקרא ב) והגישה אל המזבח ואין הגשה בבמה. אין מנחה בבמה. דזבחים אמר קרא בבמה ולא מנחות. כיהון. דכתיב (שם יד) וזרק הכהן את הדם על המזבח. מז"ח לריך כה' ואין במה לריכה כהן: ובגדי שרת. דכיון דא"ל כהן הוי נריך מקום לבגדי שרה דבבגדי שרת כתיב (שם ו) ילבשם הכהן. וכלי שרת. דבכלי שרת כתיב (שמות כח) לשרת בקדש ולא בבמה: וריח ניחוח. הכרים שלאחן והטלן א' בכן משום ריח ניחוח ודוקא במזבח דכתיב ריח ניחוח לה' אבל בבמה אפילו ללאחן והטלן אין בכך כלום: ומחיצת דמים. חוט הסיקרא להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים. ואין חוט הסיקרא בבמה דכתיב (שם כו) והיתה הרשת עד חלי המזבח ולא בבמה: ורחוץ ידים ורגלים. דכתיב (שם ל) בבואם אל אהל מועד ירחצו מים. ולא בבמה: הזמן. אם חשב על הקרבן לאכלו חוץ לזמנו: והטמא.

הקריבן בבמה פטור. מה בין במת יחיד לבמת צבור. סמיכה ושחיטת צפון ומתן סביב. ותנופה. והגשה. רבי יהודה אומר אין מנחה בבמה. וכיהון; ובגדי שרת וכלי שרת וריח ניחוח. ומחיצה לדמים ורחוץ ידים ורגלים. אבל הזמן. והנותר. והטמא.

מען פטור (מה בין במת יחיד לבמת צבור) וואס איז דער חילוק צווישען דיא במה וואס איין מענטש מאכט פאר זיך. צווישען דיא במה וואס איז געמאכט געווארין פאר אלע יודין (סמיכה) דער קרבן וואס מען איז אים מקריב אויף אבמת צבור. דארף דער בעל הבית ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן (ושחיטת צפון) אונ מען דארף אים שעכטין אין צפון זייט (ומתן סביב) אונ מען דארף שפריצען דיא בלוט אין צוויא ווינקלען פון דיא במה. אין ווינקיל דרום אונ מערב אונ אין ווינקיל צפון אונ מזרח (ותנופה) אונ מען דארף אויף הייבין דעם קרבן (והגשה) אונ מען דארף גינעגען דעם קרבן צוא דיא במה. אבער דער קרבן וואס מען איז אים מקריב אויף אבמת יחיד. דארף ניט דיא אלע פינף זאכין. רבי יהודה זאגט (אין מנחה בבמה) אויף אבמה איז מען ניט מקריב אמנחה (וכיהון) צוא אבמה דארף מען ניט אכהן. אישראל אדער אלוי מעג אויך מקריב זיין אויף אבמה (ובגדי שרת) אונ אויב אכהן איז מקריב אויף דיא במה דארף ער ניט מקריב זיין אין זיינע הייליגע קליידער (וכלי שרת) אונ מען דארף ניט מקריב זיין אין דיא כלים פון בית המקדש. נאר אין פראסטע כלים (וריח ניחוח) אונ אויב ער האט גיבראטין דיא פלייש פון קרבן אויף איין אנדער ארט. דער נאך האט ער זייא ארויף גילייגט אויף דיא במה. איז ניט אסור. אפילו פון דיא פלייש איז דאך שוין איצט ניטא קיין ריח. פון דעסטוועגין איז מותר ועיין פרק ד משנה ו (ומחיצה לדמים) אונ עס איז ניטא קיין אפ טיילונג צוא דיא בלוט. אויף דיא וואנט פון מזבח איז גיוועז אפטיילונג. אין מיטען וואנט איז גיוועז גיפארבט אזוי וויא ארויטער פאדים. אנדערע בלוט האט מען געשפריצט אויף דיא אויבערשטע העלפט וואנט. אונ אנדערע בלוט האט מען געשפריצט אויף דיא אונטערשטע העלפט וואנט. אונ אויף אבמה האט מען אלע קרבנות געשפריצט אויף דיא גאנצע וואנט פון דיא במה אויף וועלכין ארט מען האט גיוואלט (ורחוץ ידים ורגלים) אז מען האט מקריב גיוועזן אקרבן אויף אבמה. האט מען ניט גידארפט פריער

והלך והקטיר שלא לשמן. או לשמן ושלא לשמן. או שלא לשמן ולשמן. פסלות. כיצד לשמן ושלא לשמן לשם מנחת חוטא ולשם מנחת נדבה. או שלא לשמן ולשמן. לשם מנחת נדבה. ולשם מנחת חוטא: ב אחת מנחת חוטא ואחת כל המנחו' שקמצן זר. אונן. טבול יום. מחוסר בגדים.

לשמן. אלו מנחות פסולות ואין שיריהן נאכלים מהקטיר ואין שיריה נאכלים הואיל ובאה וטעמא הוא משום דמנחת חוטא חטאת להתיר החדש ולא התירה. וכל המנחות קרייה רחמנא ובחטאת כתיב ושחט אותה שנקמצו שלא לשמן כשרות דתנן במתני' דוקא לחטאת ולקח מדם החטאת. פסלה בשינוי במנחות שאין להם זמן קבוע איירי ולא ולקיחה דהיינו קבלה בדהכא בחטאת ומנח' קנאות הואיל וכתיב בה עון דכתי' מנחת זכרון מזכרת עון כחטאת בויוס רבנן. ומנחת העומר אע"ג דלאו מנחת חוטא היא ולאו מנחת קנאות היא קמ"ל שלא לשמ' פסולה במנחת העומר שקבע לה זמן: או שלא לשמן ולשמן דלא תימא לשמן ושלא לשמן הוא דפסול דתפוס ל' אחרון אבל שלא לשמן ולשמן כשרות קמ"ל: ב זר ואונן טבול יום כו'. כולהו מפורשים בפ"ב דזבחי'

כהן האט אביין גילייגט דעם קומץ פון דיא צוויא מנחות אין אהייליגע כלי. נאר ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (והלך) אדער ער האט גיטראגין דעם קומץ פון דיא צוויא מנחות צום מזבח נאר ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (והקטיר שלא לשמן) אדער ער האט מקטיר גיוועז דעם קומץ פון דיא צוויא מנחות אויף דעם מזבח. נאר ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (או לשמן ושלא לשמן) אדער ווען ער האט גיטאהן איינע פון דיא פיר זאכין (קמץ נתן הלך הקטיר) האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון דיא צוויא מנחות. דער נאך האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (או שלא לשמן ולשמן) אדער פריער האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה. דער נאך האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון דיא צוויא מנחות (פסולות) זענען דיא צוויא מנחות פסול (כיצד לשמן ושלא לשמן) וויא מיינט מען צו זייער נאמען און ניט צוא זייער נאמען (לשם מנחת חוטא) פריער האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון דיא מנחה. מנחת חוטא אדער צוא מנחת סוטה (ולשם מנחת נדבה) דער נאך האט ער גיטראכט צוא אמנחה פון אנדבה (או שלא לשמן ולשמן) אדער ער האט גיטראכט ניט צוא זייער נאמען און צוא זייער נאמען (לשם מנחת נדבה) פריער האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון אמנחה וואס איז אנדבה (ולשם מנחת חוטא) דער נאך האט ער גיטראכט צוא דעם נאמען פון אמנחת חוטא (אדער צוא דעם נאמען פון אמנחת סוטה). איז דיא מנחת חוטא אדער דיא מנחת סוטה פסול (ועיין ברע"ב): ב (אחת מנחת חוטא ואחת כל המנחות) סייא דיא מנחה פון דעם וואס איז אביין גיגאנגען אין בית המקדש ווען ער איז גיוועז טמא. און סיי אלע מנחות (שקמצן זר) אויב אישראל אדער אלוי האט צראפ גינומען זייער קומץ (אונן) אדער אכהן וואס בייא אים איז גישטארבין איינער פון דיא זיבען מתים וואס שטייט אין אן הייב פרשה אמור. פאר דיא קבורה. אדער נאך דיא קבורה (אויב דיא קבורה איז גיוועז אין דעם זעלבינגען טאג וואס ער איז גישטארבין) האט ער אראפ גינומען אקומץ פון אמנחה (טבול יום) אדער אכהן וואס איז גיוועז טמא. און ער האט זיך טובל גיוועז. און איידער דיא זון איז אונטער גיגאנגען האט ער אראפ גינומען אקומץ פון אמנחה (מחוסר בגדים) אדער דער כהן האט צראפ גינומען דעם

ומוכחינן להו מקראי דעבודתן פסולה: ערל. כהן שמתו אחיו מחמת מילה: יושב. דבעי׳ לעמוד לשרת: ע״ג כלים כו׳. דבעי׳ שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין הרצפה. בן בתירא אומר יחזיר. הקומץ לתוך המנחה: ויחזור ויקמוץ בימין. וה״ה לכל הך פסולים דחשיב במתני׳ ס״ל לבן בתירא שאם עבר אחד מהן וקמץ יחזיר הקומץ למקומו ויחזור כהן כשר ויקמוץ ואין הלכה כבן בתירא: עלה בידו צרור. כשהוא קומץ חסר מקום הצרור או גרגיר מלח או קורט של לבונה דהא דרך קמיצה גורר כל הלבונה לצד א׳ וקומץ ואח״כ מלקט אותה ונותנה עם הקומץ ושורף הכל. ואם נזדמן בתוך הקומץ גרגיר מלח או קורט של לבונה הרי הקומץ חסר כדי מקום הקומץ: מבורץ מלא וגדוש: שקמצו בראשי

מחוסר כפורים. שלא רחוץ ידים ורגלים. ערל. טמא. יושב. עומד ע״ג כלים. ע״ג בהמה. ע״ג רגלי חברו. פסול. קמץ בשמאל. פסול. בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין. קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול. מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול. איזה הוא היתר שקמצו מבורץ. חסר שקמצו בראשי אצבעותיו. כיצד הוא

קוֹמֶין פון אַמִנְחָה. אונ ער איז ניט גיוועזן אָן גיקליידט אין אַלע קליידער וואס ער דאַרף גיין ווען ער איז מַקְטִיר אַקָרְבָּן (מְחוּסַר כִּפּוּרִים) אָדער דער כֹּהֵן איז גיוועזן טָמֵא אַזוי אַטוּמְאָה וואס מען דאַרף ברייגגען קָרְבָּנוֹת. אונ ער האָט זיך טוֹבֵל גיוועזן פאַרין נאַכט. אונ אויף מאָרגין איידער ער האָט גיבראַכט דיא קָרְבָּנוֹת האָט ער אַראָפּ גינומען דעם קוֹמֶץ פון אַמִנְחָה (שֶׁלֹּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם) אָדער דער כֹּהֵן האָט ניט גיוואַשֶׁין דיא הענט מיט דיא פיס אונ האָט אַראָפּ גינומען דעם קוֹמֶץ פון אַמִנְחָה (עָרֵל) אָדער דער כֹּהֵן איז ניט גיוועזן גימַלְת. ווייל זיינע ברידער זענען גישטאָרבין פון מַל זיין. אונ ער האָט אַראָפּ גינומען דעם קוֹמֶץ פון אַמִנְחָה (טָמֵא) אָדער דער כֹּהֵן איז גיוועזן טָמֵא (יוֹשֵׁב) אָדער ער איז גיזעסין (עוֹמֵד עַל גַּבֵּי כֵּלִים) אָדער דער כֹּהֵן איז גישטאַנען אויף אַכֵּלִי (עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה) אָדער אויף אַבְּהֵמָה (עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ) אָדער ער איז גישטאַנען אויף זיין חֲבֵרְס פוס. אונ האָט אַראָפּ גינומען דעם קוֹמֶץ (פָּסוּל) איז דער קוֹמֶץ פָּסוּל (קָמַץ בִּשְׂמֹאל פָּסוּל) אויב דער כֹּהֵן האָט אַראָפּ גינומען דעם קוֹמֶץ מיט זיין לינקע האַנט. איז דער קוֹמֶץ פָּסוּל. בֶּן בְּתֵירָא זאָגט (יַחֲזִיר וְיַחֲזוֹר וְיִקְמוֹץ בַּיָּמִין) ער זאָל דעם קוֹמֶץ מעהל אַריין שיטען צוריק אין דיא מִנְחָה אונ זאָל נעמען נאָך אַמאָהל אַקוֹמֶץ מיט דיא רעכטע האַנט אונ בייא דיא אַלע זאַכין וואס איז גישטאַנען פריער אין דיא מִשְׁנָה אַז דער קוֹמֶץ איז פָּסוּל. זאָגט בֶּן בְּתֵירָה מען זאָל אַריין שיטען דעם קוֹמֶץ צוריק אין דיא מִנְחָה אונ מען זאָל אַראָפּ נעמען אַנייעם קוֹמֶץ. ער זאָל כָּשֵׁר זיין) (קָמַץ וְעָלָה בְּיָדוֹ צְרוֹר אוֹ גַרְגִּיר מֶלַח אוֹ קוֹרֶט שֶׁל לְבוֹנָה פָּסוּל) אויב דער כֹּהֵן האָט גינומען אין האַנט דעם קוֹמֶץ מעהל. אונ אין קוֹמֶץ איז גילעגין אַשְׁפֶּענְדִיל. אָדער אַשְׁטִיקוּל זאַלץ אָדער אַשְׁטִיקוּל בְּשָׂמִים. איז דער קוֹמֶץ פָּסוּל. ווייל אויף דעם אָרט וואס דער שפּענדיל אָדער דיא זאַלץ אָדער דיא בְּשָׂמִים ליגט פעלט דאָך מעהל. איז דאָך ניט קיין גאַנצער קוֹמֶץ (מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ הַקּוֹמֶץ הַיָּתֵר וְהֶחָסֵר פָּסוּל) ווייל מען האָט גיזאָגט אַז דער קוֹמֶץ איז מער וויא אַפוּלֶע האַנט אָדער ווייניגער וויא אַפוּלֶע האַנט איז ער פָּסוּל (אֵיזֶה הוּא הַיָּתֵר) וואס הייסט דער קוֹמֶץ איז מער (שֶׁקְּמָצוֹ מְבוֹרָץ) אַז דער קוֹמֶץ איז פיל. דיא מעהל איז העכער וויא דיא האַנט (וְחָסֵר) וואס הייסט עס פעלט שֶׁקְּמָצוֹ בְּרָאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו) ער האָט גינומען דעם קוֹמֶץ מיט דיא שפּיץ פינגער. אונ ער האָט ניט אַפוּלֶע האַנט מעהל (כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה) וויא דען זאָל ער טאָהן (פּוֹשֵׁט אֶת

עושה. פושט את אצבעותיו על פס ידו: ג ריבה שמנה וחסר שמנה חסר לבונתה. פסולה. הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ או כזית משיריה בחוץ. להקטיר קומצה בחוץ או כזית

אצבעותיו. שלא פשטן על כל פס ידו: פושט את אצבעותיו על פס ידו. ומכניס כדי אצבעותיו בקמח ומכניס הקמח לתוך ידו ומוחק באצבע קטנה שלא יצא הקמח חוץ לקמיצה ומוחק בגודל שלא יצא הקמח חוץ לאצבע. וזה היה צריך לעשות במנחת מחבת ומרחשת דמפשיטן אפויין ולאחר אפייה פותתן קומץ ואח"כ לפותתן דקות כל כך שלא יהיו יוצאות חוץ לקומץ שלכך מוחק בגודל מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה. וזו היתה מעבודות קשות שבמקדש דנקושי גדול יכול להשוות שלא יהא לא חסר ולא יתר. ורמב"ם כתב שנדחו דברי האומר שזו עבודה קשה שבמקדש והוא מפרש קומץ כדקמאי איכא דאמרי בגמרא (דף יא) דהיינו שממלא כפו ממש כדרך שבני אדם ממלאים ידיהם ממה שלוקחים בידם. ואני אומר שאין פירוש כדקמאי איכא דאמרי אלא שמכניס כדי אצבעותיו בקמח ומכניס הקמח בכדי אצבעותיו לתוך ידו אבל אינו נוטל קמח אלא מלא שלש אצבעותיו על פס ידו ולא יותר וכדי שלא יהא מבורץ ומבלבץ ויוצא מוחק מלמטה באצבע קטנה ומלמעלה בגודל ולא נדחו כלל דברי האומר שזו עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש ושיטת הגמ׳ כדברי וכן פירשו כל רבותי: ג ריבה שמנה. שהשיעור השמן לוג לכל עשרון ואם ריבה שנתן שני לוגין או יותר לעשרון דחזו לשתי מנחות. פסול: וחסר שמנה. פחות מלוג שמן לעשרון סולת: חסר לבונתה. שלא נתן בה אלא קורט אחד של לבונה אבל אם יש בה ב׳ קרטין כשרה דכתיב (ויקרא ו) את כל הלבונה אשר על המנחה כל משמע אפילו קורט אחד דכל משמע כל דהוא כדכתיב (מ"ב ד) אין לשפחתך כל בבית. את לרבות ע"ד קורט אחד הרי שנים ואילו רבה לבונתה לא קתני דלא פסל אלא כשרבה יותר על שני קומצים דאז רבה יותר מדאי: לאכול שיריה בחוץ. חוץ לעזרה: או להקטיר קומצה בחוץ. דמחשבה פוסלת בין שחשב על אכילת אדם בין שחשב על אכילת מזבח דכתיב (ויקרא ז) ואם האכל יאכל בשתי אכילות הכת׳ מדבר

אצבעותיו על פס ידו) ער זאל פארשפרייטין דיא פינגער אויף דיא האנט. אונ דיא
אונטערשטע זייט פון דיא פינגער שטעקט ער אריין אין דיא מעהל. אונ שעפט אן אפולע
האנט מעהל. אונ מיט דעם קלענסטין פינגער פאר גלייכט ער דיא מעהל פון דיא
אונטערשטע זייט. אונ מיט דעם גראבין פינגער פאר גלייכט ער דיא מעהל פון דיא
אויבערשטע זייט. דיא מעהל זאל זיין גלייך מיט די פינגער פון הויבין אונ פון אונטען ניט
מער אונ ניט ווייניגער: ג (ריבה שמנה) אויב ער האט אריין גיגאסין אין דיא מנחה צוא
פיל אייל. איין לוג אייל דארף מען אריין גיסען אין אעשרון מעהל. אונ ער האט אריין
גיגאסין צווייא לוגין אייל אין אעשרון מעהל ועיין בהרע"ב ותי"ט (וחסר שמנה) אדער ער
האט אריין גיגאסין ווייניגער וויא אלוג אייל אין אעשרון מעהל (חסר לבונתה) ער האט
אריין גילייגט ווייניג בשמים אין דיא מנחה. נאר איין שטיקול בשמים (פסולה) איז דיא
מנחה פסול (הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ) אויב ווען ער האט אראפ גינומען
דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל אויסער
דיא עזרה (או כזית משיריה בחוץ) אדער ער האט גיטראכט ער זאל עסין פון דיא
איבעריגע מעהל אביסול גרוים וויא אאיילבירט אויסער דיא עזרה (להקטיר קומצה בחוץ)
אדער ווען ער האט אראפ גינומען דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער גיטראכט ער זאל
אים מקריב זיין אויסער דיא עזרה (או כזית מקומצה בחוץ) אדער ער האט גיטראכט

אחת לאכילת אדם ואחת לאכילת מזבח והוא קרא במחשבה איירי דכתיב (שם) המקריב אותו לא יחשב בשעת הקרבה הוא נפגל ואינו נפגל ביום השלישי אלא במחשבה איירי שחשב עליו לאכלו ביום השלישי: והלבונה עמהן חשובים גבי מנחה כמו הדם והאמורים אצל הזבח ושירי מנחה הנאכלים כבשר הזבח הנאכל ובפ"ב דזבחים מפורשים כל הני פסולים והתם ילפינן להו כולהו מקראי:

פסולה. דמחשבת חוץ למקומו פוסלת בקמיצה המנחה כמו שפוסלת בשחיטה הזבח. ומה שפוסל בזבח בשחיטה בקבלת הדם בהולכת דם בזריקת הדם פוסל המנחה בקמיצה בנתינה בכלי שרת בהולכה בהקטרת הקומץ לבונה הרבעה כנגד הרבעה. והקומץ

מקומצה בחוץ. או להקטיר לבונתה בחוץ. פסול ואין בו כרת. לאכול שיריה למחר. או כזית משיריה למחר. להקטיר קומצה למחר. או כזית מקומצה למחר. או להקטיר לבונתה למחר. פגול וחייבין עליו כרת. זה הכלל כל הקומץ והנותן בכלי א והמהלך. והמקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר. חוץ למקומו פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת. ובלבד שיקריב המתיר כמצותו.

א והמוליך

כיצד

לאכול דבר שדרכו לאכול. כגון שירים: דבר שדרכו להקטיר. כגון הקומץ אבל אם חשב לאכול הקומץ או להקטיר השירים חוץ לזמנו לא פסל דבטלה דעתו אצל כל אדם: ובלבד שיקרב המתיר. הקומץ: כהלכתו. כאילו היה כשר שלא יהא שם שום פסול אלא הפגול בלבד אבל

אביסול פון דעם קומץ גרויס וויא אאיילבירט זאל ער מקריב זיין אויסער דיא עזרה (או להקטיר לבונתה בחוץ) אדער ער האט גיטראכט ער זאל מקריב זיין דיא בשמים אויסער דיא עזרה (פסול ואין בו כרת) דיא מנחה איז פסול אונ כרת קומט ניט (לאכול שיריה למחר) אויב ער האט גיטראכט ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין (או כזית משיריה למחר) אדער ער האט גיטראכט ער זאל עסין אביסול פון דיא איבעריגע מעהל גרויס וויא אאיילבירט מארגין (להקטיר קומצה למחר) אדער ער האט גיטראכט ער זאל מקריב זיין דעם קומץ מארגין (או כזית מקומצה למחר) אדער ער האט גיטראכט אביסול פון דעם קומץ גרויס וויא אאיילבירט זאל ער מקריב זיין מארגין (או להקטיר לבונתה למחר) אדער ער האט גיטראכט ער זאל מקריב זיין דיא בשמים מארגין (פגול וחייבין עליו כרת) איז דיא מנחה פגול אונ עס קומט כרת (זה הכלל כל הקומץ והנותן בכלי והמהלך והמקטיר) דאס איז דער כלל. ווען דער כהן נעמט דעם קומץ פון דיא מנחה. אדער ווען ער לייגט אריין דעם קומץ אין אאיילינגע כלי. אדער ווען ער טראגט דעם קומץ צום מזבח. אדער ווען ער איז מקטיר דעם קומץ אויף דעם מזבח. אויב ווען דער כהן האט גיטאהן איינע פון דיא פיר זאכין. האט ער גיטראכט (לאכול דבר שדרכו לאכול) ער זאל עסין פון דיא מנחה דיא זאכין וואס מען מעג פון איר עסין (ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר) אונ ער זאל מקטיר זיין פון דיא מנחה דיא זאכין וואס מען דארף פון איר מקטיר זיין (חוץ למקומו) נאר ער זאל עסין אונ מקטיר זיין אויסער דיא עזרה (פסול ואין בו כרת) איז דיא מנחה פסול אונ כרת קומט ניט (וחוץ לזמנו) אונ אויב ער האט גיטראכט ער זאל עסין אונ מקטיר זיין אויף מארגין (פגול וחייבין עליו כרת) איז דיא מנחה פגול אונ עס קומט כרת (ובלבד שיקריב המתיר במצותו) נאר ער זאל מקריב זיין דעם מתיר ודעם קומץ וואס ער איז מתיר דיא מנחה) גלייך וויא ער וואלט גיוועז כשר. דאס מיינט מען עס זאל גיט זיין אויף דיא

ביצד קרב המתיר כמצותו. קמץ בשתיקה. ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו. או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי והלך והקטיר בשתיקה. או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו זה הוא שקרב המתיר כמצותו: ד כיצד לא קרב המתיר כמצותו. קמץ חוץ למקומו ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו. או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ

אם יש בו פסול אחר אינו חשוב יותר פגול ואין בו כרת: קמץ בשתיקה. שלא חשב מחשבת פסול בשעת קמיצה: ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו. כלומר שבשלשת עבודות הללו חשב על שיריים לאכלן חוץ לזמנן: ד קמץ חוץ למקומו. חשב בשעת קמיצה לאכול שיריים חוץ לעזרה: נתן בכלי הלך והקטיר חוץ לזמנו. ובאחד מג' עבודות

מנחה קיין אנדער פסול נאר דער פסול פון פגול אליין. אבער אז די מנחה האט נאך א פסול. אויסער דעם פסול פון פגול. קומט ניט כרת (כיצד קרב המתיר כמצותו) וויא מיינט מען מען זאל דעם קומץ מקריב זיין וויא דער דין איז (קמץ בשתיקה) ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון די מנחה. האט ער געשוויגען. ער האט גאר ניט גיטראכט קיין פסולה טראכטונג (ונתן בכלי והלך והקטיר) נאר ווען ער האט אריין גילייגט דעם קומץ אין די כלי. אונ ווען ער איז גינאנגען מיט דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקטיר גיוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. בייא איינע פון די אלע דרייא זאכין האט ער גיטראכט (חוץ לזמנו) ער זאל עסין די איבעריגע מעהל שפעטער וויא די צייט איז (או שקמץ חוץ לזמנו) אדער ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון די מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין די איבעריגע מעהל אדער ער זאל מקריב זיין דעם קומץ שפעטער וויא די צייט איז (ונתן בכלי והלך והקטיר בשתיקה) אונ ווען ער הט אריין גילייגט דעם קומץ אין א כלי. אונ ווען ער האט גיטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב גיוועזן דעם קומץ. האט ער געשוויגען ער האט גאר ניט גיטראכט קיין פסולה טראכטונג (או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו) אדער ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון די מנחה. אונ ווען ער האט אריין גילייגט דעם קומץ אין א כלי. אונ ווען ער האט גיטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב גיוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי די אלע פיר זאכין האט ער אויך גיטראכט די זעלביגע. ער זאל עסין די איבעריגע מעהל אדער ער זאל מקריב זיין דעם קומץ שפעטער וויא די צייט איז (זה הוא שקרב המתיר כמצותו) דאס מיינט מען מען האט מקריב גיוועזן דעם קומץ וויא דער דין איז. עס איז בייא דעם קומץ ניט גיוועזן קיין אנדער פסול. נאר דער פסול פון פגול. אויף דעם קומט כרת: ד (כיצד לא קרב המתיר כמצותו) וויא מיינט מען מען האט ניט מקריב גיוועזן דעם קומץ וויא דער דין איז (קמץ חוץ למקומו) ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון די מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין די איבעריגע מעהל אויסער די עזרה (ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנו) אונ ווען ער האט אריין גילייגט דעם קומץ אין א כלי. אונ ווען ער איז גינאנגען מיט דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב גיוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי איינע פון די דרייא זאכין האט ער גיטראכט ער זאל עסין די איבעריגע מעהל אויף מארגין (או שקמץ חוץ לזמנו) אדער ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון די מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין די איבעריגע מעהל אויף מארגין (ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ למקומו) אונ ווען ער האט גיגעבין דעם קומץ אין א כלי. אונ ווען ער האט גיטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט

מקריב

אלו חשב על השירים לאכלן חוץ לזמנו: מנחת חוטא וקנאות. יש בהן עוד פסול אחר השוליהן מידי פגול כגון שלא לשמן דאמרינן בר״פ דפסולות אם קמצן שלא לשמן ושלשה שאר העבודות חשב עליהן חוץ לזמנן או אפילו הראשון חוץ לזמנה והשאר שלא לשמן הוציאו מידי פגול: או שקמץ או נתן בכלי או הוליך או הקטיר שלא לשמן כלומר אי זו מאלו העשה שלא לשמן והשאר ע״מ לאכול לשירים חוץ לזמנו לא קרב המתיר כמלותו

למקומו. או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ למקומו. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן. ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנן. או שקמץ חוץ לזמנן. ונתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן. או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן. זה הוא שלא קרב המתיר כמצותו.

מקריב געוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי איינע פון די דריי זאכן האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא איבעריגע מעהל אויסער דיא עזרה (או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ למקומו) אדער ווען ער האט גענומען דעם קומץ פון דיא מנחה. אונ ווען ער האט געגעבן דעם קומץ אין אכלי. אונ ווען ער האט געטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב געוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. בייא איינע פון דיא אלע פיר זאכן האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא איבעריגע מעהל אויסער דיא עזרה. אונ בייא דיא איבעריגע זאכן האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא מעהל אויף מארגין. דאס הייסט ער האט ניט מקריב געוועזן דעם קומץ וויא דער דין איז. ווארום אויסער דיא טראכטונג ער זאל עסן דיא טעהל מארגין. האט ער נאך געטראכט ער זאל עסן דיא מעהל אויסער די עזרה קומט ניט קיין כרת אויף די מנחה (מנחת חוטא ומנחת קנאות) די מנחה פון אחוטא אונ דיא מנחה פון אסוטה (שקמצן שלא לשמן) וואס דער כהן האט גענומען דעם קומץ פון דיא מנחה. ניט צוא זייער נאמען. נאר אויף דעם נאמען פון איין אנדער מנחה (ונתן בכלי והלך והקטיר חוץ לזמנן) אונ ווען ער האט אריין געלייגט דעם קומץ אין אכלי. אונ ווען ער האט געטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב געוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי איינע פון דיא דריי זאכן האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא איבעריגע מעהל אויף מארגין (או שקמצן חוץ לזמנן) אדער ווען ער האט גענומען דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא איבעריגע מעהל אויף מארגין (ונתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן) אונ ווען ער האט אריין געלייגט דעם קומץ אין אכלי. אונ ווען ער האט געטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב געוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי איינע פון דיא דרייא זאכן האט ער געטראכט ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער קרבן (או שקמצן ונתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן) אדער ווען ער האט גענומען דעם קומץ פון דיא מנחה. אונ ווען ער האט אריין געלייגט דעם קומץ אין אכלי. אונ ווען ער האט געטראגין דעם קומץ צום מזבח. אונ ווען ער האט מקריב געוועזן דעם קומץ אויף דעם מזבח. ביי איינע פון דיא אלע פיר זאכן האט ער געטראכט ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער קרבן. אונ ביי דיא איבעריגע זאכן האט ער געטראכט ער זאל עסן דיא מעהל אויף מארגין (זה הוא שלא קרב המתיר כמצותו) דאס הייסט מען האט ניט מקריב געוועזן דעם קומץ וויא דער דין איז. ווארום אויסער דיא טראכטונג ער זאל עסן דיא מעהל מארגין. האט ער נאך געטראכט דער קומץ זאל זיין צוא דעם נאמען פון איין אנדער מנחה. קומט ניט קיין כרת אויף די

לאכול כזית בחוץ וכזית למחר כזית למחר וכזית בחוץ. כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר. כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ. פסול ואין בו כרת. אמר ר' יהודה זה הכלל. אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום. פגול. וחייבים עליו כרת. ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת. וחכ"א זה וזה פסול. ואין בו כרת. לאכול כחצי זית. ולהקטיר כחצי זית. כשר. שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

כמאתו ואין בשיעור כרת: כזית בחוץ וכזית למחר. חשב באחת מן העבודות שתי מחשבות חוץ לזמנו וחוץ למקומו ועד השתא איירינן בב' עבודות שחשב באחת חוץ לזמנו ובאחרת חוץ למקומו. ועכשיו מיירי שחשב בשתיהן בעבודה אחת. ולר"י אצטריך דלא תימא בשתי עבודות הוא דפליג ר"י דבתר קמייתא אזלינן. אבל בחדא עבודה מודה קמ"ל: כזית למחר כזית בחוץ. אע"פ שחשב תחלה לחוץ לזמנו סוליאתו שניה מידי כרת: אר"י זה הכלל כו'. ר"י פליג את"ק בין בעבודה א'. בין בשתי עבודות. ואין הלכה כר' יהודה:

מנחה (לאכול כזית בחוץ וכזית למחר) אויב ער האט גיטראכט ביא איין עבודה צווייא ערליי טראכטונגען. דהיינו ווען ער האט גינומען דעם קומץ פון דיא מנחה. האט ער גיטראכט אביסול מעהל גרויס וויא אאיילבירט זאל ער עסין אויסער דיא עזרה. אונ אביסול מעהל גרויס וויא אאיילבירט זאל ער עסין מארגין (כזית למחר וכזית בחוץ) אדער פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין אביסול מעל גרויס וויא אאיילבירט מארגין. דער נאך הט ער גיטראכט ער זאל עסין נאך אביסול מעהל גרויס וויא אאיילבירט אויסער דיא עזרה (כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר) אדער ער האט גיטראכט ער זאל עסין אביסול מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט אויסער דיא עזרה. אונ אביסול מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט זאל ער עסין מארגין (כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ) אדער פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין אביסול מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט מארגין. דער נאך הט ער גיטראכט ער זאל עסין נאך אביסול מעהל גרויס ווי אהאלבער איילבירט אויסער דיא עזרה (פסול ואין בו כרת) איז דיא מנחה פסול אונ כרת קומט ניט (אמר רבי יהודה) האט רבי יהודה גיזאגט (זה הכלל) דאס איז דער כלל (אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום) אויב פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין מארגין. דער נאך האט ער גיטראכט ער זאל עסין אויסער דיא עזרה (פגול וחייבים עליו כרת) איז דיא מנחה פגול אונ עס קומט כרת (ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן) אונ אויב פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין אויסער דיא עזרה. דער נאך האט ער גיטראכט ער זאל עסין מארגין (פסול ואין בו כרת) איז דיא מנחה פסול אונ כרת קומט ניט (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (זה וזה פסול ואין בו כרת) סייא פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין מארגין דער נאך האט ער גיטראכט ער זאל עסין אויסער דיא עזרה. סיי פריער האט ער גיטראכט ער זאל עסין אויסער דיא עזרה דער נאך האט ער גיטראכט ער זאל עסין מארגין. איז דיא מנחה פסול אונ כרת קומט ניט (לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר) אויב ער האט גיטראכט ער זאל עסין אביסול מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט מארגין. אדער אויסער דיא עזרה. אונ ער זאל מקטיר זיין אביסול מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט מארגין. אדער אויסער דיא עזרה. איז דיא מנחה כשר (שאין אכילה והקטרה מצטרפין) ווארום עסין מיט מקטיר זיין רעכענט מען ניט צו זאמען זיי זאלין זיין גרויס וויא אאיילבירט דיא מנחה זאל פסול ווערין:

הקומץ

פרק ב **הקומץ** את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר. מודה ר' יוסי בזה שהוא פגול וחייבין עליו כרת. להקטיר לבונתה למחר. ר' יוסי אומר פסול. ואין בו כרת. וחכ"א פגול. וחייבין עליו כרת. אמרו לו מה שנה זו מן הזבח. אמר להם. שהזבח דמו ובשרו ואמוריו א'. ולבונה אינה מן המנחה:

ב שחט שני כבשים. לאכול אחת

פרק ב **הקומץ** את המנחה מודה רבי יוסי שהוא פגול. משום דבעי למתני סיפא להקטיר לבונתה למחר רבי יוסי אומר פסול ואין בו כרת מהו דתימא טעמא דר' יוסי משום דסבר אין מפגלין בחצי מתיר. כלו' שאם חשב לעבוד למחר עבודת חצי מתיר לא פיגל. והך לבונה. חצי מתיר הוא דבין הקטרת קומץ ולבונה מתירי' השירים ואפילו היכא כי חשב בהקטרת קומץ עבודת חצי מתיר הוא ופליג רבי יוסי. קמ"ל דבהא מודה דטעמא לאו משום הא. אלא משום דאין מתיר מפגל את המתיר: מה שנה זו מן הזבח. שהשוחטו ע"מ להקטיר אמורים למחר פגול: אינה מן המנחה. אינה ממין המנחה כמו הקומץ. ואע"פ שהוא ממתירי המנחה. דקסבר ר' יוסי שאין מתיר מפגל את המתיר אליו עבודת מתיר זה שהוא קומץ מועלת לפגל מתיר האחר שהוא הלבונה. במחשבה שהוא מחשב על הלבונה בעבודת הקומץ. ורבנן אמרי נהי כי אמרינן דאין מתיר מפגל את המתיר. היכא דלא אקבע בחד מנא. כגון שני כבשי עצרת דשניהם מתירים את הלחם. ואם שחט אחד מהם ע"מ לאכול את חבירו למחר שניהם כשרים. אבל היכא דאקבעו בחד מנא. כגון קומץ ולבונה שמניחים בכלי א'. מועלת מחשבת מתיר זה לפגל מתיר אחר. והלכה כחכמים: **ב** שחט שני כבשים. של עצרת דכתיב בהו שני כבשים בני שנה לזבח שלמים ואותן כבשים מתירין ומקדשים לשתי הלחם. שאין הלחם קדוש. אלא בשחיטת שני כבשים. הואיל והוזקקו עמו בתנופה. ושאר כבשים של עצרת דמוספים נינהו: לאכול אחת מן החלות למחר. וזמן

פרק ב א (הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר) אויב דער כהן ווען ער האט אראפ גינומען דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין די איבעריגע מעהל מארגין. אדער ער האט גיטראכט ער זאל מקריב זיין דעם קומץ מארגין (מודה רבי יוסי בזה שהוא פגול וחייבין עליו כרת) ביי דער זאך איז רבי יוסי מודה אז דיא מנחה איז פגול אונ עס קומט כרת (להקטיר לבונתה למחר) אויב ווען דער כהן האט אראפ גינומען דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער גיטראכט ער זאל מקריב זיין דיא בשמים מארגין. רבי יוסי זאגט (פסול ואין בו כרת) דיא מנחה איז פסול אונ כרת קומט ניט (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (פגול וחייבין עליו כרת) דיא מנחה איז פגול אונ עס קומט כרת (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי יוסי (מה שנה זו מן הזבח) פאר וואס איז א מנחה אנדערש וויא א קרבן. אז מען שעכט א קרבן אונ מען טראכט מען זאל דיא חלב מקריב זיין מארגין. איז דער קרבן פגול. דארף זיין אז מען נעמט אראפ דעם קומץ אונ מען טראכט מען זאל דיא בשמים מקריב זיין מארגין זאל דיא מנחה אויך ווערין פגול (אמר להם) האט רבי יוסי גיזאגט צוא דיא חכמים (שהזבח דמו ובשרו ואמוריו אחד) א קרבן איז דיא בלוט מיט דיא פלייש מיט דיא חלב איינס. דריבער אז ער טראכט ביי דיא בלוט אויף דיא פלייש אדער אויף דיא חלב איז דער קרבן פגול (ולבונה אינה מן המנחה) אבער בשמים איז דאך ניט דיא זעלביגע זאך וואס דיא מנחה איז. די מעהל איז אבזונדער זאך אונ דיא בשמים איז אבזונדער זאך. דריבער אז מען טראכט ביי דיא מעהל אויף דיא בשמים ווערט ניט דיא מנחה פגול: ב (שחט שני כבשים לאכול אחת מן

אכילת החלות. אינו אלא ליום ולילה כדין לאכלו למחר. כלומר שלא בזמנו: אותה
מנחה. שנאמר בה כתנאה וכלשה: הקטיר חלה. של שתי הלחם של עצרת: ואותו
ב' בזיכין. לשתי מערכות של לחם הפנים הסדר. של לחם הפנים: זה וזה פגול.
כדכתיב (ויקרא כד) ושמת אותם שתים שכלן נחשבים גוף אחד: נטמאת אחת מן

מערכות והיתה על
כל מערכה כף אחת
שים בו לבונה. כדכתיב
(שם) ונתת על המערכ'
לבונ' זכה ושתי הכפות
הללו שבהם נתונה
נקראים שני בזיכים
והלבונה נקטרת כדכת'
(שם) והיתה ללחם לאזכר'
והלחם נאכל וזמן
אכילתו כל אותו שבת
שמסירי' אותו מהשלחן

מן החלות למחר. הקטיר שני בזיכין. לאכול אחד מן הסדרים למחר. ר' יוסי אומר אותה החלה. ואותו הסדר שחישב עליו. פגול וחייבין עליו כרת. והשני פסול ואין בו כרת. וחכ"א זה וזה פגול וחייבין עליו כרת. נטמאת אחת מן החלות. או אחד מן הסדרים. רבי יהודה אומר שניהם יצאו לבית השריפה. שאין קרבן צבור חלוק. וחכ"א הטמא בטומאתו. והטהור

החלות. דוק' כשנטמאה
אחת משתי הלחם
קודם זריקת דם
הכבשים. או אחד מן
הסדרים קודם הקטרת
הבזיכים. הוא דאפליגו
רבי ורבנן. אבל אם
נטמא לאחר זריקת
הדם. או לאחר
הקטרת הבזיכים ד"ה
הטמא בטומאתו
והטהור יאכל :

בלבד. ולא בשעה שהקטיר שני בזיכים של שאין קרבן צבור חלוק. בגמרא מפיק דלא
לבונה חשב על אחד מן המערכות של לחם מקרא ולא מסברא א"רם ר"י למלתיה. אלא

החלות למחר) דעם יום טוב שבועות דארף מען ברייגגען אקרבן צווייא שעפסן אונ צווייא
חלות. זאגט דיא משנה אויב ער האט גישאכטן דיא צווייא שעפסן אונ ער הט גיטראכט
ער זאל עסין איין חלה מארגין (הקטיר שני בזיכין לאכול אחד מן הסדרים למחר) אין היכל
אויף דעם טיש איז גילעגין צוועלף חלות. זעקס חלות אין דעם עק טיש אונ זעקס חלות
אין דעם עק טיש. אויף דיא זעקס חלות איז גילעגין אלעפיל בשמים. אונ אויף דיא זעקס
חלות איז גילעגין אלעפיל בשמים. אלע שבת האט מען מקריב גיוועזן אויף דעם מזבח דיא
צווייא לעפיל בשמים. אונ מען עסט די צוועלף חלות. אונ מען לייגט ארויף אנדערע חלות
מיט אנדערע בשמים. זאגט דיא משנה אויב ער האט מקריב גיוועזן שבת דיא צוויי לעפיל
בשמים. אונ ער האט גיטראכט ער זאל עסין זעקס חלות מארגין. רבי יוסי זאגט (אותה
החלה ואותו הסדר שחישב עליו) דיא חלה פון שבועות אונ דיא זעקס חלות פון לחם הפנים.
וואס ער האט גיטראכט אויף זייא ער זאל זייא עסין מארגין (פגול וחייבין עליו כרת) זענען
פגול אונ עס קומט אויף זייא כרת (והשני פסול ואין בו כרת) אונ דיא אנדערע חלה פון
שבועות אונ דיא אנדערע זעקס חלות פון לחם הפנים זענען פסול אונ כרת קומט ניט
(וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (זה וזה פגול וחייבין עליו כרת) ביידע חלות פון
שבועות אונ דיא צוועלף חלות פון לחם הפנים. זענען פגול אונ עס קומט כרת (נטמאת
אחת מן החלות) אויב איין חלה פון דיא צווייא חלות פון שבועות איז טמא גיווארין איידער
מען האט גישפריצט אויף דעם מזבח דיא בלוט פון דיא צוויי שעפסן (או אחד מן הסדרים)
אדער זעקס חלות פון לחם הפנים איז טמא גיווארין. איידער מען האט מקריב גיוועזן דיא
צווייא לעפיל בשמים. רבי יהודה זאגט (שניהם יצאו לבית השרפה) מען זאל פאר ברענגען
ביידע חלות פון שבועות אונ אלע צוועלף חלות פון לחם הפנים (שאין קרבן צבור חלוק)
ווארום דער קרבן וואס קומט פאר אלע יודינם ווענין ווערט ניט צוא טיילט. העלפט זאל
זיין פסול אונ העלפט זאל זיין כשר. נאר אז איין העלפט ווערט פסול איז שוין אין גאנצן

יאכל: ג התודה מפגלת את הלחם. והלחם אינו מפגל את התודה. כיצד השוחט את התודה. לאכול ממנה למחר. היא והלחם מפוגלין. לאכול מן הלחם למחר. הלחם מפוגל. והתודה אינה מפוגלת. הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים. כיצד. השוחט את הכבשים. לאכול מהן למחר. הם והלחם מפוגלין. לאכול מן הלחם למחר הלחם מפוגל. והכבשים אינן מפגלין: ד הזבח מפגל את הנסכים משקדשו בכלי. דברי ר"מ. והנסכים אינן מפגלין

גמ' ערוך בידו. וכך היה מקובל מרבותיו. שאין קרבן לבור חלוק ואם נפסל חציו נפסל כלו: ג התודה מפגלת את הלחם. שהלחם בא בשביל התודה והוא טפל לה ואין התודה טפילה ללחם. וכן ב' כבשים של עצרת ב' הלחם הבאים עמהם הם טפלים לכבשים ואין הכבשים טפלים ללחם והעיקר מפגל הטפל ואין הטפל מפגל העיקר ואי אשמועינן ת"א הוה אמינא בתודה ולא אשמועינן בכבשים של עצרת ה"א התם הוא דכי מפגל לחם לא מפגלה תודה. משום דלא הוזקקו בתנופה עם הלחם. אבל כבשי דהוזקקו בתנופ' עם הלחם דכתיב (שם כג) והניף הכהן אותם על הלחם אימא כי מפגל לחם לפגלו נמי כבשים. ואי תנא כבשים ה"א התם הוא כי מפגלי כבשים מפגל לחם. משום דהא זקוקו זה עם זה בתנופה. אבל תודה דלא הוזקקו. אימא כי מפגל בתודה לא מפגל בתנות צריכא: ד הזבח מפגל את הנסכים. והשוחט מהן ענוש כרת: משקדשו בכלי לאחר שנתנו אותם בכלי שרת שהכלי מקדשתן קדושת עולם דשוב אין להם פדיון: דברי רבי מאיר. דר"מ סבר שנסכים מתפגלים. לפי שהדם של הזבח הוא שמכשיר ומתיר אותן למזבח

פסול (וחכמים אומרים) אונ די חכמים זאגין (הטמא בטומאתו והטהור יאכל) די העלפט וואס איז טמא גיווארין בלייבט טמא. אונ די העלפט וואס איז טהור זאל מען עסין: (התודה מפגלת את הלחם) די תודה קען מאכין פגול די ברוט (והלחם אינו מפגל את התודה) אונ די ברויט קען ניט מאכין פגול די תודה (כיצד) וויא מיינט מען (השוחט את התודה לאכול ממנה למחר) אויב איינער שעכט א תודה אונ ער טראכט ער זאל עסין דיא פלייש פון איר מארגין (היא והלחם מפוגלין) איז די תודה מיט די ברויט אירע פגול (לאכול מן הלחם למחר) אויב ער האט אויף די תודה גאר ניט גיטראכט. נאר ער האט גיטראכט ער זאל עסין די ברויט מארגין (הלחם מפוגל) דער ברויט איז פגול (והתודה אינה מפוגלת) אונ די תודה איז ניט פגול (הכבשים מפגלין את הלחם) די שעפסין פון שבועות קענען מאכן פגול די ברויט (והלחם אינו מפגל את הכבשים) אונ די ברויט קענען ניט מאכן פגול די שעפסין (כיצד) וויא מיינט מען (השוחט את הכבשים) אז ער שעכט די שעפסין (לאכול מהן למחר) אונ ער טראכט ער זאל עסין פון זייא מארגין (הם והלחם מפוגלין) זענען די שעפסין מיט די ברויט פגול (לאכול מן הלחם למחר) אונ אויב ער האט אויף די שעפסין גאר ניט גיטראכט. נאר ער האט גיטראכט ער זאל עסין די ברויט מארגין (הלחם מפוגל) דער ברויט איז פגול (והכבשים אינן מפוגלין) אונ די שעפסין זענען ניט פגול: ד (הזבח מפגל את הנסכים משקדשו בכלי) דער קרבן קען מאכין פגול די וויין וואס גיהער צום קרבן נאר אויב די וויין איז שוין גיוועז אין אהייליגע כלי ווען מען האט גישאכטין דעם קרבן (דברי רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (והנסכים אינן מפגלין את הזבח) אונ די וויין קען ניט מאכין פגול דעם קרבן (כיצד) זיי

את הזבח. כיצד. השוחט את הזבח לאכול ממנו למחר. הוא ונסכיו מפגלין. להקריב מן הנסכין למחר. הנסכין מפגלין. והזבח אינו מפוגל: ה פיגל בקומץ ולא בלבונה. בלבונה ולא בקומץ. ר"מ אומר פיגול וחייבים עליו כרת. וחכ"א אין בו כרת. עד שיפגל את כל המתיר. ומודים חכמים לרבי מאיר במנחת חוטא. ובמנחת קנאות שאם פגל בקומץ. שהיא פיגול וחייבין עליו כרת. שהקומץ הוא

וכו'. ויש להן מתיר מתפגלים במחשבת חוץ לזמנו וחכמים פליגי עליה בפ' ב"ש במסכת זבחים (דף מד) ואמרי שהנסכים אין להם מתיר. לפיכך אין מתפגלין. ואין הלכה כר"מ: ה פיגל בקומץ. בהקטרת הקומץ חשב על השירים לאכלן שלא בזמנן: עד שיפגל בכל המתיר. והקטרת אחד מהן אינו מתיר הוא. דאיכא נמי הקטרת חברו שאין שירי המנחה מותרים באכילה עד שיקטירו

מיינט מען (השוחט את הזבח לאכול ממנו למחר) אז מען שעכט אקרבן און מען טראכט מען זאל עסין פון אים שפעטער וויא דיא צייט איז (הוא ונסכיו מפוגלין) איז דער קרבן פגול און דיא וויין וואס געהער צום קרבן איז אויך פגול. אז מען טרינקט דיא וויין קומט כרת (להקריב מן הנסכין למחר) און אויב ער האט אויף דעם קרבן גאר ניט גיטראכט נאר ער האט גיטראכט ער זאל גיסען דיא וויין אויף דעם מזבח מארגין (שפעטער וויא דיא צייט איז) (הנסכין מפוגלין) דיא וויין איז פגול (והזבח אינו מפוגל) און דער קרבן איז ניט פגול: ה (פיגל בקומץ ולא בלבונה) ווען דער כהן האט מקריב גיוועזן דעם קומץ פון דיא מנחה. האט ער גיטראכט ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין. אבער ביא דיא בשמים מקריב זיין האט ער גאר ניט גיטראכט (בלבונה ולא בקומץ) אדער ווען ער האט מקריב גיוועזן דיא בשמים פון דיא מנחה. האט ער גיטראכט ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין. אבער ביא דעם קומץ מקריב זיין האט ער גאר ניט גיטראכט. רבי מאיר זאגט (פגול וחייבים עליו כרת) דיא מנחה איז פגול. און אז מען עסט איר קומט כרת (וחכמים אומרים) און דיא חכמים זאגין (אין בו כרת) עס קומט ניט כרת (עד שיפגל בכל המתיר) ביז ער טראכט ביא ביידע ווען ער איז מקריב דעם קומץ און ווען ער איז מקריב דיא בשמים. ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין. קומט אים כרת ווער קומץ מיט דיא בשמים זענען מתיר צו עסין דיא איבעריגע מעהל ואויב מען האט ניט גיטראכט אשלעכטע טראכט נגו. אבער אז מען איז מקריב דעם קומץ אליין וויא דער דין איז. אדער מען איז מקריב דיא בשמים אליין וויא דער דין איז. טאר מען נאך ניט עסין דיא מעהל ביז מען איז מקריב ביידע דעם קומץ מיט דיא בשמים. און אזוי וויא דער קומץ אליין. אדער דיא בשמים אליין. קענען ניט מתיר זיין. אזוי קען ניט דער קומץ אליין אדער דיא בשמים אליין אסרין צוא מאכין פגול (ומודים חכמים לרבי מאיר) און דיא חכמים זענען מודה צוא רבי מאיר (במנחת חוטא ובמנחת קנאות) ביא אמנחה וואס אחוטא ברייננט. און ביא אמנחה וואס אסוטה ברייננט. וואס ביא דיא צווייא מנחות איז ניטא קיין לבונה (שאם פגל בקומץ) אויב ווען ער האט מקריב גיוועזן דעם קומץ פון דיא מנחה האט ער גיטראכט ער זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין (שהוא פגול וחייבין עליו כרת) איז דיא מנחה פגול און עס קומט כרת (שהקומץ הוא המתיר) ווארום דער קומץ אליין איז דאך מתיר דיא איבעריגע מעהל צום עסין. אויב מען וואלט מקריב גיוועזן דעם קומץ וויא דער דין איז. אבער אז מען האט גיטראכט ווען מען האט מקריב גיוועזן דעם קומץ מען זאל עסין דיא איבעריגע מעהל מארגין.

הקומץ והלבונה: במנחת חוטא במנחת קנאות. שאין בהן לבונה והקומץ לבדו הוא המתיר: שחט אחד מן הכבשים. של עצרת. ואין הלחם מותר אלא אחר שישחטו שניהן: הקטיר אחד מן הבזיכין. והכי אין מתיר הלחם אלא הקטרת שניהם: ר"מ אומר פיגול. דסבר חלי מתיר כמי מפגל ואין הלכה כרבי מאיר:

פרק ג **הקומץ** את המנחה לאכול. חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו

המתיר. שחט א' מן הכבשים לאכול שתי חלות למחר. הקטיר אחד מן הבזיכים לאכול שני סדרים למחר. רמ"א פגול. וחייבים עליו כרת. וחכ"א אין פגול. עד שיפגל את כל המתיר. שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר. הוא פיגול. וחברו כשר. לאכול מחברו למחר. שניהם כשרים:

פרק ג **הקומץ** את המנחה. לאכול דבר שאין דרכו לאכול

אין דיא מִנְחָה פִּגּוּל אוּנ עס קוּמְט כָּרֵת. ווייל בּייא דיא מְנָחוֹת איז ניטא קיין בְּשָׂמִים (שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכוֹל שְׁתֵּי חַלּוֹת לְמָחָר) אויב ער האט גישאכטן איין שעפּס פון דיא צווייא שעפּסן וואס מען איז מַקְרִיב שָׁבוּעוֹת אוּנ ער האט גיטראכט ער זאל עסן דיא צווייא חַלּוֹת מארגין (הִקְטִיר אֶחָד מִן הַבָּזִיכִים לֶאֱכוֹל שְׁנֵי סְדָרִים לְמָחָר) אויב ער האט מַקְרִיב גיוועזן איין לעפיל בְּשָׂמִים פון דיא צווייא לעפיל בְּשָׂמִים וואס עס ליגט אויף דעם לֶחֶם הַפָּנִים) אוּנ ער האט גיטראכט ער זאל עסן דיא צוועלף חַלּוֹת מארגין. רַבִּי מֵאִיר זאגט (פִּגּוּל וְחַיָּבִים עָלָיו כָּרֵת) דיא צווייא חַלּוֹת פון שָׁבוּעוֹת אוּנ דיא צוועלף חַלּוֹת לֶחֶם הַפָּנִים זענען פִּגּוּל. אוּנ אז מען עסט זייא קוּמְט כָּרֵת (וַחֲכָמִים אוֹמְרִים) אוּנ דיא חֲכָמִים זאגין (אֵין פִּגּוּל עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר) עס איז אנדערש ניט פִּגּוּל מען זאל חַיָּב זיין כָּרֵת. סיידין ער האט גיטראכט בייא ביידע שעפּסין פון שָׁבוּעוֹת ער זאל עסן דיא חַלּוֹת מארגין. אוּנ סיידין ער האט גיטראכט בייא ביידע לעפיל בְּשָׂמִים ער זאל עסן דיא צוועלף חַלּוֹת לֶחֶם הַפָּנִים מארגין ווייל ביידע שעפּסין אויב מען האט זייא מַקְרִיב גיוועזן וויא דער דין איז זענען זייא מַתִּיר מען זאל עסן דיא צווייא בּרויט. אָבֶער איין שעפּס איז ניט מַתִּיר דיא צווייא ברויט מען זאל זייא מעגין עסן. אוּנ אזוי וויא איין שעפּס קען ניט מַתִּיר זיין. אזוי קען ער ניט אסרין ער זאל מאכין פִּגּוּל. אוּנ ביידע לעפיל בְּשָׂמִים אויב מען האט זייא מַקְרִיב גיוועזן וויא דער דין איז. זענען זייא מַתִּיר מען זאל עסן דיא צוועלף חַלּוֹת. אָבֶער איין לעפיל בְּשָׂמִים איז ניט מַתִּיר דיא צוועלף חַלּוֹת. אוּנ אזוי וויא איין לעפיל בְּשָׂמִים קען ניט מַתִּיר זיין. אזוי קען זיא ניט אסרין, זיא זאל מאכין פִּגּוּל (שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכוֹל מִמֶּנּוּ לְמָחָר) אויב ער האט גישאכטן איין שעפּס פון דיא צווייא שעפּסין פון שָׁבוּעוֹת. אוּנ ער האט גיטראכט ער זאל עסן פון אים מארגין (הוּא פִּגּוּל) דער שעפּס איז גיווארין פִּגּוּל (וְחֲבֵרוֹ כָּשֵׁר) אוּנ דער אנדערער שעפּס איז כָּשֵׁר (לֶאֱכוֹל מֵחֲבֵרוֹ לְמָחָר) אויב ער האט גישאכטן איין שעפּס. אוּנ אויף דעם שעפּס האט ער גאר ניט גיטראכט. נאר ער האט גיטראכט ער זאל עסן פון דעם אנדערין שעפּס מארגין (שְׁנֵיהֶם כְּשֵׁרִים) זענען ביידע שעפּסין כָּשֵׁר:

פרק ג א (הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה) אויב דער כֹּהֵן האט אראפּ גינומען אקומץ פון אמנחה. אוּנ ער האט גיטראכט (לֶאֱכוֹל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכוֹל) ער זאל עסן מארגין אזוי אזאך וואס מען עסט ניט (דְּהַיְינוּ) ער האט גיטראכט ער זאל עסן מארגין דעם קומץ אָדער דיא

לאכול. להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר. כשר. ר׳ אליעזר פוטל. לאכול דבר שדרכו לאכול. להקטיר דבר שדרכו להקטיר. פחות מכזית. כשר. לאכול כחצי זית. ולהקטיר כחצי זית. כשר. שאין אכילה והקטר׳ מצטרפין: ב לא יצק לא בלל. לא

לאכול. כגון הקומץ והלבונה. ולהקטיר חוץ לזמנו דבר שאין דרכו להקטיר השיריים שדרכן לאכול ואין דרכן להקטיר: כשר. דאין זו חשובה מחשבה דבטלה דעתו אצל כל אדם: ר״א פוסל. דכתיב (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו בב׳ אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחת אכילת מזבח. לומר לך כשם שפוסלת אכילת אדם לאדם כגון שירים אם חשב עליהם לאדם לאכלה חוץ לזמנו ואכילת מזבח למזבח. כגון קומץ אם חשב עליו להקטיר שלא בזמנו. כך פוסלת מחשבת אכילת אדם כגון שירים אם חשב עליהם למזבח להקטירו חוץ לזמנו. מדאפקינהו רחמנא לתרוייהו בל׳ אכילה ש״מ כי הדדי נינהו. ומחשבים מזו לזו. ורבנן סברי להכי אפקה רחמנא להקטרה בל׳ אכילה לומר לך מה אכילה בכזית. אף מחשבת הקטרה בכזית. ולעולם אכילה כאורחיה משמע קומץ למזבח ושירים לאדם. והלכה כחכמים: ב לא יצק. סדר המנחה בתחלה נותן שמן בכלי. ואח״כ נותן את הסלת ואח״כ חוזר ויוצק שמן ובולל והכי מפרש בפ׳ אלו המנחות נקמצות (דף עה): לא יצק לא בלל כשר. כגון שנתן כל השמן שבלוג במתן ראשון הסלת קודם לעבייתה. דאי חסר שמנה. אמרי׳ בפ״ק (דף יח) שהיא פסולה. ובגמרא בפירקין מוכח דיליקה מעכבת. ומפרש לא יצק לא יצק כהן. אלא זר. דמקמיצה ואילך מצות כהונה אבל יציקה ובלילה כשרים בזר. ולא בלל דקתני ע״כ לא בלל כלל דבלילה ודאי אינה מעכבת ומתני׳ ה״ק לא יצק כהן אלא זר או לא בלל כלל כשר: לא פתת. [כדכתיב] (ויקרא ב) פתות אותה פתים. אע״ג דבמנחת מחבת

בשמים) (להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר) אדער ער האט געטראכט ער זאל מקריב זיין מארגן אזוי אזאך וואס מען איז ניט מקריב ודהיינו ער האט געטראכט ער זאל מקריב זיין מארגן דיא איבעריגע מעהל פון דיא מנחה) (כשר) איז דיא מנחה כשר (רבי אליעזר פוסל) רבי אליעזר זאגט דיא מנחה איז פסול (לאכול דבר שדרכו לאכול להקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית) אויב ער האט געטראכט ער זאל עסן מארגן וואס מען מעג עסן פון דיא מנחה. נאר ווייניגער וויא אאיילבירט גרויס. אדער ער האט געטראכט ער זאל מקריב זיין מארגן וואס מען מעג מקריב זיין פון דיא מנחה. נאר ווייניגער וויא אאיילבירט גרויס (כשר) איז דיא מנחה כשר (לאכול כחצי זית) אויב ער האט געטראכט ער זאל עסן מארגן פון דיא איבעריגע מעהל גרויס וויא אהאלבער איילבירט (ולהקטיר כחצי זית) אונ ער זאל מקריב זיין פון דעם קומץ מארגן גרויס וויא אהאלבער איילבירט (כשר) איז דיא מנחה כשר (שאין אכילה והקטרה מצטרפין) ווארום אהאלבער איילבירט עסן אונ אהאלבער איילבירט מקריב זיין רעכנט מען ניט צו זאמען וויא אגאנצער איילבירט:

ב ביא אמנחה איז דער דין. פריער גיסט מען אריין בוימאייל אין אכלי. דער נאך שיט מען אריין דיא מעהל. אונ אויף דיא מעהל גיסט מען נאך אמאהל בוימאייל. אונ מען מישט אויס דיא בוימאייל מיט דיא מעהל צו זאמען. זאגט דיא משנה (לא יצק) אויב דיא בוימאייל וואס מען גיסט פון אויבן אויף דיא מעהל האט ניט גיגאסן אכהן נאר אישראל אדער אלוי (עיין בהרע״ב) (לא בלל) אדער מען האט גאר ניט אויסגעמישט דיא בוימאייל מיט דיא מעהל (לא פתת) אדער ער האט ניט צו בראקילט דיא גאנצע מנחה.

בלבד כתיב ה"ס לכל המנחות הנאפות תחלה. כגון מחבת ומרחשת ומאפה תנור לפותתן כ לן ואח"כ קומץ וזה אם לא פתת הוא כדי קמילה כשר : לא מלח . כל המנחה כולה אלא הקומץ דאילו מליחת הקומץ מעכבת היא : לא הניף . במנחת *סוטה ומנחת קנאות דטעונות תנופה : לא הגיש כדכתיב (שם) והגישה אל המזבח שהכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן : פתים מרובות. גדולות יותר מהדין שמפורש בכן מנחת ישראל כופל אחת לשנים ושנים לד' ומבדיל ואצטריך לאשמועינן פתיתות גדולות ואע"ג דאשמועינן דאי לא פתת כשרה דה"א דהתם הוא דאיכא תורת חלות עליהן אבל הכא דלאו תורת חלות איכא ולא פתיתים איכא אימא לא קמ"ל : ולא משחן . הרקיקי' הטעונים משיחה כדכתיב (שמות כט) ורקיקי מצות משוחים בשמן אחר אפייתן מושחן וחוזר ומושחן עד שיכלה כל השמן שבלוג : במנחת כהנים כשרה. שכולן כליל כמוהו : במנחת כהן המשיח. ובמנחת נסכים פסולה לפי שהקומץ דמנחת ישראל בלילתו עבה. לוג אחד שמן לעשרון סלת ומנחת נסכים ושל כהן משיח בלילתן רכה שלשה לוגים לעשרון כדכתיב במנחת נסכים (במדבר טו) העשרון בלול ברביעית ההין שמן ובמנחת כהן המשיח הוא אומר (ויקרא ו) סלת מנחה תמיד הרי היא לך כמנחת התמיד שהיא עשרון סלת בלול ברביעית ההין : והן בולעות זו מזו . הקומץ בולע ממנחת נסכים וממנחת כהן משיח ורבה שמן של מנחות הללו על הקומץ ומבטלות ליה והוי מנחה שלא הוקטר קומצה ופסולה שנקמצה אבל מנחת נסכים כשרה

פתת. לא מלח. לא הניף. לא הגיש. או שפתתן פתים מרובות. ולא משחן. כשרות. נתערב קומצה בקומץ חברתה. במנחת כהנים. במנחת כהן המשיח. במנחת נסכים. כשרה. רבי יהודה אומר במנחת כהן המשיח ובמנחת נסכין פסולה. שזו בלילתה עבה. וזו בלילתה רכה. והן בולעות

נָאר וויא פִיל עֶר דַארְף צוּם קוֹמֶץ הָאט עֶר צוּא בְּרֶעקִילְט (ועיין בהרע"ב ותי"ט) (לֹא מָלַח) אָדֶער עֶר הָאט נִיט גִיזַאלְצִין דִיא גַאנְצֶע מִנְחָה . נָאר דֶעם קוֹמֶץ הָט עֶר גִיזַאלְצִין (לֹא הֵנִיף) אָדֶער עֶר הָאט נִיט אוֹיף גִיהוֹיבִּין דִיא מִנְחָה (לֹא הִגִּישׁ) אָדֶער עֶר הָאט נִיט צוּא גִיטְרָאגִין דִיא מִנְחָה צוּם מִזְבֵּחַ צוּם ווִינְקִיל דָרוֹם אוּנ מַעֲרָב (אוֹ שֶׁפִּתְּתָן פִּתִּים מְרוּבּוֹת) אָדֶער עֶר הָאט צוּא בְּרֶעקִילְט דִיא מִנְחָה אוֹיף גְרוֹיסֶע שְׁטִיקֶער גְרֶעסֶער וויא דֶער דִין אִיז (וְלֹא מְשָׁחָן) אָדֶער קִיכְלַאךְ וָואס מֶען דַארְף זֵיי בַּשְׁמִירֶען מִיט בּוֹימְאֵייל . אוּנ מֶען הָאט זֵייא נִיט בַּשְׁמִירְט (כְּשֵׁרוֹת) דִיא אַלֶע מְנָחוֹת זֶענֶען כָּשֵׁר (נִתְעָרֵב קוּמְצָהּ בְּקוֹמֶץ חֲבֶרְתָּהּ) אוֹיבּ אַקוֹמֶץ פוּן אֵיין מִנְחָה אִיז אַרַיין גֶעמִישְׁט גִיוָוארִין אִין אַקוֹמֶץ פוּן אַיין אַנְדֶער מִנְחָה (בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים) אָדֶער אַקוֹמֶץ אִיז אַרַיין גֶעמִישְׁט גִיווָארִין אִין אַמִנְחָה פוּן אַכֹּהֵן (בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ) אָדֶער אַקוֹמֶץ אִיז אַרַיין גֶעמִישְׁט גִיוָוארִין אִין אַמִנְחָה פוּן אַכֹּהֵן גָדוֹל (בְּמִנְחַת נְסָכִים) אָדֶער אַקוֹמֶץ אִיז אַריין גֶעמִישְׁט גִיוָוארִין אִין אַמִנְחָה וָואס זֵיא וֶוערְט גִיבְּרַאכְט מִיט אַקָרְבָּן (כְּשֵׁרָה) אִיז כָּשֵׁר . מֶען אִיז מַקְרִיב בֵּיידֶע קוֹמְצִין צוּ זַאמֶען . אָדֶער דִיא מִנְחָה מִיט דֶעם קוֹמֶץ צוּ זַאמֶען . רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט (בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ וּבְמִנְחַת נְסָכִין פְּסוּלָה) אוֹיבּ דֶער קוֹמֶץ אִיז אַרַיין גֶעמִישְׁט גִיוָוארִין אִין אַמִנְחָה פוּן כֹּהֵן גָדוֹל . אָדֶער דֶער קוֹמֶץ אִיז אַרַיין גֶעמִישְׁט גִיוָוארִין אִין אַמִנְחָה וָואס זִיא וֶוערְט גִיבְּרַאכְט מִיט אַקָרְבָּן . אִיז פָּסוּל דֶער קוֹמֶץ (שֶׁזּוֹ בְּלִילָתָהּ עָבָה) וָוארוּם דֶער קוֹמֶץ אִיז גֶעדִיכְט . עֶס אִיז דָא אִין אִים וֶוייניג אֵייל (וְזוֹ בְּלִילָתָהּ רַכָּה) אוּנ דִיא מִנְחָה פוּן כֹּהֵן גָדוֹל אוּנ דִיא מִנְחָה וָואס וֶוערְט גִיבְּרַאכְט מִיט אַקָרְבָּן . זֶענֶען שִׁיטֶער . עֶס אִיז דָא אִין זֵייא פִיל אֵייל (וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזּוֹ)

זו מזו: ג שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו. אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות. ואם לאו פסולות. הקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה. לא יקטיר. ואם הקטיר. זו שנקמצה עלתה לבעלים. וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים. נתערב קומצה בשיריה. או בשירים של חברתה. לא יקטיר. ואם הקטיר עלתה לבעלים. נטמא הקומץ.

ולא הוי כריכה שמנה כיון שלא מדעת ערבו השמן שבולעת בטל לגבה וכמאן דליתי'. ואין הל' כר' יהודה: ג אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה. שנפלה זו בצד זה של כלי וזו בצד זה ונשאר מכאן כדי קומץ שלא נתערב כשרות ואם לאו פסולות דאמר קרא מסלתה ולא מסולת של חברתה: לא יקטיר. ואפי' כל המעורבת דאין הקטרה מצוה אלא בקומץ ומקמץ נמי לא קמיצני קומצי' דלמא בכל קומץ יש מזה שנתערב וליכא קומץ שלם דחד מנהם: ואם הקטיר. כל שמנו כת היא לא עלתה לבעלים דהא לא נקמצה ואין מנחת נדבה ניתרת בלא קמיצה: נתערב קומצה בשיריה. לא יקטיר את כלה משום דהשירים אסורים להקטיר דכתיב (ויקרא ב) לא תקטירו ממנו אשה לה' כל שממנו לאשים הרי הוא בבל תקטירו: נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה. דכתיב (שמות כח)

אונ דער קומץ זאפט איין אייל פון דיא מנחה. ביז דיא מעהל פון קומץ ווערט בטל אין די אייל. דריבער איז דער קומץ אונ דיא מנחה וואס דער קומץ איז פון איר גינומען גיווארין זענען פסול. אבער דיא מנחה פון כהן גדול אונ דיא מנחת נסכים זענען כשר: ג (שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו) צוויא מנחות וואס מען האט פון זייא ניט גינומען דעם קומץ. אונ זייא זענען צוא מישט גיווארין איינע מיט דיא אנדערע (אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות) אויב עס איז דא אביסול מעהל פון דיא מנחה. אונ אביסול מעהל פון דיא מנחה. וואס זענען ניט צוא מישט גיווארין. אונ מען קען אראפ נעמען דעם קומץ פון דיא מנחה בזונדער אונ פון דיא מנחה בזונדער (כשרות) זענען ביידע מנחות כשר (ואם לאו) אונ אויב מען קען ניט אראפ נעמען פון יעדער מנחה בזונדער אקומץ. וייל דיא גאנצע מעהל איז אזוי געמישט גיווארין (פסולות) זענען ביידע מנחות פסול (הקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה) אויב אקומץ פון איין מנחה איז אריין געמישט גיווארין אין איין אנדער מנחה וואס מען האט נאך ניט גינומען פון איר דעם קומץ (לא יקטיר) זאל מען ניט מקריב זיין דיא מנחה (ואם הקטיר) אונ אויב ער האט מקריב גיוועזן די מנחה אין גאנצין (זו שנקמצה עלתה לבעלים) דיא מנחה וואס פון איר איז אראפ גינומען גיווארין דער קומץ איז כשר. אונ דער בעל הבית האט שוין בצאהלט זיין מנחה. אונ דארף ניט ברייגגען קיין אנדערע (וזו שלא נקמצה) אונ דיא מנחה וואס מען האט פון איר ניט גינומען קיין קומץ. נאר מען האט איר מקריב גיוועזן אין גאנצין (לא עלתה לבעלים) הייסט דאס ניט קיין מנחה. אונ דער בעל הבית דארף ברייגגען איין אנדער מנחה (נתערב קומצה בשיריה) אויב דער קומץ איז אריין געמישט גיווארין אין דיא געבליבענע מעהל וואס דער קומץ איז פון איר גינומען גיווארין (או בשירים של חברתה) אדער דער קומץ איז אריין גיפאלן אין דיא געבליבענע מעהל פון איין אנדער מנחה (לא יקטיר) זאל מען ניט מקריב זיין דיא געבליבענע מעהל (ואם הקטיר עלתה לבעלים) אונ אויב מען האט מקריב גיוועזן די מנחה אין גאנצין. האט שוין דער בעל הבית בצאהלט זיין מנחה. אונ דארף ניט ברייגגען קיין אנדערע (נטמא הקומץ) אויב דער קומץ איז טמא גיווארין (והקריבו) אונ מען האט

והקריבו. הציץ מרצה. יצא והקריבו אין הציץ מרצה. שהציץ מרצה על הטמא. ואינו מרצה על היוצא:

ד נטמאו שיריה. נשרפו שיריה. אבדו שיריה. כמדת ר"א כשרה. וכמדת ר' יהושע פסולה. שלא בכלי שרת פסולה. ר"ש מכשיר. הקטיר קומצה פעמים. כשרה:

ה הקומץ

ונשא אהרן את עון הקדשי' אינו נושא אלא עון טומאה שיש בה צד קל שהותרה מכללה בצבור דכתיב בתמיד במועדו ואפילו בטומאה: ואינו מרצה על היוצא. ואע"ג דיש בו נמי צד קל שהותר מכללו בבמה שהאסר יוצא ממשכן והותר בבמה שבנוב וגבעון שלא היו שם קלעים אעפ"כ אין הציץ מרצה ביוצא דכתיב (שם) לרצון להם לפני ה'. עון דלפני ה' אין. עון דיוצא לא: ד כמדת ר"א כשרה. על דעתו של ר"א דאמר בפרק כילד צולין דם אע"פ שאין בשר ה"נ קומץ אע"פ שאין שירים כשר להקטיר קומץ: כמדת ר' יהושע. דאמר אם אין בשר אין דם ה"נ פסול להקריב הקומץ הואיל שלא נשתייר דבר מן השירים שלא נטמא. והלכה כר' יהושע: שלא בכלי שרת. שלא קידש הקומץ בכלי שרת אבל בתחלת המנחה כ"ע לא פליגי דבעי כלי כדאמרינן בפרק שתי הלחם: ור"ש מכשיר. טעמא דר"ש מפרש בגמ' משום דא"ק (ויקרא ז) קדש קדשים היא כחטאת וכאשם ומדאקיש רחמנא מנח' לחטאת לעבודתו במתנה באצבע ממש. ש"מ דקומץ המנחה נמי אם רצה עובדה בידו בלא כלי. ובלבד שיעבוד בידו הימנית דומיא דחטאת שנא' בו אצבע דכתיב ביה ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו וכ"מ שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין ואין הלכה כר"ש: הקטיר קומצו פעמים. חצי קומץ בפעם אחד וחצי קומץ בפעם אחרת ודוקא נקט פעמים ותו לא דאין קומץ פחות משני זיתים וכי פליג ליה לב' פעמים כמלא שאין הקטרה מפחות מכזית ולפיכך כשרה אבל אם חלקה לג' או לד' פעמים דעביד להו הקטרה פחות מכזית פסולה: ה מעוטו מעכב את רובו. שאם

אים מקריב געווען (הציץ מרצה) דער ציץ פון כהן גדול איז מכפר דיא עבירה (יצא והקריבו) אבער אז דער קומץ איז ארויס גיגאנגען פון דיא עזרה. אונ מען האט אים צוריק אריין גיבראכט אין דיא עזרה. אונ מען האט אים מקריב געווען אויף דעם מזבח (אין הציץ מרצה) דיא עבירה איז דער ציץ ניט מכפר (שהציץ מרצה על הטמא) אויב מען האט מקריב געווען א קרבן וואס איז געווען טמא. איז דער ציץ מכפר (ואינו מרצה על היוצא) אבער אז מען האט מקריב געווען א קרבן וואס איז ארויס גיגאנגען פון דיא עזרה אונ איז צוריק אריין גיקומען אין דיא עזרה. אויף דיא עבירה איז דער ציץ ניט מכפר: ד (נטמאו שיריה) אויב דיא געבליבענע מעהל איז טמא געווארין (נשרפו שיריה) אדער זי איז פר ברענט געווארין (אבדו שיריה) אדער דיא געבליבענע מעהל איז פאר לארין געווארין ודאס אלין איז געווען איידער מען האט מקריב געווען דעם קומץ (כמדת רבי אליעזר כשרה) רבי אליעזר זאגט דער קומץ איז כשר אונ מען מעג אים מקריב זיין (כמדת רבי יהושע פסולה) אונ רבי יהושע זאגט דער קומץ איז פסול אונ מען טאר אים ניט מקריב זיין (שלא בכלי שרת פסולה) אויב דער כהן האט ניט אריין גילייגט דעם קומץ אין א הייליגע כלי. איז דער קומץ פסול (רבי שמעון מכשיר) רבי שמעון זאגט דער קומץ איז כשר (הקטיר קומצה פעמים כשרה) אויב ער האט מקריב געווען דעם קומץ צוויי מאהל. איין מאהל א האלבין קומץ אונ נאך אמאל א האלבין קומץ. איז כשר: ה (הקומץ מעוטו מעכב את רובו) אויב עס פעלט א ביסול מעהל פון דעם קומץ. אפילו עס פעלט פון אים גאר ווייניג. פון דעסטוועגין טאר מען

מעוטו מעכב את רובו. העשרון. מעוטו מעכב את רובו. היין. מעוטו מעכב את רובו. השמן. מעוטו מעכב את רובו. הסלת. והשמן. מעכבין זה את זה. הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה: ך שני שעירי יוה"כ מעכבין זה את זה. שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה. שתי חלות מעכבות זו את זו. שני סדרים מעכבין זה את זה. שני בזיכין מעכבין זה את זה. הסדרים והבזיכין

חסר כל שהוא פסול דא"ק מלא קומצו : העשרון. מנחה שהיא פחותה מעשרון אפילו כ"ש פסולה : היין. חצי ההין לפר ושלישית ההין לאיל. ורביעית ההין לכבש וכן השמן בין למנחת נסכים שהוא כשיעור היין בין למנחת נדבה שהוא לוג אחד שמן : הסלת והשמן. של מנחה : מעכבים זה את זה. דכתיב (שם ב) מגרשה ומשמנה : הקומץ והלבונה מעכבים זה את זה דכתיב (שם ו) והרי' ממנו בקמצו וכו' על כל לבונתה : ך שני שעירי יוה"כ. השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' והשעיר המשתלח לעזאזל : ב' כבשי עצרת. שני כבשי שלמים שבאים חובה על שתי הלחם : שתי חלות שתי הלחם של עצרת: ושני סדרים. שתי מערכות של לחם הפנים שש חלות לכל מערכת : שני בזיכין. שתי כפות שבהן הלבונה ונתונים על ב' המערכות : הסדרים והבזיכין מעכבין זא"ז. שאם

(העשרון מעוטו מעכב את רובו) אויב עס פעלט אביסול מעהל פון דעם עשרון ודיא מנחה איז ווייניגער וויא אעשרון מעהל, אפילו עס פעלט גאר ווייניג. איז מען אים ניט מקריב זיין פון דעסטוועגן איז דיא מנחה פסול (היין מעוטו מעכב את רובו) אויב עס פעלט אביסיל וויין פון אהאלבין הין. אדער פון אדריטול הין. אדער פון אפערטיל הין. אפילו עס פעלט גאר ווייניג. פון דעסטוועגן טאר מען ניט גיסען דיא וויין אויף דעם מזבח (השמן מעוטו מעכב את רובו) אויב עס פעלט אביסול אייל פון אהאלבין הין. אדער פון אדריטול הין. אדער פון אפערטיל הין. אפילו עס פעלט גאר ווייניג. פון דעסטוועגן טאר מען ניט גיסען דיא אייל אויף דיא מנחה (הסלת והשמן מעכבין זה את זה) דיא מעהל מיט דיא אייל פון אמנחה פאר האלטין איינע דיא אנדערע. אויב עס איז דא מעהל. אונ ניט קיין אייל. אדער אייל אונ ניט קיין מעהל. איז דיא מנחה פסול (הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה) דער קומץ מיט דיא בשמים פון אמנחה פאר האלטין איינע דיא אנדערע. אויב מען האט מקריב גיוועזן דעם קומץ אונ ניט דיא בשמים. אדער מען האט מקריב גיוועזן דיא בשמים אונ ניט דעם קומץ. איז פסול דיא מנחה: ך (שני שעירי יום הכפורים מעכבין זה את זה) דיא צווייא שעירים (ציגען) וואס מען דארף מקריב זיין יום כפור. פאר האלט איינער דעם אנדערין. אויב עס איז נאר דא איין שעיר. איז מען אים ניט מקריב (שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה) דיא צווייא שעפסין וואס מען דארף מקריב זיין שבועות. פאר האלט איינער דעם אנדערין. אויב עס איז נאר דא איין שעפס. איז מען אים ניט מקריב (שתי הלות מעכבות זו את זו) דיא צווייא חלות וואס מען ברייננט שבועות. פאר האלט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז גאר דא איין חלה. איז דיא אנדערע פסול (שני סדרים מעכבין זה את זה) דיא צוועלף חלות פון לחם הפנים. פאר האלט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז ניטא צוועלף חלות. זענען דיא איבעריגע פסול (שני בזיכין מעכבין זה את זה) דיא צווייא לעפיל בשמים וואס צוא לייגין אויף דעם טיש. פאר האלט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז גאר דא איין לעפיל בשמים. לייגט מען זיא ניט אויף דעם לחם הפנים (הסדרים והבזיכין מעכבין זה את זה) דיא צוועלף חלות פון לחם הפנים אונ די צווייא לעפיל בשמים ווס מען לייגט אויף דעם לחם הפנים. פאר האלט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז גאר

והבזיכין מעכבין זה את זה. שני מינים שבנזיר. ג' שבפרה. ד' שבתודה. ארבעה שבלולב. ארבע' שבמצורע. מעכבין זה את זה. שבע הזיות שבפרה. מעכבות זו את זו. שבע הזיות של בין הבדים ושעל הפרוכת. ושעל מזבח הזהב. מעכבות זו את

אין מערכין של לחם על השלחן לא יתן בו את הבזיכין של לבונה. ואם אין בזיכים לא יתן את הלחם: שני מינים שבנזיר. חלות מצות ורקיקי מצות: ושלשה שבפרה אדומה. עץ ארז ואזוב ושני תולעת: ארבעה שבתודה. ד' מינים של לחם שמביאים על שלמי תודה חלות מצות ורקיקי מצות וסולת מורבכת וחלות לחם חמץ: ארבעה שבלולב. לולב ואתרוג הדס וערבה אם נטל ארבעתן בבת אחת יצא כולו אע"פ שנוטל אחד מהן אחרים ואחד בין השרבים יצא דקי"ל לולב א"צ אגד אבל אם חסר א' מן המינים ונטל כל הג' לא קיים מצוה כלל: ד' שבמצורע. עץ ארז ואזוב ושני תולעת והצפור חיה: ז' הזיות שבפרה אדומה דכתיב (במדבר יט) והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: ז' הזיות של בין הבדים. בי"כ דכתיב (ויקרא טז) ולפני הכפורת יזה שבע פעמים: ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב. בי"כ ובפר כהן משיח ובפר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ג שכל אלו טעונים הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב כמו שמפורש בפרשת ויקרא ובאחרי מות. ושעירי ע"ג מרבינן להו מקרא דכתיב (שם ד) ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת לפר זה פר כהן משיח. החטאת אלו שעירי ע"ג. וד' מתנות שעל ד' קרנות שעל מזבח הזהב כמו

ליינט אויף זייא . פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב עס איז ניטא צוועלף חלות אויף דעם טיש . זאל מען ניט לייגן די צווייא לעפיל בשמים . אונ אויב עס איז ניטא צווייא לעפיל בשמים . זאל מע ניט לייגן דעם לחם הפנים (שני מינים שבנזיר) דיא צווייא מינים חלות אונ קיכלאך וואס א נזיר ברייננט . פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב עס איז דא חלות אליין אדער קיכלאך אליין . וועלכע עס איז דא איז פסול (שלשה שבפרה) דיא דרייא זאכין עץ ארז אונ אזוב אונ שני תולעת) וואס מען פאר ברענט מיט דיא פרה אדומה . פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב עס איז נאר דא צווייא זאכין . פאר ברענט מען זייא ניט מיט דיא פרה אדומה (ארבעה שבתודה) דיא פיר מינים וחלות מצות . רקיקי מצות . סולת מורבכת . חלות חמץ) וואס מען ברייננט מיט א תודה . פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב עס איז ניטא אלע פיר מינים . דיא מינים וואס זענען דא זענען פסול (ארבעה שבלולב) דיא פיר מינים וואס אין לולב (לולב . הדס . ערבה . אתרוג) פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב ער האט ניט אלע פיר מינים . האט ער ניט מקיים גיוועזן דיא מצוה (ארבעה שבמצורע) דיא פיר זאכין . עץ ארז . אונ אזוב . אונ שני תולעת . אונ דיא פויגיל) (מעכבין זה את זה) פאר האלטין איינע דיא אנדערע . אויב עס איז ניטא אלע פיר . נעמט מען דיא איבעריגע אויך ניט (שבע הזיות שבפרה) די זיבען מאהל וואס מען דארף שפריצען דיא בלוט פון דיא פרה אדומה (מעכבות זו את זו) פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב ער האט ניט געשפריצט אלע זיבען מאהל . דיא וואס ער האט געשפריצט איז ניט קיין מצוה (שבע הזיות של בין הבדים) דיא זיבען מאהל וואס מען דארף שפריצען צווישען דיא שטעקינס פון ארון קודש אין קדשי קדשים (ושעל הפרוכת) אונ דיא זיבען מאהל וואס מען דארף שפריצען אויף דעם פרוכת (ושעל מזבח הזהב) אונ דיא זיבען מאהל וואס מען דארף שפריצען אויף דעם גאלדענעם מזבח (מעכבות זו את זו) פאר האלט איינע דיא אנדערע . אויב ער האט ניט געשפריצט אלע זיבען מאהל . דיא וואס ער

מעכבות זו את זו אע״פ שלא הוזכרו במשנה: ז׳ שבעה קני מנורה. כדכתיב (שמות כה) וששה קנים יוצאים מצדיה והקנה האמצעי הרי שבעה קני מנורה: ב׳ פרשיות שבמזוזה. שמע והיה אם שמוע: ואפלו כתב אחד מעכבן. אפי׳ אות אחת שאינה דבוקה לחברתה ואינה מוקפת גויל כהלכתה פוסל במזוזה ובתפלין ובס״ת: ד׳ פרשיות שבתפלין. קדש והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע: מעכבות זו את זו. בין בתפלה של ראש שכותבין כל פרשה ופרשה בקלף בפני עצמו. בין בתפלה של יד שכל ארבעתן כתובים בקלף אחד: ארבעתן ארבע מצות. ואין מעכבות זו את זו ואין הל׳ כר׳ ישמעאל: התכלת אינה מעכבת את הלבן אע״ג דמלו׳ לאחד שני חוטין של תכלת ושני חוטין של לבן לא חוט א׳

ז׳: ז׳ שבעה קני מנורה מעכבין זה את זה. שבעה נרותיה. מעכבין זה את זה. שתי פרשיות שבמזוזה מעכבות זו את זו. ואפילו כתב אחד מעכבן. ארבעה פרשיות שבתפלין מעכבות זו את זו. ואפי׳ כתב אחד מעכבן. ארבע ציציות. מעכבות זו את זו. שארבעתן מצוה אחת. ר׳ ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצות:

פ״ד **התכלת** אינה מעכבת את הלבן. והלבן אינו מעכב את התכלת.

האט געשפריצט איז ניט קיין מצוה: ז (שבעה קני מנורה מעכבין זה את זה) דיא זיבען רערין פון דיא מנורה. פאר האלטין איינע די אנדערע אויב עס איז ניטא אין די מנורה זיבען רערין. ברענט מען ניט אין דיא מנורה (שבעה נרותיה מעכבין זה את זה) דיא זיבען רערלאך פון דיא מנורה פאר האלטין איינע דיא אנדערע. אויב עס איז ניטא אין דיא מנורה זיבען רערלאך אריין צוא גיסען דיא בוימאייל ברענט מען ניט אין דיא מנורה (שתי פרשיות שבמזוזה מעכבות זו את זו) דיא צוויא פרשות וואס מען שרייבט אין אמזוזה. פאר האלט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז נאר געשריבען איין פרשה. איז דאס ניט קיין מזוזה (ואפילו כתב אחד מעכבין) אפילו איין אות איז בהעפט צום אנדערין אות. עס איז ניטא קיין בלייז צווישען זייא. איז דיא מזוזה פסול (ד׳ פרשיות שבתפילין מעכבות זו את זו) דיא פיר פרשות וואס דארף זיין אין דיא תפילין. פאר האלטין איינע דיא אנדערע. אויב עס איז נאר דא דרייא פרשות זענען דיא תפילין פסול (ואפילו כתב אחד מעכבן) אפילו איין אות איז בהעפט צום אנדערין אות. עס איז ניטא קיין בלייז צווישען זייא איז דיא פרשה פסול (ארבע ציציות מעכבות זו את זו) דיא פיר ציצית פאר האלטין איינע דיא אנדערע (שארבעתן מצוה אחת) אלע פיר ציצית זענען איין מצוה אויב ער האט נאר דרייא ציצית איז ניט קיין מצוה. אונ אויב ער האט אקלייד מיט פיר עקין זאל ער ניט גיין אין איר. רבי ישמעאל זאגט (ארבעתן ארבע מצות) דיא פיר ציצית זענען פיר מצות. אויב ער האט נאר דרייא ציצית אדער צווייא אדער אפילו איינע. זאל ער גיין מיט וויא פיל ציצית ער האט. ווייל יעדער ציצה איז אבזונדער מצוה (ועתי״ט):

פרק ד א (התכלת אינה מעכבת את הלבן) אין דיא תורה שטייט דיא ציצית זאלין זיין געמאכט פון ווייסע פעדים. אונ פון פעדים בלאהע וואס זענען גיפארבט מיט דיא בלוט פון ווארעם חלזון דאס הייסט תכלת. זאגט דיא משנה דיא תכלת פאר האלט ניט דיא ווייסע פעדים (והלבן אינו מעכב את התכלת) אונ דיא ווייסע פעדים פאר האלט ניט דיא תכלת. אויב ער האט נאר פעדים פון תכלת אליין. מאכט ער דיא ציצית פון תכלת

תפלה של יד אינה מעכבת של ראש. ושל ראש אינה מעכבת של יד. הסולת והשמן. אינם מעכבין את היין. ולא היין מעכבן. המתנות שעל מזבח החיצון. אינן מעכבות זו את זו:

ב הפרים והאילים והכבשים אינן מעכבין זה את זה. ר״ש אומר אם היו

של תכלה וג׳ חוטים של לבן אפ״ה אין זה מעכב את זה ואם נתן ארבעתן של לבן (או תכלת) יצא: תפלה ש״י אינה מעכבת ש״ר. רמב״ם כ׳ דוקא שאחד מהן מצוי אצלו אבל אם אין מצוים אצלו אלא אחת מהן לא יניח האחת עד שימצא האחרת נ״ל שמא יפשע וישמוך על אחת תמיד וזה דלא כהלכתא דמ״ד הכי בגמ׳ סדר ביה מכה מה שהקשו לו ואלא מאן דליתא תרתי מצות חדא מצוה נמי לא לעביד בתמיה והלכה בין שניהן מצויין אצלו בין שאין מצויין אצלו אין מעכבות זו את זו וכן הורו כל רבותי הלכה למעשה: הסלת והשמן. של מנחת נסכים: אינן מעכבין את היין. של נסכים שאם הביאו את היין בלא סולת ושמן. מנסכו: המתנות של מזבח החיצון. כגון ד׳ מתנות של חטאת: אין מעכבות זו את זו. שאם לא נתן אלא אחת כפר דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך שפיכה אחת משמע: ב הפרים והאילים והכבשים. הך דכתיבי בפרשת אמור אל הכהנים וסק בהם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר אחד ואילים שנים כבאים עם שתי הלחם של עצרת: אינן מעכבים. הפרים שנים ואיל א׳ ושבעה כבשים של מוספים של עצרת. הכתובים בפ׳ פנחס. שאין [שני] פרים של מוספים מעכבין הפר של שתי הלחם ולא הפר של שתי הלחם מעכב ב׳ פרים של מוספים וכן ב׳ האילים של שתי הלחם אינן מעכבין האיל א׳ של מוספים. ולא איל א׳ של מוספים מעכב שני האילים של שתי הלחם. וכן הכבשים אין מעכבין אלו את אלו: רש״א אם היו להם פרים מרובין. כלומר דמים כדי לקנות פרים

אליין. אונ אויב ער האט נאר פעדים ווייסע אליין. מאכט ער דיא ציצית פון ווייסע פעדים אליין ועיין תי״ט (תפלה של יד אינה מעכבת של ראש) דיא תפלה פון האנט פאר האלט ניט דיא תפלה פון קאפ (ושל ראש אינה מעכבת של יד) אונ די תפלה פון קאפ פאר האלט ניט דיא תפלה פון האנט. אויב ער האט נאר איין תפלה. פון האנט אליין. אדער פון קאפ אליין לייגט ער דיא איין תפלה וואס ער האט ועיין בהרע״ב ותי״ט (הסלת והשמן אינם מעכבין את היין) אז מען ברייננט א קרבן דארף מען ברייגען צוא דעם קרבן א מנחה מעהל צוא מישט מיט בוימאייל. אונ ויין צוא גיסען אויף דעם מזבח. זאגט דיא משנה דיא מעהל מיט דיא בוימאייל פאר האלטן ניט דיא ויין. אויב ער האט ניט גיבראכט דיא מעהל מיט דיא בוימאייל. אונ ויין האט ער יא גיבראכט. זאל מען גיסען דיא ויין אויף דעם מזבח (ולא היין מעכבן) אונ ויין פאר האלט ניט דיא מעהל מיט די בוימאייל. אויב ער האט גיבראכט מעהל מיט בוימאייל. אונ ויין האט ער ניט גיבראכט. זאל מען מקריב זיין דיא מעהל מיט דיא בוימאייל. אן דיא ויין (המתנות שעל מזבח החיצון) דיא בלוט וואס מען שפריצט אויף דעם אויסווייניגסטען מזבח פיר מאהל אדער צוויא מאהל (אינן מעכבות זו את זו) פאר האלטן ניט איינע דיא אנדערע. אויב ער האט נאר איין מאהל געשפריצט איז אויך גוט: ב (הפרים והאילים והכבשים אינן מעכבין זה את זה) שבועות איז מען מקריב צוויי ערליי קרבנות. איין אקס מיט צוויי בארצנעם מיט זיבען שעפסין. איז מען מקריב מיט דיא צוויא ברויטין. דער נאך איז מען מקריב דעם קרבן מוסף. צוויי אקסין מיט איין באראן מיט זיבען שעפסין. זאגט דיא משנה די צוויא ערליי קרבנות פאר האלטן ניט איינע דיא אנדערע. אויב עס איז נאר דא איינערליי

להם פרים מרובין ולא היו להם נסכים יביאו פר אחד ונסכיו ולא יקרבו כלן בלא נסכין: ג הפר והאילים והכבשים והשעיר אינן מעכבין את הלחם ולא הלחם מעכבן. הלחם מעכב את הכבשים. והכבשים אינן מעכבין את הלחם דברי רבי עקיבא. אמר ר׳ שמעון בן ננס לא כי אלא הכבשים מעכבין את הלחם. והלחם אינו מעכב את הכבשים. שכן מצינו כשהיו ישראל במדבר מ׳ שנה קרבו כבשים

כדי צרכן ולא היו להם דמים לקנות נסכים יביאו פר אחד ונסכיו. ומפיק לה מקרא דכתיב (יחזקאל מו) איפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכ שים כאשר תשיג ידו וכי מדה פרים ואילים אחת הוא וסלא מנחת פרים ג׳ עשרון ומנחת אילים ב׳ עשרון. אלא להודיעך שמוטב להביא פר א׳ איל אחד עם איפתו מדה הראוי׳לו. מלהבי׳ פרים מרובים ואילים מרובים בלא מנחתם ואין הל׳ כר״ע: ג הפר והאילים והכבשים והשעיר. הבאים

בגלל הלחם והלן עולות חוץ מן השעיר שהוא חטאת: אין מעכבין את הלחם. שאם הביאו שתי הלחם של עלרת בלא הקרבנות הללו מקודשין: הלחם מעכב את הכבשים. הנך כבשים הן שני כבשים דשלמים שהוזקקו לתנופה עם הלחם: והכבשים אין מעכבים את הלחם. שאם לא מלאו כבשים מביאים שתי הלחם והן קדושים כאילו הביאום עם הכבשים: קרבו כבשים בלא לחם. שהרי לא

קרבנות. איז מען נאר מקריב דיא וואס זענען דא וועיין בהרע״ב ותי״ט. רבי שמעון זאגט (אם היו להם פרים מרובים ולא היו להם נסכים) אויב עס איז ניוועזן געלט צו קויפען אלע בהמות וואס מען דארף צוא דעם קרבן. נאר אז מען וועט קויפין אלע בהמות. וועט ניט זיין קיין געלט צוא קויפין דיא מנחות וואס מען דארף צוא דיא אלע קרבנות (יביאו פר אחד ונסכיו ולא יקרבו כולן בלא נסכין) זאל מען בעסער מקריב זיין איין אקס וויינגער קרבנות מיט דיא מנחות וואס גיהער צוא דיא קרבנות. אונ מען זאל ניט מקריב זיין אלע קרבנות אן מנחות: ג (הפר והאילים והכבשים והשעיר אינן מעכבין את הלחם) דער אקס מיט דיא צוויי בארא'נעס מיט דיא זיבען שעפסן מיט דעם שעיר. פאר האלטין ניט דיא צווייא ברויטין. אויב מען האט גיבראכט שבועות דיא צווייא ברויטין אן דיא אלע קרבנות. זענען אויך דיא צווייא ברויטין היילינ (ולא הלחם מעכבן) אונ דיא צווייא ברויטין פאר האלטין ניט דיא קרבנות. אויב מען האט גיבראכט דיא אלע קרבנות אן דיא צוויי ברויטין. איז מען מקריב דיא קרבנות (הלחם מעכב את הכבשים) דיא צווייא ברויטין פאר האלטין דיא צווייא שעפסין. אויב מען האט גיבראכט דיא צווייא שעפסין אן דיא ברויט. איז מען ניט מקריב דיא צווייא שעפסין (והכבשים אינן מעכבין את הלחם) אונ דיא צווייא שעפסין פאר האלטין ניט דיא צוויי ברויטין. אויב מען האט גיבראכט די צווייא ברויטין אן דיא שעפסין. איז אויך דיא ברויט היילינ (דברי רבי עקיבא) אזוי זאגט רבי עקיבא (אמר רבי שמעון בן ננס) האט רבי שמעון בן ננס גיזאגט (לא כי) ניט אזוי (אלא הכבשים מעכבים את הלחם) נאר דיא שעפסין פאר האלטין דיא ברויטין. אויב מען ברייננט דיא ברויט אן דיא שעפסין. איז דיא ברויט ניט היילינ (והלחם אינו מעכב את הכבשים) אונ דיא ברויטין פאר האלטין ניט דיא שעפסין. אויב מען האט גיבראכט דיא שעפסין אן דיא ברויטין. אין מען מקריב דיא שעפסין (שכן מצינו כשהיו ישראל במדבר ארבעים שנה) ווארום אזוי גיפינען מיר ווען דיא יודין זענען גיוועזן פערציג יאהר אין דער מדבר (קרבו כבשים בלא לחם) האבין זייא שבועות מקריב גיוועזן דיא צוויי שעפסין אן דיא צווייא

בלא לחם אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם. א"ר שמעון הלכה כדברי בן ננס אבל אין הטעם כדבריו. שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר. וכל האמור בתורת כהנים לא קרב במדבר. משבאו לארץ קרבו אלו ואלו. ומפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם. שהכבשים מתירין את עצמן בלא לחם. לחם בלא כבשי, אין לי מי יתירנו: **ד** התמידין אינן מעכבין את המוספים. ולא המוספין מעכבין

לא היה נכנס לחם במדבר אלא המן: הלכה כדברי בן ננס. דכבשים מעכבים את הלחם אבל אין הטעם כדבריו דהוא אומר במדבר קרבו כבשים דשלמים ולא היא שכל האמור בחומש הפקודים בספר במדבר כגון קרבנות מוספים האמורים בפר' פינחס קרבו במדבר וכל האמור בת"כ דהיינו בספר ויקרא לא קרבו במדבר והנך כבשים האמורים באמור אל הכהנים כגון הנך ז' כבשי' ופר ואילי' לעולה דעל הלחם ושני כבשים דשלמים לא קרבו במדבר: לחם בלא כבשים אין לי מי יתירנו. באין הלחם מותר באכילה לכהנים עד שיקרבו כבשים והלכה כר"ע: **ד** התמידים אינן מעכבין את המוספים. בגמ' מפרש דלענין קדימה קאמר דאין מעכבין זא"ז דאי בעי תמידין מקריב ברישא ואי בעי מוספין מקריב ברישא. ואע"ג דכתיב וערך עליה העולה ומשמע העולה דהיינו עולת תמיד הסא

מעכבין

ברויטין. וויל זייא האבין ניט גיהאט אין דער מדבר ברויט נאר מן (אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם) אזוי דא אפילו אין ארץ ישראל אז עס טרעפט אמאהל עס איז גיטא קיין ברויט. זאל מען מקריב זיין דיא שעפסין אן דיא ברויט (אמר רבי שמעון) הט רבי שמעון גיזאגט (הלכה כדברי בן ננס) דער דין איז וויא בן ננס זאגט. אז דיא ברויט אן דיא שעפסין ווערין ניט היילג אונ דיא שעפסין אן דיא ברויט איז מען מקריב (אבל אין הטעם כדבריו) אבער דער טעם איז ניט וויא בן ננס זאגט. בן ננס זאגט אין דער מדבר האט מען מקריב גיוועזן שעפסין אן ברויט. אונ עס איז ניט אזוי. מען האט אין דער מדבר שעפסין אויך ניט מקריב גיוועזן (שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר) אלע קרבנות פון מוסף וואס עס שטייט אין ספר במדבר אין דיא סדרה פנחס. האט מען מקריב גיוועזן אין דער מדבר (וכל האמור בתורת כהנים לא קרב במדבר) אונ דיא אלע קרבנות וואס עס שטייט אין ספר ויקרא אין דיא סדרה אמור. האט מען ניט מקריב גיוועזן אין דער מדבר. אונ די צווייא שעפסין פון שבועות שטייט אין דיא סדרה אמור. האט מען זייא ניט מקריב גיוועזן אום שבועות אין דער מדבר (משבאו לארץ קרבו אלו ואלו) אונ אז דיא יודין זענען אריין גיקומן אין ארץ ישראל האט מען מקריב גיוועזן אלע קרבנות (ומפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם) פאר וואס זאג איך מען מעג מקריב זיין שבועות דיא שעפסין אן דיא ברויט (שהכבשים מתירין את עצמן) וויל דיא שעפסין זענען זיך אליין מתיר (לחם בלא כבשים) אבער ברויט אן שעפסין ווערין ניט היילג מען זאל זייא צוא טיילין צוא דיא כהנים (אין לי מי יתירנו) וויל עס איז גיטא ווער עס זאל זייא מתיר זיין. דיא שעפסין אז מען איז זייא מקריב. זענען זייא מתיר דיא ברויט דיא כהנים זאלין זייא מעגין עסין. אבער אז עס איז גיטא קיין שעפסין. ווער וועט מתיר זיין דיא ברויט צוא דיא כהנים זייא זאלין מעגין עסין: ד (התמידין אינן מעכבין את המוספין) דיא תמידין פאר האלטין ניט דיא מוספין (ולא המוספין מעכבין את התמידין) אונ דיא מוספין פאר האלטין ניט די תמידין. וועלכע מען וויל איז מען פריער מקריב. אויב מען וויל איז מען מקריב דעם תמיד פאר

ראשונה לכל הקרבנות אין זה אלא למצוה בעלמא אבל לא לעכב: אר"ש אימתי כו'. בגמ' מפרש למתני' חסורי מחסרא וה"ק לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים בד"א שלא נתחנך המזבח אבל נתחנך המזבח יקריבו בין הערבים אר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסים או שוגגים אבל אם היו מזידים לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים.

מעכבין את התמידים. ולא המוספים מעכבין זה את זה. לא הקריבו כבש בבקר יקריבו בין הערבים. אמר ר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין. אבל אם היו מזידין ולא הקריבו כבש בבקר. לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר. יקריבו בין

וה"פ לא הקריבו התמיד של שחר לא יקריבו התמיד של בין הערבים דהכי מדרש קרא את הכבש אחד תעשה בבקר הוכשר שני ליקרב בין הערבים ואי לא לא. בד"א שלא נתחנך מזבח דהאי קרא בחנוך כתיב בפ' ואתה תצוה דכתיב לעיל מיניה וזה אשר תעשה על המזבח אבל נתחנך מזבח בכבר הקריב עליו קרבנות אפילו לא הקריב תמיד של שחר יקריב תמיד של בין הערבים דכתיב בפ' פנחס ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו ובההוא קרא לא כתיב את הכבש האחד תעשה בבקר ותניא בספרי שאי קרא למה נאמר והלא נאמר למעלה בפ' ואת הכבש השני כו' לפי שנא' עמו את הכבש האחד תעשה בבקר הרי שלא הקריבו של שחר שומע אני שלא יקריבו של בין הערבים ת"ל קרא בתרא ואת הכבש השני מגיד לך שאם לא הקריב של שחר יקריב של בין הערבים. אבל אם מזידים ט' לא יקריבו בין הערבים אותן המזידים אבל כהנים אחרים יכולים להקריבו: לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים. דקטורת לא שכיח בחד גברא שיקטיר קטרת פעמים רבות כמו בעולה כדאמרי ביומא שלא שנה בה אדם מעולם מפני שהיא מעשרת דכתיב ישימו

דיא מוספין . אונ אויב מען וויל איז מען מקריב דיא מוספין פאר דעם תמיד (ולא המוספין
מעכבין זה את זה) אונ דיא קרבנות פון דיא מוספין פאר האלטין ניט איינע דיא אנדערע .
וועלכין קרבן מוסף ער וויל איז ער פריער מקריב (לא הקריבו כבש בבקר) אויב מען האט
ניט מקריב געוועזן דעם שעפס (דעם תמיד) אין דער פריא . זאל מען ניט מקריב זיין דעם
תמיד פארין נאכט . נאר מען זאל ווארטין ביז מארגין פריא . דאס איז נאר אז דער מזבח
איז אנייער . מען וויל אויף אים מקריב זיין דעם ערשטין קרבן . מוז מען אים בעווייען מיט
דעם קרבן פון דער פריא . ניט מיט קיין אנדער קרבן . אבער אז דער מזבח איז ניט אנייער .
מען האט שוין אויף אים מקריב געוועזן פיל קרבנות . אונ מען האט אטאג ניט מקריב געוועזן
דעם תמיד אין דער פריא (יקריבו בין הערבים) מעג מען פון דעסטוועגין מקריב זיין דעם
תמיד פארין נאכט (אמר רבי שמעון) האט רבי שמעון גיזאגט (אימתי) ווען מעג מען מקריב
זיין דעם תמיד פארין נאכט . אפילו מען האט ניט מקריב געוועזן דעם תמיד אין דער פריא
(בזמן שהיו אנוסין או שוגגין) אז דיא כהנים האבין ניט געקענט מקריב זיין אין דער פריא
דעם תמיד . אדער זייא האבען פאר געסין אין דער פריא מקריב צו זיין דעם תמיד (אבל
אם היו מזידין ולא הקריבו כבש בבקר) אבער אז דיא כהנים האבין ניט פאר געסין אונ
האבין געקענט מקריב זיין דעם תמיד אין דער פריא . אונ האבין אים ניט מקריב געוועזן
(לא יקריבו בין הערבים) דיא כהנים טארין ניט מקריב זיין דעם תמיד פארין נאכט . נאר
אנדערע כהנים זאלין מקריב זיין דעם תמיד פארין נאכט (לא הקטירו קטרת בבקר) אויב
מען האט ניט מקטיר געוועזן קטרת אין דער פריא (יקריבו בין הערבים) זאל מען פון

(דברים לג) ישימו קטורה באפך וסמיך ליה ברך ה' חילו הלכך לא יהבינן לכהן שמתחיל עסיה חביבה עליהם לא פעמי בה ולאו מלתא שהיתה אותה מן דין ולאין הלכה כר"ש במתיכן: שאין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים. של בין הערבים דכתיב (שמות ל) בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה כלו' כשמדשן את המנורה מן האפר ביום שהם מסלקת הנרות ואי לאו דעבד כהלכה בתורתא מאי בעי למתקן בצפרא אלמא חנוך המנורה בין הערבים וכיון דמנורה' נתחנכה בערב קטרת נמי נתחנכה בערב דכה"ג (שם) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה: ה חביתי כ"ג. מנחת כ"ג שמביא בכל יום וע"ש דכתיב בה (ויקרא ו) על מחבת בשמן תעשה מה"סקרי ליה חביתין: לא היו באות חצאין. שלא יביא מביתו חצי עשרון בבקר וח"ע בערב: לא חצי עשרון כו'. שנשאר מן העשרון שלם שהביא

הערבים. אר"ש וכולה היתה קרבה בין הערבים. שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים (של בין הערבים) ולא מזבח העולה אלא בתמיד של שחר. ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת. ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים: ה חביתי כ"ג לא היו באות חציים אלא מביא עשרון שלם וחוצהו. ומקריב מחצה בבקר. ומחצה בין הערבים. וכהן שהקריב מחצה בשחרית. ומת. ומינו כהן אחר תחתיו. לא יביא חצי עשרון מביתו. ולא חצי עשרונו

דעסטוועגען מקטיר זיין פארין נאכט די קטרת (אמר רבי שמעון) האט רבי שמעון גיזאגט (וכולה היתה קרבה בין הערבים) אונ פארין נאכט האט מען מקריב גיוועזען דעם גאנצין פונט קטרת. דעם האלב פונט פון דער פריא איז מען אויך מקטיר פארין נאכט (שאין מחנכין את המזבח הזהב אלא בקטרת הסמים של בין הערבים) דעם גאלדענעם מזבח בעגייט מען גיט מיט קיין אנדער זאך נאר מיט די קטרת פון פארין נאכט (ולא מזבח העולה אלא בתמיד של שחר) אונ דעם מזבח פון קרבנות בעגייט מען ניט מיט קיין אנדער זאך נאר מיט דעם קרבן תמיד פון דער פריא (ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת) אונ דעם טיש וואס אין בית המקדש בעגייט מען ניט מיט קיין אנדער זאך נאר מיט דעם לחם הפנים וואס מען לייגט אויף אים שבת (ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים) אונ די מנורה בעגייט מען ניט מיט קיין אנדער זאך נאר מיט דעם וואס מען צינדט אן די זיבען קנייטלאך פארין נאכט: ה (חביתי כהן גדול לא היו באות חציים) די מנחה וואס דער כהן גדול ברייננט אלע טאג. אין דער פריא אונ פארין נאכט. זאל ער ניט ברייננען פון דער היים אהאלבין עשרון מעהל אין דער פריא. אונ אהאלבין עשרון מעהל פארין נאכט (אלא מביא עשרון שלם וחוצהו) נאר ער זאל ברייננען פון דער היים אגאנצין עשרון מעהל. אונ אין די עזרה וועט מען אים צוא טיילין (ומקריב מחצה בבקר) אונ אהאלבין עשרון מעהל איז מען מקריב אין דער פריא (ומחצה בין הערבים) אונ אהאלבין עשרון מעהל איז מען מקריב פארין נאכט (וכהן שהקריב ומחצה בשחרית ומת) אויב דער כהן גדול האט מקריב גיוועזען אהאלבין עשרון אין דער פריא אונ ער איז גישטארבין (ומינו כהן אחר תחתיו) אונ מען האט אויף גינומען איין אנדער כהן גדול אויף זיין ארט (לא יביא חצי עשרון מביתו) זאל ניט ברייננען דער אנדערער כהן גדול אהאלבין עשרון מעהל פון זיין היים. מקריב צוא זיין די מנחה פון פארין נאכט (ולא חצי עשרונו של ראשון) אונ מען זאל ניט מקריב זיין פארין נאכט דעם האלבין עשרון פון ערשטין כהן גדול. וואס איז געבליבען פון די מנחה וואס מען האט

עשרונו של ראשון. אלא מביא עשרון שלם וחוצהו. ומקריב מחצה. ומחצה אבד. נמצאו שני חציים קרבין. ושני חציים אובדין. לא מינו כהן אחר. משל מי היתה קרבה. רש״א משל צבור. ר׳ יהודה אומר משל יורשים. ושלימה היתה קרבה:

פרק ה **כל** המנחות באות מצה. חוץ מחמץ שבתודה. ושתי הלחם שהן באות חמץ. רמ״א שאור בודה

כהאחון שמת ולא קרב אלא חציו: וב׳ חציין אבדים. חצי עשרונו של ראשון שמת וחצי עשרונו של זה שעמד: משל צבור. דכתיב חק עולם חק זה יהא משל עולם כלומר משל צבור מתרומת הלשכה: ר״א משל יורשים. דכתיב (שם) והכהן המשיח תחתיו מבניו והכי משמע והכהן המשיח שמת תחתיו א׳ מבניו יעשה אותה: ושלימה היתה קרבה. כ״ע בהיא באה משל צבור לר״ש או משל יורשים לר״י שלימה היתה קריבה עשרון שלם ולא חצי עשרון ור״ש מפיק ליה מכליל תקטר שלא שנמדד ונחלק בכלל ומהמחצית מהניו וממנו יקריבוהו לחצאים אלא כולה כשהיא באה משל מחמץ השאר. שממקום אחר לא היה יכול

ור״י מפיק לה מדכתיב מבניו יעשה אותה כשאחד מבניו יקריב לאחר שמת אביו דהיינו היורשים יעשה אותה ולא חציה. והל׳ כר״י שמשל יורשים היא באה:

פרק ה **כל** המנחות באות מצה חוץ מחמץ שבתודה. דכתיב (שם ז) על חלות להם חמץ: ושתי הלחם. דכתיב (שם כג) חמץ תאפינה: שאור היה בודה להן מתוכן. מתוך עשרון דהדס ומהי הלחם היה מוציא שאור שהיה לא מן הסלת מעט לאחר

מקריב גיוועו אין דער פריא (אלא מביא עשרון שלם וחוצהו) נאר דער נייער כהן גדול זאל ברייניגען פון דער היים אגאנצין עשרון מעהל. אונ מען זאל אים צוא טיילין (ומקריב מחצה) צהאלבין עשרון מעהל זאל מען מקריב זיין פארין נאכט (ומחצה אבד) אונ אהאלבער עשרון מעהל זאל ווערין פאר לארין (נמצאו שני חציים קרבים) ווערט גיפונען אז דעם טאג האב מען מקריב גיוועז צוויי האלבע עשרונים. פון איין עשרון האט מען מקריב גיוועז נאהאלבין. אונ אהאלבער איז געבליבען. אונ פון אנדערין עשרון האט מען מקריב גיוועז אהאלבין אונ אהאלבער איז געבליבען (ושני חציים אובדים) אונ דיא ביידע האלבע עשרונים וואס זענען געבליבען. ווערין פאר לארין (לא מינו כהן אחר) אויב מען האט דעם ווערביגען נ׳ ... גיט אויף גינומען קיין אנדער כהן גדול (משל מי היתה קריבה) פון וועמעס געלט האט מען מקריב גיוועזן דיא מנחה פארין נאכט. רבי שמעון זאגט (משל צבור) פון דיא געלט וואס אין בית המקדש האט מען גיקויפט אעשרון מעהל. אונ מען האט מקריב גיוועזן פארין נאכט. רבי יהודה זאגט (משל יורשים) אייגער פון דיא זיהן פון כהן גדול ברייניגען דיא מנחה פארין נאכט. אונ (ושלמה היתה קרבה) פיי מען האט מקריב גיוועזן פון דיא געלט וואס אין בית המקדש. אונ פיי דער זוהן פון כהן גדול האט מקריב גיוועזן. האט מען מקריב גיוועזן אגאנצין עשרון מעהל מיט איין מאהל:

פרק ה א (כל המנחות באות מצה) אלע מנחות ווערין גיבאקט מצה (חוץ מחמץ שבתודה) נאר ביי אתודה איז דא צעהן חלות חמץ (ושתי הלחם שהן באות חמץ) אונ דיא צוויא ברויט פון שבועות ווערין אויך גיבאקט חמץ. רבי מאיר זאגט (שאור בודה להן מתוכן ומחמצן) פריער האט מען אפ גימאסטין דיא מאס מעהל וואס מען באדארף צוא דיא צעהן חלות פון אתודה. אדער צוא דיא צוויי חלות פון שבועות. אונ מען האט גינומען פון דיא מאס אביסול מעהל אונ מען האט גיקנעטין. אונ גילאזט ליגען ביז עס איז זויער

לסביא שלא תהא מנחה יתירה: היא אינה מן המובחר. שאינה מתמלאת יפה לפי שאין לה שאור מתומן יפה אלא מביא שאור שמתומן יפה מתוך ביתו ונותן לתוך העשרון ומוסי׳ וממלא אותה: אף היא היתה חסרה או יתירה. כגון אם השאור עבה ומגובל בקושי עם מעט מים אינו מחזיק נפח גדול כאילו היה קמח ונמלא העשרון יותר לפי שאם לא היה שאור מגובל היה נפחו גדול מעכשיו ואם אינו מגובל יפה שנתן בו מים הרבה נמלא נפחו גדול משאילו היה קמח ונמלא עשרון חסר שאם לא בשביל המים לא יהיה מלא והלכה כר״י: ב שנא׳ כל המנחה אשר תקריבו לה׳ לא תעשה חמץ.

בודה להן מתוכן ומחמצן. ר״י אף היא אינה מן המובחר. אלא מביא את השאור ונותן לתוך המדה. וממלא את המדה. א״ל אף היא היתה חסירה או יתירה: ב כל המנחות נלושות בפושרין. ומשמרן שלא יחמיצו. ואם החמיצו שיריה. עובר בלא תעשה. שנא׳ (ויקרא ב) כל המנחה אשר תקריבו

גיווארין. אונ מיט דיא שטיקול וואהערע טייג האט מען וואהער גימאכט דיא צעהן חלות פון אתודה. אונ אזוי טוהט מען מיט דיא צווייא חלות פון שבועות. רבי יהודה זאגט (אף היא אינה מן המובחר) אזוי ווערן דיא חלות ניט זיין גוט וואהער ווייל דיא שטיקול טייג איז ניט גוט זיהער (אלא מביא את השאור ונותן לתוך המדה) נאר ער זאל ברייננען וואהערע טייג וואס איז גוט גיזייערט. אונ זאל אריין לייגן דיא טייג אין דיא מאס (וממלא את המדה) אונ זאל אן שיטען דיא מאס פול מעהל (אמרו לו) האבין דיא חכמים גיזאגט צוא רבי יהודה (אף היא היתה חסירה או יתירה) וועט דאך זיין אין דיא מנחה מעהל אמאל ווייניגער וויא אעשרון אונ אמאהל מעהר. או ב דיא שטיקול וואהערע טייג איז געדיכט אונ הארט גיקנעטין מיט ווייניג וואסער. איז אין דיא שטיקול טייג דא פיל מעהל. אונ זיא פאר נעמט ווייניגער ארט וויא דאס וואלט גיוועזן מעהל. אונ אז מען שיט אריין מעהל אין דיא מאס אויף די שטיקול טייג ביז פול. איז דאך דא אין דיא מאס מעהל וצו זאמען מיט דיא מעהל וואס איז איין גיקנעטין אין דיא שטיקול טייג מער וויא אעשרון. אונ אויב דיא שטיקול וואהערע טייג איז שיטער גיקנעטין. מיט פיל וואסער. איז דיא שטיקול טייג אויף גיבלאזין אונ אין איר איז דא ווייניג מעהל. אונ זיא נעמט אנדערעסערן ארט וויא דאס וואלט גיוועזן מעהל. אונ אז מען שיט אריין מעהל אין דיא מאס אויף דיא שטיקול טייג ביז פול. איז דאך דא אין דיא מאס מעהל וצו זאמען מיט דיא מעהל וואס איז איין גיקנעטין אין דיא שטיקול טייג ווייניגער וויא אעשרון. ווארום ווען דיא שטיקול טייג וואלט ניט גיוועזן אויף גיבלאזין פון דיא וואסער וואלט אריין גיגאנגען אין דיא מאס מעהר מעל: ב (כל המנחות נלושות בפושרין) אלע מנחות קנעט מען מיט ווארעמע וואסער (ומשמרן שלא יחמיצו) אונ מען היט דיא טייג זאל ניט זאהער ווערין (ואם החמיצו שיריה) אונ אויב דיא געבליבענע מעהל. וואס איז געבליבען דער נאך וויא מען האט אראפ גינומען דעם קומץ. וואס מען האט גיקנעטין מיט דיא ווארעמע וואסער. איז זאהער גיווארין. אויב מען וועט דיא טייג באקין (עובר בלא תעשה) איז מען עובר אויף אלאו (ולא תאפה חמץ חלקם) דעם חלק וואס גיהער צו דיא כהנים. דאס איז דיא געבליבענע מעהל. טאר מען ניט באקין אויב דיא טייג איז זאהער גיווארין. אונ אויב דיא טייג איז זאהער גיווארין איידער מען האט אראפ גינומען דעם קומץ. אז מען וועט אראפ נעמען דעם קומץ אונ מען וועט אים מקריב זיין וועט מען עובר זיין אויף אלאו (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (כל המנחה אשר תקריבו לה׳ לא תעשה חמץ) אלע

ארישא קאי דקתני ומשתמרות שלא יחמיצו וקודם קמיצה משתעי ושירים ילפי' מקרא אחרינא דכתיב (שם ו) לא תאפה חמץ חלקם אף חלקם של כהנים שהם שירי המנחה שנשארו מן הקומץ אף זה לא תאפה חמץ ובחמץ דוקא שהוזהרו על השירים אבל מותר ללוש אותם בדבש ולטגן בו: עריכתה. במשפשף בה בידיו אחר לישה וחייבין עליה אע"פ שנאמר לא תעשה חמץ יכול לא יהא חייב אלא אחת ת"ל לא תאפה אפייה בכלל היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה. אף אני אביא לישה ועריכה וכל מעשה יחידי שבה להוי קטוף שהוא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה. וקטוף הוא שמחליק פניה במים ואף ע"ג דלא מחזי כ"כ מעשה: ג מנחת סלת. המתנדב מנחה סתם מביא סולת ושמן ולבונה ובוללה וקומצה כמו שהיא קודם אפייה ובדידה כתי' שמן ולבונה וכל שני האחרים גמרי ממנחת סולת דכתיב בה נפש. דמשמע דכל מנחת יחיד טעונה שמן ולבונה: והחלות והרקיקין. למנחת מאפה תנור קרי החלות והרקיקין. דאי בעי חלות מייתי ואי בעי רקיקין מייתי: ומנחת כהנים. כהן שהתנדב אחת מה' מנחות הללו: מנחת כהן משיח. מנחת חביתין: נכרי. מתנדב מנחה. כדילפי' מאיש איש מלמד שהעו"ג מביאין נדרים ונדבות כישראל: ומנחת נשים. אשה שהתנדבה

לה' לא תעשה חמץ. וחייבים על לישתה. ועל עריכתה. ועל אפייתה: ג יש טעונות שמן ולבונה. שמן ולא לבונה. לבונה ולא שמן. לא שמן ולא לבונה. ואלו טעונות שמן ולבונה. מנחת הסולת והמחבת. והמרחשת. והחלות. והרקיקין. מנחת כהנים. ומנחת כהן משיח. ומנחת עו"ג. ומנחת נשים. ומנחת העומר. מנחת

מנחות וואס איר וועט מקריב זיין צו גאט זאלט איר ניט מאכן חמץ. אונ ניט נאר באקן באר מען ניט חמץ (וחייבים על לישתה) אז מען קנעט דיא חמץ איז מען אויך עובר אויף אלאו (ועל עריכתה) אז מען וועלגערט דיא חמץ איז מען אויך עובר אויף אלאו. ווייל עס שטייט אין דיא תורה "לא תעשה חמץ" דוא זאלסט ניט מאכן חמץ. דאס מיינט מען אז דיא טייג איז געווארן חמץ זאלסטו בייא איר גאר ניט טאהן (ועל אפייתה) אונ אז מען באקט דיא חמץ איז מען אויך עובר אויף אלאו "לא תאפה חמץ" דוא זאלסט ניט באקן חמץ ועיין בהרע"ב ותי"ט: ג (יש טעונות שמן ולבונה) עס איז דא מנחות וואס דארפן בוימאייל אונ בשמים (שמן ולא לבונה) אונ עס איז דא מנחות וואס דארפן בוימאייל. אונ בשמים ניט (לבונה ולא שמן) אונ עס איז דא מנחות וואס דארפן בשמים. אונ ניט בוימאייל (לא שמן ולא לבונה) אונ עס איז דא מנחות וואס דארפן ניט בוימאייל אונ ניט בשמים (ואלו טעונות שמן ולבונה) אונ דיא מנחות דארפן בוימאייל אונ בשמים (מנחת הסלת) אז איינער זאגט איך וועל ברייננגען אמנחה. דארף ער ברענגען מעהל מיט בוימאייל מיט בשמים אונ מישט אוים דיא אלע דרייא צוזאמען. אונ נעמט אראפ אקומץ פאר דעם באקן (והמחבת) אונ אמנחה וואס איז הארט געבאקט אין טגלי מיט בוימאייל (והמרחשת) אונ אמנחה וואס איז שיטער געבאקט אין אטיפע כלי מיט בוימאייל (והחלות) חלות וואס זענען געבאקט אין אהויבן (והרקיקין) אונ קיכלאך וואס זענען געבאקט אין אהויבן (מנחת כהנים) אויב אכהן האט געבראכט אמנחה פון דיא פינף ערלייא מנחות (ומנחת כהן משיח) אונ דיא מנחה פון כהן גדול וואס מען איז מקריב אלע טאג. אין דער פריא אונ פארן נאכט (ומנחת עובדי גלולים) אויב אגעצענדינער האט געבראכט אמנחה פון דיא פינף ערלייא מנחות (ומנחת נשים) אויב אאשה האט געבראכט אמנחה פון דיא פינף ערלייא

נסכים טעונה שמן ואין טעונה לבונה. לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן. שתי הלחם. מנחת חוטא. ומנחת קנא"ת לא שמן ולא לבונה: ד וחייב על השמן בפני עצמו. ועל הלבונה בפני עצמה. נתן עליה שמן פסלה. לבונה ילקטנה. נתן שמן על שיריה. אינו עובר בל"ת. נתן כלי ע"ג כלי. לא פסלה: ה יש טעונות הגשה. ואינן טעונות תנופה. תנופה ולא הגשה. הגשה ותנופה. לא תנופה ולא הגשה. אלו טעונות הגשה. ואינן

מנחה: ומנחת נסכים. לא בעי לבונה דשמן נאמר בה ולא לבונה: ולחם הפנים. כתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה ולא כתיב ביה שמן: ב' חלות. של עצרת לא כתיב בהן לא שמן ולא לבונה: מנחת חוטא ומנחת קנא"ת. בהדיא כתיב בה (שם ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה: ד וחייב

על השמן. אם נתנו על מנחת חוטא או על מנחת קנאות: נתן כלי. שיש בו שמן: ע"ג כלי. של מנחת חוטא: לא פסלה. ולא אמרי' הרי עבר על מה שכתוב בתורה לא ישים עליה שמן. שלא הזהירה תורה אלא שלא יתן השמן לתוך הסולת או לתוך הקמח: ה טעונות הגשה. בחודה של קרן דרומית מערבית.

מנחות (ומנחת העומר) אונ דער עומר וואס מען האט איהם מקריב געוועזן דעם אנדערן טאג פסח. דיא אלע מנחות דארפין בוימאייל אונ בשמים (ומנחת נסכים) דיא מנחה וואס מען ברייננט מיט א קרבן (טעונה שמן ואין טעונה לבונה) דארף מען צוא דיא מנחה בוימאייל. אונ מען דארף ניט בשמים (לחם הפנים) צוא דעם לחם הפנים (טעון לבונה ואין טעון שמן) דארף מען בשמים אונ מען דארף ניט בוימאייל (שתי הלחם) דיא צווייא ברויט פון שבועות (מנחת חוטא) דיא מנחה וואס א חוטא ברייננט אזוי וויא עס שטייט אין ויקרא ה' (ונפש כי תחטא) (ומנחת קנאות) אונ דיא מנחה פון א סוטה. בייא דיא דרייא זאכין (לא שמן ולא לבונה) דארף מען ניט בוימאייל אונ מען דארף ניט בשמים: ד (וחייב על השמן בפני עצמו ועל הלבונה בפני עצמה) אויב מען האט אריין געגאסין בוימאייל. אונ אריין געשאטין בשמים. אין א מנחה פון א חוטא אדער אין א מנחה פון א סוטה. איז מען עובר אויף דיא בוימאייל צו באזונדער לאו אונ אויף דיא בשמים באזונדער לאו (נתן עליה שמן פסלה) אויב ער האט אריין געגאסין בוימאייל אין א מנחה פון א חוטא אדער אין דיא מנחה פון א סוטה. איז דיא מנחה פסול (לבונה ילקטנה) אבער אז ער האט אריין געשאטין בשמים אין דיא מנחה פון א חוטא אדער אין דיא מנחה פון א סוטה. זאל ער אויס קלויבין דיא בשמים פון דיא מנחה. אונ דיא מנחה איז כשר (נתן שמן על שיריה) אויב ער האט אריין געגאסין בוימאייל אין דיא איבעריגע מעהל. דער נאך וויא ער האט שוין אראפ גענומען דעם קומץ (אינו עובר בלא תעשה) איז ער ניט עובר אויף א לאו (נתן כלי על גבי כלי) אויב ער האט געשטעלט א כלי מיט בוימאייל אויף דיא מנחה פון א חוטא אדער אויף דיא מנחה פון א סוטה (לא פסלה) האט ער ניט פסול געמאכט דיא מנחה: ה (יש טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה) עס איז דא מנחות וואס מען דארף זייא צוא טראגין צום מזבח צום ווינקל דרום מיט מערב דאס הייסט הגשה. אונ מען דארף זייא ניט אויף הייבין (תנופה ולא הגשה) אונ עס איז דא מנחות וואס מען דארף זייא אויף הייבין. אונ זייא דארפין ניט הגשה (הגשה ותנופה) אונ עס איז דא מנחות וואס זייא דארפין הגשה אונ תנופה (לא תנופה ולא הגשה) אונ עס איז דא מנחות וואס זייא דארפין ניט תנופה אונ דארפין ניט הגשה (אלו טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה) דיא מנחות דארפין הגשה

כדכתיב (שם ב) והגישה אל המזבח: והחלות והרקיקין. מנחת מאפה תנור: מנחת כהנים. שהיא כלה כליל: וכל שאין בהן קמיצה. להתיר השירים מן המנחה לכהנים אין בהן הגשה ואין צורך בה:
ו לוג ואשם מצורע. כתיב בהו והניף: והבכורים כדראב"י. גרסי' כלומר דסתמי' ליה בעלמא דאמר בכורים טעוני' תנופה והלכה כמותו: אמורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן. בהדיא כתיב בהו (ויקרא י) שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף: אחד שלמי אנשים ואחד שלמי נשים. טעונים תנופה: בישראל אבל לא באחרים. מפרש בגמרא דה"ק אחד אנשים ואחד נשים קרבנן טעון תנופה. ותנופה כולה בישראל. אבל לא בידי נשים (דס"ק) [נ"ל דת"ר] בנ"י מניפין ואין עובדי כוכבים מניפין. בנ"י מניפין ולא בנות ישראל מניפות: שתי הלחם וכבשי שלמים של עצרת. שנאמ׳

טעונות תנופה. מנחת הסלת. והמחבת. והמרחשת. והחלות והרקיקין. מנחת כהנים. מנחת כהן משיח. מנחת נכרים. מנחת נשים. מנחת חטא. רש"א מנחת כהנים. מנחת כהן משיח. אין בהן הגשה. מפני שאין בהן קמיצה. וכל שאין בהן קמיצה אין בהן הגשה: ו אלו טעונים תנופה. ואין טעונים הגשה. לוג שמן של מצורע ואשמו. והבכורים. כדברי ראב"י. ואמורי שלמי יחיד. וחזה ושוק שלהן. אחד אנשים ואחד נשים. בישראל. אבל לא באחרים. ושתי הלחם. ושני כבשי עצרת. כיצד

אונ דארפין ניט תנופה (מנחת הסלת) דיא מנחה וואס מען נעמט פון איר דעם קומץ ווען זיא איז נאך מעהל. פאר דעם באקין (והמחבת) אונ דיא מנחה וואס ווערט גיבאקט געדיכט מיט בוימאייל אין אפלאכע כלי (והמרחשת) אונ דיא מנחה וואס איז שיטער גיבאקט מיט בוימאייל אין אטיפע כלי (והחלות) אונ חלות וואס ווערט גיבאקט אין אהויבן (והרקיקין) אונ קיכלאך וואס ווערט גיבאקט אין אהויבן (מנחת כהנים) אויב אכהן האט גיבראכט אמנחה ופון דיא פינף ערלייא מנחות (מנחת כהן משיח) אונ דיא מנחה פון כהן גדול וואס מען איז מקריב אלע טאג. זיין דער פריא אונ פארין נאכט (מנחת נכרים) אויב אעובד גלולים האט גיבראכט אמנחה ופון דיא פינף ערלייא מנחות (מנחת נשים) אויב אאשה האט גיבראכט אמנחה ופון דיא פינף ערלייא מנחות (מנחת חוטא) אונ דיא מנחה וואס אחוטא ברייננט. רבי שמעון זאגט (מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהן הגשה) דיא מנחה וואס אכהן ברייננט. אונ דיא מנחה פון כהן גדול דארף ניט הגשה (מפני שאין בהן קמיצה) ווייל פון זייא נעמט מען ניט ארויס אקומץ. נאר מען פאר ברענט זייא אין גאנצין (וכל שאין בהן קמיצה אין בהן הגשה) אונ דיא אלע מנחות וואס מען נעמט ניט פון זייא אקומץ. נאר מען פאר ברענט זייא אין גאנצין. דארפין זייא ניט הגשה: ו (אלו טעונים תנופה ואין טעונים הגשה) דיא זאכין דארפין תנופה אונ דארפין ניט הגשה (לוג שמן של מצורע ואשמו) דיא קווארט אייל אונ דער אשם וואס אמצורע ברייננט (והבכורים כדברי רבי אליעזר בן יעקב) אונ בכורים דארפין אויך תנופה אזוי וויא רבי אליעזר בן יעקב זאגט (ואמורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן) אונ דיא חלב מיט דיא ברוסט מיט דיא פאלקע פון דיא שלמים וואס אמענטש ברייננט פאר זיך. דארפין אויך תנופה (אחד אנשים ואחד נשים) סייא אזכר ברייננט שלמים אונ סייא אנקבה ברייננט שלמים. דארף מען אויף הייבין דיא חלב מיט דיא ברוסט מיט דיא פאלקע (בישראל אבל לא באחרים) איד אזכר זאל אויף הייבין אבער ניט אעובד גלולים אונ ניט אאשה. אפילו דיא שלמים

בגלל הלחם כתיב בהו (שם כג) והניף הכהן אותם על לחם הבכורים ולא על ממש אלא סמוך לחם. כבשים בגל הלחם. כדר' בברייתא וכן הלכה: שנאמר. (במלואי') (שמות כט) אשר הונף ואשר הורם. ומהונף והורם דמילואים ילפינן אחר תנופה. תנופה מוליך ומביא. תרומה מעלה ומוריד: תנופה היתה במזרח. כלומר אף במזרח של מזבח יכול להניף וכ"ש במערבו דקרוב יותר להיכל: ותנופות קידמות להגשות. בתחלה מניף

ואח"כ מגיש ובמנחת העומר ובמנחת קנאות איירי דטעונות תנופה והגשה וכתיב במנחת קנאות (במדבר ה) והניף את המנחה לפני ה' והדר והקריב אותה אל המזבח: ז שלשה מינין. שלמי יחיד ושלמי צבור ופסח כבשי עצרת ואשם מצורע ג' מינים הללו טעונים בין שלשתן ג' מצות סמיכה תנופה חיים ותנופה שחוטים: שתים. מצות מן השלש יש בכל מין ומין השלישית אין בהם דאין בכל מין אלא שתים

הוא עושה. נותן שתי הלחם ע"ג שני כבשים. ומניח שתי ידיו מלמטן. מוליך ומביא מעלה ומוריד. שנאמר (שמות כט) אשר הונף ואשר הורם. תנופה היתה במזרח והגשה במערב. ותנופות קודמות להגשות. מנחת העומר. ומנחת קנאות. טעונות תנופה והגשה. לחם הפנים ומנחת נסכים לא תנופה ולא הגשה: ז רש"א שלשה מינים טעונים שלש מצות. שתים בכל אחת ואחת. והשלישית אין בהן. ואלו הן

לאכול

וואס אשה ברייינגט דארף אויך איזד אזבר אויף הייבן (ושתי הלחם ושני כבשי עצרת) דיא צווייא ברויט אונ דיא צווייא שעפסין פון שבועות. דארף מען אויך אויף הייבן (כיצד הוא עושה) וויא זאל מען טאהן. וויא אזוי זאל מען זייא אויף הייבן (נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים) מען זאל דיא צווייא ברויט ליינן אויף דיא צווייא שעפסין (ועיין בהרע"ב ותי"ט) (ומניח שתי ידיו מלמטן) אונ דער כהן זאל ליינן זיינע צווייא הענט אונטער דיא שעפסין (מוליך ומביא) ער זאל פירען דיא צווייא שעפסין אונ אויף זייא דיא צווייא ברויטין. פון זיך אונ ברייננען צוא זיך (מעלה ומוריד) ער זאל זייא אויף הייבן אונ אראפ נידערין (שנאמר) וואָרום עס שטייט אין פסוק (אשר הונף ואשר הורם) הונף מיינט מען ער זאל פירען פון זיך אונ ברייננען צוא זיך. אונ הורם מיינט מען ער זאל אויף הייבן אונ אראפ נידערין (תנופה היתה במזרח) ווען דער כהן האט אויף גיהויבן דיא שעפסין מיט דיא חלות האט ער גימעגט שטיין אפילו אין מזרח זייט פון מזבח (והגשה במערב) אונ הגשה האט גיבארפט זיין בייא דעם ווינקול מערב אונ דרום (ותנופות קודמות להגשות) דיא זאכין וואס דארפין תנופה אונ הגשה פריער זאל ער אויף הייבן דער נאך זאל ער צוא טראגין צום מזבח צום ווינקול מערב אונ דרום (מנחת העומר ומנחת קנאות טעונות תנופה והגשה) דער עומר אונ דיא מנחה פון אסוטה דארף מען אויף הייבן אונ צוא טראגין צום מזבח צום ווינקול מערב אונ דרום (לחם הפנים ומנחת נסכים לא תנופה ולא הגשה) דעם לחם הפנים אונ דיא מנחה וואס מען ברייננט מיט אקרבן. דארף מען ניט אויף הייבן אונ ניט צוא טראגין צום מזבח: ז רבי שמעון זאגט (שלשה מינים טעונים שלש מצות) דרייא ערלייא קרבנות זענען דא וואס בייא דיא אלע דרייא צוא זאמען איז דא דרייא מצות (שתים בכל אחת ואחת) צווייא מצות פון די דריי איז דא ביי יעדער קרבן פון דיא דרייא קרבנות (והשלישית אין בהן) אונ אדריטע מצוה איז ניטא בייא זייא. יעדער קרבן פון דיא דרייא קרבנות האט נאר צווייא מצות ניט דרייא (ואלו הן) דאס זענען דיא

זבחי שלמי יחיד. וזבחי שלמי צבור. ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד טעונים סמיכה חיים ותנופה שחוטים. ואין בהם תנופה חיים. זבחי שלמי צבור טעונים תנופה חיים ושחוטים. ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע טעון סמיכ׳ ותנופה חיים. ואין בו תנופה שחוט:

ח האומר הרי עלי במחבת לא יביא במרחשת. במרחשת לא יביא במחבת. ומה בין מחבת למרחשת. אלא שהמרחשת יש לה כיסוי. והמחבת אין לה כיסוי. דברי ר׳ יוסי הגלילי. ר׳ חנניה בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה ומעשיה רוחשים.

חיים: שלמי יחיד. כתיב בהו סמיכה (ויקרא ג): והנופה שחוטים. בחזה ושוק שלהן כמו את הכהן: שלמי צבור. כתיב בהו תנופה חיים והניף הכהן אותם דהיינו חיים והכי פס טעונים בחזה ושוק שלהן דילפינן (מקדשי) [נ״ל משלמי] יחיד אבל סמיכה לא בעי דהלכתא גמירי לה דאין בכל קרבנות צבור אלא שתי סמיכות בלבד. סמיכה של שעיר המשתלח ועל פר העלם דבר של צבור: אשם מצורע. כתיב ביה תנופה חי דכתיב והניף הכהן אותם בפ׳ זאת תהיה. סמיכה דהוי הפסר לקרבן יחיד שלא יסמוך ידו על ראש קרבנו: אבל לא תנופה שחוט. דמיעט רחמנא גבי שלמי יחיד (ויקרא ז) את החזה להניף אותו. אותו למעוטי אשם של מצורע. בחיים טעון תנופה בחוט. ח מרחשת עמוקה. דכתיב (ויקרא ז)

דיא קרבנות (זבחי שלמי יחיד) דיא שלמים וואס א בעל הבית ברענגט פאר זיך (זבחי שלמי צבור) אונ דיא שלמים וואס מען ברענגט פאר אלע יודינס וועגן (ואשם מצורע) אונ דער אשם וואס א מצורע ברענגט (זבחי שלמי יחיד) דיא שלמים וואס א בעל הבית ברענגט פאר זיך (טעונים סמיכה חיים) דארף דער בעל הבית ארויף לייגן דיא הענט אויף דיא שלמים ווען דיא שלמים לעבין פאר דיא שחיטה (ותנופה שחוטים) אונ אז דיא שלמים זענען געשאכטן געווארן דארף מען זייא אויף הייבן (ואין בהם תנופה חיים) אבער אז דיא שלמים לעבין דארף מען זייא ניט אויף הייבן (זבחי שלמי צבור) דיא שלמים וואס מען ברענגט פאר אלע יודינס וועגן (טעונים תנופה חיים ושחוטים) דארף מען זייא אויף הייבן. איין מאהל ווען זייא לעבין. אונ איין מאהל דער נאך ווי זייא זענען געשאכטן געווארן (ואין בהם סמיכה) אונ מען דארף ניט ארויף לייגן די הענט אויף די שלמים ווען זייא לעבין פאר דיא שחיטה (ואשם מצורע) אונ דער אשם וואס דער מצורע ברענגט (טעון סמיכה ותנופה חיים) דארף דער מצורע ארויף לייגן דיא הענט אויף דעם אשם. אונ אויף הייבן אים. ווען ער לעבט נאך (ואין בו תנופה שחוט) אונ נאך דער שחיטה דארף מען אים ניט אויף הייבן: ח האומר הרי עלי במחבת) אז איינער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען א מנחה דאס זיא ווערט געמאכט אין א מחבת (פאטעלניע. אסקאווראדע) (לא יביא במרחשת) זאל ער ניט ברענגען אזוי א מנחה וואס זיא ווערט געמאכט אין א מרחשת וואס איז א טיפען ראנדעל. א טיפע פאן (במרחשת לא יביא במחבת) אז ער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען א מנחה וואס זיא ווערט געמאכט אין א מרחשת. זאל ער ניט ברענגען אזוי א מנחה וואס זיא ווערט געמאכט אין א מחבת (ומה בין מחבת למרחשת) וואס איז א מחבת אונ וואס איז א מרחשת (אלא שהמרחשת יש לה כיסוי) המרחשת איז צוא געדעקט פון אויבן (והמחבת אין לה כיסוי) אונ א מחבת איז ניט צוא געדעקט פון אויבן (דברי רבי יוסי הגלילי) אזוי זאגט רבי יוסי הגלילי. רבי חנניה בן גמליאל זאגט (מרחשת עמוקה) א מרחשת איז טיף (ומעשיה רוחשים) אונ דיא מנחה איז שיטער געמאכט

וכל נעשה במרחשת. בתוכה משמע אלמא עמוקה היא טו"ש בלע"ז עשוין מחרס ומסיקין אותן
יש לה תוך: ומעשיה רוחשין. שהשמן נע ונד בכבשן: ויורות הערביים. כמין גומא העשויה
בתוכה ל' רוחש על הלב דמתרגמינן דרחשא בקרקע וטוחה בטיט ומסיקין אש בתוכה עד
ויש בגורסין ומעשיה רכין. כלומר שליפתה שמתלבן ואופים בה עיסה: אם רצה יביא

רכה: ומחבת צפה. דכתיב (שם) על מחבת משמע עליה ולא בתוכה אלמא אין לה תוך: צפה. שאינה עמוק' אלא (שוליה) צפין אל אוגניה. כמו צף על פני המים: ומעשיה קשים. שהעיסה שמטגנים בה ליבשה קשה

ומחבת צפה ומעשיה קשים:

מ (האומר) הרי עלי בתנור. לא יביא מאפה כופח ומאפה רעפים ומאפה יורות הערביים. ר' יהודה אומר אם רצה יביא מאפה כופח. הרי עלי מנחת מאפה. לא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין. רבי שמעון מתיר. מפני שהוא קרבן אחד:

אלו

מעשה כופח. דכופח מין תנור הוא ואין הל' כר"י: מנחת מאפה. כתיבי בה חלות ורקיקי': לא יביא מחצה חלות. דכל מנחות באות י' י' הא לא יביא חמש חלות וחמש רקיקין אלא או ככל חלות או ככל רקיקין: מפני שהוא קרבן א'. שהרי כתובי' במנחה אחת שילך יכול להביא מחצה ממין זה ומחצה ממין זה ואין הלכה כר"ש:

כדי שלא תהפך לחוץ שהרי הכלי אין לו שפה:
מ כופח. מקום שפיתת קדרה אחת. ופעמים שמסיקין אותו ואופין בו עיסה: רעפים

אלו

אונ שווימט ארום אין דעם מרחשת (ומחבת צפה) אמחבת איז פלאך. דער אונטערשטער רעק איז פון הויבין (ומעשיה קשים) אונ דיא מנחה איז געדיכט גיקנעטין אונ הארט גיבאקט: מ (האומר הרי עלי בתנור) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננען אמנחה וואס זיא ווערט גיבאקט אין אהויבין (לא יביא מאפה כופח) זאל ער ניט ברייננען אזוי אמנחה וואס ווערט גיבאקט אין אכופח ואכופח איז גימאכט אזוי וויא אפאס פון ליים. אונטען אן אדעק אונ הויבין אן אדעק. אונ מען שטעלט דיא פאס אויף ציגעל אויף דיא ערד. אונ אינוויינינ לייגט מען אריין פייער. אונ פון הויבין איז דיא לאך גרויס נאר איין טאפ אריין צוא שטעלין. אונ אמאהל באקט מען אין דעם כופח (ומאפה רעפים) אונ זאל ניט ברייננען אמנחה וואס ווערט גיבאקט אויף אאנגיברענטע קאכלע (ומאפה יורות הערביים) אונ זאל ניט ברייננען אזוי אמנחה וואס ווערט גיבאקט אין דיא קעסלען פון דיא אראבער ודיא אראבער מאכין גריבער אין דיא ערד. אונ בעקלעבין אינוויינינ מיט ליים דיא ווענט אונ דעם דעק. אונ ברענען אינוויינינ פייער ביז דיא ווענט ווערין גוט הייס. אונ זייא באקין אינוויינינ. רבי יהודה זאגט (אם רצה יביא מאפה כופח) אויב ער וויל מעג ער ברייננען אזוי אמנחה וואס ווערט גיבאקט אין אכופח. ווארום אכופח מיט אהויבין איז גלייך (הרי עלי מנחת מאפה) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננען אגיבאקטע מנחה (לא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין) זאל ער ניט ברייננען פינף חלות אונ פינף קיכלאך. נאר אדער צעהן חלות אדער צעהן קיכלאך אמנחה דארף זיין פון צעהן. אדער חלות צעהן אדער קיכלאך צעהן (רבי שמעון מתיר) רבי שמעון זאגט מען מעג ברייננען העלפט פינף חלות אונ העלפט פינף קיכלאך (מפני שהוא קרבן אחד) ווייל קיכלאך מיט חלות קומען אמאהל פון איין מנחה. צעהן קיכלאך אונ צעהן חלות. קען מען ברייננען פון איין מנחה פינף קיכלאך אונ פינף חלות זייא:

אלו

פרק ו **אלו** מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים. מנחת סלת. והמחבת. והמרחשת. והחלות. והרקיקין. מנחת עו"ג. מנחת נשים. מנחת העומר. מנחת חוטא. ומנחת קנאות. ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת. והקומץ קרב לעצמו. והשירים קרבים לעצמן: **ב** מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים. למזבח. ואין בהם לכהנים. בזה יפה כח המזבח מכח הכהנים. שתי הלחם ולחם הפנים. לכהנים. ואין בהם למזבח. ובזה יפה כח הכהנים

פרק ו **אלו** מנחות נקמצות. מנחת סלת נקמצת עיסה ומנחת מחבת ומרחשת וחלות ורקיקין דהיינו מאפה תנור לאחר אפייתן. ובמנחת סלת כתיבה קמיצה בהדיא ובאידך כתיב אזכרה. ואזכרה היינו קומץ: מנחת עו"ג או נשים. שהתנדבו אחת מאלו: מנחת העומר. אזכרתה כתיב בה: מנחת חוטא וקנאות. כתיב בהו קמיצה: מנחת חוטא של כהנים נקמצת. אע"ג דמנחת כהן נשרפת כלה דכתיב (שם ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה מ"מ בעי קמיצה: והקומץ ק"ב לעצמו והשירים קרבין לעצמן. אבל לת"ק אין מנחת כהן נקמצת אלא נקטרת כמות שהיא. דסבר כל מנחה שהשירים נאכלי' נקמצת ושאין שיריה נאכלים אינה נקמצת והלכה כת"ק: **ב** בזה יפה כח המזבח. לא הוה צריך למתני דהא חזינן דבזה יפה כח המזבח ומאחר דפשיטא היא אלא לאתויי שהמתנדב יין למזבח בלא קרבן דנ"ת מזלפו על האישים על האש והוא נשרף וכלה ואין כח מזבח יפה בזה קמ"ל דלא הלא מנסכו כשאר נסכים ויורד לשיתין דהיינו כמין שני נקבים שהיו במזבח ויורדים למטה עד היסוד כדי ש יהיה כח המזבח יפה: ובזה יפה כח הכהנים. לאתויי

פרק ו א (אלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים) פון דיא מנחות נעמט מען אראפ אקומץ אונ דיא איבעריגע עסין דיא כהנים (מנחת סלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין) אמנחה פון מעהל. אונ אמנחה וואס ווערט גיבאקט אויף אמחבת. אונ אמנחה וואס ווערט גיבאקט אויף אמרחשת. אונ חלות אונ קיכלאך (מנחת עובדי גלולים מנחת נשים) אויב אגעצענדינער אדער אאשה האבין גיברענגט איינע פון דיא פינף מנחות. איז אויך אזוי דער דין (מנחת העומר מנחת חוטא ומנחת קנאות) דר עומר אונ די מנחה פון אחוטא אונ דיא מנחה פון אסוטה. איז אויך אזוי דער דין. מען נעמט אראפ דעם קומץ אונ דיא איבעריגע עסין דיא כהנים. רבי שמעון זאגט (מנחת חוטא של כהנים נקמצת) אויב אכהן איז אחוטא אונ ער ברייננט אמנחה. זאל מען אראפ נעמען אקומץ פון דיא מנחה (והקומץ קרב לעצמו והשירים קרבין לעצמן) אונ דעם קומץ איז מען בזונדער מקריב. אונ די איבעריגע מעהל איז מען בזונדער מקריב. אונ דר ערשטער תנא האלט. מען נעמט ניט אראפ דעם קומץ. נאר מען פארברענט אין גאנצין מיט איין מאהל: ב (מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים) דיא מנחה וואס אכהן ברייננט. אונ דיא מנחה פון כהן גדול אלע טאג. אונ דיא מנחה וואס מען ברייננט מיט אקרבן (למזבח ואין בהם לכהנים) זאל מען אין גאנצין פארברענען אויף דעם מזבח. אונ דיא כהנים עסין גאר ניט פון די מנחות (בזה יפה כח המזבח מכח הכהנים) ביי די מנחות איז דר כח פון מזבח בעסר ווי דר כח פון די כהנים. דער מזבח נעמט צו די גאנצע מנחה. אונ דיא כהנים האבין פון דיא מנחה גאר ניט ועיין בהרע"ב ותי"ט (שתי הלחם ולחם הפנים) דיא צוויי ברויט פון שבועות אונ דעם לחם הפנים (לכהנים ואין בהם למזבח) עסין דיא כהנים. אונ דער מזבח האט דער פון גאר ניט (ובזה יפה כח הכהנים מכח המזבח) ביי דיא צווייא זאכין איז דער כח פון דיא כהנים בעסער וויא דער כח פון מזבח. דיא כהנים נעמען צו אין גאנצין. אונ דער

מכח המזבח: ג כל המנחות הנעשות בכלי. טעונות שלש מתנות שמן. יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן. והחלות בוללן. דברי רבי. והכ״א סלת. החלות טעונות בלילה. והרקיקים משוחים. כיצד מושחן כמין כי. ושאר השמן נאכל לכהנים: ד כל

שתי הלחם של עצרת אם הביאום בפני עצמן בלא כבשים דכ״ת לשריפה עומדות ולא לאכילה כיון שלא קרבו כבשים שמתירים אותם קמ״ל דבזה יפה כח כבשים לעולם דלאכילה עומדות ולא לשריפה:

ג הנעשות בכלי. כגון מנחת מרחשת ומחבת שהן נעשות בכלי: טעונות ג׳ מתנות שמן. למעוטי מנחת מאפה תנור שאינה טעונה יציקה: ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן. תחלה נותן שמן בכלי שרת ונותן סלת עליו דכתיב במנחת מרחשת (ויקרא ב) סלת בשמן תעשה כלומר תהא תחלה דעשיה מתן שמן קודם לעשייתה. ובמנחת מחבת כתיב בלולה ויציקה ולא כתיב בה מתן שמן בכלי תחלה ובמרחשת כתיב מתן שמן ולא כתיב בה יציקה ובלילה וגמרי׳ הך מהך נאמר קרבנך במרחשת ונאמר קרבנך במחבת וכילד הוא עושה נותן שמן תחלה בכלי שרת ונותן עליו את הסלת [וחוזר] ונותן עליה שמן ובוללן הרי מתן שמן בכלי ובלילה ולשה במים ואופה בתנור ופותת׳ ויוצק עליה שמן אחר פתיתה וזו היא יציקה הרי שלשתן וקומץ ומקטיר את הקומץ והשאר נאכל לכהנים: והחלות בוללן דברי רבי. השתא מיירי במנחת מאפה תנור שהיא באה חלות או רקיקים וכתיב (שם) סולת חלות מצות בלולות בשמן. רבי כבר חלות בלולות כתיב שבוללן כשהן חלות. ורבנן סברי סולת בלולה כתיב מלמד שבוללת כשהיא סלת וכל׳ כחכמים: החלות טעונות בלילה והרקיקים משוחים. דכתיב חלות בלולות ולא רקיקים בלולים רקיקים משוחים ולא חלות משוחות: כיצד מושחן כמין כי. יונית שהיא כמין ט׳ שלנו כהפרש גודל של שמאל מן האצבע [כזה ט]: ד כל המנחות הנעשות בכלי. הכא לאו למעוטי מנחת מאפה תנור אתא

מזבח האט פון דיא ברויט גאר ניט: ג (כל המנחות הנעשות בכלי) אלע מנחות וואס ווערין גימאכט אין א כלי. אין אמחבת אדער אין אמרחשת (טעונות שלש מתנות שמן) דארף מען געבין אין דיא מנחה דריי מאהל אייל (יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשיתן) פריער גיסט מען אריין אייל אין דיא ליידיגע כלי. איידער מען שיט אריין דיא מעהל. אויף דיא אייל שיט מען אריין דיא מעהל. דער נאך גיסט מען אייל אויף דיא מעהל. אונ מען מישט אוים דיא מעהל מיט דיא אייל. דאס איז „בלילה" אוים מישען. דער נאך באקט מען דיא מנחה אין דעם מחבת אדער אין דעם מרחשת אונ מען צוא ברעקילט איר. אונ מען גיסט אייל אויף דיא צוא ברעקילטע שטיקלאך. דאס איז „יציקה" מען גיסט אייל. דער נאך נעמט מען אקומץ פון דיא שטיקלאך אונ מען פאר ברענט אויף דעם מזבח. אונ דיא איבעריגע עסין דיא כהנים (והחלות בוללן) דיא מנחה וואס מען מאכט פון זייא חלות אונ מען באקט אין אהויבין זאל מען דיא חלות אוים מישען מיט אייל (דברי רבי) אזוי זאגט רבי (וחכמים אומרים סלת) אונ דיא חכמים זאגין דיא מעל זאל מען אוים מישען מיט אייל. איידער מען מאכט פון זייא חלות (החלות טעונות בלילה) דיא חלות דארף מען אוים מישען מיט אייל (והרקיקים משוחים) אונ דיא קיכלאך זאל מען בשמירען מיט אייל (כיצד מושחן) וויא שמירט מען דיא קיכלאך (כמין כי) אזוי ווי אטית ☜ ועיין בהרע״ב ותי״ט) (ושאר השמן נאכל לכהנים) אונ דיא אייל וואס בלייבט נאך דעם שמירען אויף דיא קיכלאך אדער נאך דעם אוים מישען דיא חלות. עסין דיא כהנים: ד (כל המנחות הנעשות בכלי טע נות פתיתה) אלע מנחות וואס ווערין גימאכט

דכתיב (ויקרא ב) פתות אותה פתים כו׳ מנחה נרבות כל המנחות לפתיתה אלא למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים. שאין טעונים פתיתה: כופל אחת לשנים. דכתיב פתות אותה פתים. ת״ל אותה פתים ולא פתיתים לפתיתים. וכלן פתיתין כזיתים דסיפא דמתני׳ לאו ר״ש קאמר לה אלא דברי הכל היא דלאחר שעשה פתיתין כזיתים כופל כל זית לשנים ושנים לארבעה:

פתות היינו שניסדקין לשכבה היינו שתי חתיכות. פתים מרבינן שחזא החיכה לשתי חתיכו׳ דהיינו ארבעה יכול יעשנה פרורים

המנחות הנעשות בכלי טעונות פתיתה. מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים לארבעה ומבדיל. מנחת כהנים כופל אחד לשנים ושנים לארבעה ואינו מבדיל. מנחת כהן המשיח לא (היה) מכפלה. רש״א מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהם פתיתה מפני שאין בהם קמיצה. וכל שאין בהם קמיצה אין בהם פתיתה. וכלן כזיתים:

מכפלה. לא ה׳ מכפלה לארבעה אלא לשנים דלא כתיב בה אלא מנחה (פתי׳) ולא פתות: רש״א כו׳. ואין הלכה כר״ש:

ה שיפה.

ה כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה. וחמש

אין אכלי. דארף מען זייא צוא ברעקלען (מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים לארבעה) דיא מנחה וואס אישראל ברייננט. זאל מען פריער צוא ברעכין דיא מנחה אויף שטיקער וואס יעדער שטיק זאל זיין גרוים וויא אאיילבירט. אונ דיא שטיקער זאל מען צו ברעכין איינע אויף צווייען. איז יעדער שטיקול גרוים וויא אהאלבער איילבירט דער נאך זאל מען נאך אמאהל צוא ברעכין יעדער שטיקול אויף צווייען. ווערט יעדער שטיקול גרוים זיין וויא אפערטיל איילבירט. דאס זאגט דיא משנה „אחד לשנים" וויא איין איילבירט גרוים זאל מען צו ברעכין אויף צווייען „ושנים לארבעה" אונ דיא צוויי האלבע איילבירטען זאל מען אויך צוא ברעכין אויף צווייען. ווערט ווערין פון דיא צווייא שטיקלאך פיר ווערין בהרע״ב (ומבדיל) אונ ער זאל אפ שיידין איין שטיקול פון אנדערין. ווייל ער דארף נעמן פון זייא אקומץ (מנחת כהנים) דיא מנחה וואס אכהן ברייננט (כופל אחד לשנים ושנים לארבעה) זאל מען אויך אזוי צוא ברעכין איינע אויף צווייען. אונ צוויי אויף פירען (ואינו מבדיל) אונ ער דארף ניט אפ שיידין איין שטיקול פון דאס אנדערע. ווייל פון אמנחה וואס אכהן ברייננט נעמט מען ניט אקומץ (מנחת כהן המשיח לא מכפלה) דיא מנחה וואס דער כהן גדול ברייננט אלע טאג. אין דער פריא אונ פארין נאכט. האט מען ניט צו בראכין אויף פיר שטיקלאך. נאר אויף צווייען. רבי שמעון זאגט (מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהם פתיתה מפני שאין בהם קמיצה) דיא מנחה פון אכהן אונ דיא מנחה פון כהן גדול האט מען ניט צוא בראכין ווייל מען נעמט ניט פון זייא אקומץ (וכל שאין בהם קמיצה אין בהם פתיתה) אונ דיא מנחות וואס מען נעמט ניט פון זייא אקומץ. דארף מען זייא ניט צוא ברעכין ועתי״ט (וכלן כזיתים) אונ אלע מנחות צוא ברעכט מען אויף אזעלכע שטיקלאך גרויס וויא אאיילבירט. נאר דיא מנחות וואס מען נעמט ניט פון זייא אקומץ דארף מען ניט צוא ברעכין אויף צווייען אונ אויף פירען. נאר זייא בלייבען גרויס וויא אאיילבירטען: ה (כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה) אלע מנחות האט מען גידארפט רייבין דיא ווייץ מיט דיא הענט אויף אכלי איידער מען האט זייא גימאלין. דריי הונדערט מאהל. דיא שלאגין זאל אראפ גיין פון זייא (וחמש מאות בעיטה) אונ פינף הונדערט מאהל האט מען גיקלאפט מיט דיא הענט אויף דיא ווייץ. איין מאהל האט מען געריבין מיט דיא האנט אונ צווייא מאהל גיקלאפט. דער נאך האט מען צוויי מאהל געריבען אי׳

מאות בעיטה. והשיפה והבעיטה בחטים. ר' יוסי אומר אף בבצק. כל המנחות באות עשר עשר. חוץ מלחם הפנים וחביתי כ"ג שהם באות שתים עשרה. דברי ר' יהודה. ר' מאיר אומר כולן באות שתים עשרה. חוץ מחלות תודה והנזירות. שהן באות עשר עשר: ו העומר היה בא עשרון מג' סאין. שתי הלחם ב' עשרונים משלש סאין. לחם הפנים עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין:

שמשפשף החטה בין ידו לכלי כדי שתהא נוחה להסיר קליפתה: בעיטה. שבועט בעובי אגרופו או בעובי פס ידו והיא שף אחת ובועט שתים שף שתים ובועט ג'. וחוזר ועושה כסדר הזה עד שגומר חמש מאות בעיטות לג' מאות שיפות: ה"ג רבי יוסי אומר בבצק. כלומר שיפה ובעיטה בבצק ולא בחטין ואין הלכה כר"י: עשר עשר חלות. ומנחת סלת נמי אע"ג דקודם אפיה נקמצת אפ"ה עשר חלות היא באה: לחם הפנים. בהדיא כתיב ביה י"ב חלות: וחביתי כ"ג. נאמר בלחם הפנים חק עולם ונאמר בחביתי כ"ג חק עולם. מה להלן י"ב חלות. אף כאן י"ב חלות. ומקריבין מהן ו' חלות בבקר ושש חלות בערב: חוץ מחלות תודה שהן באות עשר. כדבעי' למימר טעמא לקמן באידך פרקין ואין הל' כר"מ: ו העומר היה בא עשרון מג' סאין. מנחת העומר שמביאין ממחרת הפסח היו קוצרין ג' סאין. דהיינו איפה שעורים וטוחנים את זו ומניפין אותו בנפה י"ג פעמים עד שמעמידים סלתו על עשרון שהיא עשירית האיפ' וטעמא דבעי עשרון של עומר ג' סאים של שעורים כיון דמתבואה חדשה הוא. ושל שעורים יש בהן סובין הרבה וסולת מועט ולא אתי עשרונו מובחר אלא מג' סאין. שתי הלחם שתי עשרונים משלש סאין כיון דמחטים קאתי אף ע"ג דמתבואה חדשה אתיין דבעצרת התבואה של חטין חדשה היא. אפ"ה שתי עשרונים מובחרים אתו מג' סאים: לחם הפנים כ"ד עשרונים. דהכי כתיב (ויקרא כד) שתים עשרה חלות שני עשרונים יהיה החלה האחת מכ"ד סאים. כיון דמחטין אתו

דריי מאהל גיקלאפט. אונ אזוי האט מען גיטאהן ביז מען האט געריבען דרייא הונדערט מאהל אונ גיקלאפט פינף הונדערט מאהל (והשיפה והבעיטה בחטים) מען האט געריבען אונ גיקלאפט דיא ווייץ. רבי יוסי זאגט (בבצק) מען האט געריבען אונ גיקלאפט די טייג גיט דיא ווייץ ועתי טו (כל המנחות באות עשר עשר) אלע מנחות מאכט מען פון זיי צו צעהן חלות (חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול שהם באות שתים עשרה) נאר דער לחם הפנים איז צוועלף חלות. אונ דיא מנחה וואס דער כהן גדול ברייננט אלע טאג. מאכט מען אויך צוועלף חלות. זעקס איז מען מקריב אין דער פריא אונ זעקס איז מען מקריב פארין נאכט (דברי רבי יהודה) אזוי זאגט רבי יהודה. רבי מאיר זאגט (כולן באות שתים עשרה) אלע מנחות מאכט מען צוא צוועלף חלות (חוץ מחלות תודה והנזירות שהן באות עשר עשר) נאר דיא חלות וואס מען ברייננט צו אתודה, אונ דיא חלות וואס אנזיר ברייננט. זייא מאכט מען צוא צעהן חלות: ו (העומר היה בא עשרון משלש סאין) צו דיא מנחה פון עומר האט מען גיבראכט דריי סאה גערשטין (דאס איז אאיפה) אונ מען האט זייא גימאלין. אונ מען האט זייא געזיפט דרייצעהן מאהל. ביז מען האט ארויס גינומען רייני מעהל איין צעהנדליג פון אאיפה (שתי הלחם שתי עשרונים משלש סאין) דיא צווייא ברויט פון שבועות זענען גיוועזען גימאכט פון צוויי צעהנדליג מעהל. אונ דיא צוויי צעהנדליג מעהל האט מען אויס געזיפט פון דרייא סאה ווייץ (לחם הפנים עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין) דיא צוועלף חלות לחם הפנים זענען גיוועזען גימאכט פון פיר אונ צוואנציג צעהנדליג מעהל. אונ דיא פיר אונ צוואנציג צעהנדליג מעהל זענען גיוועזען אויב

ז העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה. ושתי הלחם בשתים עשרה. ולחם הפנים באחת עשרה. רש"א לא היה לה קצבה אלא סלת מנופה כל צרכה היה מביא. שנאמר (ויקרא כד) ולקחת סלת ואפית אותה. עד שתהא מנופה כל צרכה :

פרק ז **התודה** היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות. שתי איפות. והאיפה שלש סאין עשרים עשרון. עשרה לחמץ. ועשרה למצה. עשרה לחמץ. עשרון לחלה. ועשרה למצה. ובמצה שלש מינין. חלות. ורקיקים.

ומתבואה ישנה נפיק עשרון מובחר מסאה :
ז היה מנופה בי"ג נפה. זו למעלה מזו וכל זו למטה אבל לא לעכב שאם הביא עומר עשרון מארב' סאין או שהביאו משני סאין לא פסל : רש"א לא היה לה קצבה. אפי' לכתחלה לא נתנו חכמים קצבה מכמה סאין חטין או שעורין מביאין עומר ושתי הלחם ולחם הפנים אלא רואין בסולת שתהא מנופה כל צרכה ודיו ואין הלכה כרבי שמעון :

פרק ז **התודה**. חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות. חמש סאין של ירושלמיות הן שש מאותן שהיו במדבר בימי משה שהוסיפו על המדה שהיתה בימי משה שתות דקי"ל מוסיפין על המדות ואין מוסיפין יותר משתות ואותו שתות הוא שתות מלבר: שתי איפות. כלומר הנך שש סאין הם שתי איפות שהם עשרים עשרון עשרה בכל איפה עשר עשרונות : עשרה לחמץ.

געזיפט פון פיר און צוואנציג סאה ווייץ : ז (העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה) דיא מעהל פון עומר האט מען געזיפט מיט דרייצעהן זיפען (ושתי הלחם בשתים עשרה) אונ דיא מעהל פון דיא צווייא ברויט פון שבועות. האט מען געזיפט מיט צוועלף זיפען (ולחם הפנים באחת עשרה) אונ דיא מעהל פון לחם הפנים האט מען געזיפט מיט עלף זיפען. כבי שמעון זאגט (לא היה לה קצבה) עס איז ניט געווען אויס געזעצט וויא פיל געשטיין אונ ווייץ מען זאל ברייגגען צום עומר אונ צו דיא צווייא ברויט פון שבועות אונ צו דעם לחם הפנים. אונ עס איז ניט געווען אויס געזעצט וויא פיל מאהל מען זאל זיפען די מעהל (אלא סולת מנופה כל צרכה היה מביא) נאר מען האט געדארפט ברייגגען מעהל גוט אויס געזיפט (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (ולקחת סלת ואפית אותה) דוא זאלסט נעמן מעהל אונ זאלסט באקין פון איר דיא חלות (עד שתהא מנופה כל צרכה) דיא מעהל זאל זיין גוט אויס געזיפט. אונ אזוי איז גענט :

פרק ז א (התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות) דיא מנחה וואס מען האט געבראכט מיט דעם קרבן תודה. איז געוועזן פינף סאה מעהל אויף דיא מאס פון ירושלים. אונ אויף דיא מאס פון דער מדבר איז דאס געוועזן זעקס סאה. ווארום דיא מאס פון ירושלים איז געוועזן גרעסער וויא דיא מאס פון דער מדבר. זעקס סאה פון דער מדבר זענען געוועזן פינף סאה פון ירושלים (שתי איפות) דיא זעקס סאה זענען צווייא איפות (והאיפה שלש סאין) ווארום אאיפה איז דרייא סאה (עשרים עשרון) דיא צווייא איפות זענען צוואנציג צעהנדליגען. יעדער איפה איז צעהן צעהנדליגען (עשרה לחמץ) פון צעהן צענדליגען מעל הט מען גימאכט צעהן חלות חמץ (למצה) אונ פון צעהן צעהנדליגען מעל הט מען גימאכט מצה (עשרה לחמץ) פון צעהן צעהנדליגען מעהל האט מען גימאכט צעהן חלות חמץ (עשרון לחלה) יעדער חלה איז געוועזן גימאכט פון אצעהנדליג מעהל (ועשרה למצה) אונ פון צעהן צעהנדליגען מעהל האט מען גימאכט מצה (ובמצה שלש מינין) דיא

ורבוכה. נמצאו שלשה עשרונות ושליש לכל מין. שלש חלות לעשרון. במדה ירושלמית היו שלשים קב. חמשה עשר לחמץ וחמשה עשר למצה. חמשה עשר לחמץ קב וחצי לחלה וחמשה עשר למצה. והמצה שלשה מינין חלות ורקיקים ורבוכה. נמצאו חמשת קבים לכל מין. שתי חלות לקב: **ב** המלואים היו באים

מכלה עשרונים לעשר חלות חמץ שבתודה: רבוכה. חלוטה במים רותחין קרויה רבוכה. ורמב"ם פי' רבוכה מרובה בשמן וקלוי' בו לפי שהיה בה שמן כנגד החלות והרקיקי': נמצאו שלשה עשרונות ושליש לכל מין ומין. שבמצה: שלשה חלות לעשרון. דהוה להו י' חלות לג' עשרונות ושליש: במדה ירושלמית. שלא היו בה עשרונות אלא קבים הוי הנך חמש סאין ל' קבין. שהסאה ששה קבים. ובגמ' בברייתא מייתי מג"ש שכל מין ומין מד' מינים שבתודה היו באים י' חלות. ואמרו נאמר כאן והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה'. ונאמר בתרומת מעשר [ממנו] תרומה לה'. מה להלן אחד מעשר. אף כאן אחד מעשר. ולמדו שמין אחד של חמץ היה עשרה עשרונים כנגד ג' מינים של מצה. מדכתיב (ויקרא ז) על חלות לחם חמץ. אמרה תורה כנגד חמץ הבא מצה: **ב** המלואים. שהיו בימי משה. כשנתחנך אהרן ובניו לכהונה: היו באים כמצה שבתודה חלות ורקיקים ורבוכה. דכתיב במלואים (שם ח) ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד. חלת מצה אלו חלות. וחלת לחם שמן זו רבוכה דמוסיף בה שמן כנגד חלות

מצה זענען געוועזן דרייא מינים (חלות ורקיקים ורבוכה) חלות. אונ קיכלאך. אונ רבוכה רבוכה איז קיכלאך וואס זענען גיקנעטן געווארן מיט הייסע בוימאייל. ועיין בהרע"ב ותי"ט (נמצאו שלשה עשרונות ושליש לכל מין) יעדער מין מצה איז געוועזן גימאכט פון דרייא צעהנדליגען מיט אדריטטיל מעהל (שלש חלות לעשרון) דריי חלות איז געוועזן גימאכט פון אצעהנדליג מעהל. דריי צעהנדליגען איז ניין חלות. אונ אדריטטיל צעהנדליג איז איין חלה. איז צעהן חלות. אונ צעהן קיכלאך איז אויך געוועזן גמאכט פון דריי צעהנדליג מיט אדריטטיל. אונ צעהן רבוכה איז אויך געוועזן גימאכט פון דריי צעהנדליג מיט אדריטטיל (במדה ירושלמית היו שלשים קב) אויף די מאס פון ירושלים וואס דארט איז ניט געוועזן די מאס פון צעהנדליגען האט מען גימאסטן אויף קבין. האבין דיא פינף סאה גיהאלטן דרייסיג קבין (חמשה עשר לחמץ) פון פופצעהן קבין מעהל האט מען גיבאקן חמץ (וחמשה עשר למצה) אונ פון פופצעהן קבין מעהל האט מען גיבאקן מצה (חמשה עשר לחמץ) פון פופצעהן קבין מעהל האט מען גיבאקן חמץ (קב וחצי לחלה) יעדער חלה איז געוועזן גימאכט פון אקב אונ אהאלבין קב. צעהן חלות איז פופצעהן קבין (וחמשה עשר למצה) אונ פון פופצעהן קבין מעהל האט מען גיבאקן מצה (והמצה שלשה מינים) אונ מצה איז געוועזן דריי מינים (חלות ורקיקים ורבוכה) חלות אונ קיכלאך אונ רבוכה (נמצאו חמשת קבין לכל מין) איז יעדער מין מצה געוועזן גימאכט פון פינף קבין מעהל. חלות פון פינף קבין. רקיקין פון פינף קבין. רבוכה פון פינף קבין אונ יעדער מין מצה איז געוועזן צו צעהן חלות. צעהן קיכלאך. צעהן רבוכה (שתי חלות לקב) איז דאך געוועזן צווייא חלות פון אקב. אונ צוויי קיכלאך פון אקב. אונ צווייא רבוכה פון אקב: **ב** (המלואים היו באים כמצה שבתודה) דיא מנחה וואס מען האט גיבראכט צוא דיא קרבנות פון דיא מלואים (אזוי וויא עס שטייט אין דיא סדרה צו) איז געוועזן אזוי וויא דיא מצה פון דעם קרבן תודה (חלות ורקיקים ורבוכה) חלות אונ קיכלאך אונ קיכלאך

כמצה שבתודה. חלות ורקיקים ורבוכה. הנזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה. חלות ורקיקים. ואין בה רבוכה. נמצא עשרה קבים ירושלמיות שהן ששה עשרונות ועדוין. ומכלן היה נוטל אחד מי׳ תרומה. שנאמר (ויקרא ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה׳. אחד. שלא יטול פרוס. מכל קרבן. שיהו כל הקרבנות שוין. ושלא יטול מקרבן לחברו. לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה. והשאר נאכל לבעלים:

ג השוחט את התודה בפנים. ולחמה חוץ לחומה. לא קדש את הלחם.

חלות ורקיקים. ורקיק זה רקיק: נזירות. לחמי נזיר שנאמר (במדבר ו) וסל מצות סלת חלות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן ורבוכה לא הוזכר שם: שני ידות. שתי חלקים של מיני מצה שבתודה היו בנזירות וכדמפרש ואזיל: נמצאו לנזירות עשר קבין. שהרי בג׳ מיני מצה שבתודה היו ט"ו קבין והוו להו עשרה שתי ידות של ט"ו: שהן שש עשרונות ועדוין. כלומר ועוד שתוסף עליהן שהרי היו ג׳ עשרוני׳ ושליש לכל מין כדאמרן לעיל גבי מצה שבתודה. נמצא לשני מינים שש עשרונות ושני שלישי עשרון. והיינו דקאמר שש עשרונות ועדוין: ומכולן. מכל ארבעה מינים שבא דם היו שהכהנים נוטלים אחד מעשרה תרומה: שלא יטול פרוס. שבור וחתך. שיהיו כל הקרבנות שוין. שמיניסיהו נותן עשרה חלות לכל מין: שלא יטול תרומה מקרבן על חברו. שאם היו ממין זה ט׳ וממין זה ט"ו. נמצא מפרים מזה על זה: ג השוחט את התודה בפנים. לפנים מן העזרה: ולחמה חוץ לחומה. בגמ׳ מוקמינן לה חוץ לחומת בית פאגי. רבותי פירשו חוץ

געקענטן מיט היסע אייל (הנזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה) אנזיר האט געבראכט צוויא טייל וויא דיא מצה פון אקרבן תודה (חלות ורקיקים ואין בה רבוכה) חלות אונ קיכלאך האט ער געבראכט אונ רבוכה ניט (נמצא עשרה קבין ירושלמיות) האט אנזיר געדארפט ברייגגען צעהן קבין ירושלמיות. פינף קבין צו חלות אונ פינף קבין צוא קיכלאך (שהן ששה עשרונות ועדוין) אויף דיא מאס פון דער מדבר איז דאס זעקס עשרונות מיט צווייא דריטול. דרייא עשרונות מיט אדריטול צוא חלות. אונ דריי עשרונות מיט אדריטול צוא קיכלאך ואזוי וויא עס שטייט אין דיא פריערדיגע משנה (ומכולן היה נוטל אחד מעשרה תרומה) פון דיא אלע פיר מינים חלות וואס איז געוועזן ביי אקרבן תודה. האט דער כהן גענומען איינס פון צעהן תרומה. איין חלה חמץ. איין חלה מצה. איין קיכל. איין רבוכה (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה׳) ער זאל מקריב זיין פון איס איינס פון יעדער מין דאס זאל זיין תרומה צוא גאט (אחד שלא יטול פרוס) איינס מיינט מען אגאנצע. ער זאל ניט נעמען אצובראכענע (מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוין) פון אלע זאל ער נעמען אקרבן. דאס מיינט מען אלע קרבנות ואלע מינים זאלין זיין גלייך. עס זאל זיין צעהן פון יעדער מין (ושלא יטול מקרבן לחברו) דער כהן זאל ניט נעמען צווייא חלות פון איין מין. ער זאל פון אנדערין מין גאר ניט געמען (לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה) דער כהן וואס שפריצט דיא בלוט פון דיא שלמים. ער זאל נעמען תרומת פון דיא חלות (והשאר נאכל לבעלים) אונ דיא איבעריגע חלות זאל עסן דער בעל הבית׃

ג (השוחט את התודה בפנים) אויב ער האט געשאכטן דיא תודה אינווייניג. אין די עזרת (ולחמה חוץ לחומה) אונ די ברויט האט ער געבאקט אויסער דיא מאהער פון ירושלים וועין בהרע״ב ותייטו (לא קדש את הלחם) איז דיא ברויט ניט געהייליגט געווארין. אונ אויב ער

שחטה עד שלא קרמו בתנור. ואפילו קרמו כולן חוץ מאחד מהן. לא קדש הלחם. שחטה ח״ץ לזמנה וח״ץ למקומה. קדש הלחם. שחטה ונמצאת טרפה. לא קדש הלחם. שחטה ונמצאת בעלת מום. ר״א אומר קדש. וחכ״א לא קדש. שחטה שלא לשמה. וכן איל המלואים וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן. לא קדש הלחם:

לחומה החיצונה של ירושלים (אבל חוץ לעזרה קדוש) ואף על גב דכתיב (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה חלות דמשמע לכאורה שיהא הלחם אצלה בשעת זביחה לא דייק על בסמוך. והרמב״ם גורס בית פגי ומפרש שהיא מקום קרוב להר הבית. אלא שהוא חוץ לחומת הר הבית ושם אופים המנחות וע״ש כך היו קורים לו בית פגי לשון פת בג המלך: עד שלא קרמו בתנור. לאו לחם מיקרי. אלא פנים בעלמא: שחטה ע״מ לאכלה חוץ לזמנה. קדש הלחם ונפגל: ע״מ לאכלה חוץ למקומה. קדש הלחם ונפסל. וטעמא דקדש הלחם משום דפסולו בקדש. וקי״ל כל שפסולו בקדש הקדש מקבלו: שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם. דפסולו קודם שחיטה הוא: שחטה ונמצאת בעלת מום ר״א אומר קדש. בגמ׳ מוקי לה בדוקין שבעין. דבהכי הוי מומא סבר ר״א דאם עלו לא ירדו הואיל ואין מומין ניכר הלכך קדש הלחם. ואין הלכה כר״א: שלא לשמה. לא קדש הלחם דכתיב (ויקרא ז) על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו על זבח שנזבח לשם תודת שלמיו: וכן איל המלואים. לפי שהן היו תחלה לכל הקרבנות נקט איל המלואים וה״ה לאיל נזיר.

האט גיבאקט דיא ברויט אין די עזרה (שחטה עד שלא קרמו בתנור) נאר ער הט גישאכטין דעם קרבן ווען דיא ברויט איז נאך גיוועזן טייג. איידער זייא זענען פאר טריקנט גיווארין אין הייבין (ואפילו קרמו כולן חוץ מאחד מהן) אפילו אלע ברויט זענען שוין גיוועזן פאר טריקנט. נאר איין ברויט איז נאך ניט גיוועזן פאר טריקנט ווען מען האט גישאכטין דעם קרבן (לא קדש הלחם) זענען אלע ברויט ניט גיהייליגט גיווארין (שחטה חוץ לזמנה) אויב ער האט גישאכטין דעם קרבן אונ האט גיטראכט ער זאל אים עסין שפעטער וויא דיא צייט איז. איז דיא ברויט גיווארען הייליג אונ איז פגול (וחוץ למקומה) אדער ער האט גישאכטין דעם קרבן אונ האט גיטראכט ער זאל אים עסין ניט אויף דעם ארט וואס מען דארף אים עסין (קדש הלחם) איז דער ברויט הייליג גיווארין אונ איז פסול (שחטה ונמצאת טרפה) אויב ער האט גישאכטין דעם קרבן אונ עס איז גיפונען גיווארין אז דער קרבן איז גיוועזן טריף נאך איידער מען האט אים גישאכטין (לא קדש הלחם) איז דער ברויט ניט הייליג גיווארין (שחטה ונמצאת בעלת מום) אויב ער האט גישאכטין דעם קרבן אונ עס איז גיפונען גיווארין אז דער קרבן האט אפעלער אויף דיא ווייסיל פון אויג. רבי אליעזר זאגט (קדש) דער ברויט איז גיהייליגט גיווארין (וחכמים אומרים לא קדש) אונ דיא חכמים זאגין דער ברויט איז ניט גיהייליגט גיווארין (שחטה שלא לשמה) אויב ער האט גישאכטין דיא תודה ניט צוא איר נאמען וניט פון וועגין א תודה נאר אויף דעם נאמען פון איין אנדער קרבן. איז דער ברויט ניט הייליג (וכן איל המילואים) אונ אזוי איז דער דין אויב מען האט גישאכטין דעם קרבן פון מלואים אדער דעם קרבן פון א נזיר ניט צוא זיין נאמען ניט פון וועגין מלואים אדער ניט פון וועגין נזיר. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער קרבן. איז דר ברויט ניט הייליג. (וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן) אונ אזוי איז דער דין אויב מען האט גישאכטין דיא צוויא שעפ[illegible]ן פון שבועות. ניט צוא זייער נאמען. נאר צוא דעם נאמען פון איין אנדער

ד נסכים שקדשו בכלי ונמצא הזבח פסול. אם יש שם זבח אחר. יקרבו עמו. ואם לאו יפסלו בלינה. ולד תודה ותמורתה. והמפריש תודתו ואבדה. והפריש אחרת תחתיה. אינן

דמלואים כקרבן יחיד הן חשובים: ד נסכים שקדשו בכלי. לאו דוקא בכלי. שאין נסכים מתקדשים ליפסל ביוצא ובלינה ואע"פ שקדשו בכלי. אלא בשחיטת הזבח דכתיב זבח ונסכים שהנסכים תלויים בזבח: ונמצא הזבח פסול. שנפסל בזריקה דאילו בשחיטה נפסל לא קדשו נסכים: אם יש שם זבח אחר יקרבו עמו נסכים של צבור אוקמינן לה למתני' משום דלב"ד מתנה עליהם. אם הוצרכו לזבח זה הוצרכו. ואם לאו יהיו לזבח אחר. אבל נסכים של יחיד אין כשרים לזבח אחר. ואפי' נסכים של צבור אין קריבים עם זבח אחר אא"כ היה אותו זבח זבוח כשנפסל הזבח הראשון אבל אם לא היה זבוח בשעה שנפסל הזבח הראשון אין קריבים עם הזבח האחר. ומתני' חסורי מחסרא וה"ק יקרבו עמו. בד"א שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אם לא היה זבח זבוח באותה שעה נעשה כמו שנפסלו בלינה ופסולי' והכי מפרש' מתני' בגמרא. וכ"ז שלא נתקדשו נסכים בכלי אע"פ שנשחט הזבח יכולים להקריב נסכים אפי' אחר כמה ימים דקי"ל מביא אדם קרבנו היום ונסכו אפי' אחר כמה ימים בין נסכים של יחיד בין נסכים של צבור. וכן מצורע מביא אשמו היום ולוג שמן שלו לאחר כמה ימים: ולד תודה. שהפריש תודה מעוברת וילדה: וכן המפריש תודתו ואבדה. והפריש אחרת תחתיה אינה טעונה לחם. הראשונה אם נמצאת לאחר

קרבן (לא קדש הלחם) איז דער ברויט ניט הייליג: ד (נסכים שקדשו בכלי ונמצא הזבח פסול) דיא מנחה וואס מען ברייננט מיט דעם קרבן. אונ מען האט דיא מנחה אריין גילייגט אין אהייליגע כלי (ועיין בהרע"ב ותי"ט) אונ מען האט גישאכטין דעם קרבן. אונ ווען מען האט געשפריצט דיא בלוט פון דעם קרבן אויף דעם מזבח איז דער קרבן פסול גיווארין (אם יש שם זבח אחר) אויב דארט אין דיא עזרה איז דא איין אנדער קרבן אגישאכטענער (יקרבו עמו) זאל מען מקריב זיין דיא מנחה מיט דעם אנדערין קרבן (ואם לאו) אונ אויב אין דיא עזרה איז ניט גיוועזין קיין אנדער גישאכטענער קרבן (יפסלו בלינה) איז דיא מנחה פסול גלייך ווייא זיא וואלט גינעכטיגט אגאנצע נאכט אויסער דעם מזבח. אונ דער דין איז נאר ביא אקרבן מיט אמנחה וואס מען איז מקריב פאר אלע יודינס וועגין. אבער אקרבן מיט אמנחה וואס אמענטש איז מקריב פאר זיך. אונ דער קרבן איז פסול גיווארין איז מען ניט מקריב דיא מנחה צוא איין אנדער קרבן. אונ אויב דיא מנחה איז נאך ניט גילעגין אין אהייליגע כלי. קען מען מקריב זיין דיא מנחה אן דעם קרבן. ווען מען וויל. אפילו אין פיל טעג שפעטער (ולד תודה) דיא קאלב פון אתודה אויב מען האט גיזאגט אויף אבהמה זיא זאל זיין אתודה. אונ דיא בהמה איז גיוועזין מעוברת אונ האט גיבאהרין אקאלב איז דיא קאלב אויך אתודה נאר מען איז איר מקריב אן אמנחה. אן ברויט (ותמורתה) אדער מען האט אומגיטאשט דיא תודה אויף איין אנדער בהמה דארף מען ביידע מקריב זיין נאר דיא אנדערע איז מען מקריב אן ברויט (והמפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה) אדער ער האט אפ גישיידט אבהמה זיא זאל זיין אתודה. אונ זיא איז פארלארין גיווארין. האט ער אפ גישייט איין אנדער בהמה זיא זאל זיין אתודה פאר יענע תודה. אויב דיא ערשטע תודה איז גיפונען גיווארין דער נאך ווייא מען האט שוין מקריב גיוועזין דיא אנדערע תודה (אינן טעונין לחם) איז מען מקריב דיא ערשטע תודה אן ברויט. אונ אויב דיא ערשטע תודה איז גיפונען גיווארין איידער מען האט מקריב גיוועזין דיא אנדערע

טעונים לחם. שנאמר (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה. התודה טעונה לחם. ולא ולדה. ולא חליפתה ולא תמורתה טעונין לחם: ה האומר הרי עלי תודה. יביא היא ולחמה מן החולין. תודה מן החולין ולחמה מן המעשר. יביא היא ולחמה מן החולין. תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא. התודה היא ולחמה מן המעשר יביא.

הקרבת שניה. וכן שניה אם נמצאת הראשונה קודם הקרבתה והקריב הראשונה. שוב אין השניה טעונה לחם: חליפתה. היינו הפריש תודה ואבדה ומפריש אחרת תחתיה: תמורתה. כגון שעומדת בעין ואומר זו תמורת זו. וכתיב (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קדש: ה יביא היא ולחמה מן החולין. ולא מן המעשר דכיון דאמר הרי עלי ה"ל דבר שבחובה וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין: אם אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין. דלחם נגרר אחר תודה וכיון דאמר הרי עלי תודה מן החולין בע"כ אחייב ליה בלחם הלכך הא דמהדר ואמר לחמה מן המעשר לאו כלום הוא: תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא. כלומר יביא כמו שנדר ולאו חובה דכ"ש אם יביא שניהם מן החולין דשפיר עבד אלא אם רצה להביא כמו שנדר יביא: ולא יביא הלחם מחטי מע"ש עצמו. דלחם דומיא דשלמים בעינן. מה שלמים ממעות מע"ש

תודה. האט מען מקריב געוועזן דיא ערשטע תודה. דער נאך אז מען איז מקריב דיא אנדערע תודה. איז מען מקריב אן ברויט (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (והקריב על זבח התודה) מען זאל מקריב זיין אויף דעם קרבן תודה ברויט פערציג חלות (התודה טעונה לחם) צוא דיא תודה דארף מען מקריב זיין ברויט (ולא ולדה) אבער אז מען איז מקריב דיא קאלב פון דיא תודה. דארף מען ניט מקריב זיין ברויט (ולא חליפתה) אונ אז דיא תודה איז פארלארין געווארין אונ מען האט אפ געשיידט איין אנדער בהמה פאר דהתודה. אונ דיא ערשטע איז אויך געפונען געווארין. אויב מען האט מקריב געוועזן דיא ערשטע נאך דיא אנדערע. דארף דיא ערשטע ניט קיין ברויט. אונ אויב מען האט מקריב געוועזן דיא אנדערע נאך דיא ערשטע. דארף דיא אנדערע ניט קיין ברויט (ולא תמורתה טעונין לחם) אונ אויב דיא תודה איז געוועזן אונ ער האט געזאגט דיא תודה זאל זיין אומגיטאשט אויף דיא בהמה. ווערין ביידע הייליג. דיא ערשטע תודה דארף ברויט. אונ דיא אנדערע תודה דארף ניט קיין ברויט: ה (האומר הרי עלי תודה) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען א תודה (יביא היא ולחמה מן החולין) זאל ער ברענגען דיא תודה מיט דיא ברויט פון זיין אייגענע געלט וואס זענען ניט הייליג. אונ ער טאר ניט ברענגען דיא תודה פון מעשר בהמה. אונ ער טאר ניט קויפן דיא תודה מיט דיא ברויט פון געלט פון מעשר שני (תודה מן החולין ולחמה מן המעשר) אונ אויב ער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען דיא תודה פון מיין געלט וואס ניט הייליג. אונ דיא ברויט זאל איך ברענגען פון געלט פון מעשר שני (יביא היא ולחמה מן החולין) מוז ער ברענגען דיא תודה מיט דיא ברויט פון זיין געלט וואס איז ניט הייליג (תודה מן המעשר ולחמה מן החולין) אבער אז ער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען דיא תודה פון מעשר. אונ דיא ברויט פון חולין (יביא) מעג ער ברענגען אזוי וויא ער האט א נדר גיטאהן. דיא תודה פון מעשר אונ דיא ברויט פון חולין. אונ אויב ער וויל ברענגט ער ביידע פון חולין (התודה היא ולחמה מן המעשר) אויב ער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען א תודה מיט די ברויט פון מעשר (יביא) מעג

ולא ממעשר שני עצמו. אף לחם כן: ך מה פסח שהוא בא בחובה אינו בא אלא מן החולין. דפסח מצרים לא בא אלא מן החולין שעדיין לא היתה להם שום תבואת מע"ש שאין מעשר אלא משנכנסו לארץ ומה פסח מצרים לא בא אלא מן החולין. אף פסח דורות אינו בא אלא מן החולין. שהרי הוא אומר (שמות יג) ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה שיהו כל עבודות החדש הזה. כזה של מצרים: אף כל דבר שבחובה נמי כו'. לפיכך האומר הרי עלי תודה או שלמים. הואיל והן באים חובה דקאמר הרי עלי. לא יביא אלא מן החולין: והנסכים. אפי' אמר הרי עלי נסבית ממעשר. לא יביא אלא מן החולין דכי שרא רחמנא לאתויי שלמים ממעשר ש"מ שלמים גופייהו דבני אכילה נינהו. אבל נסכים דכליל הם לא

ולא יביא מחטי מע"ש. אלא ממעות מע"ש: ך מנין לאומר הרי עלי תודה שלא יביא אלא מן החולין שנאמר (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר. והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים. א"כ למה נאמר צאן ובקר אלא להקיש כל הבא מן הבקר ומן הצאן לפסח. מה פסח שהוא בא בחובה. ואינו בא אלא מן החולין. אף כל דבר שהוא בא בחובה. לא יבוא אלא מן החולין. לפיכך האומר הרי עלי תודה. הרי עלי שלמים

ער ברייננען ביידע פון מעשר (ולא יביא מחטי מעשר שני) און ער זאל ניט מאלין ווייץ פון מעשר שני און מאכין מעהל און מאכין דיא ברויט פון דיא תודה (אלא טמעות מעשר שני) נאר ער זאל אום טאהשין ווייץ אדער אנדערע פירות פון מעשר שני אויף געלט. און פון דיא געלט זאל ער קויפין מעהל און מאכין דיא ברויט פון דיא תודה: ו (מנין לאומר הרי עלי תודה שלא יביא אלא מן החולין) פון וואנען ווייסין מיר אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננען התודה. טאר ער ניט ברייננען דיא תודה פון הייליגע געלט נאר פון זיינע געלט וואס ניט הייליג (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר) דוא זאלסט שעכטין אקרבן פסח צוא גאט שעפסין און אקסין (והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים) פרעגט דיא משנה אקרבן פסח קומט דאך ניט פון קיין אנדער זאך נאר פון שעפסין אדער פון ציגען (אם כן למה נאמר צאן ובקר) נאר פאר וואס זאגט דיא תורה שעפסין און אקסין (אלא להקיש כל הבא מן הבקר ומן הצאן לפסח) ענטפערט דיא משנה דער פסוק מיינט נאר מען זאל צוא גלייכין אלע קרבנות וואס ווערין גיבראכט פון אקסין אדער פון שעפסין צום קרבן פסח (מה פסח שהוא בא בחובה) אזוי וויא אקרבן פסח וואס מען מוז אים מקריב זיין (ואינו בא אלא מן החולין) און מען טאר אים ניט מקריב זיין נאר פון געלט וואס איז ניט הייליג. ווארום מיר לערנען אפ פון דעם קרבן פסח וואס מען האט מקריב גיוועזן אין מצרים. אזוי וויא דער ערשטער קרבן פסח וואס מען האט גימאכט אין מצרים. איז דאך געווים גיוועזן פון געלט וואס איז ניט הייליג. ווארום ביי יודין אין מצרים איז דאך ניט גיוועזן קיין הייליגע געלט. אזוי אייביג ווען מען איז מקריב אקרבן פסח. מוז ער אויך זיין פון געלט וואס איז ניט הייליג (אף כל דבר שהוא בא בחובה לא יבוא אלא מן החולין) אזוי אלע קרבנות וואס מען מוז זייא מקריב זיין. מוזין זייא נאר גיבראכט ווערין פון געלט וואס זענען ניט הייליג (לפיכך האומר הרי עלי תודה הרי עלי שלמים) דריבער אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננען אתודה. אדער ער זאגט איך נעם אויף מיר

יביאו מן המעשר : תביאו להם : מכבס ומזוניחה . פ"ות של
פרק ח כל קרבנות . מן החדש ומן הישן . מקומות הן : אלפא לסלת . סלת שלהן ראשון
במנחות קאמר : שאינן באים ומובחר לכל הסלתות כאלף זו שהיא ראשונה
אלא מן החדש . כשמר כתיב (ויקרא כג) לכל האותיות : אלפא . זו אלף בל׳ יוני :
מנחה חדשה ובשתי הלחם כתיב (שמות לד) בכורי קציר חטים : ומן הארץ . כשומר כתיב (ויקרא כג) כי תבואו אל הארץ וגו׳ וקצרתם את קצירה ובשתי הלחם כתיב (שם) ממושבותיכם

שלמים . הואיל והם באים חובה . לא יבואו אלא מן החולין . והנסכים בכל מקום . לא יבואו אלא מן החולין :

פרק ח **כל** קרבנות הצבור והיחיד . באים מן הארץ ומחוצה לארץ . מן החדש ומן הישן . חוץ מן העומר ושתי הלחם . שאינן באים אלא מן החדש ומן הארץ . וכלן אינן באים אלא מן המובחר . ואיזהו מובחר . מכמס ומזוניחה אלפא לסולת . שנייה להם חפריים בבקעה . כל הארצות היו כשרות . אלא מכאן היו מביאים :

שנייה להן . קרובה סלתה להיות מובחרת כסלת מכמס ומזוניח׳ : חפריים בבקעה . שתי חפרים הן אחת בהר ואחת בבקעה ואותה שבבקעה היא הסלת שלה מובחרת : כל

אין

איך זאל ברענגען שלמים (הואיל והם באים חובה) ווייל אז ער האט אנדר גיטאהן מוז ער דאך שוין ברענגען (לא יבואו אלא מן החולין) מוז מען זייא ברענגען נאר פון געלט וואס איז ניט הייליג (והנסכים בכל מקום לא יבואו אלא מן החולין) אונ דיא מנחות וואס ווערין גיבראכט צוא א קרבן . אפילו ווען ער האט אנדר ניטאהן האט ער גיזאגט ער זאל זייא ברענגען פון מעשר . העלפט ניט . נאר ער מוז ברענגען פון געלט וואס זענען ניט הייליג . ווייל דיא מנחות ווערין אין גאנצין פאר ברענט אויף דעם מזבח . אונ געלט פון מעשר מוז גיגעסין ווערין . אויב ער האט אנדר גיטאהן ער זאל ברענגען פון מעשר אזוי אזאך וואס ווערט גיגעסין (שלמים אדער תודה אדער די ברויט פון א תודה) מעג ער ברענגען פון מעשר . אבער אז ער האט אנדר גיטאן ער זאל ברענגען פון מעשר אזוי אזאך וואס ווערט פאר ברענט . טאר ער ניט ברענגען פון מעשר :

פרק ח א (כל קרבנות הצבור והיחיד) אלע מנחות וואס ווערין גיבראכט פאר אלע יודינס ווענין . אונ אלע מנחות וואס א מענטש ברענגט פאר זיך (באים מן הארץ ומחוצה לארץ) מעג מען זייא ברענגען פון ארץ ישראל . אונ פון אויסער ארץ ישראל (מן החדש ומן הישן) פון נייע תבואה אונ פון אלטע תבואה (חוץ מן העומר ושתי הלחם) נאר דער עומר פון פסח אונ דיא צוויא ברויט פון שבועות (שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ) זיי מוזין נאר גיבראכט ווערין פון נייע תבואה אונ פון ארץ ישראל (וכולן אינן באים אלא מן המובחר) אונ אלע מנחות מוז מען ברענגען פון די בעסטע מעהל (ואיזהו מובחר) אין וועלכע ארטער איז דאס בעסטע מעהל (מכמס ומזוניחה אלפא לסלת) דיא ערשטע בעסטע מעהל איז אין דעם ארט מכמס אונ אין דעם ארט מזוניחה (שנייה להם) דיא אנדערע מעהל . וואס זייא זענען אביסעלע פראסטער וויא דיא מעהל פון מכמס אונ מזוניחה . נאר פון דעסטוועגין זענען זייא אויך גאנץ גוטע מעהל (חפריים בבקעה) דיא מעהל וואס קומט פון דעם ארט חפריים וואס אין טאהל (כל הארצות היו כשרות) דיא מעהל פון אלע לענדער פון ארץ ישראל זענען כשר צוא ברענגען פון זייא א מנחה (אלא מכאן היו מביאים) נאר מען פלעגט

הארצות. של א"י היו כשרות אלא שמכאן היו מביאים: ב אין מביאין. עומר ושתי הלחם: לא מבית הזבלים. משדה שצריכה לזבל דשמא לא נזדבלה כל צרכה ונמצאו פירותיה כחושים א"נ לפי שהזבל מבאיש ומפסיד טעם הפרי: ולא מבית השלחים. ארץ צמאה למים שפירותיה כחושין: ולא מבית האילן. מתבואה שבין האילנות שהאילנות הגדולים שם יונקים הקרקע ומכחישים הזרעים: נרה. חורש ל' נירו לכם ניר (ירמיה ד): ובשניה זורעה. בגמ' מסיק דשנה ראשונה חורשה כולה וזורע חציה ומניח חציה ניר. וכן בשניה חורשה כולה וזורע החצי שלא זרע

ב אין מביאין לא מבית הזבלים. ולא מבית השלחים. ולא מבית האילן. ואם הביא כשר. כיצד הוא עושה. נרה שנה ראשונה. ובשניה זורעה קודם לפסח שבעים יום והיא עושה סולת מרובה. כיצד הוא בודק. הגזבר מכניס את ידו לתוכה. עלה בה אבק פסולה. עד שיניפנה. ואם התליעה פסולה: **ג** תקועה אלפא לשמן. אבא שאול אומר שניה לה רגב בעבר הירדן. כל הארצות היו

אשתקד. והחצי שזרע אשתקד מניחו ניר. וכן בכל שנה זורע ניר של אשתקד: כיצד בודק. הסולת אם מנופה כל צרכה. אם לאו: עלה בידו אבק. קמח דק וגרוע הוא: עד שיניפנה. בנפה לעביר האבק דק שנשאר בה: ואם התליעה. הסולת או החטה: פסולה. דהוה שהתליעה ברובה וילפינן לה לקמן בפ"ט מדכתיב (במדבר כח) תמימים יהיו לכם ומנחתם. תמימים יהיו לכם ונסכיהם. שיהיו ג"כ המנחות והנסכים תמימים: ג תקועה. עיר ששמה תקועה כדכתיב (שמואל ב יד) וישלח יואב תקועה: אלפא לשמן. השמן שלה ראשון ומובחר לשמן

ברייננען מעהל צוא אמנחה פון דיא דריי ערטער: ב (אין מביאין לא מבית הזבלים) מען טאר ניט ברייננען מעהל צום עומר אונ צוא דיא צוויי ברויט פון שבועות (ועתי"ט) פון דיא ווייץ וואס האבין געוואקסין אויף אזוי אפעלד וואס מען האט אויף איר געשאטין מיסט (ולא מבית השלחים) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס זיא דארף האבין פיל וואסער (ולא מבית האילן) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס דארט וואקסט בוימער (ואם הביא כשר) אונ אויב מען האט געבראכט מעהל פון דיא ווייץ וואס האבין געוואקסען אין איינע פון דיא דריי ערטער. איז דיא מנחה כשר (כיצד הוא עושה) ווי זאל מען טאהן (נרה שנה ראשונה) מען האקערט די גאנצע פעלד דעם ערשטין יאהר. אונ אהאלבע פעלד פאר זייט מען. אונ אהאלבע פעלד לאזט מען ליידיג (ובשניה זורעה קודם לפסח שבעים יום) אונ דעם אנדערין יאהר זיבעציג טעג פאר פסח האקערט מען דיא גאנצע פעלד. דיא העלפט וואס יענעם יאהר איז געוועזן ליידיג. פאר זייט מען דעם יאהר. אונ דיא העלפט וואס יענעם יאהר איז געוועזן פאר זייט. לאזט מען דעם יאהר ליידיג. אונ אזוי טוהט מען אלע יאהר (והיא עושה סולת מרובה) וואקסט פיל ווייץ אונ פון דיא ווייץ ווערט פיל מעהל (כיצד הוא בודק) וויא אזוי פרובט מען דיא מעהל אויב זיא איז גוט אויס געזיפט (הגזבר מכניס את ידו לתוכה) דער גבאי שטעקט אריין דיא האנט אין דיא מעהל (עלה בה אבק פסולה) אויב עס איז ארויף געקומען אויף דיא האנט דינגע מעהל אזוי וויא שטויב. איז נאך דיא מעהל פסול (עד שיניפנה) ביז ער וועט אויס זיפען דיא דינגע מעהל (ואם התליעה פסולה) אויב דיא מעהל אדער די ווייץ איז געווען ווערעמדיג. איז פסול: ג (תקועה אלפא לשמן) דיא ערשטע בעסטע אייל איז אין תקועה. אבא שאול זאגט (שניה לה רגב בעבר הירדן) דיא אייל וואס אין דעם ארט רגב וואס אויף דיא זייט ירדן. איז דיא אנדערע אייל פון תקועה. זיא איז אביסעלע פראסטער וויא די

כחלק זו שהיא ראשונה לאותיות : אנפיקנון . שמן העשוי מזיתים שלא הביאו שליש בשולן והוא מר מאד : שנשרו במים . שהמים נקלקלים את השמן : ד ג זיתים . ג"פ בשנה מלקטים את הזיתים וכהן ג' שמנים בכל פעם יש ג' מינים שמן : הזית הראשון . פעם ראשונה שמלקט : מגרגרו בראש הזית . מלקט גרגרים שהן בראש הזית שהן מתבשלים תחלה לפי שהחמה זורחת עליהן ומבשלתו : לתוך הסל . ומשתמן ויוצא והכלי תחת הסל לקבל השמן : ר"א סביבות דופני הסל . נותן

כשרות אלא מכאן היו מביאין. אין מביאין לא מבית הזבלים. ולא מבית השלחים. ולא ממה שנז"ע ביניהם. ואם הביא כשר. אין מביאין אנפיקנון. ואם הביא פסול. אין מביאין מן הגרגרים שנשרו במים. ולא מן הכבושים. ולא מן השלוקין. ואם הביא פסול: ד שלשה זיתים. ובהן שלשה שלשה שמנים. הזית הראשון מגרגרו בראש הזית וכותש ונותן לתוך הסל ר' יהודה אומר סביבות הסל

אייל וואס אין תקועה . אבער אויך דיא בעסטע אייל (כל הארצות היו כשרות) די אייל פון אלע לענדער פון ארץ ישראל זענען כשר צוא ברייגען פון זייא צוא אמנחה (אלא מכאן היו מביאין) נאר מען פלעגט ברייגען אייל צו אמנחה פון דיא צוויי ארטער . פון רגב אונ פון תקועה (אין מביאין לא מבית הזבלים) מען טאר ניט ברייגען אייל פון דיא איילבירטען וואס זענען געוואקסען אין אזוי אפעלד וואס מען האט אויף איר געשאטין מיסט (ולא מבית השלחין) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס זיא דארף האבין פיל וואסער (ולא ממה שנזרע ביניהם) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס צווישען דיא איילבירטען וואקסין נאך אנדערע זאכין (ואם הביא כשר) אונ אויב מען האט געבראכט אייל פון דיא איילבירטען וואס האבין געוואקסין אין איינע פון דיא דריי ארטער . איז די אייל כשר (אין מביאין אנפיקנון) מען טאר ניט ברייגען דיא אייל וואס איז אויס געקוועטשט געווארין פון אזעלכע איילבירטען וואס האבין נאך ניט געוואקסין אדריטול פון וויא זייא דארפין וואקסין (ואם הביא פסול) אונ אויב מען האט געבראכט אזעלכע אייל איז פסול (אין מביאין מן הגרגרים שנשרו במים) מען טאר ניט ברייגען דיא אייל וואס מען האט ארויס גענומען פון דיא קערנער פון איילבירטען וואס זענען אריין געפאלען אין וואסער [illegible] (ולא מן הכבושים) אונ מען טאר ניט ברייגען דיא אייל וואס מען האט ארויס גענומען פון די איילבירטען וואס זענען אין געפרעסט געווארין מיט עסיג אדער מיט וואסער (ולא מן השלוקין) אונ מען טאר ניט ברייגען דיא אייל וואס מען האט ארויס גענומען פון דיא איילבירטען וואס זענען געקאכט געווארין (ואם הביא פסול) אונ אויב מען האט געבראכט דיא אייל וואס מען האט ארויס גענומען פון איינע פון דיא דריי ערליי איילבירטען . איז פסול : ד (שלשה זיתים) דרייא מאהל אין יאהר נעמט מען אראפ איילבירטען פון איילבירט בוים (ובהן שלשה שלשה שמנים) אונ צוא יעדער מאהל נעמט מען ארויס פון דיא איילבירטען דרייא ערלייא אייל (הזית הראשון מגרגרו בראש הזית) דעם ערשטין מאהל ווען ער נעמט דיא איילבירטען פון בוים . נעמט ער דיא איילבירטען וואס וואקסין אויף דעם שפיץ בוים . ווייל דיא זונן שיינט אויף זייא ווערין זייא געשווינט פערטיג (וכותש ונותן לתוך הסל) אונ ער שטויסט דיא איילבירטען אונ לייגט זייא אריין אין אקארב . אונ אונטער דיא קארב שטייט אכלי . אונ דיא קלארע אייל וואס ווערט דורך גזייט דורך דיא קארב רינט אריין אין דיא כלי . רבי יהודה זאגט (סביבות הסל) ער לייגט דיא צוא שטויסענע איילבירטען אויף דיא ווענט פון דיא קארב . ארום דיא קארב ,

את הזיתים והשמן זב דרך הדפנות ונופל ומוציאה את השמרים : חזר וטחן . ברחים לא בשולי הסל . ומשם מסתנן ויוצא ונמצא מזוקק. הזיתים שתחת הקורה : וטוען . אח"כ בקורה : שהפסולת כאשר מדובק בדופני הסל . אבל הראשון למנורה . דבעינן שמן זית זך : לא יתכנס בשולי הסל . מפני שמתערב בו שמן והשאר כשר למנחות . דלא כתיב בהו זך :

ושמרים יוצאים ונמצא שמן עכור . והשמן הזב מאליו בלא שום טעינה נקרא שמן ראשון של הזית הראשון: טוען בקורה . זיתים שבסל : רי"א באבנים . ולא בקורה. שהקורה כבדה

הזית השני . פעם שנית כשמלקט את הגרגרים שנמצאים מבושלים עדיין : מגרגרו בראש הגג . מלקט הגרגרין הסמוכים לגג שזיתיהן היו סמוכים לגגותיהן ואותן מתבשלים בגגים:הא׳.

זה ראשון . טוען בקורה . ר׳ יהודה אומר באבנים . זה שני . חזר וטחן וטען . זה שלישי . הראשון למנורה . והשאר למנחות . הזית השני מגרגרו׳ בראש הגג . וכותש ונותן לתוך הסל . ר׳ אומר סביבות הסל . זה ראשון . טען בקורה . ר׳ אומר באבנים . זה שני . חזר וטחן וטען . זה שלישי . הראשון למנורה . והשאר למנחות .

און דיא אייל רינט אויף דיא ווענט און פון דיא ווענט רינט אויף דעם דעק און פון דעם דעק רינט אריין אין דיא כלי . אזוי איז דיא אייל קלערער (זה ראשון) דיא אייל וואס גייט ארויס פון דיא איילבירטען פון זיך אליין . דאס איז דיא ערשטע אייל פון דיא ערשטע איילבירטען (טען בקורה) דער נאך אז דיא אייל האט אויף גיהערט צוא גיין פון זיך אליין . האט ער ארויף גילייגט אשווערין בעלעק אויף דיא איילבירטען . דיא אייל זאל אויס גיקוועטשט ווערין פון אינווייניג . רבי יהודה זאגט (באבנים) שטיינער האט ער ארויף גילייגט אויף דיא איילבירטען . עס זאל ניט זיין אזוי שווער וויא אבעלעק . דיא היוין פון דיא איילבירטען זאלין ניט אויס גיקוועטשט ווערין אין דיא אייל (זה שני) דאס איז דיא אנדערע אייל פון דיא ערשטע איילבירטען (חזר טחן וטען) דער נאך האט ער ארויס גינומען דיא איילבירטען פון אונטער דעם בעלעק און האט זייא גימאלין . און האט נאך אמאהל ארויף גילייגט אויף דיא איילבירטען דעם בעלעק אדער דיא שטיינער (וזה שלישי) דאס איז דיא דריטע אייל פון דיא ערשטע איילבירטען (הראשון למנורה) דיא ערשטע אייל מעג מען נעמען צוא דיא מנורה (והשאר למנחות) און דיא איבעריגע אייל מעג מען נעמען צוא אמנחה (הזית השני) דיא איילבירטען וואס מען נעמט אראפ פון בוים דעם אנדערין מאהל ווען זייא ווערין צייטיג (מגרגרו בראש הגג) נעמט ער דיא איילבירטען וואס וואקסין בייא דעם דאך ווארום צייטין פלעגין וואקסין דיא איילבירטבוימער נעבין דיא דעכער (וכותש ונותן לתוך הסל) און ער שטויסט דיא איילבירטען און לייגט זייא אריין אין אקארב ואזוי וויא פריער) רבי יהודה זאגט (סביבות הסל) ארום דיא קארב ואזוי וויא פריער) (זה ראשון) דאס איז דיא ערשטע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען (טוען בקורה) ער לייגט ארויף אבעלעק אויף דיא איילבירטען . רבי יהודה זאגט (באבנים) ער לייגט ארויף שטיינער ואזוי וויא פריער) (זה שני) דאס איז דיא אנדערע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען (חזר וטחן וטען) דער נאך האט ער גימאהלין דיא איילבירטען . און האט ארויף גילייגט אויף זייא בעלקעס אדער שטיינער ואזוי וויא פריער) (זה שלישי) דאס איז דיא דריטע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען (הראשון למנורה) דיא ערשטע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען מעג מען נעמען צוא דיא מנורה (והשאר למנחות) און דיא איבעריגע אייל

הזית השלישי. עוטנו בתוך הבית עד שילקה. ומעלהו ומנגבו בראש הגג. וכותש ונותן לתוך הסל. רבי יהודה אומר סביבות הסל. זה ראשון. טען בקורה. רבי יהודה אומר באבנים. זה שני. חזר וטחן וטען זה שלישי. הראשון למנורה. והשאר למנחות : ה הראשון שבראשון. אין למעלה ממנו. השני שבראשון והראשון שבשני שוין. השלישי שבראשון והשני שבשני והראשון שבשלישי שוין. השלישי שבשני והשני שבשלישי שוין. השלישי שבשלישי אין למטה ממנו. אף המנחות היו

שילה קודם נעינה כשר למנורה : הזית השלישי. שמלקטו פעם שלישית אין מתבשלים לעולם כל צרכן שהן ענפים שתחת הגג שאין חמה מגעת בהם: עוטנו. לשון מעטן של זיתים שהיא הגומא שמניחים בה הזיתים כדי שיתעפשו שם, ולשון מקרא הוא עטיניו מלאו חלב (איוב כא) : שילקה. שיתעפשו : ומנגבו בראש הגג. דמתוך שהוא לצור ומכונס במקום א' ד' וה' ימים. זב מאליו מוהל שאינו יפה לפיכך צריך לנגבו : ה שוין. לאו לכל מילי שוין דהא בכלהו תנן הראשון למנורה והשאר למנחות אלא שוין למנחות קאמר ומשום דקי"ל בכל מקום מובחר כדריך שיביאו מן המובחר קמ"ל כשאת שהראשון שבשני והשני שבראשון

וועג מען נעמען צוא אמנחה (הזית השלישי) דיא איילבירטען וואס מען נעמט אראפ פון בוים דעם דריטען מאהל ווען זייא ווערין צייטיג (עוטנו בתוך הבית עד שילקה) זאל ער מאכין אגרוב אין שטוב אונ זאל אריין לייגן דיא איילבירטען אין גרוב. ביז זייא וועלין פאר שימולט ווערין (ומעלהו ומנגבו בראש הגג) דער נאך נעמט ער ארויף דיא איילבירטען אויף דעם דאך אונ טריקונט זייא (וכותש ונותן לתוך הסל) אונ ער שטויסט דיא איילבירטען אונ לייגט זייא אריין אין אקארב. אזוי (ויא פריער). רבי יהודה זאגט (סביבות הסל) ארום דיא קארב ואזוי (ויא פריער) (זה ראשון) דאס איז דיא ערשטע אייל פון דיא דריטע איילבירטען (טען בקורה) ער לייגט ארויף אבעלעק אויף דיא איילבירטען. רבי יהודה זאגט (באבנים) ער לייגט ארויף שטיינער אזוי (ויא פריער) (זה שני) דאס איז דיא אנדערע אייל פון דיא דריטע איילבירטען (חזר וטחן וטען) דער נאך האט ער גימאלין דיא איילבירטען אונ האט ארויף גילייגט אויף זייא בעלקעס אדער דיא שטיינער (אזוי ווי פריער) (זה שלישי) דס איז די דריטע אייל פון די דריטע איילבירטען (הראשון למנורה) די ערשטע אייל פון די דריטע איילבירטען מעג מען געמען צו די מנורה (והשאר למנחות) אונ דיא איבעריגע אייל מעג מען געמען צוא אמנחה : ה (הראשון שבראשון אין למעלה ממנו) עס איז ניטא קיין בעסערע אייל ווי די ערשטע אייל פון די ערשטע איילבירטען (השני שבראשון והראשון שבשני שוין) די אנדערע אייל פון די ערשטע איילבירטען. אונ די ערשטע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען זענען גלייך. אויב ער דארף ברייגגען אייל צוא אמנחה. מעג ער געמען פון דיא צווייא ערלייא אייל וועלכע ער וויל (השלישי שבראשון והשני שבשני והראשון שבשלישי שוין) דיא דריטע אייל פון דיא ערשטע איילבירטען. אונ דיא אנדערע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען. אונ דיא ערשטע אייל פון דיא דריטע איילבירטען זענען גלייך (השלישי שבשני והשני שבשלישי שוין) דיא דריטע אייל פון דיא אנדערע איילבירטען. אונ דיא אנדערע אייל פון דיא דריטע איילבירטען זענען גלייך (השלישי שבשלישי אין למטה ממנו) דיא דריטע אייל פון דיא דריטע איילבירטען איז שוין קיין ערגערע אייל ניטא (אף המנחות היו בדין שיטענו שמן זית זך) דער דין וואלט

בדין שיטענו שמן זית זך. מה אם המנורה שאינה לאכילה טעונה שמן זית זך. המנחות שהן לאכילה. אינו דין שיטענו שמן זית זך. ת"ל (שמות כז) זך כתית למאור. ולא זך כתית למנחות: ן ומנין היו מביאין את היין. קרותים והטולים אלפא ליין. שניה להן בית רימה ובית לבן בהר. וכפר סגנה בבקעה. כל הארצות היו כשרות. אלא מכאן היו מביאין. אין מביאין לא מבית הזבלים ולא מבית השלחין ולא ממה שנזרע ביניהן. ואם הביא כשר. אין מביאין אליוסטון. ואם הביא כשר. אין מביאין ישן. דברי רבי. וחכמים מכשירין. אין מביאין לא מתיק ולא מעישן. ולא מבושל

שוין אם יש לו מנחה להביא ויש לו משניהם מאיזה שירצה יביא אבל אם יש לו משלישי שבראשון ומראשון שבשני. יביא מנחתו מראשון שבשני שכולו מובחר: ן קרותים והטולים. שם מקומות הם: אליוסטון. יין מתוק מחמת השמש שתלו הענבים בשמש למתק. שמש בלשון יון יסטון: יין ישן. שעברו עליו י"ב

גידארפט זיין אז צוא אמנחה זאל מען אויך דארפן גאנץ קלארע אייל (מה אם המנורה שאינה לאכילה טעונה שמן זית זך) מאדאך דיא אייל וואס צוא דיא מנורה וואס עס איז צום ברענגען ניט צום עסין דארף מען גאנץ קלארע אייל (המנחות שהן לאכילה אינו דין שיטענו שמן זית זך) דיא מנחות וואס זענען צום עסין איז דען ניט געווים אז דער דין דארף זיין זייא זאלין דארפין גאנץ קלארע אייל (תלמוד לומר) לערנט אונז דער פסוק צוא זאגין זך כתית למאור) מען זאל גענומען קלארע אייל פון גישטויסענע איילבירטען צום לייכטין ולא זך כתית למנחות) אבער צוא אמנחה דארף מען ניט קלארע אייל פון גישטויסענע איילבירטען. אייל פון גיפרעסטע איילבירטען איז אויך כשר צוא אמנחה: ו (ומנין היו מביאין את היין) פון וועלכע ארט האט מען גיבראכט וויין צום מזבח (קרותים והטולים אלפא ליין) דיא ערשטע בעסטע וויין איז פון דעם ארט קרותים אונ הטולים (שניה להן בית רימה ובית לבן בהר וכפר סגנה בבקעה) דיא וויין פון בית רימה אונ פון בית לבן וואס אויף דעם בארג אונ פון דעם דארף סגנה וואס אין טאהל. זענען דיא אנדערע וויין פון קרותים אונ פון הטולים. זיא איז אביסעלע פראסטער וויא דיא וויין וואס אין קרותים אונ הטולים. אבער אויך דיא בעסטע וויין (כל הארצות היו כשרות) דיא וויין פון אלע לענדער פון ארץ ישראל זענען כשר צוא ברענגען פון זייא צום מזבח (אלא מכאן היו מביאין) נאר מען פלעגט בר יענגען וויין פון די פינף ערטער (אין מביאין לא מבית הזבלים) מען טאר ניט ברענגען וויין פון דיא ווייגטרויבין וואס זענען גיוואקסין אין אזוי אפעלד וואס מען האט אויף איר גישאטען מיסט (ולא מבית השלחין) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס זיא דארף האבין פיל וואסער (ולא ממה שנזרע ביניהן) אונ ניט פון אזוי אפעלד וואס צווישען דיא ווייגטרויבין וואקסין נאך אנדערע זאכען (ואם הביא כשר) אונ אויב מען האט גיבראכט וויין פון דיא ווייגטרויבין וואס האבין ג וואקסין אין איינע פון דיא דרייא ערטער איז די וויין כשר (אין מביאין אליוסטין) מען טאר ניט ברענגען זיסען וויין וואס מען האט זיס גימאכט דיא ווייגטרויבין פון דיא זון (ואם הביא כשר) אונ אויב מען האט גיבראכט איז כשר (אין מביאין ישן) מען טאר ניט ברענגען אלטין וויין. וואס ער איז אלטער וויא צוועלף חדשים (דברי רבי) אזוי זאגט רבי (וחכמים מכשירין) אונ דיא חכמים זאגין דער וויין וואס איז אלטער וויא צוועלף חדשים איז אויך כשר (אין מביאין לא מתוק) מען טאר ניט ברענגען זיסען וויין וואס ער איז זיס פון זיך אליין (ולא מעושן) אונ מען טאר ניט ברענגען וויין וואס ער איז

חדש עובר אדם מותו והכתוב אומר (משלי כג) אל תרא יין כי יתאדם. אלמא בשעת אדמימותו מובחר הוא: לא מתוק. כשהוא מתוק מחמת עצמו דאילו מחמת שמש הא הנא ריסא אליוסטן אם הביא כשר. פ"א תירוש שלא עברו עליו מ' יום. וראשון עיקר: מן הדליות מן הגפנים שמודלות על גבי כלונסות וקיס גבוהים מן הארץ: אלא מן הרגליות. מגפני' שמוכבות ע"ג קרקע בין רגלי בני האדם שאינן מודלות: העבודים שנעבדו ב"פ בשנה שחופרים סביבות

מבושל. ואם הביא פסול. אין מביאין מן הדליות. אלא מן הרגליות ומן הכרמים העבודים: ז לא היו כונסים אותו בחצבים גדולים אלא בחביות קטנות. ואינו ממלא את החבית עד פיה. כדי שיהיה ריחו נודף. אינו מביא לא מפיה מפני הקמחין. ולא משוליה מפני השמרים. אלא מביא משלישה ומאמצעה. כיצד הוא בודק. הגזבר יושב והקנה בידו. זרק את הגיד והקיש

הגפנים לחפך בקרקע שבפרדסין ועושק בהן גומות להשקות; וזו היא עבודתן: ז בחצבים גדולים. שהכלים הגדולים פוגמים טעם היין: כדי שיהא ריחו נודף. כשחבית מלאה יוצא הריח לחוץ ואינו נודף: קמחין. כמין גרגרים דקים לבנים שעולים על פני היין דומין לקמח: ומאמצעה. משי' ברזא באמצע החבית: קנה. אמת כמדה שהיה רגילה להיות ביד הגזבר: זרק את הגיד והקיש בקנה. כלומר כשזורק היין הגיד של שמרים שמתחילים השמרים לצאת. הקיש הגזבר בקנה שבידו

פאר רייבערט געווארין פון רויך (ולא מבושל) אונ מען טאר ניט ברייננען געקאכטין וויין (ואם הביא פסול) אונ אויב מען האט געבראכט איז פסול (אין מביאין מן הדליות) מען טאר ניט ברייננען וויין פון אזעלכע ווייןטרויבין וואס זענען געוואקסן אויף געהויבן אויף שטעקלאך (אלא מן הרגליות) נאר פון אזעלכע ווייןטרויבין וואס זענען געלעגן אויף דיא ערד בייא דיא פיס פון מענטשין (ומן הכרמים העבודים) אונ פון דיא ווייןטרויבין וואס מען האט בייא זייא געארבייט צוויי מאהל אין יאהר (מען האט געגראבין דיא ערד וואס בייא דיא ווארצלען פון דיא ווייןטרויבין. אונ מען האט געמאכט גריבלאך מיט וואסער בייא דיא ווארצלען. אויב מען האט אזוי געמאכט צווייא מאהל אין יאהר. זאל מען ברייננען פון דיא ווייןטרויבין וויין צום מזבח): ז (לא היו כונסים אותו בחצבים גדולים) מען האט ניט אריין גינומען דיא וויין אין גרויסע פעסער (אלא בחביות קטנות) נאר אין קליינע פעסער (ואינו ממלא את החבית עד פיה) מען האט ניט אן גיגאסין דיא וויין אין דיא פאס ביז פול (כדי שיהיה ריחו נודף) דער ריח פון דיא וויין זאל בלייבין אין דיא פאס. ווארום אז דיא פאס איז פול מיט וויין גייט ארויס דער ריח פון דיא וויין אין שטוב. אונ דיא וויין ווערט אויס גיוועפט (אינו מביא לא מפיה מפני הקמחין) מען האט ניט גינומען דיא וויין וואס פון הויבין אין פאס. ווייל פון הויבין אין פאס איז אויף דיא וויין ווייסע קערנער אזוי וויא מעהל (ולא משוליה מפני השמרים) אונ מען האט ניט גינומען דיא וויין וואס אונטען אין פאס נאנט פון דעק. ווייל דיא וויין וואס ביי דעם דעק איז צוא מישט מיט הייוון (אלא מביא משלישה ומאמצעה) נאר ער זאל אריין זעצין דעם שפונד צוא צאפין דיא וויין פון אדריטעל פאס אדער פון מיטען פאס (ועתי"ט) (כיצד הוא בודק) וויא אזוי פרובט מען דיא וויין אויב עס גייט ניט קיין הייוון (הגזבר יושב והקנה בידו) דער גבאי זיצט אונ האלט דיא מאס אין האנט (זרק את הגיד) אז דיא הייוון הייבט זיך אן צוא ציהען אין דיא וויין וואס מען צאפט אזוי וויא אדערין (והקיש בקנה) האט דער גבאי אקלאפ גיטאהן מיט די מאס (מיט דעם שטעקילו

ודחסו שלא יכנס בכלי שיש בו כיין ורבותי פירשו הקים בקנה שבידו לרמוז אל מושך היין מן החבית שיסתום החבית בברזא. ולא היה אומר לו סתום לפי שהדבור קשה ליין והכי מפרש ליה בגמ': ר' יוסי בר' יהודה אומר יין שעלו בו קמחין פסול. ואין הלכה כר' יוסי בר' יהודה. וכל הני דאמרינן במתני' שהן פסולים בין בסולת ובין בשמן בין ביין. אם עבר והקדים מכין אותו מכות מרדות מדבריהם. כדין המקדיש בעל מום למזבח שהוא לוקה מן התורה. מדכתיב בבעל מום לא תקריבו. ואמרו בספרא אין לא תקריבו אלא לא תקדישו וכשם שהיו מביאים הסלת והיין והשמן ממקומות מובחרים ידועים כדתנן במתני'. כך היו מביאים הקרבנות ממקומות ידועים. אילים ממואב. כבשים מחברון. עגלים משרון. גוזלות דהיינו תורים ובני יונה מהר המלך:

בקנה. רבי יוסי ברבי יהודה אומר יין שעלה בו קמחין פסול. שנאמר (במדבר כח) תמימים יהיו לכם ומנחתם. תמימים יהיו לכם ונסכיהם:

פרק ט **שתי** מדות של יבש היו במקדש. עשרון וחצי עשרון. ר"מ אומר עשרון עשרון וחצי עשרון. עשרון מה היה משמש שבו היה מודד לכל המנחות. לא היה

פרק ט **שתי** מדות. עשרון וחצי עשרון. שתי מדות של עשרון היו אחת מודדים אותה גדושה בהיותה קטנה וגם היתה מחוקה כשהיה גדושה אלא עשרון כשעור הברתה כשהיא מחוקה דר"מ גמר מקרא דכתיב (במדבר כח) עשרון עשרון לכבש האחד. דשתי עשרונות היו שם והי' שהיו שוות הויא להו מדה אחת אלא אחת מחוקה ואחת גדושה. גדושה שבה היה מודד לכל המנחות מחוקה שבה היה מודד להביתי כ"ג. וחכ"א לא היה שם אלא עשרון אחד דכתיב (שם כט) ועשרון אחד לכבש האחד ואותו

האט מען אויף געהערט צו צאפן. רבי יוסי ברבי יהודה זאגט יין שעלה בו קמחין אויב עס שווימט אויף דיא ווין ווייסע קערנער אזוי ווי מעהל (פסול) איז דיא ווין פסול צום מזבח (שנאמר) וואָרום עס שטייט אין פסוק (תמימים יהיו לכם ומנחתם תמימים יהיו לכם ונסכיהם) דיא בהמות וואס מען איז מקריב צום מזבח זאלין זיין גאנץ אן אפעלער. אונ דיא מנחות (דיא מעהל) אונ דיא נסכים (דיא אייל מיט דיא בוימאייל) זאלין אויך זיין גאנץ אן אפעלער:

פרק ט א (שתי מדות של יבש היו במקדש) אין בית המקדש איז געוועזן צווייא מאסין צו מעסטן מיט זיי טרוקענע זאכן (עשרון וחצי עשרון) אגאנצער עשרון אונ אהאלבער עשרון. רבי מאיר זאגט (עשרון עשרון) צווייא מאסין זענען געוועזן צו מעסטן אעשרון. איין מאס איז געוועזן קלענער וויא אעשרון אז מען האט איר אן געשאטין פול אונ איבער דיא מאס וויא פיל עס האט זיך נאר געקענט האלטין. איז איצט געוועזן אעשרון. מיט דעם עשרון האט מען געמאסטין אלע מנחות. אונ איין מאס איז געוועזן אריכטיגער עשרון אז מען האט אן געשאטין גלייך מיט דיא כלי איז געוועזן אעשרון. מיט דעם עשרון האט מען געמאסטין דעם עשרון מעהל וואס דער כהן גדול האט געבראכט אלע טאג (וחצי עשרון) אונ אהאלבער עשרון איז אויך געוועזן (עשרון מה היה משמש) וואס האט בעדינט דער עשרון. וואס האט מען געמאסטין מיט דעם עשרון (שבו היה מודד לכל המנחות) מיט אים האט מען געמאסטין אלע מנחות (לא היה מודד לא בשל שלשה לפר) אז מען האט געבראכט צו א אקס דרייא עשרונים מעהל. האט מען ניט געמאסטין מיט איין מאס וואס האלט דרייא עשרונים. נאר מען האט געמאסטין דרייא מאהל מיט דיא מאס וואס האלט

עשרון מחוק היה ובו היו מודדים לכל המנחות. עשרון י"ב חלות ואופה כולן כאחד. ואח"כ
והלכה כחכמים: לא בשל שלשה לפר. מחלק כל חלה לשנים ומקריב י"ב חלות בבקר.
למנחת נסכים של פר דכתיב ביה (שם כח) וי"ב חלות בערב וקודם שיקריב פותת אותן
ושלשה עשרונים לפר האחד. לא היה מודדן לפתין כזית וכופל כל פתיתה לשנים. ואינו
במדה אחת שהיא מחזקת שלשה עשרוני' שלא היתה שם מדה גדולה מעשרון: אלא מודדן עשרונות. כל עשרון עשרון בפני עצמו: ה"ג חצי עשרון מה היה משמש שבו הי' מודד לחביתי כ"ג. והכי פירושא לחביתי כ"ג מביא מביתו עשרון שלם וחולקו בחצי עשרון

מודד לא בשל שלשה לפר. ולא בשל שנים לאיל אלא מודדן עשרונות. חצי עשרון מה היה משמש שבו היה מודד חביתי כ"ג. מחצה בבקר. ומחצה בין הערבים: ב שבע מדות של לח היו במקדש. הין וחצי ההין ושלישית ההין ורביעית ההין לוג וחצי לוג ורביעית לוג. ר"א בר צדוק אומר. שנתות היו בהין. עד כאן לפר. עד כאן לאיל. עד כאן לכבש. ר"ש אומר לא היה שם הין וכי מה היה ההין משמש אלא

מבדיל. אבל פתיתת כל שאר מנחות אע"פ שפתן כולן כזית כופל אותן לשנים ושנים לארבעה. ומבדיל. כדתנן לעיל בפ"ו: ב שנתות היו בהין. לא היה שם אלא הין והיו סימנים מסמרות או פגימות: עד כאן לפר. חצי ההין: עד כאן לאיל. שלישית
שבמקדש. ולא כל חצי עשרון בפני עצמו. ההין: עד כאן לכבש. רביעית ההין. והין
ועושה מכל חצי עשרון שש חלות שהן לשני חציי הלכה כר"א: וכי מה היה ההין משמש שלא

איין עשרון (ולא בשל שנים לאיל) אונ אז מען האט געבראכט צוא אאיל ווארן צווייא עשרונים מעל. האט מען ניט גימאסטין מיט איין מאס וואס האלט צוויי עשרונים (אלא מודדן עשרונות) נאר מען האט גימאסטין צוויי מאהל מיט דיא מאס וואס האלט איין עשרון (חצי עשרון מה היה משמש) וואס האט בעדינט דער האלבער עשרון. וואס האט מען גימאסטין מיט דעם האלבין עשרון (שבו היה מודד חביתי כהן גדול) מיט דעם האלבין עשרון האט מען גימאסטין דיא מנחה פון כהן גדול (מחצה בבוקר ומחצה בין הערבים) אהאלבין עשרון האט מען מקריב גיוועזן אין דער פריא. אונ אהאלבין עשרון האט מען מקריב גיוועזן פארין נאכט:

ב (שבע מדות של לח היו במקדש) אין בית המקדש איז גיוועזן זיבען מאסין צוא מעסטין מיט זייא נאסע זאכין ווייז. איילו (הין וחצי ההין) אהין אונ אהאלבער הין (ושלישית ההין ורביעית ההין) אונ אדריטעל הין אונ אפערטיל הין (והין איז צוועלף לוגין) (לוג וחצי לוג ורביעית לוג) אלוג אונ אהאלבער לוג אונ אפערטיל לוג. רבי אלעזר בר צדוק זאגט אהאלבער הין אונ אדריטעל הין אונ אפערטיל הין איז ניט גיוועזן אין בית המקדש. נאר אגאנצער הין (שנתות היו בהין) נאר אין דעם הין איז גיוועזן צייכונגם אהאלבער הין האט גיהאט אצייכין. אונ אדריטעל הין האט גיהאט אצייכין. אונ אפערטיל הין האט גיהאט אצייכין (עד כאן לפר) ביז אהאלבין הין האט מען גימאסטין צוא אפר (עד כאן לאיל) ביז אדריטעל הין האט מען גימאסטין צוא אאיל (עד כאן לכבש) ביז אפערטיל הין האט מען גימאסטין צוא אשעפס. רבי שמעון זאגט (לא היה שם הין) אין בית המקדש איז ניט גיוועזן קיין הין (וכי מה היה ההין משמש) וואס האט מען גידארפט אהין אין בית המקדש צום ניצען מיט אים. דריבער איז נאר גיוועזן אהאלבער הין. אונ אדריטעל הין. אונ אפערטיל הין. אונ אלוג. אונ אהאלבער לוג. אונ אפערטיל לוג. אונ זעקס מאסין (אלא מדת יתרה של לוג ומחצה היתה) נאר נאך איין מאס. אזיבעטע. פון אלוג מיט אהאלבין לוג. איז

איך

זיה במקדש דבר שיהיה צריך להין שלם : דלעולם לא נצרכו להין אלא בשמן המשחה בימי משה ואותו שמן עדיין הוא קיים ועומד וא"כ לא היו צריכים להין : אלא מדה יתירה. היתה שם להשלים הי' מדות למנחה כ"ג. הין לה ג' לוגין שמן לוג ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים : ג רביעית מים למצורע. דכתיב (ויקרא יד) ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים למים שדם הצפור נראה בהם ושיערו חכמים רביעית הלוג: רביעית שמן לנזיר. ללחם נזירות ורביעית לא קדוש להיות כלי שרת משום רביעית מים של מצורע דהא חוץ הוא ולא משום לחם של נזיר דאין לחם של נזיר קדוש אלא בשחיטת הזבח.

מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שבה היה מודד למנחת כהן גדול. לוג ומחצה בבקר. ולוג ומחצה בין הערבים: ג רביעית מה היתה משמשת. רביעית מים למצורע. ורביעית שמן לנזיר. חצי לוג מה היה משמש. חצי לוג מים לסוטה. וחצי לוג שמן לתודה. ובלוג היה מודד לכל המנחות. אפי' מנחה של ששים עשרון. נותן לה ששים לוג. רבי אליעזר בן יעקב אומר. אפי' מנחה של ששים עשרון. אין לה אלא לוגה. שנאמר (ויקרא יד) למנחה ולוג שמן. ששה לפר. ארבעה לאיל. שלשה

מפני שבה היה מודד לחביתי כ"ג רביעית שמן לכל חלה וחלה שהן י"ב חלות ונמצאין ג' לוגין שמן: חצי לוג מים לסוטה. דכתיב (במדבר ה) ולקח הכהן מים קדושים בכלי חרש. חצי לוג בכיור: היה ממלא ממנו מים חצי לוג שמן לתודה. הלכה למשה מסיני. וכן רביעית של נזיר. וחצי לוג נמי לא משום חצי לוג מים של סוטה וחצי לוג שמן של תודה הוא דקדוש להיות כלי שרת. אלא מפני שבו מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר של מנורה : אין לה אלא לוגה. לוג אחד לכל ששים עשרון ואין הלכה כר' אליעזר בן יעקב : ששה לוגים לפר. דהיינו חצי ההין כדכתיב (שם טו) בלול בשמן חצי ההין. וארבע לאיל

אויך געווען אין בית המקדש (שבה היה מודד למנחת כהן גדול) מיט דיא מאס האט מען געמאסטן דיא אייל צוא דיא מנחה פון כהן גדול. דער כהן גדול האט געגעבן צוא זיין מנחה דריי לוגין אייל. האט מען געמאסטן מיט דיא מאס (לוג ומחצה בבוקר) אלוג מיט אהאלבן לוג צוא די מנחה פון דער פריא (ולוג ומחצה בין הערבים) אונ אלוג מיט אהאלבן לוג צוא דיא מנחה פון פארין נאכט. דאס האט מען געמאסטן מיט דיא איין מאס פון אלוג מיט אהאלבן: ג (רביעית מה היתה משמשת) וואס האט בעדינט דער פערטיל לוג. וואס האט מען מיט אים געמאסטן (רביעית מים למצורע) אפערטיל לוג מים חיים ברייננט מען פאר דעם מצורע ווען ער ווערט טהור אזוי וויא עס שטייט אין דיא סדרה מצורע (ורביעית שמן לנזיר) אנזיר ברייננט אפערטיל לוג אייל צו זיינע חלות (חצי לוג מה היה משמש) וואס האט בעדינט דער האלבער לוג. וואס האט מען מיט אים געמאסטן (חצי לוג מים לסוטה) אהאלבער לוג וואסער פאר אסוטה. צ א דיא מים המאררים (וחצי לוג שמן לתודה) אהאלבן לוג אייל ברייננט מען צו אתודה (ובלוג היה מודד לכל המנחות) אונ אלע מנחות האט מען געמאסטן מיט אלוג (אפילו מנחה של ששים עשרון נותן לה ששים לוג) אפילו אמנחה פון זעכציג עשרון מעהל זאל מען געבן זעכציג לוג אייל. רבי אליעזר בן יעקב זאגט (אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה) אפילו אמנחה פון זעכציג עשרון דארף נאר האבן איין לוג אייל צוא די גאנצע זעכציג עשרון (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (למנחה ולוג שמן) צו אמנחה זאל מען ברייננען אלוג אייל

לכבש. שלשה ומחצה למנורה מחצי לוג לכל נר: **ד** מערבין נסכי אילים בנסכי פרים. נסכי כבשים בנסכי כבשים. של יחיד בשל צבור. של יום בשל אמש. אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים. ואם בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני

דהיינו שלישית ההין. וג׳ לכבש דהיינו רביעית ההין שההין י״ב לוגין: מחצי לוג לכל נר. שצריך שיתן בה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב עד בקר ושיערו חכמים חצי לוג שמן בלילי תקופת טבת הארוכים וכן היה נותן בכל נר בכל לילה ואם כבתה נפסלה אותה פתילה והשמן מלהדליק בהן עוד. אלא מסירן ונותן חצי לוג שמן אחר ופתילה חדשה ומדליק:

ד מערבין נסכי פרים. מנחת נסכי פר במנחת נסכי איל לפי שבלילת שתיהן שוה שני לוגים לעשרון דהא תנן לעיל ששה לוגין לפר וסלת הוי נמי שלשה עשרונים כדכתיב (שם) והקריב על בן הבקר מנחה סלת שלשה עשרונים בלול בשמן חצי ההין דהיינו ששה לוגין ובאיל הרבעה לוגין וסלת ב׳ עשרונים לא״ל: נסכי כבשים. ג׳ לוגין לעשרון דכתיב עשרון א׳ לכבש האחד וכתיב בלול בשמן כתית רביעית ההין דהיינו ג׳ לוגין: ושל היום בשל אמש. אם הביא אמש זבחו בלא נסכים דקי״ל אדם מביא זבחו היום ונסכיו מכאן ועד י׳ ימים ואם היום הביא קרבן אחד ושני נסכים עמו אחד בשבילו ואחד בשביל של אמש מערבין יחד אם הקרבנות שוין. שהיו שניהם כבשים או אילים [או פרים] אי פר ואיל: אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים. לפי שמנחת פר ואיל חריבה היא לגבי כבשים. ובולעת השמן ונמצאת של כבש חסרה וזו יתירה: ואם בללן. שכבר הלכה מלות שמן כשרות כרבנן דפליגי עליה דר׳ יהודה בהקומץ רבה ואמרי חרב שנתערב בבלול יקרב: ואם

(ששה לפר) צו אַ אָקס ברייננט מען זעקס לוגין אייל (ארבעה לאיל) צו אַ איל ואַבּאַראַן ברייננט מען פיר לוגין אייל (שלשה לכבש) צו אַ שעפּס ברייננט מען דריי לוגין אייל (שלשה ומחצה למנורה) דריי און אַהאַלבּין לוג אייל ברייננט מען אַלע פאַרן נאַכט צו דיא מנורה (חצי לוג לכל נר) אין יעדער רעריל גיסט מען אַריין אַהאַלבּין לוג אייל. זיבּען רערליך איז געוועזן אין דיא מנורה. זיבען האַלבּע לוגין איז דריי און אַהאַלבּער לוג: ד (מערבין נסכי אילים בנסכי פרים) מען מעג אוים מישען דיא מנחה פון אַ איל מיט די מנחה פון אַ אָקס. וויל ביי דיא מנחה פון אַ אָקס איז דאָ צוויי לוגין אייל צו אַ עשרון מעהל און ביי די מנחה פון אַ איל איז אויך דאָ צוויי לוגין אייל צו אַ עשרון מעהל. וועגען דאָך ביידע מנחות גלייך (נסכי כבשים בנסכי כבשים) צוויי מנחות פון צוויי שעפּסין מעג מען אוים מישען איינע מיט דיא אַנדערע (של יחיד בשל צבור) דיא מנחה פון דעם קרבן וואָס איין מענטש ברייננט פאַר זיך מעג מען אוים מישען מיט דיא מנחה פון דעם קרבן וואָס מען ברייננט פאַר אַלע יודינם וועגין (של יום בשל אמש) אויב ער האָט נעכטין געבּראַכט אַקרבן אָן אַמנחה. און היינט ברייננט ער אַקרבן מיט צוויי מנחות. איין מנחה צוא דעם נעכטיגען קרבן. און איין מנחה צו דעם היינטיגען קרבן. מעג ער אוים מישען ביידע מנחות צו זאַמען. אויב דער קרבן פון נעכטין איז גלייך צוא דעם קרבן פון היינט. ביידע שעפּסין. אָדער ביידע אָקסין. אָדער ביידע אילים (אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים) אָבער מען טאָר ניט אוים מישען דיא מנחה פון אַ שעפּס מיט דיא מנחה פון אַ אָקס און ניט מיט דיא מנחה פון אַ איל (ואם בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרין) אויב ער האָט אוים געמישט דיא מנחה פון דעם שעפּס באַזונדער מיט זיינע אייל. און דיא מנחה פון דעם אָקס באַזונדער מיט זיינע אייל. דער נאָך זענען דיא מנחות צוא מישט

עצמן ונתערבו. כשרין. אם עד שלא בלל. פסול. הכבש הבא עם העומר. אף על פי שמנחתו כפולה. לא היו נסכיו כפולין: ה כל המדות שהיו במקדש. היו נגדשות. חוץ משל כהן גדול שהיה גודשה לתכה. מדות הלח בירוציהן קדש. ומדות היבש בירוציהן חול. ר"ע אומר מדות הלח קדש לפיכך בירוציהן קדש. ומדות

עד שלא בלל. נתערבו: פסולות. דבעינן ראוי לבילה ובילה. דחסרא לה של כבש ושל איל יתירה: אע"פ שמנחתו כפולה. כדכתיב בהמור אל הכהנים ומנחתו שני עשרונים: ה שהיה גודשה בתוכה. כשהיה מחוק היה מחזיק כשאר עשרון גדוש ומתני' ר"מ היא דאמר בריש פרקין עשרון היה במקדש אחד מחוק ואחד גדוש ולית הלכתא כותיה: בירוציהן. גודשן. דלא כמי היכא גודש פורתא: מדות הלח בירוציהן קדש ומדות היבש בירוציהן חול. בגמ' מפ' דהאי תנא סבר מדות הלח נמשחו בין מבפנים. בין מבחוץ. הלכך בפת הכלי מקדשן לבירוצין. מדת היבש נמשחו מבפנים ולא נמשחו מבחוץ הלכך בירוצין שאינן נוגעים מבפנים במקום משיחתן לא קדשי: רע"א מדת הלח קדש. דסבר מדות הלח נמשחו בין מבפנים בין מבחוץ: מדות היבש חול. דלא נמשחו כל

געווארן. זענען זיא כשר (אם עד שלא בלל פסול) אויב דיא מנחה פון שעפס איז צו מישט געווארן מיט דיא מנחה פון אקס איידער דיא מנחות זענען צוא מישט געווארן יעדער בזונדער מיט אירע אייל. זענען זיא פסול (הכבש הבא עם העמר) דער שעפס וואס מען האט איהם געבראכט מיט דעם עומר (אף על פי שמנחתו כפולה) אפילו דיא מנחה (די מעהל) איז געווען טאפיל צוויי עשרונים. פון דעסטוועגן (לא היו נסכיו כפולין) דיא אייל איז ניט געווען טאפיל עס איז נאר געוועזן דריי לוגין אייל. אזוי וויא צו איין עשרון מעהל: ה (כל המדות שהיו במקדש היו נגדשות) אלע מעסטונג וואס מען האט געמאסטן אין בית המקדש האט מען אויף געשאטן איבער דיא מאס וויא פיל עס האט געקענט פאר האלטן (חוץ משל כהן גדול) נאר דיא מנחה פון כהן גדול (שהיה גודשה לתוכה) האט מען געמאסטן מיט אנגעמעסענע מאס. אז דיא מעהל פון יענע מאס מיט דיא מעהל וואס איבער דיא מאס. איז אריין געגאנגען אין דיא [illegible] אינווייניג אונ מען האט ניט געדארפט שיטען העכער (מדות הלח בירוציהן קדש) דיא מאסין וואס מען מעסט מיט זיא פייכטע זאכין ווין איילו. דיא ביסול ווין אדער דיא ביסול אייל וואס איז העכער וויא דיא מאס. איז אויך הייליג אזוי וויא דיא ווין אדער אייל וואס אין דיא מאס (ומדות היבש בירוציהן חול) אונ דיא מאסין וואס מען מעסט מיט זיא טרוקענע זאכין ומעהל. דיא ביסול מעהל וואס איז העכער וויא דיא מאס. איז ניט הייליג ודער תנא האלט אז דיא מאסין פון ווין אונ אייל זענען געזאלבט געווארן פון אינווייניג אונ פון אויס ווייניג. זענען זיא פון אויס ווייניג אויך הייליג. דריבער דיא ביסול ווין אדער אייל וואס איז העכער וויא דיא מאס. אונ דאס פאר האלט זיך אויף דעם ברעג מאס. איז דאס אויך הייליג. ווייל דער ברעג מאס איז אזוי הייליג וויא דיא מאס אינווייניג. אבער דיא מאס פון מעהל איז ניט געזאלבט געווארן אויס ווייניג נאר אינווייניג. איז דער ברעג מאס ניט הייליג. דריבער דיא מעהל וואס איז העכער וויא דיא מאס אונ עס פאר האלט זיך אויף דעם ברעג מאס איז ניט הייליג). רבי עקיבא זאגט (מדות הלח קדש) דיא פייכטע מאסי זענען הייליג פון אינווייניג אונ פון אויס ווייניג (לפיכך בירוציהן קדש) דריבער דיא ביסול ווין אדער אייל וואס העכער וויא דיא מאס איז אויך הייליג (ומדות היבש חול) אונ דיא מאסין פון טרוקענע זאכין (פון מעהל) זענען גאר ניט געהייליגט געווארן.

עיקר. ומיהו מה שמודדים בהן קדוש קדושת הפה. וגברא למאי דצריך מקדש בפה. בירוצין לא מקדש להו דלא צריכי ליה: רבי יוסי אומר לא משום זה. רבי יוסי סבר אידי ואידי כמשחו מבפנים. ולא כמשחו מבחוץ. והכא היינו טעמא משום דלא נעבר מה שבשולי הכלי כשמוסיפין עליו נעבר ומתערב ונכלל ועולה מלמעלה ונמלא שבכר קדשו הבירוצין בתוך הכלי: והיבש אינו נעבר. אלא במקומו עומד הלכך מה שבפנים קדוש ומה שבחוץ לאו קדוש: ן חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והחטאת והאשם. משום דכתיב בפ' נסכים (במדבר טו) לפלא נדר או בנדבה. בא בנדר ובנדבה טעון נסכים. יצאו בכור ומעשר ופסח וחטאת ואשם שהן באים חובה לא לנדבה שאין טעונים נסכים יכול אף חובות הבאות מחמת הרגל ברגל כגון עולות ראיה ושלמי חגיגה לא יהיו טעונות נסכים ת"ל או במועדיכם כל הבא במועדיכם טעון נסכים. ושעירי העולת שבאים חובה לרגל אין טעונים נסכים. דכתיב בפרשת נסכים וכי תעשה בן בקר. בן בקר בכלל היה. בכלל ועשיתם אשה. דמשמע כל אשה טעון נסכים חוץ (מאשם) ש״יטע. ולמה יצא להקיש אליו מה בן בקר מיוחד שבא בנדר ונדבה. אף כל בא בנדר ונדבה. יצאו שעירי הרגלים שהן באות חטאות. שאין חטאת בא בנדר ונדבה. שאינן טעונות נסכים: חטאתו ואשמו של מצורע טעונים נסכים. לפי שאינן באים על חטא כשאר חטאות ואשמות וחטאת נזיר אינה

הי"בש חול לפיכך בירוציהן חול. רבי יוסי אומר. לא משום זה. אלא שהלח נעבר. והיבש אינו נעבר: ן כל קרבנות הצבור והיחיד טעונין נסכים. חוץ מן הבכור. והמעשר. והפסח. והחטאת. והאשם. אלא שחטאתו של מצורע ואשמו. טעונים

ניט איינוויינג אונ ניט אויס וויינג. די מעהל וואס אין די מאס ווערט נאר געהייליגט דורך דעם מענטשין וואס ברייגגט די מנחה. ווייל דער מענטש זאגט דאס זאל זיין הייליג. אונ דעם מענטשינס מיינונג איז נאר אויף די מעהל וואס איינוויינג אין די מאס ווייל די מעהל דארף מען צו די מנחה) אבער ניט אויף די מעהל וואס איבער די מאס (לפיכך בירוציהן חול) דריבער איז די מעהל וואס איבער די מאס ניט הייליג. רבי יוסי זאגט (לא משום זה) ניט דאס איז דער טעם. נאר אלע מאסין פון וויין אונ פון אייל אונ פון מעהל) זענען געהייליגט געווארין איינוויינג אונ ניט אויס וויינג (אלא שהלח נעבר) נאר אפייכטע זאך וויין אדער אייל) אז מען גיסט הויבין איבער די מאס. שטייט דאס ניט הויבין. נאר דאס ווערט אויס געמישט מיט די וויין אדער מיט די אייל וואס איינוויינג אין די מאס. אונ פון הויבין גייט אריין איינוויינג אונ פון איינוויינג קומט ארויף הויבין. איז דאך די וויין אדער די אייל וואס הויבין איז איינוויינג ארויף געקומען. דריבער זענען זיי הייליג (והיבש אינו נעבר) אבער טרוקענע זאכין ומעהל) ווערט ניט אויס געמישט. נאר די וואס מען שיט איבער די מאס. בלייבט ליגען איבער די מאס. אונ די זענען דאך ניט געהייליגט געווארין. ווייל דער ברעג מאס איז ניט הייליג: ו (כל קרבנות הצבור והיחיד טעונין נסכים) אלע קרבנות סייא די וואס מען ברייגגט פאר אלע יודען געוועזן אונ סייא די וואס אמענטש ברייגגט פאר זיך. דארף מען ברייגגען צום קרבן אמנחה (חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והחטאת והאשם) נאר אבהמה אבכור. אונ אבהמה פון מעשר. אונ אקרבן פסח. אונ אחטאת. אונ אאשם. צו זייא דארף מען ניט ברייגגען קיין מנחה (אלא שחטאתו של מצורע ואשמו טעונים נסכים) נאר דער חטאת אונ דער אשם וואס אמצורע ברייגגט. דארף ער

נסכים: ז כל קרבנות הצבור. אין בהם סמיכה. חוץ מן הפר הבא על כל המצות. ושעיר המשתלח. רש"א אף שעירי עבודת כוכב'. כל קרבנות היחיד טעונים סמיכה. חוץ מן הבכור והמעשר והפסח. והיורש סומך ומביא נסכים ומימר: ח הכל סומכין. חוץ מחרש שוטה וקטן. סומא ועובד

טעונה נסכים משום דנזיר חוטא הוא. כדכתיב (במדבר ו) מאשר חטא על הנפש שציער עצמו מן היין: ז פר הבא על כל המצות. על אחת מכל המצות כגון הורו ב"ד שחלב מותר וזהו פר העלם דבר של צבור שבמקרא. וסמיכה כתיבא ביה (ויקרא ד) וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר. ושלשה מזקני ב"ד היו סומכין עליו: ושעיר המשתל'. לעזאזל. כתי' ביה (שם טז) וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי: שעירי עבודת כוכבים. דכתיב בפ' שלח לך וכי תשגו כו'. ואין הלכה כר"ש: כל קרבנות היחיד טעוני' סמיכה. דעיקר סמיכה בקרבן

יחיד הוא דכתיבא (שם ג) וסמך ידו על ראש קרבנו: היורש סומך. אם התנדב אביו בקרבן עולה ושלמים ומת. בנו סומך עליו: מביא נסכים. של קרבן: ומימר. אם המירה בבהמה אחרת תמורתו חלה עליה והיכן קדושות כאילו המירה אביו: ח חוץ מחרש שוטה וקטן. לפי שאין להם דעת: סומא. דכתיב בפר העלם דבר של צבור וסמכו זקני העדה והסנהדרין לא היה בהן סומא כדמוכח במס' סנהדרין וה"ה לכל אחר סמיכות. שאין סומא יכול לסמוך: ועובד כוכבים. דכתיב דבר אל בני ישראל וגו'. בני ישראל סומכין. ואין העובדי כוכבים

ברייננען צוא זייא אמנחה אויך : ז (כל קרבנות הצבור אין בהם סמיכה) אלע קרבנות וואס מען ברייננט פאר אלע יודינסוועגין . דארף מען ניט ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן (חוץ מן הפר הבא על כל המצות) נאר אויב בית דין האבין מתיר געוועזן אזוי אזאך וואס איז אסור . אונ אלע יודין האבין געטאהן אזוי וויא בית דין האבין גיפסקנט . דער נאך אז מען ווייס בית דין האבין אטעות גיהאט . דארף מען ברייננען אקרבן . אויף דעם קרבן דארפין דרייא אלטע לייט פון בית דין ארויף לייגין זייערע הענט איידער מען שעכט אים (ושעיר המשתלח) דער שעיר וואס מען שיקט אים אוועק יום כפור אין דער מדבר . דארף דער כהן גדול ארויף לייגין זיינע הענט אויף אים . רבי שמעון זאגט (אף שעירי עבודת כוכבים) אויב אלע יודין האבין געדינט עבודת גלולים . אונ זייא טוהען תשובה אונ ברייננען אקרבן אשעיר . דארף מען ארויף לייגען דיא הענט אויף דעם שעיר איידער מען שעכט אים (כל קרבנות היחיד טעונים סמיכה) אלע קרבנות וואס איין מענטש ברייננט פאר זיך . דארף ער ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן איידער מען שעכט אים (חוץ מן הבכור והמעשר והפסח) נאר אויף אבהמה אבכור . אונ אבהמה מעשר . אונ אקרבן פסח . דארף מען ניט ארויף לייגין דיא הענט (והיורש סומך) אויב איינער האט אפ גישיידט אבהמה זיא זאל זיין אקרבן . ואונ דער קרבן איז אנדבה . אונ ער איז גישטארבין . דער זוהן וואס ברייננט דעם פאטערס קרבן . דארף ער ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן (ומביא נסכים) אונ דער זוהן דארף ברייננען דיא מנחה צוא דעם קרבן (ומימר) אונ אויב דער זוהן טאהשט דעם קרבן אויף איין אנדער בהמה . זוענען ביידע בהמות הייליג : ח (הכל סומכין) אלע מענטשין וואס ברייננען קרבנות דארפין ארויף לייגין זייערע הענט אויף דעם קרבן (חוץ מחרש שוטה וקטן) נאר אטויבער אונ אמשוגענער אונ אקינד זאלין ניט ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן (סומא ועובד כוכבים) איין בלינדער . אדער אגעצענדינגער זאלין ניט ארויף לייגין דיא הענט אויף דעם קרבן (והעבד

כוכבים והעבד והשליח והאשה. וסמיכה שירי מצוה. על הראש. בשתי ידים ובמקום שסומכין שוחטין. ותכף לסמיכה שחיטה: ט חומר בסמיכה מבתנופה. ובתנופה מבסמיכה. שאחד מניף לכל החברים. ואין אחד סומך לכל החברים. וחומר בתנופה. שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור בחיים ובשחוטין. בדבר שיש בו רוח חיים. ובדבר שאין בו רוח חיים. משא"כ בסמיכה:

סומכין: והעבד והשליח. דכתיב (ויקרא א) וסמך ידו ולא יד עבדו ולא יד שלוחו: והאשה. בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל סומכות: וסמיכה שירי מצוה. דאינה מעכב' כפרה ומיהו מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר: בשתי ידים. דכ' בשעיר המשתלח (שם טז) וסמך אהרן את שתי ידיו זה בנה אב לכל הסומכים שיהיו בשתי ידים: ובמקום שסומכים שוחטים. שאם סמך חוץ לעזרה חוזר וסומך בעזרה במקום שחיטה: ותכף לסמיכה שחיטה. דכתיב וסמך ושחט:

ט שאחד מניף לכל החברים. שנתחברו כשהתנדב קרבן אחד שכל קרבנות נדבה יכולים להביא בשותפות. ולא מניף ע"י כהן אבל כהן יחד אין יכולין להניף. דהויא חציצה בין ידו של זה ולקרבן. וכהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף הויא יד בעלים חציצה לא אכפת לן דהא עיקר תנופה בבעלים: בקרבנות היחיד. כגון חזה ושוק של שלמים: ובקרבנות צבור. כבשי עצרת שטעונים תנופה חיים ושחוטים: בדבר שיש בו רוח חיים. קרבן בהמה: ובדבר שאין בו רוח חיים. כגון

(השליח והאשה) אקנעכט און אשליח און אאשה זאלין ניט ארויף ליגין די הענט אויף דעם קרבן (וסמיכה שירי מצוה) דאס ארויף ליגין די הענט אויף אקרבן. דאס איז די איבער געבליבענע פון די מצוה. דער קרבן איז מכפר אפילו מען ליגט ניט ארויף די הענט אויף אים נאר פון דעסטוועגין איז אמצוה מען זאל ארויף ליגין די הענט אויף אים. און אז מען ליגט ניט ארויף די הענט אויף דעם קרבן איז גליי, ווי מען וואלט נאר ניט מכפר געווען (על הראש בשתי ידים) מען דארף ארויף ליגין ביידע הענט אויף דעם קאפ (ובמקום שסומכין שוחטין) אויף דעם ארט אין די עזרה וואס מען ליגט ארויף די הענט אויף דעם קאפ פון קרבן דארט שעכט מען דעם קרבן (ותיכף לסמיכה שחיטה) באלד ווי מען נעמט אראפ די הענט פון קרבן. זאל מען אים שעכטין: ט (חומר בסמיכה מבתנופה) דער דין פון סמיכה וארויף ליגן די הענט אויף דעם קרבן איז הארבער ווי דער דין פון תנופה. ואויף צוא הייבין דעם קרבן (ובתנופה מבסמיכה) און דער דין פון תנופה איז הארבער ווי דר דין פון סמיכה (שאחד מניף לכל החברים) אויב עטליכע מענטשין האבין געבראכט אקרבן בשותפות. הייבט איינער אויף דעם קרבן פאר זייגע אלע חברים וועגין (ואין אחד סומך לכל החברים) אבער איינער קען ניט ארויף ליגין די הענט אויף דעם קרבן פאר זייגע אלע חברים וועגין. נאר יעדער בזונדער מוז ארויף ליגין די הענט אויף דעם קרבן. איז סמיכה הארבער ווי תנופה (וחומר בתנופה) און תנופה איז הארבער ווי סמיכה (שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור) דעם קרבן וואס אמענטש ברייננט פאר זיך. דארף מען אויף הייבין. און דעם קרבן וואס מ ן ברייננט פאר אלע יודינס וועגין דארף מען אויך אויף הייבין דאס מיינט מען די צווייא שעפסין וואס מען איז מקריב שבועות (בחיים ובשחוטין) און די צווייא שעפסין דארף מען אויף הייבין ווען זייא לעבין. און נאך דעם שעכטין (בדבר שיש בו רוח חיים) מען דארף אויף הייבין אקרבן פון אלעבעדיגע זאך. אבהמה (ובדבר שאין בו רוח חיים) און מען דארף אויף

לחמי תודה וכו׳:

פרק י רבי ישמעאל אומר העומר היה בא בשבת. כשחל יום ששה עשר בניסן להיות בשבת העומר דוחה את השבת שכל קרבן שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה והיה העומר בא משלש סאין שהיו קוצרין שלש סאין שעורין ומניפין אותן בנפה עד שמעמידין אותן על עשרון אחד מובחר: ובחול. אם חל ט״ז בניסן להיות בחול. היו קוצרין אותו חמש סאין דסבר ר׳ ישמעאל

משובח הדבר יותר שמניפין מכל סאה מעט אותו סלת דק סולת רחמנא שהוא מובחר ומוציאין מה׳ סאין עשרון בשבת מביא בלא. מועט שירבה במלאכה אחת שרוקד שלשה סאים פעמים הרבה. והא ירבה במלאכות הרבה שיקצור ויכבור ויטחן וירקד שני סאין יותר ואין הלכה כרבי ישמעאל: בשלשה בני אדם ובג׳ קופות ובשלש מגלות. לפרסם הדבר שקצירת העומר במוצאי חמשה עשר בניסן. מפני הצדוקים שהיו אומרים שאין

עשרון מובחר בלא טרחה שאינו מנפה אותו העומר בא אלא באחד בשבת: ב מצות כל כך אתי מחמץ. בטרחה כשמנפה אותו העומר לבא מן הקרוב. ממקום שקרוב הרבה אתי משלם בח״נ מייתינן מחמץ הכך לירושלים לפי שאין מעבירין על המצות הלכך

פרק י **רבי ישמעאל אומר. העומר היה בא בשבת משלש סאין. ובחול מחמש. וחכ״א אחד בשבת. ואחד בחול. משלש היה בא. ר׳ חנינא סגן הכהנים אומר. בשבת היה נקצר ביחיד. ובמגל אחד. ובקופה אחת. ובחול בשלשה ובשלש קופות. ובשלש מגלות. וחכ״א. אחד בשבת. ואחד בחול. בשלשה. ובשלש קופות. ובשלש מגלות:** **ב מצות העומר לבוא מן**

הייבן אקרבן נים פון אלעבעדיגע זאך. אמנחה (מה שאין כן בסמיכה) ביא סמיכה איז ניט אזוי. מען איז נאר סומך אויף לעבעדיגע זאכין. בהמות. אבער ביא אמנחה איז ניטא קיין סמיכה:

פרק י א רבי ישמעאל זאגט (העומר היה בא בשבת משלש סאין) אויב דער אנדערער טאג פסח איז גיוועזן שבת. אונ מען האט גידארפט שניידן דיא תבואה שבת. האט מען נאר געשניטען דרייא סאה אונ מען הט זיי גימאלין אונ געזיפט אום שבת מען זאל אויס זיפען איין עשרון מעהל צום עומר (ובחול מחמש) אונ אויב דער אנדערער טאג פסח איז גיוועזן אין אוואכעדיגען טאג. האט מען געשניטען פינף סאה תבואה. אונ מען האט זייא גימאלין אונ געזיפט. מען זאל אויס זיפען איין עשרון מעהל צום עומר (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין (אחד בשבת ואחד בחול משלש היה בא) סייא דער אנדערער טאג פסח איז שבת. אונ סייא ער איז אין אוואכעדיגען טאג. האט מען נאר געשניטען דרייא סאה תבואה אונ גימאהלין. אונ פון דיא מעהל האט מען אויס געזיפט אעשרון צום עומר. רבי חנינא סגן הכהנים זאגט (בשבת היה נקצר ביחיד) אום שבת האט נאר איין מענטש געשניטען (ובמגל אחד) אונ מיט איין שנייד מעסער (ובקופה אחת) אונ מיט איין קארב (ובחול בשלשה) אום חול המועד האבין געשניטען דרייא מענטשין (ובשלש קופות) אונ מיט דרייא קערב (ובשלש מגלות) אונ מיט דרייא שנייד מעסערס (וחכמים אומרים) אונ די חכמים זאגין (אחד בשבת ואחד בחול) סייא שבת אונ סייא חול המועד (בשלשה) האבין געשניטען דרייא מענטשין (ובשלש קופות) אונ מיט דרייא קערב (ובשלש מגלות) אונ מיט דרייא שנייד מעסערס: ב (מצות העומר לבוא מן הקרוב) דיא מצוה איז אזוי וויא מען גייט ארויס פון ירושלים דיא ערשטע תבואה וואס מען גיפינט פערטיגע נאנט פון ירושלים זאל מען פון

כשיו א מירושלים לבקש עומר אותה תבואה שמוא׳ לתבואה נוטלה: לא ביכר. לא בשל כל צרכה: מעשה שבא כגנות צריפין ועין סוכר. רחוקים מירושלים הרבה מפני שהשדיכו הגייסות כל תבואות שסביבות ירושלים: ג כריכות. כורכים וקושרים ראשי שבולים מלא אגרוף: כתבנסות לשם. במולאי יו״ט כשקוצרים אותו: כדי שיהא נקצר בעסק גדול. בקול המונה גדולה שיכירו הצדוקים שבמוצאי יו״ט קוצרים אותו דאינהו לא מודו בהאי כדלקמן: אמר להן. הקוצר לבני העיירות העומדים עליו בא השמש ואמרו לו הין: מגל זה. כלומר אקצור התבואה במגל זה: קופה

הקרוב. לא ביכר הקרוב לירושלים מביאים אותו מכל מקום. מעשה שבא מגנות צריפין. ושתי הלחם. מבקעת עין סוכר: ג כיצד היו עושים. שלוחי ב״ד. יוצאים מערב יו״ט. ועושין אותו כריכות במחובר לקרקע. כדי שיהא נוח לקציר. וכל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם. כדי שיהא נקצר בעסק גדול. כיון שחשכה אומר להם. בא השמש. אומרים הין. בא השמש. אומרים הין. מגל זו. אומרים הין. מגל זו. אומרים הין קופה זו.

איר שניידן צום עומר (לא ביכר הקרוב לירושלים) אויב דיא תבואה וואס זענען גיענט צוא ירושלים זענען נאך ניט צייטיג (מביאים אותו מכל מקום) מעג מען ברייגגען דעם עומר פון וועלכן ארט מען געפינט צייטיגע תבואה (מעשה שבא מגנות צריפין) אמאהל האט מען גיבראכט דעם עומר פון דיא תבואה וואס האט גיוואקסן אין גנות צריפין (ושתי הלחם מבקעת עין סוכר) אונ דיא צוויא ברויט פון שבועות האט מען גיבראכט פון דיא תבואה וואס האט גיוואקסן אין דעם טאהל עין סוכר גנות צריפין אונ עין סוכר זענען גיוועזן וייט פון ירושלים: ג (כיצד היו עושים) וויא פלעגט מען שניידן דעם עומר (שלוחי בית דין יוצאים מערב יום טוב) ערב פסח פלעגן ארויס גיין דיא שלוחים פון בית דין אויף דעם פעלד (ועושין אותו כריכות במחובר לקרקע) אונ זייא פלעגן מאכן פון דיא תבואה בינטלאך ווען זייא זענען נאך גיוועזן בהעפט צוא דיא ערד (כדי שיהא נוח לקצור) עס זאל זיין גרינג צוא שניידן דיא תבואה (וכל העירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם) אונ דיא מענטשין פון אלע שטעט וואס זענען גיוועזן נאנט צוא דעם ארט וואס מען האט געשניטען דיא תבואה צום עומר, זענען גיקומען זעהן ווי מען שניידט די תבואה צום עומר (כדי שיהא נקצר בעסק גדול) דיא תבואה זאל געשניטען ווערן מיט א גרויסע ברומונג פון פיל מענטשין. אז אלע זאלין וויסען אז מארגין וועט מען מקריב זיין דעם עומר. ניט וויא דיא אפיקורסים פלעגן זאגין אז דעם עומר מוז מען מקריב זיין נאר זונטאג (כיון שחשכה) דעם ערשטין טאג פסח פארין נאכט אז עס איז שוין פינסטער גיווארין (אומר להם בא השמש) דער וואס האט גידארפט שניידן דיא תבואה האט גיפרעגט ביא דיא מענטשין וואס זענען דארט גישטאנגען. דיא זוהן איז שוין אונטער גיגאנגען (אומרים הין) האבין זייא גיזאגט יא. דער נאך האט ער נאך אמאהל גיפרעגט (בא השמש) דיא זוהן איז שוין אונטער גיגאנגען (אומרים הין) האבין זייא גיזאגט יא ודער נאך האט ער גיפרעגט אדריטין מאהל. דיא זוהן איז שוין אונטער גיגאנגען. האבין זייא גיזאגט יא (מגל זו) ער האט גיפרעגט מיט דעם מעסער זאל איך שניידן דיא תבואה (אומרים הין) האבין זייא גיזאגט יא. האט ער נאך אמאהל גיפרעגט (מגל זו) מיט דעם מעסער זאל איך שניידן דיא תבואה (אומרים הין) האבין זייא גיזאגט יא. האט ער גיפרעגט אדריטין מאהל. מיט דעם מעסער זאל איך שניידן דיא תבואה. האבין זייא גיזאגט יא (קופה זו) ער האט גיפרעגט אין דיא קארב זאל

אומרים הין. קופה זו. אומרים הין. בשבת אומר להם. שבת זו. אומרים הין. שבת זו. אומרים הין. אקצור. והם אומרים לו. קצור. אקצור. והם אומרים לו. קצור. ג' פעמים על כל דבר ודבר. והם אומרים לו הין הין הין. וכל כך למה מפני הביתוסים. שהיו אומרים אין קצירת העומר

א. אכניס שתבואה לתוך קופה זו: שבת זו. אקצור בשבת זו ואמרו לו הין: ג' פעמים. שואל לכן כל דבר ודבר: וכל כך. שהיה שואל: למה. מפני הצדוקים וביתוסים: שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי י"ט אלא במ"ש דכתיב (ויקרא כג) וספרתם לכם ממחרת השבת. ממחרת שבת בראשית משמע. ומסורת בידינו מאבותינו דהאי ממחרת השבת. היינו ממחרת י"ט ראשון של פסח בין שחל בחול בין בשבת. וכן מצינו בספר יהושע (ה יא) ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי. והרי נאמר בתורה (שם) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה. ומאחר שאלה היתר החדש במהרה הפסח הדבר ברור שממחרת הפסח הוא שהתיר את החדש ובו קוצרים העומר. בין שחל י"ט ראשון של פסח בחול בין שחל להיות בשבת. ולפיכך קוצרי' מגביהין קולם כדי שישמעו הביתוסים להוציא מלבן. וקוצרים העומר בלילו אלא ביום דכתיב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם וגו' שבע שבתות תמימות תהיינה וא"א להיות תמימות אא"כ מתחיל למנות מתחלת הלילה. שהרי הלילה תחלת היום הוא. והרי הוא אומר (דברים טז) מהחל חרמש בקמה תחל לספור אלמא כקצירה בלילה היא בשעה שמתחיל למנות:

מהבהבין

איך אריין ליינן דיא תבואה אז איך וועל אם שניידן (אומרים הין) האבן זייא גיזאגט יא. האט ער נאך אמאהל גיפרעגט (קופה זו) אין דיא קארב זאל איך אריין ליינן דיא תבואה (אומרים הין) האבן זייא גיזאגט יא. האט ער גיפרעגט אדריטן מאהל. אין דיא קארב זאל איך אריין ליינן דיא תבואה. האבין זייא גיזאגט יא (בשבת) אויב עס איז גיוועזן שבת (אומר להם שבת זו) פרעגט ער זייא אין דעם שבת זאל איך שניידן דיא תבואה (אומרים הין) זאגין זייא יא. פרעגט ער נאך אמאהל (שבת זו) אין דעם שבת זאל איך שניידן די תבואה (אומרים הין) זאגין זיי יא (אקצור) פרעגט ער זאל איך שניידן (והם אומרים לו קצור) אונ זייא זאגין צוא אים שנייד. פרעגט ער נאך אמאהל (אקצור) זאל איך שניידן (והם אומרים לו קצור) אונ זייא זאגין צוא אים שנייד (שלשה פעמים על כל דבר ודבר) דרייא מאהל האט ער גיפרעגט אויף יעדער זאך (דרייא מאהל בא השמש. דרייא מאהל מגל זו. דרייא מאהל קופה זו. דרייא מאהל שבת זו. דרייא מאהל אקצור) (והם אומרים לו הין הין הין) אונ זייא האבין גיענפערט דרייא מאהל יא אויף יעדער זאך (וכל כך למה) צוא וואס האט מען גיטאהן דיא אלע זאכין (מפני הביתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יו"ט) ווייל דיא ביתוסים (אפיקורסים) פלעגין זאגין מען זאל ניט שניידן דעם עומר דיא אנדערע נאכט פסח. נאר מוצאי שבת. מען זאל מקריב זיין דעם עומר דעם זונטאג וואס אין דיא זיבען טאג פסח. אונ דיא חכמים זאגין מען זאל אייביג שניידן דעם עומר דיא אנדערע נאכט פסח. דריבער האבין דיא חכמים גיהייסן אז פיל מענטשין זאלין קומען ווען מען וועט שניידן דעם עומר. אונ דאס פאר שטייט מען אז אזוי פיל מענטשן האבין מיט איין מאהל אזוי פיל מאהל אנישרייא גיטאהן יא. וויא וייט דער קול איז גיהערט גיווארן. האבין דיא אפיקורסים גיהערט אז דיא יודן טוהען ניט

ד מהבהבין אותו באור. בעודו בשיבלין כדי לקיים בו מצות קלי. דכתיב (ויקרא ב) אביב קלוי באש ובמנחת העומר מיירי קרא: וחכ"א. בתחלה חובטים ולא כדרך התבואה יבשה שחובטים אותו במקל. אלא בקנים רכים: ובקליחות. בקלח של כרוב: כדי שלא יתמעך. ואח"כ מקיימין בו מצות קלי: נתנוהו לאבוב. דס"ל לרבנן באש מהבהבי' אותו כאור ממש אין נקרא קלי. שאין נקר קלי אלא ע"י דבר אחר. דהיינו ע"י כלי שנותנים אותו באבוב. והוא כלי של נחשת מנוקב שמוכרי קליות קולין בו והל' כחכמים: ברחים של גרוסות. שאין טוחנות דק אלא עבה שלא יטחנו יפה יעברו הסובין של קליפה בנפה עם הסלת. גרוסות לא נ' גריסין של פול ועל שם כן נקראת גרש כרמל: וחייב בחלה. דחיוב חלה היינו גלגול העסה וגלגול עסה זו ביד הדיוט היה לאחר שנפד': ופטור מן המעשרות. דמירוחו ביד הקדש הוא ומירוח הקדש

במוצאי יו"ט: ד קצרוהו ונתנוהו בקופות הביאוהו לעזרה. היו מהבהבין אותו באור. כדי לקיים בו מצות קלי. דברי ר"מ. וחכ"א. בקנים ובקליחות חובטים אותו כדי שלא יתמעך. נתנוהו לאבוב אבוב היה מנוקב. כדי שיהא האור שולט בכולו. שטחוהו בעזרה. והרוח מנשבת בו. נתנוהו ברחיים של גרוסות. והוציאו ממנו עשרון. שהוא מנופה משלש עשרה נפה. והשאר נפדה. ונאכל לכל אדם. וחייב בחלה. ופטור מן המעשרות. ר"ע

דיא זייא זאגין נאר וויא דיא חכמים זאגין: ד (קצרוהו ונתנוהו בקופות) מען האט אפ געשניטען דיא תבואה אונ מען האט זייא אריין געלייגט אין דיא קערב (הביאוהו לעזרה) אונ מען האט געבראכט דיא קערב מיט דיא תבואה אין דיא עזרה (היו מהבהבין אותו באור) אונ מען האט געטריקנט דיא זאנגען אויף דעם פייער (כדי לקיים בו מצות קלי) מען זאל מקיים זיין וואס עס שטייט אין דיא תורה "קלי" דיא זאנגען פון עומר זאלין זיין געטריקנט אויף דעם פייער (ד' רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (וחכמים אומרים) אונ דיא חכמים זאגין מען האט ניט געטריקנט דיא זאנגען. נאר (בקנים ובקליחות חובטים אותו) מיט דינע שטעקלאך ווייכע אונ מיט ווארצלען פון קרויט האט מען גיקלאפט דיא זאנגען (כדי שלא יתמעך) דיא קערנער זאלין ניט צוא קוועטשט ווערין אונ זייא זאלין ארויס פאלין גאנצע (ונתנוהו לאבוב) אונ מען האט אריין געשאטין דיא קערנער אין א קופערנע רער (אבוב היה מנוקב) אונ דיא רער איז געווען גילעכערט (כדי שיהא האור שולט בכולו) דער פייער זאל דריקענען אלע קערנער (שטחוהו בעזרה) דער נאך האט מען בישפרייט דיא קערנער אין דיא עזרה (והרוח מנשבת בו) אונ דער ווינט האט געבלאזין אין דיא קערנער (נתנוהו ברחיים של גרוסות) מען האט אריין געשאטין די קערנער אין א מיהל שטיין וואס מען מאלט גראב. די מעהל זאל זיין גראב געמאהלין (והוציאו ממנו עשרון) פון די מעהל האט מען ארויס גינומען איין עשרון מעהל (שהוא מנופה משלש עשרה נפה) וואס ער איז געווען אויס געזיפט פון דרייצעהן זיפען (והשאר נפדה ונאכל לכל אדם). אונ דיא איבעריגע מעהל האט מען אויס געקויפט אויף געלט וויא פיל דיא מעהל איז ווערט געווען אזוי פיל געלט האט מען געגעבין צום באאי פון בית המקדש. אונ דיא געלט איז געווארין הייליג. אונ דיא מעהל איז שוין ניט הייליג. אונ אלע מענטשין מעגין עסין דיא מעהל (וחייב בחלה) אז מען קנעט דיא מעהל אונ מען מאכט א טייג. דארף מען געבין פון דיא טייג חלה צום כהן (ופטור מן המעשרות) מעשר דארף מען ניט געבין פון דיא מעהל (רבי עקיבא מחייב בחלה ובמעשרות) רבי עקיבא

ר"ע מחייב בח"ה. ובמעשרות. בא לו לעשרון. ונתן שמנו ולבונתו. יצק ובלל. הנוף והג"ש. וקמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים: ה משקרב העומר יוצאין ומוצאין שוק ירושלים. שהוא מלא קמח וקלי. שלא ברצון חכמים. דברי ר"מ. רבי יהודה אומר. ברצון חכמים היו עושים. משקרב העומר הותר החדש מיד. והרחוקים מותרים מחצות היום ולהלן. משחרב

הקדש פוטר מן המעשרות: ר"ע מחייב. הלא קמח הנותר מעשרון של עומר בחלה ובמעשרות. לפי שלא נתנו מתנות הקדש אלא בצריך להם לעשרון לבד. אבל הנותר לא קדש הלכך להו מירוח הקדש הוא. דהא לא קדוש. ואין הלכה כרבי עקיבא: בא לו לעשרון. נותן תחלה שמנו ולבונתו קודם נתינת הסלת: יצק ובלל. לאחר נתינת הסלת כדרך כל המנחות שנותן שמן בכלי תחלה ואח"כ נותן סלת וחוזר

ויוצק עליה שמן ובולל: הניף והג"ש. דמנחת העומר טעונה הנפה והגשה כדאמרי' בפ' כל המנחות: ה שלא ברצון חכמים. דגזרי שמא יאכל מן החדש כשקולר קודם שיקריבו העומר וזה שהבר הוא קמח ודאי נקלה קודם העומר: ר' יהודה אומר ברצון חכמים. דלא גזרו שמא יאכל כשקולר והלכה כר' י: והרחוקים. שאין יודעים אם עדיין קרב העומר: מותרים מחצות היום ולהלן. כדקתני

זאגט מען דארף געבין פון דיא מעה. מעשר. אונ אז מען קענט דארף מען געבין פון דיא מייג חלה (בא לו לעשרון) דער כהן איז גיקומען צום עשרון מעהל (ונתן שמנו ולבונתו) האט ער אריין גיגאסין אין אכלי אייל אונ האט אריין גילייגט בשמים. אונ האט אריין גישאטין דיא מעהל אין דיא כלי אויף דיא אייל מיט דיא בשמים (יצק) אונ ער האט גיגאסין נאך אמאהל בוימאייל אויף דיא מעהל (ובלל) אונ ער האט אוים געמישט די מעהל מיט דיא בוימאייל (הניף והגיש) ער האט אויף גיהויבין דיא מנחה. אונ האט איר צו גיטראגין צום מזבח צום ווינקול מערב אונ דרום (וקמץ והקטיר) אונ ער האט אראפ גינומען אקומץ פון דיא מנחה. אונ האט אים מקריב גיוועהן אויף דעם מזבח (והשאר נאכל לכהנים) אונ דיא איבעריגע מעהל פון דיא מנחה עסין דיא כהנים: ה (משקרב העומר) דער נאך ווי מען האט שוין מקריב גיוועהן דעם עומר (יוצאין ומוצאין שוקי ירושלים שהוא מלא קמח וקלי) פלעגט מען ארוים גיין אין גאם. אונ מען פלעגט טרעפין אז אלע גאסין פון ירושלים זענען פול מיט מעהל אונ געטריקנטע זאנגען פון דיא נייע תבואה צוא פאר קויפען (שלא ברצון חכמים) דאס איז גיוועהן ניט מיט דעם ווילען פון דיא חכמים. ווארום דיא תבואה פון דיא מעהל אונ פון דיא געטריקנטע זאנגען איז דאך געוויס געשניטען גיווארין איידער מען הט מקריב גיוועהן דעם עומר. אונ דיא חכמים זאגין מען טאר ניט שניידין תבואה אונ ניט מאכן מעהל אונ ניט טריקענען זאנגען איידער מען איז מקריב דעם עומר. טאמער וועט ער עסין פון דיא תבואה איידער מען וועט מקריב זיין דעם עומר (דברי רבי מאיר) אזוי זאגט רבי מאיר. רבי יהודה זאגט (ברצון חכמים היו עושין) זייא פלעגין מאכין דיא מעהל אונ טריקענען דיא זאנגען מיט דעם ווילען פון דיא חכמים. דיא חכמים האבין דאס מתיר גיוועהן. אונ מען האט ניט מורא גיהאט טאמער וועט מען עסין פון זייא איידער מען וועט מקריב זיין דעם עומר (משקרב העומר הותר החדש מיד) באלד ווי מען האט נאר מקריב גיוועהן דעם עומר. האט מען שוין גימעגט עסין פון דיא נייע תבואה (והרחוקים) אונ דיא וואס וואהנען ווייט פון ירושלים אונ ווייסין ניט ווען מען האט מקריב גיוועהן דעם עומר (מותרים מחצות היום ולהלן) דעם זעכצעהנטין טאג אין ניסן פון האלבין טאג אונ ווייטער מעגין

בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור. א"ר יהודה והלא מן התורה הוא אסור. שנאמר (ויקרא כג) עד עצם היום הזה. מפני מה הרחוקים מותרים מחצות היום ולהלן. מפני שהן יודעין שאין בית דין מתעצלין בו: ן העומר היה מתיר

טעמא לקמן: שיהא יום הנף. יום ט"ז ניסן שבו מניפין את העומר: כולו אסור. לאכול בו חדש: אמר ר"י. לאגא דמתני'. וכי ר' יוחנן התקין: והלא מן התורה אסור. בזמן שאין בהמ"ק קיים. דתרי קראי כתובי כתוב אחד אומר עד עצם היום הזה. דמשמע דעצמו של יום כלו אסור דעד ועד בכלל. וכתוב אחד אומר (ויקר' כג) עד הביאכם את קרבן אלהיכם דמשמע דלאחר קרבן העומר מותר. הא כיצד כאן בזמן שבהמ"ק קיים. כאן בזמן שאין בהמ"ק קיים אלמא בזמן שאין בהמ"ק קיים שאין העומר קרב הוי יום הנף כלו אסור מן התורה. ומשני בגמ' דהא דתנן התקין ריב"ז שיהא יום הנף כלו אסור לא תימא התקין אלא דרש והתקין. כלומר שדרש מקראו' הללו ברבים והודיעם שכך הדין שיום הנף כלו אסור מן התורה משחרב בה"מ. ואית דמפרשי בגמ' שאין החדש אסור מן התורה ביום ט"ז בזמן שאין מקדש. אלא עד שיאיר פני המזרח שחרית ביום ט"ז. דכתיב עד עצם היום הזה. ולא עד בכלל. והתקין ריב"ז שיהא יום הנף כלו אסור. משום מהרה יבנה בהמ"ק. ויאמרו אשתקד מי לא הוה אכלינן משהאיר המזרח השתא נמי ניכול. והן אינן יודעים דבזמן המקדש אסור לאכול חדש עד שיקריב העומר דכתיב עד הביאכם את קרבן אלהיכם והכי פרשינן לה בפרק לולב הגזול: ן העומר היה מתיר במדינה. לאכול החדש

וויא עסן פון דיא נייע תבואה (משחרב בית המקדש) אז דער בית המקדש איז חרוב געווארין אונ מען איז שוין ניט מקריב דעם עומר (התקין רבן יוחנן בן זכאי) האט רבן יוחנן בן זכאי געמאכט אתקנה (שיהא יום הנף כולו אסור) אז דער זעכצעהנטער טאג אין ניסן ווס אין אים פלעגט מען מקריב זיין דעם עומר. זאל מען ניט טארין עסן פון דיא נייע תבואה דעם גאנ--ין טאג ביז נאכט (אמר רבי יהודה) האט רבי יהודה געזאגט (והלא מן התורה הוא אסור) דיזה תורה האט דאך געזאגט אז דער בית המקדש ועט ניט זיין זאל מען ניט עסן פון דיא נייע תבואה דעם זעכצעהנטין טאג אין ניסן דעם גאנצין טאג. וואס האט רבן יוחנן דאס גידארפט זאגין אונ מאכין אתקנה (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (עד עצם היום הזה) ביז דער טאג דער זעכצעהנטער טאג אין ניסן) ועט אוועק גיין זאל מען ניט עסן פון דיא נייע תבואה. נאר רבן יוחנן האט אויך אזוי גימיינט. ער האט גיזעהן דעם פסוק אין דיא תורה אז דער בית המקדש איז ניטא טאר מען ניט עסן דיא נייע תבואה דעם זעכצעהנטין טאג אין ניסן דעם גאנצין טאג. האט ער אזוי גידרשת אין בית המדרש אונ האט אן גיזאגט אז אזוי זאל מען טאהן. דס הייסט ער האט גימאכט אתקנה. ועיין בהרע"ב (מפני מה הרחוקים מותרים מחצות היום ולהלן) דיא וואס זענען גיוועזן וייט פון ירושלים פאר וואס האבין זייא גימענט עסן פון דיא נייע תבואה ווען דער בית המקדש איז גיוועזן פון האלבין טאג אונ ווייטער (מפני שהן יודעים שאין בית דין מתעצלין בו) וייל זייא ווייסין אז דער בית דין פון דיא כהנים זענען ניט פויל מקריב צוא זיין דעם עומר. האבין זייא אים שוין געווים מקריב גיוועזן ביז האלבין טאג: ן (העומר היה מתיר במדינה) דער עומר האט מתיר גיוועזן מען זאל מעגין עסן פון דיא נייע תבואה אין דיא מדינה אלע

בכדינה. ושתי הלחם במקדש. אין מביאין מנחות ובכורים. ומנחת בהמה. קודם לעומר. ואם הביא פסול. קודם לשתי הלחם. לא יביא. ואם הביא כשר: ז החטים והשעורים והכוסמין ושבולת שועל והשיפון חייבין בחלה ומצטרפים זה עם זה. ואסורים בחדש מלפני הפסח. ומלקצור מלפני העומר. ואם השרישו

בהדה בכל המקומות: ושתי הלחם במקדש. בקודם שתי הלחם אין מביאין מנחה מתבואה החדשה דכתיב בשתי הלחם (במדבר כח) מנחה חדשה שתהא חדשה לכל המנחות: מנחת בהמה. מנחת נסכים של בהמה: ואם הביא. קודם לעומר: פסול. שלא הותר החדש מכללו אפי׳ אצל הדיוט אבל קודם שתי הלחם לא יביא: ואם הביא כשר. שכבר הותר מכללו אצל הדיוט:

ז ומצטרפין זה עם זה. להשלים שיעור העיסה שחייב׳ בחלה. ולא שיצטרפו כולן יחד דמין בשאינו מינו אין מצטרף. אלא החטין מצטרפין עם הכוסמין בלבד מפני שהן מ״ק. והשעורים מצטרפין עם הכל חוץ מן החטים ואע״ג דכוסמין מין חטין הן לאו מין חטין דוקא. אלא מין שעורים ואף מין חטים ומצטרפין עם החטים והשעורים ומיהו בירושל׳ משמע דאם נלושו יחד מצטרפין. אפי׳ מין בשאינו מינו אבל אם לא נלושו יחד אלא שאחר כך היו נושכות העיסות זו בזו מין במינו מצטרפין שלא במינו אין מצטרפין: ואסורים בחדש. כדכ׳ (ויקרא כג) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה וגמרינן לחם לחם מפסח. מה להלן מחמשת המינים. אף כאן מחמשת המינים: ומלקצור לפני הפסח. שאסור לקצור מאחד מחמשת המינים. קודם קצירת העומר דכתיב בעומר (שם) ראשית

ידין זאלין מעגין עסין דיא נייע תבואה וואס וואקסט אין ארץ ישראל! (ושתי הלחם במקדש) דיא צוויא ברויט וואס מען איז מקריב שבועות האבין מתיר געוועז מען זאל מקריב זיין אין בית המקדש פון דיא נייע תבואה (אין מביאין מנחות ובכורים ומנחת בהמה קודם לעומר) מען טאר ניט מקריב זיין אמנחה פון נייע תבואה. אונ מען טאר ניט ברייגגען ביכורים. אונ מען טאר ניט מקריב זיין אמנחה צו אקרבן פון נייע תבואה. איידער מען איז מקריב דעם עומר (ואם הביא פסול) אונ אויב מען האט געבראכט איז פסול (קודם לשתי הלחם לא יביא) מען טאר ניט ברייגגען מנחות אונ ביכורים פון דיא נייע תבואה. איידער מען ברייננט דיא צווייא ברויט אום שבועות (ואם הביא כשר) אונ אויב מען האט געבראכט אין בית המקדש מנחות אדער ביכורים פון דיא נייע תבואה. איידער מען האט געבראכט דיא צוויי ברויט אום שבועות. זענען דיא מנחות אדער דיא ביכורים כשר: ז (החטים) ווייץ (והשעורים) גערשטין (והכוסמין) ארקוש (ושבולת שועל) האבער (והשיפון) קארין (חייבין בחלה) אז מען קנעט אטייג פון די מעל פון איינע פון דיא פינף מינים דארף מען געבין חלה (ומצטרפין זה עם זה) אונ מען רעכונט צו זאמען איין מין מיט דעם אנדערין מין ווארום עס איז דא אשיעור וויא גרויס דיא טייג זאל זיין מען זאל דארפין פון איר געבין חלה. אונ אויב אין דיא טייג פון איין מין איז ניטא אזוי פיל מען זאל דארפין פון איר געבין חלה. אונ אין דיא טייג פון אנדערין מין איז אויך ניטא אזוי פיל מען זאל דארפין פון איר געבין חלה. מעג מען צו זאמען קנעטין דיא צוויי מינים טייג אונ געבין פון זייא חלה. וועלכע צוויי מינים מע זאל צוא זאמען קנעטין. עיין בהרע״ב ווירד סי׳ שבד ס״ב! (ואסורים בחדש מלפני הפסח) אונ דיא פינף מינים תבואה ווען זייא זענען נייע פאר פסח. טאר מען זייא ניט עסין ביז מען איז מקריב דעם עומר (ומלקצור מלפני העומר) אונ דיא פינף מינים תבואה טאר מען ניט שניידין פון פעלד ביז מען שנייט דעם עומר (ואם השרישו קודם לעומר) אונ

קודם לעומר. העומר מתירן. ואם לאו אסורים עד שיבא עומר הבא: ח קוצרים בית השלחים שבעמקים. אבל לא גודשין. אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים. וגודשין שלא ברצון חכמים. ולא מיחו בידם חכמים. קוצר לשחת ומאכיל לבהמה. א״ר יהודה אימתי בזמן שהתחיל עד שלא

קצירכם שתהא תחלה לכל הקצירים ואתיא ראשית ראשית מחלה כתיב התם (במדבר טו) ראשית עריסותיכם. וכתיב הכא ראשית קצירכם. מה להלן מחמשת המינים אף כאן מחמשת המינים: ואם השרישו אחד מחמשת המינים הללו קודם קצירת העומר: העומר מתירן. ומותר לקוצרן אחר קצירת העומר דכתיב (שמות כג) אשר תזרע בשדה מבעת שנזרע ונשרש בשדה: ואם לאו. שלא השרישו אלא לאחר קצירת העומר: אסורים עד שיבא העומר הבא. של שנה הבאה: ח קוצרים בית השלחים שבעמקים. שתבואתן רעה ואין מביאין עומר מהם. והכא כתוב אחד אומר (ויקרא כג) וקצרתם את

קצירה והבאתם את עומר. דמשמע דיכול לקצור קודם הבאת העומר. וכתוב אחד אומר ראשית קצירכם דמשמע שתהא ראשית לכל הקצירות. הא כיצד ממקום שאתה יכול להביא העומר. אי אתה קוצר קודם לעומר. ממקום שאין אתה מביא. כגון בית השלחים ובית העמקים שאין מביאין עומר מהן לפי שהן רעות אתה קוצר מהן קודם לעומר: אבל לא גודשין. לעשותן גדיש דכמה דאפשר לשנויי משנינן: אנשי יריחו. בית השלחין היו להן: קוצר לשחת. מותר לקצור לבהמה קודם לעומר ומאכיל לבהמתו: אימתי בזמן שהתחיל. לקצור לצורך בהמתו עד שלא הביאה

אויב די פינף מינים תבואה זענען איין געווארצילט געווארן אין דיא ערד איידער מען האט געשניטען דעם עומר (העומר מתירן) איז דער עומר זייא מתיר. אז זייא וואקסען נאך פסח מעג מען זייא שניידען אונ עסען (ואם לאו אסורים עד שיבא עומר הבא) אונ אויב זייא זענען ניט איין געווארצילט געווארן פאר פסח. נאר נאך פסח. אונ זייא וואקסען נאך פסח אונ מען שנייט זייא. טאר מען זייא ניט עסען ביז מען וועט מקריב זיין דעם עומר פון דעם אנדערן פסח: ח (קוצרים בית השלחים שבעמקים) מען מעג שניידען פאר דעם עומר די תבואה וואס עס וואקסט אין אפעלד וואס זיא איז דארשטיג צוא וואסער אונ דיא ערד איז אלע מאהל טרוקען אונ זיא איז אין אטאהל. ווייל פון דיא תבואה טאר מען ניט ברייניגען דעם עומר (אבל לא גודשין) אבער מען טאר ניט מאכען אשייער פון דיא תבואה פאר פסח. נאר מען לאזט זיא ליגען אויף דעם פעלד ביז נאך פסח (אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים) דיא מענטשין פון יריחו פלעגין שניידען דיא תבואה פון זייערע פעלדער ובית השלחין פאר פסח. מיט דעם ווילען פון דיא חכמים. דיא חכמים האבין גיזאגט מען מעג (וגודשין שלא ברצון חכמים) אונ זייא פלעגין מאכען אשייער פון דיא תבואה פאר פסח. ניט מיטען ווילן פון די חכמים די חכמים האבין ניט גיהייסן מאכין אשייער פון דיא תבואה פר פסח (ולא מיחו בידם חכמים) אונ דיא חכמים האבין זייא ניט גישטערט צוא מאכין דיא שייערס. זייא האבין ניט גיזאגט יא. אונ האבין ניט גיזאגט ניין (קוצר לשחת ומאכיל לבהמה) דיא תבואה איידער עס ווערט פערטיג מעג מען שניידן פאר פסח אונ געבין עסין צוא אבהמה אזו וויא גראז (אמר רבי יהודה) האט רבי יהודה גיזאגט (אימתי בזמן שהתחיל עד שלא הביאה שליש) ווען מעג מען שניידין דיא תבואה פאר דיא בהמות פאר פסח אז ער האט אן גיהויבען צוא שניידין איידער עס האט אן גיהויבען צוא וואקסין דיא לעצטע דריטול פון דיא תבואה. מעג ער שוין שניידין אפילו עס וואקסט שוין אין דיא לעצטע

דריט׃

שלים אחרון של גמר בשולו קולר אף לאחר שסביאם שלים : רבי שמעון אומר אף יקצור ויאכיל . יתחיל לקלור ומאכיל לבסמהו מססביאם שלים . דכל לסהם לאו קליר כוא .

פנוי ליסב לבלך בירכת רחבס שאומרים בבית סאבל : ומפני בהס"ד . שאין מקום לתלמידים ליסב וטעמא דכל סני משום דקליר מאוס ניכנו וסכתוב אומר לאבי' קלירכס שיסיס סעומר ראשית לקלירכס של

וסלכס כרבי יסודס שבא לפרס דבריו של ת"ק : מן קוצרים . קודם לעומר : מפני הנטיעות . שלא יפסידו . לפי שאותס תבואה אינס ראויס לעומר כדאמרינן בפ' כל סקרבנות אין מביאין לא משדס בית סשלחים ולא משדה אילן ולעיל אמרינן ממקום שלי אתס מביא אתס קולר . פ"א מפני סנטיעות מבוס כלאים לפי שפעמים אדס זורע תבואס ואין שם נטיעות . ולאח"ז עושות שם נטיעות בינייםס מתליכן וצריך לקלור סזרעים מבוס כלאים : ומפני בית האבל . שאין לסם מקום

הביאה שליש . רש"א אף יקצור ויאכיל . אף משהביאה שליש :

מן קוצרין מפני הנטיעות מפני בית האבל . מפני בטול בהמ"ד . לא יעשה אותן כריכות אבל מניחן צבתים : מצות העומר . לבא מן הקמה . לא מצא יביא מן העמרים . מצותו לבא מן הלח . לא מצא יביא מן היבש . מצותו לקצור בלילה נקצר ביום כשר. ודוחה את השבת :

רשות . ולא ראשית לקליר של מאוס : כריכות . אלומות קשורות : צבתים . אגודות בלא קשור . פ"א כריכות אלומות גדולות . צבתים אגודות קטנות : מן הקמה . שיהא קלור לשמו : לא מצא . שכבר נקלר סכל : מן הלח דכתיב כרמל רך ומל : לקצור בלילה . כדילפינן בריש פרקין מדכתיב (דברים טז) מסחל חרמש בקמס תחל לספור משעס שאתס מונס אתס קולר וספירס לריכס לסיות בלילס דכתיב (ויקרא כ"ג) שבע שבתות תמימות :

דריטול . רבי שמעון זאגט (אף יקצור ויאכיל אף משהביאה שליש) אפילו עס וואקסט שוין דיא לעצטע דריטול פון דיא תבואה מעג מען אויך אן הייבן שניידן פאר פסח צוא געבין עסן דיא בהמות : מן (קוצרין מפני הנטיעות) דיא תבואה וואס וואקסט צווישען בוימער מעג מען שניידן פאר פסח. וייל פון דיא תבואה טאר מען ניט ברייגען צום עומר (מפני בית האבל) אז מען דארף זיצען אויף דיא פעלד טרייסטין אבל אונ עסן מיט אים דיא ערשטע סעודה . מעג מען אפ שניידן דיא תבואה פון פעלד אפילו פאר פסח (מפני בטול בית המדרש) אויב מען דארף לערנען אויף דיא פעלד מיט פיל תלמידים . מעג מען אראפ שניידן דיא תבואה אפילו פאר פסח (לא יעשה אותן כריכות) ער זאל ניט מאבין פון דיא תבואה גרויסע בינט (אבל מניחן צבתים) נאר ער זאל לאזין ליגען אין פעלד קליינע בינטלאך (מצות העומר לבא מן הקמה) דיא מצוה איז . מען זאל ברייגען דעם עומר פון שטייענדיגע תבואה . מען זאל שניידן דיא תבואה פון וועגן דעם עומר (לא מצא) אז מען האט ניט געפינען שטייענדיגע תבואה . מען האט שוין אפ געשניטען אלע תבואות פאר פסח (יביא מן העמרים) זאל מען נעמען אבינטל תבואה אונ מאכין אונ זיפען אונ ברייגען דעם עומר (מצותו לבא מן הלח) דיא מצוה איז מען זאל ברייגען דעם עומר פון פייכטע תבואה (לא מצא) אז מען האט ניט געפונען פייכטע תבואה (יביא מן היבש) זאל מען ברייגען פון טרוקענע תבואה (מצותו לקצור בלילה) דיא מצוה איז מען זאל שניידן דעם עומר ביי נאכט (נקצר ביום כשר) אויב מען האט געשניטען דעם עומר ביי טאג איז אויך כשר (ודוחה את השבת) אויב דער אנדערער טאג פסח איז שבת . שניידט מען דעם עומר אום שבת :

פרק יא **שתי** הלחם. לחם הפנים נלוש אחד אחד. דכתיב ביה (ויקרא כד) שני עשרונים יהיה החלה האחת מלמד שנלושות אחת אחת. ומנין שאפייתן שתים שתים. ת"ל (שם) ושמת אותם שימה לאשונה שאתה עושה מהסדרייתה בתנו' תהא בלשון אותם דמשמע שהיא נותן שנים בשני דפוסים יחד בתנור. יכול אף שתי הלחם כן ת"ל ושמת אותם שהיה לו לומר ושמתם. מה ת"ל ושמת אותם אותם אתה נותן שנים שנים בתנור. ואי אתה נותן שתי הלחם שנים שנים אלא אחד אחד: ובטפוס. כמו אפייתן: וכשרות בבית פאגי. רמב"ם אומר דפוס פורמ"א בלע"ז כמין תיבה שנטל כסויה שהוא מקום סמוך לחר הבית מחוץ ששם היו ושתי ז' פנותיה זו כנגד זו. כך הלחם היו לו אופים המנחות. מלשון פת בג המלך. ואף

שתי דפנות ושולים רחבים ומתקן הבצק בתוך הדפוס שיהא עשוי כעין הדפוס: וכשהוא רודה אותן מן התנור נותנן בדפוס. כדי שלא יתקלקלו וישברו כמלא שלשה דפוסים הן. אחד כשהיא בצק. ואחד היה לה בתנור כשהיא נאפית ואחד כשהוא רודה מן התנור נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל: **ב** לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים. לא איתברירא טעמא דהא מלתא בגמ' אמאי לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים: ואינן דוחות את השבת.

פרק יא **שתי** הלחם. נילושות אחת אחת. ונאפות אחת אחת. לחם הפנים נילוש אחד אחד. ונאפה שנים שנים. ובטפ"ס היה עושה אותן. וכשה"א רדן נותנן בטפוס. כדי שלא יתקלקלו: **ב** אחד שתי הלחם. ואחד לחם הפנים. לישתן ועריכתן בחוץ. ואפייתן בפנים. ואינן דוחות את השבת. ר' יהודה, אומר כל מעשיהם בפנים. רבי שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה. וכשרות

פרק יא א (שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נִילוֹשׁוֹת אַחַת אַחַת) דיא צוויי ברויט וואס מען ברייננט שבועות. ווערט גיקנעטין יעדער ברויט בזונדער (וְנֶאֱפוֹת אַחַת אַחַת) אונ מ׳ן באקט יעדער ברויט בזונדער (לֶחֶם הַפָּנִים נִילוֹשׁ אֶחָד אֶחָד) דער לחם הפנים ווערט אויך גיקנעטין יעדע חלה בזונדער (וְנֶאֱפָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם) אונ ער ווערט גיבאקט צוויי חלות מיט איין מאהל. מען זעצט אביין אין הויבין צוויי חלות מיט איין מאהל. אז דיא צוויי חלות ווערין פערטיג געמט מען זייא ארויס. אונ מען זעצט אביין אנדערע צוויי חלות. אונ אזוי טוהט מען ביז מען באקט אפ אלע צוועלף חלות (וּבִטְפוּס הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָן) יעדער חלה בזונדער איז גימאכט גיווארין אין אפארעם (וּכְשֶׁהוּא רוֹדָן נוֹתְנָן בִּטְפוּס) אז ער געמט ארויס די חלות פון הויבין לייגט ער אויך אביין יעדער חלה בזונדער אין אפארעם (כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַלְקְלוּ) דיא חלות זאלין ניט קאליע ווערין ווייא זאלין ניט צוא בראכין ווערין. דריי ערליי פארמעס זענען גיוועזן. אין איינע האט מען גימאכט דיא טייג. אין איינע האט מען גיבאקט. אין איינע איז גילעגין נאך דעם באקין: ב (אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאֶחָד לֶחֶם הַפָּנִים) סיי דיא צווייא ברויט פון שבועות. אונ סיי דעם לחם הפנים (לִישָׁתָן וַעֲרִיכָתָן בַּחוּץ) האט מע גיקנעטין אונ גיוועלגערט אויסער די עזרה (וַאֲפִיָּתָן בִּפְנִים) אונ מען האט זייא גיבאקט אינווייניג אין דיא עזרה (וְאֵינָן דוֹחוֹת אֶת הַשַּׁבָּת) אונ מען טאר זייא ניט באקין אום שבת. רַבִּי יְהוּדָה זאגט (כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בִּפְנִים) אלין האט מען גימאכט אינווייניג גיקנעטין אונ גיוועלגערט אונ גיבאקט האט מען אלץ אין דיא עזרה. רַבִּי שִׁמְעוֹן זאגט (לְעוֹלָם הֱוֵי רָגִיל לוֹמַר) דוא זאלסט אייביג זיין גיוואנט צו זאגין (שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים כְּשֵׁרוֹת בָּעֲזָרָה וּכְשֵׁרוֹת בְּבֵית פָּאגֵי) אז דיא צווייא ברויט פון שבועות אונ דעם לחם הפנים מעג מען מאכין אין די עזרה

הלכה אלא כדברי ת"ק : ג חביתי כ"ג בחוץ . כגון לישתו ועריכתו של לחם הפנים לישתן ועריכתן בפנים . לדברי הכל שאותו אינו טעון כלי : וקרנותיהן . שהוא מדביק בכלי עשרון שחולק בו עשרונות של כ"ג נמשח בצק לכל דופן כמין קרנים ואלך הקרן יוצא ונתקדש ומקדש את המנחה : ודוחות את ארבע אצבעות : רבי יהודה אומר שלא

השבת . לפי שא"א לעשות לישה ועריכה ואפייה מאתמול . דכיון דמקדשא בכלי מפסלא בלינה : ד יש בהן מעשה כלי בפנים . במלאכתן שנעשה כהן בפנים טעונים כלי לאפוקי על גבי טבלא . ובמלאכתן שנעשים

בבית פאגי : ג חביתי כהן גדול לישתן (ועריכתן) ואפייתן בפנים . ודוחות את השבת . טחונן והרקדן אינן דוחות את השבת . כלל אמר ר"ע . כל מלאכה שאפשר לה לעשות מערב שבת . אינה דוחה את השבת . ושאי אפשר לה לעשות מע"ש . דוחה את השבת : ד כל המנחות . יש בהן מעשה כלי בפנים . ואין בהן מעשה כלי בחוץ (כיצד) . שתי הלחם . ארכן שבעה ורחבן ארבעה . וקרנותיהן ארבע אצבעות . לחם הפנים ארכן עשרה ורחבן חמשה וקרנותיו שבע אצבעות . ר' יהודה אומר . שלא

תטעה . בין שתי הלחם ללחם הפנים בין בשיעור אורך ורוחב בין בשיעור הקרנות . בשתי הלחם ארכו שבעה . ורחבו ארבעה . וקרנותיו ד' אצבעות . וסימנך זד"ד : ולחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה וקרנותיו

אונ מען מעג מאכן אין בית פאגי ועיין בהרע ב. : ג (חביתי כהן גדול) דיא חלות וואס מען מאכט אלע טאג פון דיא מנחה פון כהן גדול (לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים) דארף מען זייא קנעטן אונ וועלגערן אונ באקן אינוויינג אין דיא עזרה (ודוחות את השבת) אונ זייא שטויסן אוועק דעם שבת . מען מעג דיא חלות קנעטן אונ וועלגערן אונ באקן אום שבת (טחונן והרקדן אינן דוחות את השבת) מאלין אונ זיפען דיא מעהל שטויסט ניט אוועק דעם שבת . מען טאר ניט מאלין אונ ניט זיפען דיא מעהל אום שבת . ווייל דאס האט מען גיקענט טאהן ערב שבת (כלל אמר רבי עקיבא) א כלל האט רבי עקיבא גיזאגט (כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מערב שבת) אלע ארבעט וואס מען קען טאהן ערב שבת . אויב מען האט ניט גיטאהן ערב שבת (אינה דוחה את השבת) שטויסט זיא ניט אוועק שבת . טאר מען זיא ניט טאהן אום שבת (ושאי אפשר לה לעשות מערב שבת) אונ דיא מלאכה וואס מען קען ניט טאהן ערב שבת (דוחה את השבת) שטויסט זיא אוועק שבת . מעג מען זיא טאהן אום שבת : ד (כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים) אלע זאכן וואס עס ווערט גיטאהן ביא דיא מנחה אין דיא עזרה . מוז דאס גימאכט ווערין אין אכלי (ואין בהן מעשה כלי בחוץ) אונ אלע זאכן וואס עס ווערט גיטאהן ביא דיא מנחה אויסער דיא עזרה . דארף ניט גימאכט ווערין אין אכלי (שתי הלחם) דיא צוויא ברויט פון שבועות (ארכן שבעה) זיינען גיוועזן לאנג זיבען טפחים (ורחבן ארבעה) אונ ברייט פיר טפחים (וקרנותיהן ארבע אצבעות) דיא הערנער זענען גיוועזן לאנג פיר פינגער . ביא יעדער וואנט פון דיא חלה האט מען אנגיקלעבט טייג אונ מען האט גימאכט אזוי וויא הערנער (לחם הפנים ארכן עשרה) יעדער חלה פון דעם לחם הפנים איז גיוועזן לאנג צעהן טפחים (ורחבן חמשה) אונ ברייט פינף טפחים (וקרנותיו שבע אצבעות) אונ דיא הערנער זענען גיוועזן לאנג זיבען פינגער ביא דעם לחם הפנים איז אויך גיוועזן הערנער אזוי ווי ביי די צוויא ברויט פון שבועות . רבי יהודה זאגט (שלא

שבע אצבעות. וסימנך יה"ז ודרכי של ר' ומחלה למעלה בגובה מכאן ומכאן וכן יה
יסודה לתת סימנים. כמו דל"ך עד ם בלח"ב: הקרנות. וכמלאו זקופות בסוף לשפת השלחן:
שיהא לו פנים. דפנות (שיהא לו פנים זויות) ונמצא ארכו כמלא רחבו של שלחן. ורחבו
וכן כן הקרנים: ה ארכו עשרה ורחבו מחזיק אלא לורך של שלחן וכבשים מסדר אחר

חמשה. כדכתיב (שמות כה) אמתים ארכו ואמה רחבו ר"י לטעמיה דאמר של כלים בת ה' טפחים היא: נותן ארכו. של לחם הפנים כנגד רחבו של שלחן: וכופל. שלחם טפחיים

תטעה זד"ד יה"ז. בן זומא אומר. ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד. שיהא לו פנים: **ה** השלחן. ארכו עשרה. ורחבו חמשה. לחם הפנים. ארכו עשרה. ורחבו חמשה. נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן. וכופל טפחיים ומחצה מכאן. וטפחיים ומחצי מכאן. נמצא ארכו ממלא כל רחבו של שלחן דברי ר' יהודה. ר"מ אומר השלחן ארכו י"ב ורחבו ששה. לחם הפנים. ארכו עשרה ורחבו חמשה. נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן.

אללו כמלא שלחן כלו מלא: ארכו שנים עשר. ר"מ לטעמיה דאמר כל אמה בת ששה טפחים חוץ ממזבח הזהב וקרן מזבח החיצון והסובב והיסוד והלכה כר"מ: לחם הפנים ארכו

תטעה) דוא זאלסט ניט האבן אטעות. וועל איך דיר געבן אסימן (זד"ד) בייא דיא צווייא ברויט פון שבועות איז דער סימן "זד ד" זיבען טפחים דיא לייגג. פיר טפחים דיא ברייט. פיר פינגער דיא לייגג פון דיא הערנער (יה"ז) בייא דעם לחם הפנים איז דער סימן "יה"ז" צעהן טפחים דיא לייגג. פינף טפחים דיא ברייט. זיבען פינגער דיא לייגג פון דיא הערנער. בן זומא זאגט עס שטייט אין פסוק (ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד) דוא זאלסט געבן אויף דעם טיש ברויט מיט אפנים. אונ דיא ברויט זאל אייביג ליגען פאר מיר. וואס מיינט מען ברויט מיט אפנים (שיהא לו פנים) דיא ברויט זאלין האבן ווענט אונ הערנער (ועיין בהרע"ב ותי"ט): ה (השלחן ארכו עשרה) דער טיש איז גיוועזן לאנג צעהן טפחים (ורחבו חמשה) אונ ברייט פינף טפחים (לחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה) אונ דער לחם הפנים איז אויך גיוועזן לאנג צעהן טפחים אונ ברייט פינף טפחים (נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן) ער לייגט דיא לייגג פון דעם ברויט אויף דיא ברייט פון טיש. איז דער ברויט לייננער וויא דער טיש צווייא מיט א האלבן טפח אין דער זייט (וכופל טפחיים ומחצה מכאן) דיא צווייא אונ אהאלבן טפח פון דער זייט בייגט ער ארויף אין דיא הייך אזוי וויא אוואנט (וטפחיים ומחצה מכאן) אונ דיא צווייא מיט אהאלבן טפח וואס עס איז לייננער דער ברויט וויא דער טיש אין דיא אנדערע זייט. בייגט ער אויך ארויף אין דיא הייך אזוי וויא אוואנט (נמצא ארכו ממלא כל רחבו של שלחן) ווערט גיפונען די לייגג פון דעם ברויט פר נעמט די גאנצע ברייט פון טיש. אונ די ברייט פון ברויט פאר נעמט אהאלבע לייגג פון טיש. אונ מען האט גילייגט זעקס ברויט איינעם אויף דעם אנדערין אויף דעם האלבין טיש. אונ זעקס ברויט איינעם אויף דעם אנדערין אויף דעם אנדערין האלבין טיש. זענען גילעגין דיא ברויט איינס בייא דאס אנדערע. אונ דער גאנצער טיש איז גיוועזן פול מיט דעם ברויט (דברי רבי יהודה) אזוי זאגט רבי יהודה. רבי מאיר זאגט (השלחן ארכו י"ב) דער טיש איז גיוועזן לאנג צוועלף טפחים (ורחבו ששה) אונ ברייט זעקס טפחים (לחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה) אונ דער לחם הפנים איז גיוועזן לאנג צעהן טפחים אונ ברייט פינף טפחים (נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן)

עשרה. בהא מודה ר"מ : וטפחיים ריוח באמצע. בין שני הסדרים דהכי הלכה לא כוי אלא המקום שני הסדרים מחזיקין עשרה בשלקן להרכו. פשו להו טפחיים ריוח בין סדר לסדר שתהא רוח מנשבת בהם שלא יתעפשו : אבא שאול אומר שם. באותו ריוח שבין סדר לסדר נותנים הבזיכים : והלא כבר נאמר ונתת על המערכת. ועל מאס משמע : ועליו מטה מנשה. והיינו סמוך הכא נמי על סמוך. והלכה כאבא שאול : ן מפוצלין. לתת ראשי קנים בתוכן פצולים וכמין הקנים כך מנין הפצולין : ארבע עשר לסדר זה. שם חלות שהיו בסדר שמערכת לד׳ מכן לכל אחת ג׳ קנים הרי י"ב קנים. והעליונה אינה צריכה

וכופל טפחים מכאן. וטפחיים מכאן. וטפחיים ריוח באמצע. כדי שתהא הרוח מנשבת ביניהן. אבא שאול אומר שם היו נותנים שני בזיכי לבונה של לחם הפנים. א"ל והלא כבר נאמר (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה. אמר להן והלא כבר נאמר (במדבר ב) ועליו מטה מנשה: ן ארבע סניפין של זהב היו שם. מופצלין מראשיהן. שהיו סומכים בהן שנים לסדר זה. ושנים לסדר זה. ועשרים ושמנה קנים כחצי קנה חלול. ארבעה עשר לסדר

ער לייגט די ליינג פון דעם ברויט אויף די ברייט פון טיש. איז דער ברויט לייגער וויא דער טיש צוויא טפחים אין דער זייט (וכופל טפחים מכאן) די צוויא טפחים פון דער זייט בייגט ער ארויף אין די הייך אזוי וויא אוואנט (וטפחיים מכאן) אונ די צוויא טפחים וואס עס איז לייגער דער ברויט וויא דער טיש אין די אנדערע זייט בייגט ער אויך ארויף אין די הייך אזוי וויא אוואנט. אזוי איז גילעגין זעקס ברויט אייגער אויף דעם אנדערין אין דער זייט טיש. אונ זעקס ברויט איז גילעגין אייגער אויף דעם אנדערין אין די אנדערע זייט טיש (וטפחיים ריוח באמצע) פון די זעקס ברויט ביז די זעקס ברויט איז גיוועזן אפגירוקט צוויא טפחים (כדי שתהא הרוח מנשבת ביניהן) דער ווינט זאל בלאזין צווישען די ברויט. זיא זאלין ניט פארשימלט ווערין. אבא שאול זאגט (שם היו נותנים שני בזיכי לבונה של לחם הפנים) דארט צווישען די ברויט האט מען גילייגט די צוויא לעפיל בשמים פון לחם הפנים (אמרו לו) האט מען גיזאגט צו אבא שאול (והלא כבר נאמר) עס שטייט דאך אין פסוק (ונתת על המערכת לבונה זכה) דו זאלסט געבין אויף די חלות בשמים. איז דאך די בשמים גילעגין אויף די חלות. ניט צווישען די חלות (אמר להן) האט אבא שאול צו זיא גיזאגט (והלא כבר נאמר ועליו מטה מנשה) עס שטייט דאך אין פסוק ועליו מטה מנשה. קען מען דאך ניט טייטשין ועליו אויף אים. נאר ועליו מיינט מען ביא אים. נעבין אים איז גיוועזן דער שבט מנשה. אזוי דא אויך עס שטייט "על המערכת" מיינט מען ניט אויף די חלות. נאר מען מיינט ביא די חלות. צווישען די חלות האט מען גילייגט די בשמים : ן (ארבע סניפין של זהב היו שם) דארט ביא דעם טיש איז גיוועזן פיר גאלדענע ברעטלאך (מופצלין מראשיהן) די שטיק ברעט וואס העכער וויא דער טיש איז גיוועזן איין גישפאלטין אין עטליכע ארטער (שהיו סומכין בהן) אין די שפאלטין האט מען אנגילעהנט די האלבע רערין (שנים לסדר זה ושנים לסדר זה) צוויא ברעטלאך זענען גיוועזן ביא די זעקס חלות. אונ צוויא ברעטלאך זענען גיוועזן ביא די זעקס חלות (ועשרים ושמנה קנים כחצי קנה חלול) אכט אונ צוואנציג האלבע רערין זענען דארט גיוועזן ביא די חלות וויא א רער גישפאלטין אין די לייגע (ארבעה עשר לסדר זה) פערצעהן האלבע רערין איז גיוועזן ביא די זעקס חלות (וארבעה עשר לסדר זה) אונ פערצעהן האלבע רערין איז גיוועזן ביא די זעקס

זה . וארבעה עשר לסדר זה . לא סדור קנים . ולא נטילתן . דוחה את השבת . אלא נכנס מערב שבת ושומטן . ונותנן לארכו של שלחן . כל הכלים שהיו במקדש . ארכן לארכו של בית :

ז שני שולחנות היו באולם מבפנים . על פתח הבית . אחד של שיש ואחד של זהב . על של שיש נותנים לחם הפנים בכניסתו . ועל של זהב

אלא שנים לפי שאין עליה משאוי הרי י"ד · שהלה התחתונה א"צ כל עיקר לפי שמונחת על טהרו של שלחן : לא סדור קנים במערכה החדשה : ולא נטילתן . מעל הישנה דוחה שבת : נכנס מע"ש ושומטן מבין כל לחם ולחם ומניחם לארכו של שלחן ולמחר מסדר הלחם ולמוצאי שבת נותן הקנים בין כל לחם כמשפטן : ארכן לארכו של בית . ממזרח למערב היו מונחין באורכן חוץ מן הארון שארכו לרחבו של בית שהבדים שבארון היו בולטים ודוחקין בפרוכת ודומין כשתי דדי אשה . שנא' (מלכים א ח) ויאריכו הבדים וגו' . והבדים לרחבו של ארון היו מונחים דאילו לארכו של ארון היו בדים לא היה בין בד לבד אלא היושב רוחב הארון דהיינו אמתא ופלגא ותרי גברי הנושאין בבדי בדים את הארון שנים מכאן ושנים מכאן לא הוו מצי ליכנס בין בד לבד אלא ודאי לרחבו נתונים וכן היו ממזרח למערב שהרי היו דוחקים בפרוכת . נמצא ארכו של ארון לרחבו של בית : ז על פתח הבית . אצל פתח ההיכל בכניסתו ולא היו מניחים שם אלא להראות שמעלין בקדש דעכשיו מניחן על של שיש ומיד נושאן להיכל ומסדרן על של זהב של מטה : ועל של זהב ביציאתו . עד

חלות ודיא ערשטע חלה איז גילעגין אויף דעם טיש . דיא אנדערע חלה איז גילעגין אויף דריי האלבע רערין . די דריטע אויף דרייא האלבע רערין . דיפערטע חלה אויף דריי האלבע רערין ; דיא פינפטע חלה איז אויך גילעגין אויף דרייא האלבע רערין . אונ דיא זעקסטע חלה איז גילעגין אויף צווייא האלבע רערין . איז פערצעהן האלבע רערין . אונ אזוי זענען גילעגין דיא אנדערע זעקס חלות אויף פערצעהן האלבע רערין . אונ אין יעדער ברעטיל איז גיוועזן איין גישפאלטין פינף מאהל אן צוא לעגען דיא האלבע רערין) (לא סדור קנים ולא נטילתן דוחה את השבת) מען טאר ניט אויף ליגין דיא רערין אום שבת צוא ליגין אויף זייא דיא נייע חלות . אונ מען טאר ניט אראפ נעמען דיא רערין אום שבת אראפ צוא נעמען פון זייא דיא אלטע חלות (אלא נכנס מערב שבת ושומטן) נאר דער כהן גייט אריין ערב שבת אין בית המקדש אונ נעמט ארוים דיא רערין פון צווישען דיא חלות (ונותנן לארכו של שלחן) אונ ער לייגט דיא רערין צווישען דיא חלות דארט ווא דיא בשמים ליגט (נאך רבי מאיר ואזוי וויא עס שטייט אין משנה ה' . ועיין תי"ט) . אונ אויף מארגין שבת נעמט מען אראפ דיא אלטע חלות אונ מען לייגט ארויף דיא נייע חלות אן דיא רערין . אונ שבת-צו-נאכט לייגט מען דיא רערין צווישען דיא חלות (כל הכלים שהיו במקדש ארכן לארכו של בית) אלע כלים וואס זענען גיוועזן אין בית המקדש . זענען גישטאנען דיא לייגנ פון דיא כלים צו דיא לייגנ פון בית המקדש . פון מזרח צו מערב . נאר דער ארון איז גישטאנען דיא לייגנ זיינע צוא דיא ברייט פון בית המקדש . פון צפון צוא דרום :

ז (שני שלחנות היו באולם מבפנים על פתח הבית) אינווייניג אין אולם (דיא שטוב וואס מען גייט פון איר אין היכל הייסט אולם) בייא דיא טיר פון היכל זענען גישטאנען צווייא טישען (אחד של שיש ואחד של זהב) איין טיש פון מארמער שטיין אונ איין טיש פון גאלד (על של שיש נותנים לחם הפנים בכניסתו) איידער מען טראגט אריין דעם לחם הפנים אין היכל . לייגט מען אים פריער אין אולם אויף דעם טיש פון מארמער שטיין (ועל של זהב

ביציאתו. שמעלין בקדש ולא מורידין. ואחד של זהב מבפנים. שעליו לחם הפנים תמיד. ארבעה כהנים נכנסין. שנים בידם שני סדרים. ושנים בידם שני בזיכין. וארבעה מקדימין לפניהם. שנים ליטול שני סדרים. ושנים ליטול שני בזיכים. המכניסים עומדים בצפון. ופניהם לדרום. המוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון. אלו מושכין ואלו מניחין. וטפחו של זה כנגד טפחו של זה. שנאמר (שמות כה) לפני תמיד. רבי יוסי אומר. אפי׳ אלו נוטלין ואלו מניחין. אף זו היתה תמיד. יצאו ונתנו

ט וקטרו בזיכים כדקתני לקמן במתני׳: המכניסים עומדים בצפון. דהכי עדיף טפי דלהוי המסדרים העבודה יהיו בצפון: אלו מושכין. ועד שלא יגביהו מן השלחן. אלו מניחין: אפי׳ אלו נוטלין. ואלו שלמן מניחין אחר שנטלו: אף זו היתה תמיד. דכבר ל׳

(ביציאתו) און אז מען טראגט ארויס דעם לחם הפנים פון היכל אין ... לייגט מען אים אויף דעם גאלדענעם טיש (שמעלין בקדש ולא מורידין) ביי דיא הייליגע זאכין מוז מען אלע מאהל הערהעכין ניט נידעריגען. דריבער לייגט מען דעם לחם הפנים פריער אויף א טיש פון שטיין דער נאך אויף א טיש פון גאלד (ואחד של זהב מבפנים) און איין גאלדענער טיש שטייט אין היכל (שעליו לחם הפנים תמיד) וואס אויף אים ליגט דער לחם הפנים שטענדיג אגאנצע וואך (ארבעה כהנים נכנסין) פיר כהנים גייען אריין שבת אין היכל (שנים בידם שני סדרים) צוויי כהנים האבין געהאלטין אין דיא הענט צוא זעקס חלות ואיין כהן זעקס חלות. און דער אנדערער כהן זעקס חלות (ושנים בידם שני בזיכים) און צוויי כהנים האבין געהאלטין אין דיא הענט צווייא לעפיל בשמים. איין כהן האט געהאלטין איין לעפיל בשמים. און דער אנדערער כהן האט געהאלטין איין לעפיל בשמים (וארבעה מקדימין לפניהם) און פיר כהנים זענין געגאנגען פאר אויס פאר זייא (שנים ליטול שני סדרים) צוויי כהנים זענען געגאנגען אראפ נעמען דיא אלטע צוועלף חלות. איינער זאל נעמען זעקס חלות. און דער אנדערער זאל נעמען זעקס חלות (ושנים ליטול שני בזיכין) און צווייא כהנים זאלין אראפ נעמען די צוויי לעפיל בשמים. איין כהן זאל נעמען איין לעפיל בשמים. און דער אנדערער כהן זאל נעמען איין לעפיל בשמים (המכניסים עומדים בצפון) דיא כהנים וואס ברייגגען אריין דעם לחם הפנים אין היכל שטייען ביי דיא צפון וואנט (ופניהם לדרום) און זייער פנים איז צוא דרום (המוציאים עומדים בדרום) דיא כהנים וואס נעמען אראפ דעם לחם הפנים פון טיש. שטייען אין דרום זייט (ופניהם לצפון) און זייער פנים איז צוא צפון (אלו מושכין ואלו מניחין) דיא כהנים וואס שטייען אין דרום זייט ציהען דען אלטין לחם הפנים פון טיש. און דיא כהנים וואס שטייען אין צפון זייט לייגין דעם נייען לחם הפנים אויף דעם טיש (וטפחו של זה כנגד טפחו של זה) דיא נייע ברויט וואס דיא כהנים לייגין אויף דעם טיש. דירט אן דיא אלטע ברויט וואס דיא כהנים נעמען אראפ פון טיש. דער טיש זאל ניט זיין איין מנוט אן ברויט (שנאמר) ווארום עס שטייט אין פסוק (לפני תמיד) דער ברויט זאל זיין אויף דעם טיש פאר מיר אייביג. טאר ניט זיין דער טיש אן ברויט אפילו איין מנוט. רבי יוסי זאגט (אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין אף זו היתה תמיד) אפילו דיא כהנים וואס נעמען אראפ דיא אלטע ברויט פון טיש. זייא אליין וואלטין ארויף געלייגט דיא נייע ברויט אויף דעם טיש. דאס וואלט אויך געהייסין עס ליגט אייביג ברויט אויף דעם טיש. ווייל אייביג מיינט מען ניט עס זאל קיין איין מנוט ניט ליגען אן ברויט. נאר מען מיינט נאר דער טיש זאל ניט נעכטיגען אן ברויט (יצאו ונתנו על השלחן של זהב שהיו באולם) דיא כהנים

יוסי דאין תמיד אלא שלא ילין שלחן לילה אחד בלא לחם: והחלות מתחלקות לכהנים. משמר היוצא חולק עם משמר הנכנס: חל יוה"כ להיות בשבת. שאין לחם הפנים לאכלו באותו שבת שנוטלים אותו מעל השלחן ועכשיו אין יכולים לאכלו מפני התענית: החלות מתחלקות לערב. ואין ממתינין לחלקו למחר מפני שנפסל בלינה לאחר זמנו שנסתלק השעיר. של מוסף שהוא חטאת ונאכל לכהנים:

ונתנו על השלחן של זהב שהיה באולם. הקטירו הבזיכין והחלות מתחלקות לכהנים. חל יה״כ להיות בשבת החלות מתחלקות לערב. חל להיות ע״ש שעיר של יה״כ נאכל לערב. הבבליים אוכלין אותו כשהוא חי. מפני שדעתן יפה: ח סדר את הלחם בשבת. ואת הבזיכים לאחר שבת. והקטיר את הבזיכים בשבת

נפרש דלא בבליים היו אלא אלכסנדרים היו. ועל שם ששונאים ת"ה שבא"י את הבבליים קראו לאלכסנדרים שעושים מעשה רעבתנות בבליים: היו אוכלין אותו חי. כשחל יום כפור להיות בע"ש: מפני שדעתן יפה. ואינן קצים לאכול הבשר כשהוא חי: ח ואת הבזיכים לאחר שבת. ודיינו כיון לסדרן בשבת בשעת עריכת הלחם: והקטיר את הבזיכים בשבת פסולה. דמחוסר זמן הוא שלא היה

נאכל לערב. בלילי שבת שזמנו ליום ולילה על השלחן. אלא ו׳ ימים וכשהוא אין להקן
עד חצות ואע"פ שאין יכולים לבשלו בשבת ולומר יניחנו עד שבת הבאה. דכיון דלחם
ולא בי"כ: הבבליים. כהנים שעלו מבבל ובגמ׳ נסדר כדינו בשבת קדשו שולחן ושוב אינו יכול

האבין גינומען דיא חלות אונ זענען ארויס גיגאנגען פון היכל. אונ האבין גילייגט די חלות אויף דעם גאלדענעם טיש וואס איז גישטאנען אין אולם (הקטירו הבזיכין והחלות מתחלקות לכהנים) מען האט מקריב גיוועןדיא צוויא לעפיל בשמים. אונ דיא חלות האט מען צוא טיילט צוא דיא כהנים (חל יום הכפורים להיות בשבת) אויב שבת איז גיוועןיום כפור (החלות מתחלקות לערב) צוא טיילט מען די חלות ואונ מען עסט זייא) שבת־צו־נאכט (חל להיות ערב שבת) אויב יום כפור איז גיוועןערב שבת. פרייטאג (שעיר של יום כפור נאכל לערב) דעם שעיר פון יום כפור עסט מען ביי נאכט. אום שבת. וויא אזוי עסט מען אים שבת. אונ ווער עסט אים שבת. דיא פלייש איז דאך רוי. זאגט דיא משנה (הבבליים אוכלין אותו כשהוא חי) דיא כהנים פון בבל פון אלכסנדריא עסין דיא פלייש רוי (מפני שדעתן יפה) ווייל זייא מיאוסין זיך ניט צוא עסין רויע פלייש: ח (סדר את הלחם בשבת) אויב מען האט גילייגט דעם לחם הפנים אויף דעם טיש אום שבת (ואת הבזיכים לאחר שבת) אונ דיא צוויי לעפיל בשמים האט מען גילייגט אויף דיא ברויט נאך שבת. זונטאג (והקטיר את הבזיכים בשבת) אונ באלד דעם ערשטין שבת האט מען אראפ גינומען דיא ברויט פון טיש. אונ מען האט מקריב גיוועןדיא בשמים (פסולה) איז פסול דער לחם הפנים אונ דיא בשמים (ואין חייבין עליהן משום פגול) אויב מען האט גיטראכט ווען מען האט מקריב גיוועןדיא בשמים: מען זאל עסין דיא חלות נאך שבת. זענען דיא חלות ניט קיין פגול. ווייל דיא בשמים איז פסול און דיא פגול אויך (נותר) אויב פון דיא חלות איז געבליבען א שטיקל חלה אויף נאך שבת. איז ניטא אויף דיא חלה דער איסור פון נותר. ווייל דיא חלה איז פסול און דעם פסול פון נותר אויך (וטמא) אונ אויב הטמא עסט דיא חלות קומט אים ניט כרת. ווייל דיא חלות זענען פסול (סדר את הלחם ואת הבזיכין בשבת) אויב ער האט גילייגט דעם לחם הפנים מיט די בשמים אויף דעם טיש אום שבת (והקטיר את הבזיכין לאחר שבת) אונ ער האט מקריב גיוועןדי בשמים

שאמו. אלא עד שבת דאשונה דמפסיל בלינה ואין חייבין עליהם משום פגול. אם הקטירן על מנת לאכול הלחם למחר אינו פגול שלא קרב המתיר כמצותו: ולא משום נותר. שאין נותר חל על הלחם שהרי אין ראוי לאכילה: וטמא. שאכלו בטומאת הגוף אינו בכרת כדאמרי' בפרקין (דף כה) שהתר לטהורי' חייבים עליו משום טומאה. וזה לא ניתר לטהורים שעולה דבזיכים הוו מתירים דידיה ולא קרבי כהלכתן: יניחנו לשבת הבאה.

ויעמוד שבועיים על השלחן. דכיון דלא נסדר בשבת אין שלחן מקדש עד שתגיע שבת ומאותו שבת יכול לסדרו תן שבעת ימים: שאפי' היא על השלחן ימים רבים. קודם השבת אין בכך כלום שאין השלחן מקדשו עד השבת הלכך לא מפסיל בלינה לאחר השבת: ט אין פחות משנים. מב' ימים משנאפו: נאכל לשלשה. שאפאום בע"ש. לפי שאין אפייתן דוחה לא שבת ולא יו"ט: לתשעה. בשבת שניה. שבות תביעי לאפייתו: לעשרה. שנאפות

פסולה. ואין חייבין עליהן משום פגול נותר וטמא. סדר את הלחם ואת הבזיכין בשבת והקטיר את הבזיכין לאחר שבת פס"ל ואין חייבין עליהן משום פגול ונותר וטמא. סדר את הלחם ואת הבזיכין לאחר שבת. והקטיר את הבזיכין בשבת. (פסול). כיצד יעשה. יניחנה לשבת הבאה. שאפילו היא על השלחן ימים רבים אין בכך כלום: ט שתי הלחם נאכלות אין פחות משנים. ולא יותר על שלשה. כיצד. נאפות מערב יוםט"ב נאכלות בי"ט. לשנים. חל יו"ט להיות אחר השבת נאכלות לשלשה. לחם

נאך שבת (פסול) איז פסול דר לחם הפנים אונ די בשמים (ואין חייבין עליהן משום פגול) אויב מען האט געטראכט ווען מען האט מקריב געוועזן די בשמים מען זאל עסן די חלות נאך שבת. זענען דיא חלות ניט קיין פגול. ווייל די בשמים איז פסול אן פגול אויך (ונותר) אויב פון דיא חלות איז געבליבען אשטיקול חלה אויף נאך דעם אנדערין שבת. איז ניטא אויף דיא חלה דער איסור פון נותר. ווייל דיא חלה איז פסול אן דעם פסול פון נותר אויך (וטמא) אונ אויב א טמא עסט די חלות קומט אים ניט כרת. ווייל דיא חלות זענען פסול ועיין תי"ט (סדר את הלחם ואת הבזיכין לאחר שבת) אויב מען האט געלייגט דעם לחם הפנים מיט דיא בשמים אויף דעם טיש נאך שבת. אין מיטען וואך (והקטיר את הבזיכין בשבת) אונ באלד דעם ערשטין שבת האט ער מקריב געוועזן דיא בשמים (כיצד יעשה) וויא זאל מען טאהן (יניחנה לשבת הבאה) זאל ער לאזין ליגען דיא חלות אויף דעם טיש ביז דעם אנדערין שבת (שאפילו היא על השולחן ימים רבים אין בכך כלום) ווארום אפילו דיא חלות ליגען אויף דעם טיש פאר שבת פיל טעג. ווערין ניט פסול דיא חלות. ווארום מען הייבט אן אייביג צוא רעכענען ביא דיא חלות פון שבת. דריבער מעגין זייא ליגען ביז דעם אנדערין שבת: ט (שתי הלחם נאכלות אין פחות משנים) דיא צווייא ברויט פון שבועות ווערין געגעסין ניט ווייניגער וויא אויף דעם צווייטין טאג ווען זייא זענען געבאקן געווארין. (ולא יותר על שלשה) אונ ניט מעהר וויא אויף דעם דריטען טאג (כיצד) וויא אזוי (נאפות מערב יום טוב ונאכלות ביום טוב לשנים) זייא ווערין געבאקן ערב יום טוב. אונ מען עסט זייא אום יום טוב. איז דאס דער צווייטער טאג (חל יום טוב להיות אחר השבת) אויב יום טוב איז געוועזן נאך שבת. זונטאג (נאכלות לשלשה) ווערין דיא חלות געגעסן אויף דעם דריטען טאג. געבאקט ווענען זייא געווארין פרייטאג אונ מען עסט זייא זונטאג (לחם הפנים נאכל אין פחות מתשעה) דער לחם הפנים ווערט געגעבן ניט ווייניגער וויא

הפנים נאכל אין פחות מט׳ לא יותר על אחד עשר. כיצד. נאפה בערב שבת ונאכל בשבת. לתשעה. חל י״ט להיות ערב שבת נאכל לעשרה. שני ימים טובים של ראש השנה. נאכל לאחד עשר. ואינו דוחה לא את השבת. ולא את יום טוב. רשב״ג אומר משום ר״ש בן הסגן דוחה את יום טוב. ואינו דוחה את יום צום :

פי״ב המנחות

והנסכים שנטמאו עד שלא קדשן בכלי. יש להן פדיון. משקדשו בכלי. אין

בחמישי בשבת : שני ימים טובים של ר״ה. קודם לשבת. נאפה ברביעי ונאכל בשבת שהיא הרי לאחד עשר. וא״ת הרי שנים עשר נינהו דהא אותה שבת הוי יום י״ב ואין הלחם נאכל עד למוצאי שבת. הא ל״ק דלענין אכילת קדשים הלילה הולך אחר היום שעבר. הלכך מקרי אחד עשר : ואינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב. לפי שאין אופים ומבשלים בי״ט.

אלא מה שאוכל באותו סיום בלבד : רשב״ג אומר וכו׳. ואין הלכה כרשב״ג :

פרק יב המנחות והנסכים. עד שלא קדשו בכלי. אין קדושים קדושת הגוף. אלא קדושת דמים שצריך לפדותן והדמים קדושים. ודוקא כשנטמאו יש להן פדיון אם לא קדשו בכלי. אבל לא נטמאו אע״פ שלא קדשו בכלי. אין

אויף דעם ניינטען טאג (ולא יתר על אחד עשר) אונ ניט מעהר וויא אויף דעם עלפטין טאג: (כיצד) וויא אזוי (נאפה בערב שבת ונאכל בשבת לתשעה) דער לחם הפנים ווערט גיבאקין פרייטאג. אונ ער ווערט גיגעסין איבער אכטאג שבת. איז דאס דער ניינטער טאג. (חל יום טוב להיות ערב שבת) אויב פרייטאג איז גיוועזן יום טוב. איז ער גיבאקין גיווארין דאנערשטאג. אונ ער ווערט גיגעסין איבער אכטאג שבת (נאכל לעשרה) ווערט ער גיגעסין אויף דעם צעהנטין טאג (שני ימים טובים של ראש השנה) אויב דאנערשטאג אונ פרייטאג זענען גיוועזן צווייא טעג יום טוב ראש השנה. איז ער גיבאקין גיווארין מיטוואך. אונ ער ווערט גיגעסין איבער אכטאג שבת (נאכל לאחד עשר) ווערט ער גיגעסין אויף דעם עלפטין טאג (ואינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב) דער באקין פון לחם הפנים שטויסט ניט אוועק שבת אונ ניט יום טוב. מען טאר ניט באקין דעם לחם הפנים אום שבת אונ ניט אום יום טוב. רבן שמעון בן גמליאל זאגט רבי שמעון בן הסגן האט גיזאגט (דוחה את יום טוב) דער באקין פון לחם הפנים שטויסט אוועק יום טוב. אויב יום טוב איז פרייטאג. באקט מען דעם לחם הפנים אום יום טוב (ואינו דוחה את יום צום) אבער דר באקין פון דעם לחם הפנים שטויסט ניט אוועק יום כפור. אויב יום כפור איז פרייטאג. באקט מען דעם לחם הפנים דאנערשטאג (ועיין בתוי״ט) :

פרק יב א (המנחות והנסכים שנטמאו עד שלא קדשן בכלי) אויב איינער האט גיבראכט א מנחה. אדער וויין צום גיסען אויף דעם מזבח. אונ איידער מען האט זייא גיהייליגט אריין צו לייגין. אדער אריין צו גיסען. אין א הייליגע כלי. זענען זייא טמא גיווארין (יש להן פדיון) קען מען זייא אויס לייזין (אוים טאהשין) אויף געלט. דיא געלט ווערין הייליג צו קויפין פאר זייא אנדערע מעהל אונ אנדערע וויין מקריב צו זיין אויף דעם מזבח. אונ דיא וואס זענען טמא גיווארין זענען שוין ניט הייליג אונ מען מעג זייא עסין (משקדשו בכלי) אויב זיי זענען שוין גיהייליגט גיווארין אין א הייליגע כלי. דער נאך זענען זייא טמא גיווארין (אין להם פדיון) קען מען זייא ניט אויס לייזין. נאר דאס מוז מען פאר

פודים אותן: העופות והעצים והלבונה וכלי שרת שנטמאו אין להם פדיון. שלא נאמר פדיון בקדושת הגוף. אלא בבהמה בעלת מום. דכתיב (ויקרא כז) ואם כל בהמה טמאה. אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה׳. והעריך הכהן אותה וכו׳. ובבעלי מומים שנפדו הכתוב מדבר. דאי בבהמה טמאה ממש בהדיא אומר (שם) ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך. הרי בהמה טמאה אמורה. ואשמועי׳ במתני׳ דאע״ג דהקדישן בקדום קדושת הגוף ונפל בהם מומא דמפריק העופות והעצים והלבונה וכלי שרת דקדשי קדושת הגוף ונטמאו לא מפרקי: ב מה שהביא הביא. דאמרי׳ לא לשם נדרו הביאו. אלא נדבה אחרת היא זו: זו להביא במחבת. שהיתה עשרון סלת מנחה לפניו ואמר זו לסביא במחבת וה״ז

אין להם פדיון. העופות והעצים והלבונה וכלי שרת אין להם פדיון. שלא נאמר אלא בבהמה: ב האומר הרי עלי במחבת. והביא במרחשת, במרחשת. והביא במחבת. מה שהביא הביא. וידי חובתו לא יצא. זו להביא במחבת. והביא במרחשת. במרחשת והביא במחבת. הרי זו פסולה. הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד. והביא בשני כלים. בשנ:

ברענגען (העופות) טויבין וואס זענען אקרבן (והעצים) האלץ וואס זענען גיהייליגט גיווארין צום מזבח (והלבונה) בשמים פון אמנחה (וכלי שרת) אונ אלע הייליגע כלים. אויב זייא זענען טמא גיווארין (אין להם פדיון) קען מען זייא ניט אויס לייזין אויף געלט. זייא זאלין ארויס גיין פון זייער הייליגקייט (שלא נאמר אלא בבהמה) עס איז ניט מעהר גיזאגט גיווארין מען זאל מעגין אויס לייזין. נאר אבהמה אז זיא בעקומט אפעלער קען מען איר אויס לייזין אויף געלט זיא זאל ארויס גיין פון איר הייליגקייט. אבער אלע אנדערע זאכין קען מען ניט אויס לייזין אויף געלט זייא זאלין ארויס גיין פון זייער הייליגקייט. ועיין תוי״ט:

ב (האומר הרי עלי במחבת) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה וואס זיא ווערט גימאכט אין אמחבת (והביא במרחשת) אונ ער האט גיבראכט אזוי אמנחה וואס זיא ווערט גימאכט אין אמרחשת (במרחשת) אדער ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה וואס זיא ווערט גימאכט אין אמרחשת (והביא במחבת) אונ ער האט גיבראכט אזוי אמנחה וואס זיא ווערט גימאכט אין אמחבת (מה שהביא הביא) וואס ער האט גיבראכט האט ער גיבראכט. דיא מנחה איז אגוטע מנחה (וידי חובתו לא יצא) אונ זיין נדר האט ער ניט בצאהלט וואורום דער נדר איז גיוועזן צוא ברייגגען אמחבת. אונ ער האט גיבראכט אמרחשת. אדער דער נדר איז גיוועזן צוא ברייגגען אמרחשת. אונ ער האט גיבראכט אמחבת. (זו להביא במחבת) אויב עס איז גילעגין פאר אים מעהל. האט ער גיזאגט דיא מעהל זאל איך ברייגגען אמנחה אין אמחבת (והביא במרחשת) אונ ער האט גיבראכט דיא מעהל אמנחה אין אמרחשת (במרחשת) אדער ער האט גיזאגט איך זאל ברייגגען דיא מעהל אמנחה אין אמרחשת (והביא במחבת) אונ ער האט גיבראכט דיא מעהל אמנחה אין אמחבת (הרי זו פסולה) איז דיא מנחה פסול (הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון צוויא עשרונים אין איין כלי (והביא בשני כלים) אונ ער האט גיבראכט דיא צוויא עשרונים אין צוויא כלים. איין עשרון אין איין כלי. אונ דעם אנדערין עשרון אין איין אנדער כלי (בשני כלים) אדער ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון צוויי עשרונים אין צוויי כלים. אין יעדער כלי זאל זיין איין עשרון

פסולה . דקבעה לכלי פסוכו בה . ולין יכול לפנותה לכלי אחר : אלו להביא בכלי אחד . אלו פכיו מונחים לפניו : הרי אלו בב׳ לים . דסיכא דנדר בכלי אחד וסבא בשני כלים מפרים מנגה שני קומלים . וסוא לא נדר אלא קומץ אחד ועוד שמנחה חסרה היא בכל כלי וכלי וסיכא דנדר בב׳ כלים והביא בכלי אחד הויא מנחה יתירה ומיעט בק מנין .

כלים . והביא בכלי אחד . מה שהביא הביא . וידי חובתו לא יצא . אלו להביא בכלי אחד . והביא בשני כלים . בשני כלים . והביא בכלי אחד . הרי אלו פסולין . הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד . והביא בשני כלים . אמרו לו בכלי אחד נדרת . הקריבן בכלי אחד . כשרים . בשני כלים פסולין . הרי עלי שני עשרונים להביא בשני כלים . והביא בכלי אחד .

(והביא בכלי אחד) אונ ער האט געבראכט די צוויי עשרונים אין איין כלי (מה שהביא הביא) וואס ער האט געבראכט האט ער געבראכט איז אגוטע מנחה (וידי חובתו לא יצא) אונ זיין נדר האט ער ניט באצאלט ווארום דער נדר איז געוועזן צוא ברענגען אין איין כלי . אונ ער האט געבראכט אין צוויי כלים . אדער זיין נדר איז געוועזן צוא ברענגען אין צוויי כלים . אונ ער האט געבראכט אין איין כלי (אלו להביא בכלי אחד) עס איז געוועזן פאר אים צוויי עשרונים מעהל . האט ער געזאגט דיא צוויי עשרונים מעהל זאל איך ברענגען אמנחה אין איין כלי (והביא בשני כלים) אונ ער האט געבראכט דיא צווייא עשרונים אין צוויי כלים . אין יעדער כלי איין עשרון (בשני כלים) אדער ער האט געזאגט דיא צוויי עשרונים מעהל זאל איך ברענגען אמנחה אין צוויי כלים . יעדער עשרון אין אבזונדער כלי (והביא בכלי אחד) אונ ער האט געבראכט ביידע עשרונים אין איין כלי (הרי אלו פסולין) איז די מנחה פסול ווארום אז ער האט געזאגט ער זאל ברענגען ביידע עשרונים אין איין כלי . איז דאך דיא מעהל געהייליגט געווארין מען זאל מקריב זיין נאר איין קומץ . דער נאך אז ער האט דיא מעהל צו טיילט אין צוויי כלים וועט מען דאך דארפין מקריב זיין צוויי קומצין . איז דיא מנחה פסול . אונ אז ער האט געזאגט ער זאל ברענגען יעדער עשרון אין אבזונדער כלי . איז דאך דיא מעהל געהייליגט געווארין מען זאל מקריב זיין צוויי קומצין . דער נאך אז ער ברענגט דיא מעהל אין איין כלי דארף מען דאך נאר מקריב זיין איין קומץ . איז דיא מנחה פסול . ועיין בהרע״ב (הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אמנחה צוויי עשרונים מעל אין איין כלי (והביא בשני כלים) אונ ער האט געבראכט צוויי עשרונים מעל אין צוויי כלים . אין יעדער כלי איין עשרון (אמרו לו) האט מען געזאגט צוא אים (בכלי אחד נדרת) דו האסט דאך אנדר געטאהן דוא זאלסט ברענגען דיא צוויי עשרונים מעהל אין איין כלי (הקריבן בכלי אחד) אויב ער האט אריין געשאטין די צווייא עשרונים מעהל אין איין כלי אונ האט געגעבן דעם כהן ער זאל מקריב זיין איין מנחה פון צוויי עשרונים . אזוי וויא ער האט אנדר געטאן (כשרים) איז דיא מנחה כשר (בשני כלים) אבער אז ער האט מקריב געוועזן אזוי וויא ער האט געבראכט אין צוויי כלים . אונ ער האט ניט געפאלגט וואס מען האט אים געזאגט אז ער האט ניט אזוי אנדר געטאהן (פסולים) זענען ביידע עשרונים פסול ועיין בהרע״ב (הרי עלי שני עשרונים להביא בשני כלים) אויב איינער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אמנחה צווייא עשרונים מעהל אין צוויי כלים . אין יעדער כלי איין עשרון (והביא

פסולה כיון דלא שתי קמיצה ולא קמץ אלא א': א"ל בכלי אחד נודרת. ולא הם לדבריהם והקריבם בשני כלים פסולים. ואע"ג דלא אמר אלו להביא בכלי אחד. משום דפשיטא ליכא למימר לנדבה אחרת אייתי לה דכיון דאמרי ליה בכלי אחד נדרת ס"ל למימר להו אלא משום נדר אחרינא מייתינא לה: כשתי מנחות שנתערבו. דאמרי' בפ' הקומץ אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות. ואם לאו פסולות. וכאן ר"ש פוטר. ר"ש סבר גומר דבריו אדם

אמרו לו בשני כלים נדרת. הקריבן בשני כלים כשרים. נתנו בכלי אחד. כשתי מנחות שנתערבו: ג הרי עלי מנחה מן השעורין. יביא מן החטים. קמח יביא סלת. בלא שמן ולבונה. יביא עמה שמן ולבונה. חצי עשרון. יביא עשרון שלם. עשרון ומחצה. יביא שנים. רבי שמעון פוטר. שלא

דקתני לעיל. אלו להביא בשני כלים והביא בכלי אחד פסולות מיירי כגון דלא יכול לקמוץ מכל אחת בפני עצמה: ג הרי עלי מנחה מן השעורים יביא מן החטים. שאין מנחת נדבה באה אלא מן החטים. וכגון שאמר אילו הייתי יודע שאין מביאים מנחה מן השעורים לא הייתי נודר אלא מן החטים אבל אם אמר לא הייתי נודר כלום אינו חייב כלום: יביא סלת. דכתיב (ויקרא ב) סלת יהיה קרבנו:

בכלי אחד) אונ ער האט גיבראכט צוויי עשרונים מעהל אין איין כלי (אמרו לו) האט מען גיזאגט צוא אים (בשני כלים נדרת) דוא האסט דאך אנדר גיטאהן דוא זאלסט ברייגגען די צווייא עשרונים מעהל אין צוויי כלים (הקריבן בשני כלים כשרים) אויב ער האט די מעהל צוא טיילט אין צוויי כלים. אין יעדער כלי איין עשרון. אונ האט גיגעבין צום כהן ער זאל מקריב זיין צוויי מנחות. אזוי וויא ער האט אנדר גיטאהן. ווענן די מנחות באר (נתנו בכלי אחד) אבער אז ער האט גיגעבין צום כהן דיא גאנצע מעהל אין איין כלי אזוי וויא ער האט גיבראכט. אונ ער האט ניט גיפאלגט וואס מען האט אים גיזאגט אז ער הט ניט אזוי אנדר גיטאהן (כשתי מנחות שנתערבו) האט דאס דעם דין אזוי וויא צווייא מנחות וואס זענן צוא מישט גיווארן. אויב יעדער עשרון איז בזונדער. גענמט ער פון יעדער עשרון בזונדער אקומץ. אונ אויב דיא עשרונות זענן צוא מישט. איז פסול: ג (הרי עלי מנחה מן השעורים) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון גערשטין (אונ מען זאגט צוא אים פון גערשטין טאר מען ניט ברייגגען אמנחה. ענטפערט ער ווען איך וואלט וויסען אז מען טאר ניט ברייגגען אמנחה פון גערשטין. וואלט איך גיזאגט איך זאל ברייגגען פון ווייץ (יביא מן החטים) זאל ער ברייגגען אמנחה פון ווייץ אבער אז ער ענטפערט ווען איך וואלט וויסען אז מען טאר ניט ברייגגען אמנחה פון גערשטין. וואלט איך גאר קיין נדר ניט גיטאהן. דארף ער ניט ברייגגען אמנחה. ניט פון גערשטין אונ ניט פון ווייץ (קמח) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון קמח ופראסטע מעהל (יביא סולת) זאל ער ברייגגען פון פיינע מעהל (בלא שמן ולבונה) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה אן אייל אונ אן בשמים (יביא עמה שמן ולבונה) זאל ער ברייגגען דיא מנחה מיט אייל אונ מיט בשמים (חצי עשרון) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון אהאלבין עשרון מעהל (יביא עשרון שלם) זאל ער ברייגגען דיא מנחה פון אגאנצין עשרון מעהל (עשרון ומחצה) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אמנחה פון אעשרון מיט אהאלבין (יביא שנים) זאל ער ברייגגען אמנחה פון צווייא עשרונות (רבי שמעון פוטר) רבי שמעון זאגט ער דארף גאר גיט ברייגגען קיין מנחה (שלא התנדב כדרך המתנדבים

וייל

התנדב כדרך המתנדבים: ד מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון. ומביא בכלי אחד. אם אמר ה"י עלי ששים ואחד. מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד. שכן צבור מביא ביום ט"ב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד. דיו ליחיד שיהא פחות מן הצבור אחד. אמר רבי שמעון והלא אלו לפרים ואלו לכבשים ואינם נבללים זה עם זה. אלא עד ששים יכולים להבלל. אמרו לו ששי' נבללים וששים ואחד אין נבללים. בתמים:

נתפס והולך יגמר דבריו שלא כדין שהמנחה אינו חייב כלום ואין הלכה כר"ש: ד שכן צבור מביאים וכו'. שלשה עשרונים לפר לי"ג פרים הם תשעה ושלשים עשרונים. ועשרון לכבש לארבעה עשר כבשים הם ארבעה עשר עשרונים ושני עשרוני' לאיל לשני האילים הם ארבעה עשרונים הרי חמשים ושבעה ולשני תמידים שנים. ולשני כבשי מוסף שבת שנים הרי ששים ואחד ואמר להם ר"ש וכי אותן של אותו יום בכלי אחד היו והלא אלו לפרים ואלו לאילים ולכבשים ואי מערב להו מפסיל. מנחת פרים בלילתן עבה שני לוגים לעשרון חצי ההין לשלשה עשרונים ומנחת כבשים בלילתן רכה רביעית ההין לעשרון דהיינו שלשה לוגים והן בולעות זו מזו ונמצא זו חסרה וזו יתירה אלא מפני מה אין מביא יחיד ששים ואחד עשרונים בכלי אחד דעד ששים יכול להבלל בלוג אחד. והאי תנא סבר לה כראב"י דאמר בפ' שתי מדות אפי' מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוג ואע"פ שלא נבללה כולה כיון שראוים להבלל אין הבלילה מעכבת דהכי קי"ל דכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו:

קרטוב.

מייל ער האט ניט גיזאגט דעם נדר וויא מען דארף זאגין. ווארום אהאלבין עשרון איז מען ניט מקריבו איז דער נדר אין גאנצין בטל: ד (מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד) אמענטש קען ברייננגען איין מנחה פון זעכציג עשרון אין איין כלי (אם אמר הרי עלי ששים ואחד) אויב ער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייננגען אמנחה פון איין אונ זעכציג עשרונות (מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד) זאל ער ברייננגען איין מנחה פון זעכציג עשרונות אין איין כלי. אונ איין מנחה פון איין עשרון אין איין אנדער כלי (שכן צבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד) ווארום אז דער ערשטער טאג סוכות גיפאלט אום שבת ברייננגט מען אמנחה פאר אלע יודינס וועגין פון איין אונ זעכציג עשרון (דיו ליחיד שיהא פחות מן הצבור אחד) א ז גינוג פאר איין מענטשין ער זאל זיין מיט איינע ווייניגער וויא אלע יודין (אמר רבי שמעון) האט רבי שמעון גיזאגט (והלא אלו לפרים ואלו לכבשים ואינם נבללים זה עם זה) דיא מנחה פון זעכציג עשרון וואס מען ברייננגט פאר אלע יודינס וועגין. זענען דאך ניט גיוועזן צו זאמען אין איין כלי. נאר די מנחה פון דיא פרים זענען גיוועזן בזונדער אונ דיא מנחה פון דיא שעפסין זענען גיוועזן בזונדער. אונ זייא זענען ניט אויס געמישט גיווארין אלע צו זאמען אין איין כלי. נאר אלע מנחות וואס מען האט דעם טאג מקריב גיוועזן זענען גיוועזן זעכציג עשרון. איז דאך דאס נאר ניט גלייך צוא דיא מנחה פון איין אונ זעכציג עשרון וואס אמענטש ברייננגט פאר זיך אין איין כלי. וויא אזוי קען מען אפ לערנען איינס פון דאס אנדערע (אלא) נאר דאס איז דער טעם פר וואס זעכציג עשרון מעג מען ברייננגען אין איין כלי. אונ איין אונ זעכציג עשרון טאר מען ניט ברייננגען אין איין כלי (עד ששים יכולים להבלל) ביז זעכציג עשרון קען מען אויס מישען מיט איין לוג אייל. אונ מעהר וויא זעכציג עשרון קען מען ניט אויס מישען מיט איין לוג אייל (אמרו לו) האבען דיא חכמים גיזאגט צוא רבי שמעון (ששים נבללים וששים ואחת אין נבללים) זעכציג עשרונים מעהל קען מען אויס מישען מיט אלג

אייל

ששים ואחד אין נבללים. אמר להן
כל מדות חכמים כן. בארבעים סאה
היא טבל. בארבעים סאה חסר
קרטוב אינו יכול לטבול בהן. אין
מתנדבים לוג שנים וחמשה. אבל
מתנדבים ג' וד' וששה. ומששה
ולמעלה: ה מתנדבים יין. ואין
מתנדבין שמן. דברי ר"ע. רבי טרפון
אומר מתנדבין שמן. אמר רבי טרפון
מה מצינו ביין. שבא חובה. ובא
נדבה. אף השמן בא חובה בא נדבה.
אמר לו רבי עקבא לא. אם אמרת

רביעית של רביעית (רביעית) של לוג: אין
מתנדבין לוג. יין לנסכים. שלא מצינו מנסכ
נסכים של לוג אחד ולא של ב' ולא של ה':
אבל מתנדבים. שלשה לוגים דחזו לכבש
וארבעה דחזו לאיל. וששה לוגים שהוא חצי
ההין דחזו לפר. ומששה ולמעלה מתנדבים.
דשבעה חזו חד מנייהו לכבש וארבעה לאיל
ושמנה חזו לשני אילים. ותשעה חזו לכבש
ופר. עשרה חזו לאיל ופר. י"א חזו לשני אילים
וכבש. וכן לעולם: ה מתנדבין יין. בלא
סלת ושמן (ומנסכו לשיתין) בפני עצמו: ואין
מתנדבין שמן. בלא סלת ויין: מתנדבין
שמן. וקומצו ומקטיר הקומץ ושירים נאכלים:

אייל. אונ איין אונ זעכציג עשרונים קען מען ניט אויס מישען. וויא אזוי קען דאס זיין. אויב מען קען זעכציג אויס מישען דארף מען איין אונ זעכציג אויך קענען אויס מישען (אמר להן) האט רבי שמעון גיזאגט צו זיא (כל מדות חכמים כן) אלע מאסין פון דיא חכמים איז אזוי (בארבעים סאה הוא טובל. אמקוה וואס אין איר איז דא פערציג סאה וואסער מעג מען טובל זיין (בארבעים סאה חסר קרטוב) אונ אויב אין דיא מקוה פעלט צו פערציג סאה אקרטוב. אזעכציגסטע חלק פון אלוג (אינו יכול לטבול בהן) טאר מען ניט טובל זיין אין דיא מקוה (אין מתנדבים לוג שנים וחמשה) מען טאר ניט בריינגען אנדבה איין לוג וויין. אדער צוויא לוגין. אדער פינף לוגין. ווייל איין לוג אדער צוויא לוגין גיסט מען ניט אויף דעם מזבח דם ווייניגסטע איז דריי לוגין. אז ער ברייננט פינף לוגין אונ מען וועט פון זיי גיסען דריי לוגין וועט דאך בלייבען צוויי לוגין. אדער מען וועט פון דיא פינף גיסען פיר. וועט דאך בלייבען איינער (אבל מתנדבים שלשה וארבעה וששה) אבער מען מעג בריינגען אנדבה זיין דריי לוגי, ואיז גוט צוא אכבש) אדער פיר לוגין איז גוט צו אאיל) אדער זעקס לוגין איז גוט צו אאקס) (ומששה ולמעלה) אונ מער וויא זעקס מעג מען אויך בריינגען:
ה (מתנדבין יין) מען מעג בריינגען אנדבה וויין אן אמנחה. אן מעהל מיט אייל (ואין מתנדבין שמן) אונ מען טאר ניט בריינגען אנדבה אייל אן מעהל מיט וויין (דברי רבי עקיבא) אזוי זאגט רבי עקיבא. רבי טרפון זאגט (מתנדבין שמן) מען מעג בריינגען אנדבה אייל אן מעהל מיט וויין. אונ מען נעמט אראפ אקומץ פון דיא אייל אונ מען גיסט אויף דעם פייער פון דעם מזבח. אונ דיא איבריגע אייל עסין דיא כהנים (ועיין תי"ט) (אמר רבי טרפון) האט רבי טרפון גיזאגט (מה מצינו ביין שבא חובה ובא נדבה) אזוי וויא מיר געפינען ביי וויין עס איז דא וויין וואס מען מוז אים בריינגען. ואויב ער האט גיטאהן אנדר ער זאל בריינגען מעהל מיט אייל. מוז ער בריינגען וויין אויך. אפילו ער האט דיא וויין גאר ניט דער מאנט. אונ עס איז דא וויין וואס מען בריינגט אנדבה. גאר באזונדער אן מעהל מיט אייל (אף השמן בא חובה ובא נדבה) אזוי אייל. איז דא אייל וואס מען מוז בריינגען ואויב ער האט אנדר גיטאהן ער זאל בריינגען מעהל. מוז ער בריינגען אייל אויך. אפילו ער הט דיא אייל גאר ניט דער מאנט) אזוי קען ער בריינגען אייל אנדבה גאר באזונדער אן מעהל מיט וויין (אמר לו רבי עקיבא) האט רבי עקיבא גיזאגט צוא רבי טרפון (לא) ניין (אם אמרת ביין) אויב דוא זאגסט ביא וויין. אז מען קען בריינגען וויין אליין אן אמנחה (שכן

ביין שכן הוא קרב חובתו בפני עצמו. תאמר בשמן שאינו קרב חובתו בפני עצמו. אין שנים מתנדבים עשרון א׳. אבל מתנדבים עולה ושלמים ובעוף אפילו פרידה אחת:

פרק יג **הרי** עלי עשרון יביא אחד. עשרונים יביא שנים. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. יביא ששים עשרון. הרי עלי מנחה. יביא איזו שירצה. רבי יהודה אומר יביא מנחת הסלת. שהיא מיוחדת שבמנחו׳:

שכן הוא קרב חובתו בפ"ע. עם חובתו סולת קרב בפ"ע אע"פ שסולת בא חובה עם המנחה אינו מעכב המנחה: תאמר בשמן כו׳. דכיון דלא אשכחן ביה דאיתי בכלי בפני עצמו. השתא נמי לא ליתי: אפילו פרידה אחת. תור אחד. או בן יונה אחד. מתנדבים בין שניהם. והלכה שמתנדבים יין ושמן בפני עצמן. ומתנדבים מנחת נסכים בין נסכי פר בין נסכי איל וכבש. וכל הקרבנות באים בנדבה בשותפות חוץ מן המנחה. לפי שנאמר בה נפש דכתיב (ויקרא ב) ונפש כי תקריב קרבן מנחה סתם ואין לה שם לווי. וכל שאר

מנחה:

פרק יג הרי עלי עשרון. פירשתי. כמה עשרונים אביא ואיני יודע. כמה אמרתי: יביא ששים עשרונים. דאי בציר מהכי נדר לא איכפת לי׳. דנותנים ולומר מה שפירשתי יהא לנדרי והשאר יהא לנדבה ובטפי מהכי ליכא לספוקי דאין מנחה אחת יתירה מששים עשרון: הרי עלי מנחה. כאמר הרי עלי מנחה סתם: יביא איזו שירצה. מחמש מנחות: מיוחדת. שנקראת

הוא קרב חובתו בפני עצמו) וואָרום אפילו ווען מען מוז ברײנגען וויין מיט דער מנחה. איז מען אויך מקריב די וויין בזונדער. אונ אז מען ברײנגט נאר ניט קיין וויין צו דער מנחה. איז מען מקריב די מנחה אן וויין (תאמר בשמן) ווילסטו זאגן ביי איל. ווען מען דארף ברײנגען איל מיט א מנחה (שאינו קרב חובתו בפני עצמו) איז מען ניט מקריב די איל בזונדער. נאר די איל ווערט אריין גיגאסן אין די מעהל. אונ מעהל אן איל איז מען ניט מקריב. קומט דאך קיין מאהל ניט איל בזונדער אן מעהל. דריבער אז איינער ברײנגט אנדבה איל אן מעהל איז מען ניט מקריב (אין שנים מתנדבין עשרון אחד) צוויי מענטשן קענען ניט ברײנגען בשותפות אנדבה איין עשרון (אבל מתנדבים עולה ושלמים) אבער צוויא מענטשן קענען ברײנגען בשותפות אנדבה אעולה אדער שלמים (ובעוף אפילו פרידה אחת) אונ ביא עופות קענען צוויא מענטשן ברײנגען בשותפות אנדבה אפילו איין טויב:

פרק יג א (הרי עלי עשרון) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברײנגען אמנחה פון אעשרון (יביא אחד) זאל ער ברײנגען איין עשרון (עשרונים) אונ אויב ער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברײנגען אמנחה פון עשרונים (יביא שנים) זאל ער ברײנגען אמנחה פון צוויא עשרונים (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב גינומען אויף מיר איך זאל ברײנגען אמנחה פון עטליכע עשרונים. אונ איך האב גיזאגט פון וויא פיל עשרונים. נאר איך גידיינק ניט וויא פיל עשרונים איך האב גיזאגט (יביא ששים עשרון) זאל ער ברײנגען אמנחה פון זעכציג עשרון (הרי עלי מנחה) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברײנגען אמנחה (יביא איזו שירצה) זאל ער ברײנגען איינע פון די פינף מנחות וואס שטייט אין די תורה. וועלכע ער וויל. רבי יהודה זאגט (יביא מנחת הסלת) ער זאל ברײנגען אמנחה פון מעהל (שהיא מיוחדת שבמנחות) ווייל די מנחה פון מעהל ווערט גירופן דעם נאמען "מנחה" אליין אן אביינאמען. אונ די איבעריגע אלע מנחות האט יעדע-

מנח׳ יש להם שם לווי מנחת מחבת. מנחת ואי בציר מהכי נדר לא איכפת לן דמתנה ואומר
מרחשת מנחת מאפה. ואין הלכה כר״י: כמה שפירשתי יצא לנדרי והשאר יהא לנדבה:
ב מנחה מין המנחה. האומר הרי עלי רבי אומר. כיון דאמר מנחה דמשמע חדא
מנחה. או מין מנחה. יביא אחת מן המנחות אלמא בכלי אחד קבעה. ואם יביא

האמורות בפרשה: מנחות. עלי. או שאומר מין מנחות עלי יביא שתי מנחות ממין אחד: פירשתי. מיני מנחות שהביא ואיני יודע כמה מינים הם שנדרתי להביא: יביא חמשתן. מנחת סלת מנחת מרחשת מנחת מחבת מנחת

ב מנחה מין המנחה. יביא אחת. מנחות. מין המנחות. יביא שתים. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. יביא חמשתן. פירשתי מנחה של עשרונים. ואיני יודע מה פירשתי. יביא מנחה של ששים עשרון. רבי אומר יביא מנחות של עשרונים. מאחד ועד ששים: ג הרי עלי עצים. לא יפחות משני גזירין. לבונה. לא יפחות

שתים בכלי אחד שמא בציר מהכי נדר והוי מנחה יתירה דהא ליה לרבי דקביעותא דמנא מלתא היא הלכך יביא ששים מנחות מאחת ועד ששים אחת של עשרון אחד. ואחת של שנים. ואחת של שלשה. ואחת של ארבעה עד ששים.

מאפה תנור והיא באה שני מינים חלות ונמצא מביא בין הכל אלף שמונה מאות
ורקיקין: פירשתי. מנחה של עשרונים בכלי ושלשים עשרון דודאי חדא מנייהו נדר
אחד ואיני יודע כמה עשרונים קבעתי בה: ואידך נדבה. ואין הלכה כרבי:
יביא ס׳ עשרון. דטפי מהכי ליכא לספוקי. ג לא יפחות משני גזירי׳. שתי ברעיות

מנחה נאך אנאמען (מנחת מחבת. מנחת מרחשת. מנחת מאפה) . דריבער אז ער האט געזאגט איך זאל ברענגען אמנחה. אונ ער האט ניט געזאגט וועלכע מנחה. האט ער גימיינט אמנחה פון מעהל: ב (מנחה) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אמנחה (מין המנחה) אדער ער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אמין מנחה (אזאך וואס הייסט מנחה) (יביא אחת) זאל ער ברענגען איין מנחה פון די פינף מנחות וואס עס שטייט אין דיא תורה. וועלכע ער וויל (מנחות) אויב ער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען מנחות (מין המנחות) אדער ער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אמין מנחות ודיא זאכן וואס הייסן מנחות) (יביא שתים) זאל ער ברענגען צוויא מנחות פון איין מין פון דיא פינף מנחות וואס עס שטייט אין דיא תורה. וועלכע ער וויל (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט וויא פיל מינים מנחות איך זאל ברענגען. נאר איך גידיינק ניט וויא פיל מינים מנחות איך האב ארויס גירעט (יביא חמשה) זאל ער ברענגען אלע פינף מינים מנחות וואס עס שטייט אין דיא תורה (פירשתי מנחה של עשרונים) אויב ער זאגט איך האב גינומען אויף מיר איך זאל ברענגען אמנחה פון עטליכע עשרונים אין איין כלי. אונ איך האב ארויס גירעט וויא פיל עשרונים (ואיני יודע מה פירשתי) אונ איך וויים ניט וויא פיל עשרונים איך האב גיזאגט (יביא מנחה של ששים עשרון) זאל ער ברענגען אמנחה פון זעכציג עשרונים. רבי זאגט (יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים) ער זאל ברענגען מנחות פון עשרונים פון איינס ביז זעכציג. ער זאל ברענגען זעכציג מנחות פון איינס ביז זעכציג. איין מנחה פון איין עשרון. אונ איין מנחה פון צוויא עשרונים. אונ איין מנחה פון דרייא עשרונים. אונ אזוי ווייטער ביז זעכציג. צוא זאמען וועט ער ברענגען טויזענד אכט הונדערט דרייסיג עשרונים: ג (הרי עלי עצים) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען האלץ צום מזבח (לא יפחות משני גזירין) זאל ער ברענגען ניט ווייניגער וויא צוויא שטאקער האלץ

מקומץ. חמשה קמצים הן. האומר הרי עלי לבונה לא יפחות מקומץ. המתנדב מנחה יביא עמה קומץ לבונה. המעלה את הקומץ בחוץ חייב. ושני בזיכין טעונין שני קמצים: **ד** הרי עלי זהב. לא יפחות מדינר זהב. כסף. לא יפחות מדינר כסף. נחשת לא יפחות ממעה כסף. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. הוא מביא עד שיאמר לא לכך נתכוונתי: **ה** הרי עלי יין. לא יפחות משלשה לוגין. שמן. לא יפחות מלוג. רבי אומר. שלשה לוגין. פירשתי ואיני יודע מה

גדולות למיעוט עולים. בפנים: המעלה את הקומץ בחוץ חייב. כרת. דהעלאה היא ובהאי כללא הוי נמי המעלה קומץ בפנים דהקטרה מעלייתא היא. הלכך חייב משום קומצים והוא לא. ולא חייב להאי דהמעלה קומץ בפנים. לקומץ פנים: ושני בזיכים. של לחם הפנים **ד** לא יפחות מדינר זהב. והוא שיאמר מטבע של זהב. דאי לא דלמא נסכא דדהבא קאמר. דהיינו חתיכה של זהב:

נחשת לא יפחות ממעה כסף. פי׳ כלא נחשת שהוא מעה כסף: פירשתי. כך וכך זהב והיני יודע כמה פירשתי יביא כל כך עד שידע בעצמו שמעולם לא נתכוין לכל כך: **ה** הרי עלי יין. לנסכים: לא יפחות משלשה לוגין. שכן פחותים שבנסכים רביעית ההין לכבש שלשה לוגין הוו. שהין י״ב לוגין: שמן לא יפחות מלוג. שהפחות שבמנחה עשרון סלת. והיא טעונה לוג שמן: רבי אומר ג׳ לוגין.

לבונה) אז איינער טוהט אנדר ער זאל ברייגגען בשמים (לא יפחות מקומץ) זאל ער ברייגגען ניט וויינגער וויא אקומץ (חמשה קמצים הן) פינף זאכען זענען דא וואס דיא מאס איז אקומץ (האומר הרי עלי לבונה) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען בשמים (לא יפחות מקומץ) זאל ער ברייגגען בשמים ניט וויינגער וויא אקומץ (המתנדב מנחה יביא עמה קומץ לבונה) אז איינער ברייגגט אנדבה אמנחה מוז ער ברייגגען אקומץ בשמים צוא דיא מנחה (המעלה את הקומץ בחוץ חייב) אז איינער איז מקריב אקומץ פון אמנחה אויסער דיא עזרה קומט אים כרת (ושני בזיכין טעונים שני קמצים) דיא צוויא לעפיל בשמים וואס מען לייגט אויף דעם לחם הפנים. דארף זיין צוויא קומצים. אין יעדער לעפיל בשמים דארף זיין אקומץ: ד (הרי עלי זהב) אויב איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען אגאלדענע מטבע אין בית המקדש (לא יפחות מדינר זהב) זאל ער ברייגגען ניט וויינגער וויא ארענדיל אגאלדענעם גילדין (כסף) אויב ער זאגט ער זאל ברייגגען אזילבערנע מטבע (לא יפחות מדינר כסף) זאל ער ברייגגען ניט וויינגער וויא אזילבערנעם גילדין (נחשת) אויב ער זאגט ער זאל ברייגגען קופער (לא יפחות ממעה כסף) זאל ער ברייגגען קופער וואס עס איז ווערט ניט וויינגער וויא אזילבערנע מעה (מעה איז אפינווערטל אזעקסטיל גילדין) (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט וויא פיל געלד איך זאל ברייגגען. נאר איך וויים ניט וויא פיל איך האב ארויס גירעט. איך האב פאר געסין (הוא מביא עד שיאמר לא לכך נתכוונתי) זאל ער ברייגגען אזוי פיל געלד ביז ער זאל זאגין אזוי פיל האב איך געוויס ניט גיזאגט צוא ברייגגען: ה (הרי עלי יין) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגגען וויין צום מזבח (לא יפחות משלשה לוגין) זאל ער ברייגגען וויין ניט וויינגער וויא דרייא לוגין (שמן) אז ער זאגט ער זאל ברייגגען אייל צום מזבח (לא יפחות מלוג) זאל ער ברייגגען אייל ניט ווייניגער וויא אלוג. רבי זאגט (שלשה לוגין) ער זאל ברייגגען ניט ווייניגער ווי דריי לוגין (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס

פירשתי. יביא כיום המרובה: ו הרי עלי עולה. יביא כבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר או תור או בן יונה. פירשתי מן הבקר. ואיני יודע מה פירשתי. יביא פר ועגל. מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי. יביא פר ועגל איל גדי וטלה. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. מוסיף עליהם. תור ובן יונה: ז הרי עלי תודה ושלמים. יביא כבש. פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה

כפחות שבמנחת נסכים עשרון לכבש בלול ברביעית ההין שמן. ואין הלכה כרבי: כיום המרובה. ביו"ט לאשון של חג הסוכות כשחל להיות בשבת שאותו היום מרובה בנסכים לקרבנות של תוספת היום מכל שאר ימות השנה. דהוי י"ג פרים וי"ד כבשים וד׳ מוספים ב׳ מוסף דשבת. וב׳ מוסף דחג. ואילים שנים ושעיר אחד. והנסכים הצריכים לכלם מאה ותרבעים לוג: ו הרי עלי עולה יביא כבש. ראב"ע אומר או תור או בן יונה. באתריה דת"ק לא היו קוראים עולה סתם. אלא לעולת בהמה שפחותה שבעולת בהמה הוא כבש הלכך יביא כבש ובאתריה דראב"ע היו קוראים עולה סתם גם לעולת העוף. הלכך יביא תור או בן יונה. ומר כי אתריה. ומר כי אתריה: יביא פר ועגל. זכרים ולא נקבות. דעולה ליכא לספוקי אלא בזכרים. ומתני׳ רבי היא דאמר לקמן שהתנדב קטן והביא גדול לא יצא. אבל רבנן פליגי עליה ואמרי שהתנדב קטן והביא גדול יצא. דיש בכלל מרובה מועט. והלכה כחכמים: פירשתי. ה׳ מקרבנות שבהמ׳ ולא ניידע מהי׳ מהן פירשתי. יביא מכל מיני בהמה הזכרים גדולים וקטנים דהיינו פר ועגל איל ושעיר וגדי וטלה: פירשתי. את המין: וא"י מה פירשתי. אם מין הבהמה או מין העוף: ז תודה ושלמים. תודה או שלמים: יביא כבש. פחות שבתודה ושלמים:

גירעט וויא פיל וויין אדער וויא פיל אייל) איך זאל ברייגגען. נאר איך ווייס ניט וויא פיל איך האב ארויס גירעט. איך האב פאר געסין (יביא כיום המרובה) זאל ער בריינגען אזוי פיל וויין אדער אייל) וויא מען בריינגט דעם מערסטין טאג אין יאהר. דאס איז דער ערשטער טאג סוכות אויב ער גיפאלט אום שבת. דעם טאג דארף מען צוא דיא קרבנות הונדערט פערציג לוג אייל: ו (הרי עלי עולה) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל בריינגען אעולה (יביא כבש) זאל ער בריינגען אשעפס רבי אלעזר בן עזריה זאגט (או תור או בן יונה) ער זאל בריינגען אאלטע טויב אדער איונגע טויב (פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט איך זאל בריינגען אעולה פון רינדער. נאר איך ווייס ניט וועלכע רינדער איך האב גיזאגט. איך האב פאר געסין (יביא פר ועגל) זאל ער בריינגען אאקס מיט אקאלב אזכר וואוס אעולה ווערט גיבראכט נאר פון בהמות זכרים (מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט איך זאל בריינגען אעולה פון בהמות נאר איך ווייס ניט וועלכע בהמות איך האב גיזאגט. איך האב פאר געסין (יביא פר ועגל איל גדי וטלה) זאל ער בריינגען אאקס אונ אקאלב אונ אאייל (אבאראן) אונ אציג אונ אשעפס זכרים (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט איך זאל בריינגען אעולה נאר איך ווייס ניט איך האב פאר געסין וואס איך האב גיזאגט. פון וואס דיא עולה זאל זיין פון בהמות אדער פון עופות. דארף ער בריינגען דיא אלע בהמות פר עגל איל גדי טלה) (מוסיף עליהם) ער דארף נאך מעהר בריינגען (תור ובן יונה) אאלטע טויב אונ איונגע טויב: ז (הרי עלי תודה ושלמים) אויב איינער האט גיזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל בריינגען אתודה אדער שלמים (יביא כבש) זאל ער בריינגען אשעפס (פירשתי

פירשתי. יביא פר ופרה עגל ועגלה. מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי. יביא פר ופרה. עגל ועגלה. איל ורחל. גדי וגדיה. שעיר ושעירה. טלה וטליה: ח הרי עלי שור. יביא הוא ונסכיו במנה. עגל. יביא הוא ונסכיו בחמש. איל. יביא הוא ונסכיו בשתים. כבש. יביא הוא ונסכיו בסלע. שור במנה. יביא במנה חוץ מנסכיו. עגל בחמש. יביא בחמש חוץ מנסכיו. אבל ישתים. יביא בשתים חוץ מנסכיו. כבש בסלע. יביא בסלע חוץ מנסכיו. שור במנה

יביא פר ופרה. דת דה ובלמים ליכא לספוקי בזכרים ונקבות: רחל. נקבה בת בתי שנים: גדי. בן שנה מן העזים: שעיר. עזים בן בתי שנים: טלה. כבש בן שנתו: ח יביא הוא ונסכיו במנה. כך נתפרש דינו בתורת כהנים שיגיע ערך השור עם נסכיו מנה: עגל יביא הוא ונסכיו בחמש. סלעים: אמר הרי עלי שור במנה. יביאנו במנה חוץ מנסכיו בסתי כך קבעו: שור במנה והביא

מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט איך זאל ברענגען אתודה אדער שלמים פון רינדער. נאר איך ווייס ניט וועלכע רינדער איך האב גיזאגט. איך האב פאר געסין (יביא פר ופרה. עגל ועגלה) זאל ער ברענגען אאקס אונ אקוה. אקאלב אזכר אונ אקאלב אנקבה. ווייל אתודה אונ שלמים ווערין גיבראכט פון זכרים אונ נקבות ווייס מען דאך ניט פון וואס ער האט גיזאגט צוא ברענגען. פון זכרים אדער נקבות. דריבער דארף ער ברענגען פון ביידע (מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט איך זאל ברענגען אתודה אדער שלמים פון בהמות. נאר איך ווייס ניט וועלכע בהמות איך האב גיזאגט. איך האב פאר געסין (יביא פר ופרה) זאל ער ברענגען אאקס אונ אקוה (עגל ועגלה) אקאלב אזכר אונ אקאלב אנקבה (איל ורחל) אשעפס אזכר אונ אשעפס אנקבה. אלטע גרויסע פון צווייא יאהר (גדי וגדיה) אציג אזכר אונ אציג אנקבה. יונגע קליינע. פון איאהר (שעיר ושעירה) אציג אזכר אונ אציג אנקבה. אלטע גרויסע. פון צווייא יאהר (טלה וטליה) אשעפס אזכר אונ אשעפס אנקבה יונגע קליינע פון איאהר: ח (הרי עלי שור) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אקרבן אאקס (יביא הוא ונסכיו במנה) זאל קאסטין דער אקס מיט זיינע נסכים ומיט דיא מנחה מיט דיא ווייז אלץ צוא זאמען. הונדערט גילדין ניט ווייניגער (עגל) אז ער האט גיזאגט ער זאל ברענגען אקאלב (יביא הוא ונסכיו בחמש) זאל קאסטין דיא קאלב מיט דיא נסכים פינף טאלער ניט ווייניגער ופאר צייטין איז דאס גיוועזן צוואנציג גילדין (איל) אז ער האט גיזאגט ער זאל ברענגען אאיל (יביא הוא ונסכיו בשתים) זאל קאסטין דער איל מיט דיא נסכים צווייא טאלער. ניט ווייניגער ואכט גילדין (כבש) אז ער האט גיזאגט ער זאל ברענגען אשעפס (יביא הוא ונסכיו בסלע) זאל קאסטין דער שעפס מיט דיא נסכים איין טאלער. ניט ווייניגער ופיר גילדין (שור במנה) אויב ער זאגט איך וועל ברענגען אאקס פאר הונדערט גילדין (יביא במנה חוץ מנסכיו) זאל ער ברענגען אאקס וואס קאסט הונדערט גילדין אויסער דיא נסכים (עגל בחמש) איך זאל ברענגען אקאלב פאר פינף טאלער (יביא בחמש חוץ מנסכיו) זאל ער ברענגען אקאלב וואס קאסט פינף טאלער אויסער דיא נסכים (איל בשתים) איך זאל ברענגען אאיל פאר צווייא טאלער (יביא בשתים חוץ מנסכיו) זאל ער ברענגען אאיל וואס קאסט צווייא טאלער אויסער דיא נסכים (כבש בסלע) איך זאל ברענגען אשעפס פאר אטאלער (יביא בסלע חוץ מנסכיו) זאל ער ברענגען אשעפס וואס קאסט אטאלער אויסער דיא נסכים (שור במנה)

שנים במנה לא יצא. ססרי קבע שור במנה: הכתוב מדבר. כדפרשינן בפרקין דלעיל: אם
קטן והביא גדול יצא. רבי אומר לא יצא. רצה יביא בדמיו שנים. ולא דמי לרישא
מבוס ככי הנא פלוגתא דר' ורבנן הכא בסיפא דאמרי' שור במנה והביא שנים במנה לא יצא
לפרושי דריפא להו דברי הכל היא. אלא דהתם דאמר הרי עלי שור במנה חייב עד
ר' היא ולא רבנן ואין הל' כר': מ ונסתאב. שנפל בו מום דבעל מום אקרי טמא. כדכתיב (ויקרא כז) ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' ובבעלי מומין שנפדו

והביא שנים במנה. לא יצא. אפילו זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר. שחור והביא לבן. לבן והביא שחור. גדול והביא קטן. לא יצא. קטן והביא גדול. יצא. רבי אומר לא יצא: מ שור זה עולה ונסתאב. אם רצה יביא בדמיו שנים. שני שוורים אלו עולה ונסתאבו. אם רצה יביא

שיביאנו. אבל הכא בשור זה ונסתאב שאני דכיון דאמר שור זה אקריב עולה ונסתאב אזל ליה כדריה דתו לא מצי למקיימיה: רבי אוסר. לכתחלה. אבל אם הביא יצא. דכיון דאמר

בדמיהם אחד. ורבי אוסר. איל זה עולה ונסתאב. אם רצה יביא בדמיו כבש. כבש זה עולה ונסתאב. אם רצה יביא בדמיו איל. רבי אוסר.

ער האט געזאגט איך זאל ברענגען אן אקס פאר הונדערט גילדין (והביא שנים במנה) און ער האט געבראכט צוויא אקסן פאר הונדערט גילדין (לא יצא) האט ער ניט בצאהלט זיין חוב. ביז ער וועט ברענגען איין אקס וואס קאסט הונדערט גילדין (אפילו זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר) אפילו דער אקס קאסט הונדערט ווייניגער איין גילדין און ווייניגער איין גילדין. און דער אקס קאסט הונדערט ווייניגער איין גילדין און ניינציג גילדין. די עכטווערגן האט ער נאך ניט בצאהלט זיין נדר. סיידין ער ברענגט איין אקס וואס קאסט הונדערט גילדין (שחור והביא לבן) ער האט גיטאהן אנדר ער זאל ברענגען אשווארצין אקס פאר אקרבן. און ער האט געבראכט אווייסין אקס (לבן והביא שחור) ער זאל ברענגען אווייסין אקס. און ער האט געבראכט אשווארצין אקס (גדול והביא קטן) ער זאל ברענגען אגרויסין אקס און ער האט געבראכט אקליינעם אקס (לא יצא) האט ער ניט בצאהלט דעם נדר. סיידין ער זאל ברענגען אזוי וויא ער האט גיזאגט (קטן והביא גדול) ער האט גיזאגט ער זאל ברענגען אקליינעם אקס. און ער האט געבראכט אגרויסין אקס (יצא) האט ער בצאהלט דעם נדר. רבי זאגט (לא יצא) ער האט ניט בצאהלט דעם נדר. נאר ער מוז ברענגען אזוי וויא ער האט גיזאגט: ט (שור זה עולה ונסתאב) אויב איינער זאגט דער אקס זאל זיין אעולה. און דער אקס האט בעקומען אפעלער (אם רצה יביא בדמיו שנים) אויב ער וויל פאר קויפט ער דעם אקס און קויפט פאר דעם געלט צוויי אקסן (שני שוורים אלו עולה ונסתאבו) אויב איינער זאגט דיא צוויא אקסן זאלן זיין אעולה. און זייא האבען בעקומען אפעלער (אם רצה יביא בדמיהם אחד) אויב ער וויל פאר קויפט ער דיא צווי אקסן און קויפט פאר דעם געלט איין אקס (רבי אוסר) רבי זאגט מען טאר ניט אזוי טאהן. נאר פאר איין אקס זאל ער קויפין איין אקס. און פאר צוויא אקסן זאל ער קויפען צוויא אקסן (איל זה עולה ונסתאב) אויב ער האט גיזאגט דער איל זאל זיין אעולה. און ער האט בעקומען אפעלער (אם רצה יביא בדמיו כבש) אויב ער וויל פאר קויפט ער דעם איל און קויפט פאר דיא געלט אשעפס (כבש זה עולה ונסתאב) אויב ער האט גיזאגט דער שעפס זאל זיין אעולה. און ער האט בעקומען אפעלער (אם רצה

זה. אינו חייב באחריותו. ואין הלכה כרבי: הבינוני שבהן הקדש. אף הבינוני שבהן הקדש. דכי יש לו שנים הגדול הקדש שהמקדיש בעין יפה מקדיש ומסתמא הטוב שבהן הקדיש. דכתיב (דברים יב) מבחר נדריכם. וכי יש לו ג' חוששין אף לבינוני. דלא ידעינן איזה מינייהו הוא הקדש. אי לגדול דהוי עין יפה. אי לבינוני דהוי עין יפה לגבי קטן. הלכך תרוייהו אסירי. מיהו לא קרב ליזבח אלא חד מינייהו והיכי עביד לשתרי חד מינייהו ממתין לבינוני עד שיומם ומחלל אותו אגדול.

האומר אחד מכבשי הקדש. ואחד משורי הקדש. היו לו שנים. הגדול שבהן הקדש. שלשה. הבינוני שבהן הקדש. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. או שאמר. אמר לי אבא ואיני יודע מה. הגדול שבהן הקדש: י הרי עלי עולה יקריבנה במקדש. ואם הקריבה בבית חוניו לא יצא.

דממה נפשך אי לבינוני חל ולא לגדול. הרי נפל בו מום והלא. ואי לגדול חל מעיקרא. נמצא בינוני חולין מעיקרא: פירשתי. איזה מהן ולא ידעתי איזה הוא: או שאמר לי אבא. בשעת מיתתו אחד מהשורים הפרשתי להקדש ואיני יודע על איזה מהן אמר לי: הגדול שבהן הקדש. דהיכא דאמר פירשתי ליכא ספיקא דודאי הגדול פירש: י בבית חוניו. בהמ"ק שבנה חוניו בנו של שמעון הצדיק באלכסנדריא של מצרים כשמת שמעון הצדיק אמר להם חוניו בני ימלוך תחתי.

יביא בדמיו איל) אויב ער וויל פאר קויפט ער דעם שעפס אונ קויפט פאר דיא געלט אאיל (רבי אוסר) רבי זאגט מע טאר ניט. נאר אז מע פאר קויפט אאיל זאל מען קויפען אאיל. אונ אז מען פאר קויפט אשעפס זאל מען קויפען אשעפס (האומר אחד מכבשי הקדש ואחד משורי הקדש) אויב איינער זאגט איינער פון מיינע שעפסן זאל זיין אקרבן. אדער ער זאגט איינער פון מיינע אקסין זאל זיין אקרבן (היו לו שנים) אויב ער האט צווייא אקסין אדער צווייא שעפסין (הגדול שבהן הקדש) דער גרעסטער שעפס אדער דער גרעסטער אקס זאל זיין הייליג פאר אקרבן (שלשה) אויב ער האט דריי שעפסין אדער דריי אקסין (הבינוני שבהן הקדש) דער מיטעלער אקס אדער דער מיטעלער שעפס זאל אויך זיין הייליג פאר אקרבן. זאלין זיין צוויי הייליג. דער בעסטער אקס אונ דער מיטעלער אקס. אדער דער בעסטער שעפס אונ דער מיטעלער שעפס. נאר מען איז ניט מקריב ביידע אקסין אדער ביידע שעפסין. נאר מען ווארט ביז דער מיטעלער ווערט בעקומען אפעלער. ווערט מען אים אויס טאהשין אויף דעם בעסטין. אונ מען ווערט אים מקריב זיין. איז ממה נפשך גוט. אויב ער האט טאקי גימיינט מקריב צו זיין דעם בעסטין. איז ער דאך הייליג פון פריער אונ מען איז אים מקריב. אונ דער מיטעלער איז קיין מאהל ניט הייליג גיוועזן. אונ אויב ער האט גימיינט מקריב צו זיין דעם מיטעלין. האט ער דאך בעקומען אפעלער אונ מען טאהשט אים אוס אויף דעם גוטען. ווערט דאך דער גוטער איצט הייליג (פירשתי ואיני יודע מה פירשתי) אויב ער זאגט איך האב ארויס גירעט וועלכין אקס איך וויל מקריב זיין. נאר איך ווייס ניט איך גידיינק ניט וועלכין איך האב גיזאגט (או שאמר אמר לי אבא) אדער ער זאגט מיין פאטער איידער ער איז גישטארבין האט ער מיר גיזאגט וועלכין אקס ער האט גיהייליגט פאר אקרבן (ואיני יודע מה) נאר איך ווייס ניט ואיך גידיינק ניט וועלכין ער האט מיר גיזאגט (הגדול שבהן הקדש) איז דער גרעסטער אקס הייליג: י (הרי עלי עולה) אז איינער זאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברענגען אעולה (יקריבנה במקדש) זאל ער איר מקריב זיין אין בית המקדש אין ירושלים (ואם הקריבה בבית חוניו) אונ אויב ער האט מקריב גיוועזן דיא עולה אין דעם בית המקדש וואס חוניו האט גיבויעט אין מצרים (לא יצא) האט

מפני שהיה בקי ורגיל בעבודה יותר משמעי אחיו. ולא קבל עליו חוניו להיות כ"ג לפי שהיה שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצה. ונתמנה שמעי כ"ג תחת אביו. לימים נתקנא חוניו בשמעי אחיו א"ל בא ואלמדך סדר עבוד' הלבישו כתונת בד דקה שלובשות הנשי' על בשרן ועליה אזור צר קטן והעמידו אצל המזבח. יצא ואמ' לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שאתמנה לכ"ג אלבש כתונת שליכי ואחגור באזור שליכי. בקשו אחיו הכהנים להרגו. סח להם כל המאורע בקשו להרוג את חוניו רץ מפניהם לבית המלך. ועדיין כל הרואה אותו אומר זה הוא. הלך לו לאלכסנדריא של מצרים שהיו בה רבבות מישראל ועשה שם מקדש ובנה מזבח והעלה עליו לשם ה' ועל אותו מזבח נתנבא ישעיה י"ט ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים ועמד בבית ההוא קרוב למאתים שנה ונקרא בית חוניו על שמו והכל מודים שהקרבנות שהיו קריבים שם אין קרבן לפיכך מי שאמר הרי עלי עולה והקריב שם לא יצא ידי נדרו: שאקריבנה בבית חוניו. כעשה כאומר הרי עלי עולה על מנת שאהרגנו ולא איחייב באחריות הנכר אם הקריב בבית חוניו יצא ידי נדרו. אבל חייב כרת משום שוחט בחוץ. שהרי קרא עליה שם עולה: רש"א אין זו עולה. והרי היא חולין גמורים שאין שם הקדש חל עליה כלל כשאמר שאקריבנה בבית חוניו. ואין הלכה כר"ש: ואם גלח בבית חוניו לא יצא. אלא יחזור ויגלח במקדש בירושלים. ושם יביא קרבנותיו: שאגלח בבית חוניו אם גלח בבית חוניו יצא. דהאי גברא בנדר בנזיר כדי שיגלח בבית חוניו לצעורי נפשיה נתכוון ומפני שהיה קרוב לבית חוניו ורחוק מא"י. אמר אי הוי בבית חוניו כרחנא, טפי לא מצינא לאצטעורי. ולא חל שם נזירות

שאקריבנה בבית חוניו. יקריבנה במקדש. ואם הקריבה בבית חוניו יצא. רש"א. אין זו עולה. הריני נזיר. יגלח במקדש. ואם גלח בבית חוניו לא יצא. שאגלח בבית חוניו. יגלח במקדש. ואם גלח בבית חוניו יצא.

ער ניט בצאהלט זיין נדר (שאקריבנה בבית חוניו) אויב ער האט געזאגט איך נעם אויף מיר איך זאל ברייגען אעולה איך זאל איר מקריב זיין אין בית חוניו (יקריבנה במקדש) זאל ער איר מקריב זיין אין בית המקדש אין ירושלים (ואם הקריבה בבית חוניו יצא) אונ אויב ער האט מקריב געוועזן דיא עולה אין בית חוניו. האט ער מקיים געוועזן דעם נדר נאר ער קומט אים כרת. ווארום וויא ער האט געזאגט דיא בהמה זאל זיין אעולה. איז זיא שוין געווארען אעולה. אונ אז ער שעכט איר אין בית חוניו. האט ער דאך גישאכטין קדשים אויסער דיא עזרה פון ירושלים. דריבער קומט אים כרת. רבי שמעון זאגט (אין זו עולה) דיא בהמה וואס מען האט געזאגט זיא זאל זיין אעולה מען זאל איר מקריב זיין אין בית חוניו איז זיא גאר ניט הייליג געווארין פאר אעולה. אונ אז ער שעכט איר אין בית חוניו קומט אים ניט קיין כרת (הריני נזיר) אויב איינער זאגט איך זאל זיין אנזיר (יגלח במקדש) זאל ער אפ שערין דיא האר זייגע אין בהמ"ק אין ירושלים אונ דארט ברייגען זייגע קרבנות (ואם גלח בבית חוניו לא יצא) אונ אויב ער האט זיך אפ גישוירין אין בית חוניו. אונ האט דארט גיבראכט זייגע קרבנות. האט ער ניט מקיים געוועזן זיין נדר. נאר ער זאל ווארטין ביז דיא האר וועט אים אויף וואקסין. וועט ער זיך אפ שערין אין ירושלים אין בית המקדש אונ וועט דארט ברייגען זייגע קרבנות (שאגלח בבית חוניו) אויב ער האט געזאגט איך זאל זיין אנזיר איך זאל אפ שערין מייגע האר אונ ברייגען קרבנות אין בית חוניו (יגלח במקדש) זאל ער אפ שערין זייגע האר אונ ברייגען דיא קרבנות אין בית המקדש אין ירושלים (ואם גלח בבית חוניו יצא) אונ אויב ער האט אפ גישוירין זייגע האר אין בית חוניו. האט ער מקיים געוועזן זיין נדר:

רש"א אין זה נזיר. הכהנים ששמשו בבית חוניו. לא ישמשו במקדש בירושלים. ואין צריך לומר לדבר אחר שנאמר (מלכים ב כג) אך לא יעלו כהני הבמות על מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם. הרי הם כבעלי מומין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין: יא נאמר בעולת הבהמה אשה ריח ניחוח (ובעולת העוף אשה ריח ניחוח) ובמנחה אשה ריח ניחוח. ללמד שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין אדם את דעתו לשמים:

סליק מסכת מנחות

עליו אבל נעשה כמי שהשבע שלא לשתות יין עד זמן פלוני: רש"א. אינו נזיר כלל ומותר לשתות יין. ואין הלכה כר' שמעון: ואין צריך לומר לדבר אחר. אם שמשו לעבודת כוכבים שלא ישמשו עוד בירושלים: והרי הן כבעלי מומין. כחולקים ואוכלים בקדשים:

סליק מסכת מנחות

און ער טאר ניט טרינקען וויין ביז ער שערט אפ זיינע האר אין בית חוניו אדער אין בית המקדש אין ירושלים. רבי שמעון זאגט דער וואס זאגט איך זאל זיין א נזיר איך זאל אפ שערן מיינע האר אין בית חוניו (אין זה נזיר) איז ער גאר ניט געווארן קיין נזיר. און ער מעג באלד טרינקען וויין (הכהנים ששמשו בבית חוניו) דיא כהנים וואס האבן געטאהן די עבודה אין בית חוניו (לא ישמשו במקדש בירושלים) טארין זיי ניט טאהן די עבודה אין בהמ"ק אין ירושלים (ואין צריך לומר לדבר אחר) און דיא כהנים וואס האבן געדינט צו דיא עבודה זרה. טארין געוויס ניט בעדינען אין בית המקדש אין ירושלים (שנאמר) אזוי וויא עס שטייט אין פסוק (אך לא יעלו כהני הבמות על מזבח ה' בירושלים) דיא כהנים וואס האבן מקריב געווען צוא דיא עבודה זרה אויף א במה זאלין ניט אויף גיין אין ירושלים צום מזבח פון גאט (כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם) סיידין זייא וועלין זיך מגייר זיין און וועלין עסין מצות מיט אלע יודין צוא זאמען (הרי הם כבעלי מומין) וועלין זייא זיין וויא דיא כהנים וואס האבן אפעלער (חולקין ואוכלין) זייא נעמען א חלק פון דיא קרבנות און עסין (אבל לא מקריבין) אבער מקריב זיין קרבנות טארין זייא ניט: יא (נאמר בעולת בהמה אשה ריח ניחוח) ביי א עולה פון א בהמה שטייט זיא זאל זיין אויף דעם פייער. און דאס איז הנאה פאר גאט (ובעולת העוף אשה ריח ניחוח) און ביי א עולה פון א עוף שטייט אויך זיא זאל זיין אויף דעם פייער. און דאס איז הנאה פאר גאט (ובמנחה אשה ריח ניחוח) און ביי א מנחה שטייט אויך זיא זאל זיין אויף דעם פייער. און דאס איז הנאה פאר גאט (ללמד שאחד המרבה ואחד הממעיט) דער פסוק לערינט אונז מיא איינער איז רייך און ברייננט א גרויסין קרבן א בהמה. און מיא איינער איז ארעם און קען ניט ברייננען א גרויסין קרבן א בהמה. נאר ער ברייננט א קרבן א עוף אדער א מנחה. זענען ביידע גלייך פאר גאט (ובלבד שיכוין אדם את דעתו לשמים) נאר דער מענטש זאל טראכטין אין הארצין ער וויל מקריב זיין דעם קרבן צוא גאט:

סליק מסכת מנחות